FRIEDRICHCHRISTIANDELIUS

CAMKENARINDA MOGADİŞU

AFA ÇAĞDAŞDÜNYAEDEBİYATI

Friedrich Christian Delius 1943'de Roma'da doğdu. Yüksek öğrenimini tamamladıktan sonra (Alman dilbilimi) bir yayınevinde lektörlük görevini üstlendi. 1967'de "Genç Kuşak" ödülünü aldı. 1971/72'de Villa Massimo bursunu kazandı. Yayınlanan ilk kitabı *Kerbholz*'da toplum ve birey arasındaki anlaşmazlıkları dile getirdi. *Wir Unternehmer, Unsere Siemenswelt, Wenn mir, bei Rot* ve *Ein Bankier auf der Flucht* adlı kitaplarıyla toplum eleştirisi getiren yazarlar arasındaki yerini aldı. 1981'de *Die unsichtbaren Blitze* adlı şiir kitabı yayınlandı. Gene aynı yıl yayınlanan *Ein Held der. inneren Sicherheit* adlı romanını *Adenauerplatz* (1984) ve *Einige Argumente zur Verteidigung der Gemüseesser* adlı kitapları izledi.

AFA – Çağdaş Dünya Edebiyatı: 6
AFA – Yayınları: 65

Ekim, 1988

© Rowohlt Verlag GmbH, 1987
ONK Ajans

Mogadischu Fensterplatz adlı bu kitabın Türkçe çeviri hakları AFA Yayıncılık A.Ş.'ye aittir.

Dizgi: AFA Yayıncılık A.Ş.
Baskı: Doğan Ofset
Kapak: Reyo Basımevi

AFA Yayıncılık A.Ş., Babıali Cad. Sıhhiye Ap. 19/8 Cağaloğlu – İST.
☎: 526 39 80

FRIEDRICH CHRISTIAN DELIUS

Cam Kenarında Mogadişu

Çeviren:
Leman Çalışkan

AFA
YAYINLARI

1

Ben bu formu doldurmayacağım. İsim, tabivet, meslek: kolayca cevap verilebilecek şeyler, fakat iskence sonucu vücudunuz ne tür bir zarar gördü diye bir soruya ben ne karşılık verebilirim? Olsa olsa: Hayır, böyle bir şey yok derim. Çünkü gerçekten zarar görüp görmediğimi, vücuttaki zararın anlatılabilir veya ölçülebilir olup olmadığını ve para ile acımın dindirilmesini isteyip istemediğimi bilmiyorum.

Öteki sorular daha da saçma. İşkence kurbanlarına tazminat yasasına göre hazırlanmış bu sigorta formu bana ne verecek? Olay yerini belirtmek, sanki haftalardır herkes bunu artık ezberlememiş gibi! Varsa olayın faili ile akrabalık derecesini bildirmem, mümkünse adresini vermem isteniyor ve sonra son bir soru: Acaba sakatlığı veya zarar görmüşlüğü belgeleyecek bir rapor talebinde bulunuyor muymuşum? Hayır ben, tam tersine sakatlanmadan, herhangi bir ziyana uğramadan bu yolculuktan döndüm! Yolum biraz uzadı, hepsi bu!

Sigortacılar beni rahat bıraksın, psikologlar hakaret etmesin, polislerin ve gazetecilerin beni daha fazla sömürmelerine de izin vermeyeceğim. Yeterince oynadık birlikte. İlgi önce hoşuma gitti, bahşişler de fena değildi, fakat her geçen gün verdiğim karşılıklar biraz daha kısaldı, monotonlaştı, yalanlaştı. Her geçen gün biraz daha fazla sıradanlık, biraz daha süsleme, biraz daha yakınma. Şimdi de bu form! Bir kere daha baştan başlamam gerekiyor, en baştan!

Neden bu saçma form kağıdı beni bu kadar sinirlendiriyor, beni geriye götürüp belleğimi harekete geçiriyor, yeniden o gürültüleri, o mimikleri, o sesleri yakınlaştırıp o pis kokuyu yeniden tenime kazıyor, beni yeniden o uçağın içine hapsediyor?

Çok uzaklarda başka bir Andrea Bolander görüyorum... Beş hafta önce elinde birkaç parça eşya Palma'da uçağa biniyor, onuncu sırada, cam kenarındaki koltuğa oturuyor, havalandıktan sonra arkasına yaslanıp bir mektup yazmaya koyuluyor... Sevgili Stefan, ardından üç dört ipe sapa gelmez cümle, sonra bloknottan koparılan kağıt, "her şey bitti" sözcükleriyle noktalanacak o tek bir cümle bir türlü yazılamıyor...

Birdenbire şimşek gibi, her yandan, çok yakından yükselen canhıraş feryatlar, kavgacı kadın sesleri, sert anlaşılmaz homurtulu emirler, kulakları tırmalayan bir İngilizce, patırtılı ayak sesleri, aynı anda hem ön hem de arka taraftan gittikçe çoğalıp tizleşen feryatlar. Aklım mektuba yazacağım o tek cümleye takılmış, henüz ne olduğunu kavrayamadığım yeni durumu yalnızca işitme duyum algılıyor, gürültünün çeşitli tonlarını ve şiddetini ayırıyor: Korku çığlıkları, kadın çığlıkları, erkek homurtuları, dehşet nidaları. Hiçbirisi bir uçağa uygun değil. İnsanların çıkardığı bu ani ve şaşırtıcı seslerin gürültüsünden önce hiçbir mana çıkaramıyorum, sadece hiç duyulmadık bir şeyin gerçekleştiğini veya başlamak üzere olduğunu gösteriyor bunlar. *Hands up! Hands up! Hands up!* Seslerin hepsini bastırıp durmadan tekrarlanan ve en çok anlaşılabilen tek bağırış.

Eller, bir dolu el, tek tek veya çifter çifter eller ve kol-

lar, giderek daha çok sayıda yukarıya doğru uzanmış, çekingen kıpırtılarla, bu emrin gerçek olup olmadığından kuşkulu bir kıvrımla bükülmüş kollar. Ben, bloknotu ve tükenmez kalemi hemen önümdeki filenin içine sıkıştırıyor ve bu emri neredeyse korkmadan ve hiç acele etmeden mafsallarıma aktarıyorum. Emre uyuyorlar. Yüzmeye hazırlanıyormuş gibiler. Sıraya dizilmişler, Diğerleriyle sessiz sedasız yüzüyorum. Oturduğum yerden görebildiğim bütün yolcuların elleri havada. Direnen sesler susmuş, Almanca korku nidaları, minicik bir direncin o endişeli ve heyecanlı ifadesi duyulmuyor artık, geriye kadın seslerinin verdiği komutlar ve genç bir erkeğin kükreyişi kalıyor ve kulaklarımızda bundan sonra geçerli olacak tek dilde tekrarlanıp duracak o emrin ilk yankısı: *Hands up! Hands up! Don't move!*

Bağıran kadınlardan biri yanımızdan geçiyor, elinde yumruk büyüklüğünde, sadece filmlerde gördüğüm metal bir şey tutuyor, hemen tanıyorum, bir el bombası. Çığırtkan haykırması beni elindeki bombadan daha çok ürkütüyor; bombayı kıymetli bir malmış veya böyle gümbür gümbür bir sesle bağırma gücünü başka hiçbir yerden alamayacağının kanıtıymış gibi havaya kaldırmış; sesi ağızdan değil de bombadan geliyor sanki. Silahlara ve emirlere boyun eğmiş, kendi ellerimizden asılmış bir halde sindiğimiz koltuklarımızda uzunca birkaç saniyedir, gereğinden uzun bir süredir duyduğumuz seslerden yalnızca biri onun sesi.

Ön taraftan bazı kimseleri koridordan arkaya doğru sürüp getiriyorlar, hostesler de var aralarında, genç bir erkek elinde tabanca onları iyice geriye gitmeye zorluyor. İnsanlar birbirlerine sokulmuş, sarsak adımlarla kendilerini koruma

ve yanyana durarak bu itiş kakışta kendilerine bir destek bulma çabasındalar. Kimse tabancaya hedef olmak istemiyor. Hepsinin elleri yukarı kalkmış ama tam değil, omuz hizasına kadar, çünkü yürürken birbirlerine tutunmak zorundalar. Benim yaşlarımda bir kadının öfkelenmek isteyen ama çevresine yalnızca şaşkın ve ürkmüş bir halde bakınarak başka bir yüzden yardım uman allak bullak yüzü bakışlarımı yakalıyor. Durumun farkında değil ya da aksine farkında, belki de o anda neler anladığımızın artık hiçbir öneminin kalmadığını hissediyor. Bana öyle geliyor ki, o da bana benim ona baktığım gibi bakıyor, birbirlerine ayna olan ve gördüklerinden aynı anda korkan iki yüz. Sinemanın karanlığına gömülmüşken birdenbire parlak bir ışığa boğulan bildik bir sahneyi seyreder gibi oluyoruz ve ancak vücudumda dolaşan soğuk ürperti bir sinemada olmadığımızı hatırlatıyor. Her yanımı korku kaplıyor. Silahlı insanların bağırmalarına karşılık vermek niyeti ile derin bir nefes alıyorum. Fakat yüz adalelerim kaskatı kesilmiş, çenelerim kilitlenmiş, boğazım ve ses tellerim kupkuru, dişlerimin birbirine çarpması durmak bilmiyor.

Eller yukarda olunca başımı nasıl tutacağımı bilemiyorum. Bir omuzlarımın arasına sıkıştırıyorum, bir merakla kaldırıyorum. Yarım bir dönüşle arkada, koridordaki kargaşayı görebiliyorum, insanları boş yerlere oturtuyorlar. Susan çığlıkların yankıları sürerken yeni haykırışlar duyuluyor, hiç dinmeyen bir gürültü, insana kendi tepkisini düşünme fırsatı bırakmıyor.

Uçağın nisbeten ön kısmına rastlayan onuncu sırada oturan bizleri yerimizde bıraktılar. Yumruk ve dipçikle itişti-

rilip kakıştırılmadık. Fakat emirler yağdıran çığlıklar bana yönelik olmadıkları halde, üzerimde tokattan beter bir etki yaratıyorlar. Sanki kulağımdan girmiş bir kurşun gibi beynimde delikler açılıyor. Yara açmayan ama can sıkıcı bir acı veren kurşunlar gibi... Kulağımda durmadan çınlayan *Hands up! Don't move! Hands up!* seslerine dayanmak acıyı daha da artırıyor. Üstelik bu emirlere artık hiç gerek yok, hepimizin elleri çoktandır yukarı kalkmış ve tıpkı bir jimnastik kursuna yeni başlamış acemi öğrencilerin gayretkeşliği içinde ne derlerse yapıyoruz.

Silahlı adamlardan biri önüne birini katmış getiriyor. Pilot bu, koyu mavi elbisesinin kollarında sarı yaldız şeritleri ile elleri yukarda ilerliyor. Rengi solmuş, taş gibi, teslim durumunda. Hemen pilot kabininin boş kaldığı aklıma takılıyor, dümeni tutan bir el yok, kumanda tablosunun karşısında kimse kalmadı, bizi kim götürecek, hiç kimse, az sonra düşeceğiz, aşağılara doğru, kayaların veya denizin üzerine düşüp betona çarpmış gibi paramparça olacağız, olsun, yeter ki boğulmayalım, dalgalarla boğuşa boğuşa ölmeyelim... Uçağı en az iki hatta üç kişinin kullandığını hatırlayınca rahatladım. Demek ki, bir tanesi eksik olsa da olurmuş. Uçak hâlâ bulutların üzerinden, güven veren bir uğultu ile yol almayı sürdürüyor. Pilot veya kaptan pilot, –o anda sıfatını tam çıkaramadım– esir düşmüş yenik bir komutan gibi yanımızdan geçerken yavaş sesle fısıldıyordu:

– Bunlar ne derse yapın! Ne derlerse yapın!

Bu sözler beni yatıştırdı, kendi dilimde, mantıklı olan bu sözler sanki uzun süre yabancı bir diyarda kalmışım gibi yakın ve hoş geldi. Aynı anda her şeyin bir rüya, bir şaka

veya bir deneme olabileceği umudum söndü. Üniformanın sırtına dayanmış olan tabanca şaşılacak kadar küçüktü. Yolcuların bakışları, tabancayı, pilotu, elindeki silahla hareketleri yönlendiren bağırış çağırış içindeki adamı izledi, sonra birden yanlarında oturanların yüzlerine döndü, sanki mahcup bir çaresizlikle paramparça, hiç değilse yakınlarındakinlerden destek almak istiyorlardı. Yüzlerdeki maske benzeri ifade çoktan kaybolmuş, hiçbiri güzellik, başarı, tatil keyfi görüntüsü sergileme hevesinde değil; duydukları şok yüzlerinden o kadar net ve çıplak okunuyor. Mahcup bir korkunun sarmaladığı bu kaskatılık, bana saatlerin göstergelerini de durdurmuş gibi geldi... Korunmak ihtiyacı içinde yan duvara yaslandım.

Birçok kişinin yeri değiştirildi, büyükçe çocuklar ön sıralara alındı. Genç erkekler koridor kenarından uzaklaştırılıp cam kenarlarına atıldı. Benim sıramda koridor tarafında oturan ufak tefek kızcağız, benim yanıma verildi, onun yerine yaşlıca, şişman bir kadını oturttular, açık duran küçük sehpa yüzünden zorlukla geçip yerleşebildi.

Yolcuların çoğu yemek yerken baskına uğramıştı, ellerini tabaklarından uzakta havaya kaldırmışlardı. Onuncu sırada benim solumda oturan yolcuların çatalları, tavukların butlarına batırılmış, hazır bekliyorlardı. Tatlı kabının üzerindeki selefon kağıdı açılmamıştı bile. Ben yemek almamıştım, çünkü geç kahvaltı etmiştim ve o mektubu mutlaka yazmak istiyordum. Ama birdenbire yanıbaşımda, plastik kutusu içinde el sürülmemiş duran tatlı iştahımı kabarttı. Lezzetsiz bir vanilyalı puding de olsa, hemen uzanıp alıvermek geldi içimden, hatta üç dört kase birden yiyebilirdim,

fakat cesur ve korkak, ellerimi havada tutmaya devam ettim, tatlıyı daha doğrusu tatlının hayalini burnumda, damağımda hissettim ve bu lezzet bağırtıların etkisini azalttı.

Her şey şimşek hızıyla olup bitti. Sesler, hareketler, bakışlar çarpıştı, birleşti ve birbirlerinin içinde eridi aktı, yepyeni görüntüler her şeyi birbirine kattı ve you should be quiet! veya hey, put your hands up! gibi sessiz emirler kulağa neredeyse yumuşak bir melodi gibi gelmeye başladı. Yolcular en azından görünüşte sakinleştiler, panik içinde olan şimdi yalnız silah taşıyanlardı. Bağırıyor, garip garip hareketler yapıyorlardı. Her şey onlara fazla yavaş geliyordu. Biri uçağın içinde koşup duruyor, kah bir yolcuya yumruğunu gösteriyor, kah silahını doğrultuyor, emirler veriyor, bağırıp vuruyordu, sonunda ön kısımda gözden kayboldu.

Formda, olayın ayrıntılarıyla anlatılması için altıbuçuk satır yer bırakılmış. Olayın her iki taraf açısından gelişmesini, oluşmasını, ortaya çıkmasını hazırlayan ilk saniyelerin kargaşasını bile ben altıbuçuk satırda anlatamam.

Kulak zarına inen bir darbe, hemen ağzımı açtım, hoparlörden yükselen bir bağırtı. Kuvvetli bir erkek sesi, dayanılmaz bir yüksekliktе ve hemen yanıbaşımda. Az kalsın kulaklarımı tıkamak için ellerimi aşağı indiriyordum, fakat bu refleksimden ürkerek onları daha da yukarı uzattım ve alçaktan uçan bir uçak gürültüsünden sakınırcasına sinerek gümbürtünün üzerimden geçmesini bekledim. Alçak uçuşlar eninde sonunda biter, ama çatırtılar sürüyor, kulak zarlarına darbeler indiriyor, hiçbir şey anlaşılmıyordu. Kaba ve tehdit-

kâr aksanla bozuk bir İngilizce. Bölük pörçük sözcükler yakalamaya çalışıyordum. *Follow the instructions, shot, executed.* Sonunda adam çabasının boşuna olduğunu farketmiş olmalı. Yanına bir hostes çağırdı. Arka taraftan hıçkırıklar duyuluyordu. Adam gene bağırmaya başladı, bu kez konuşmasını daha yavaş ve anlaşılır yapmayı deniyordu. Fakat başaramadı, heyecanı sesine hakim olmasını önledi ve sesi gene bir kükremeye dönüştü.

Kendisini Captain diye tanıttı ve anlaşılmaz bir isim söyledi. Avaz avaz şöyle bir şeyler haykırdı: *This airplane is under my command! Who ever refuses to follow my command will be executed immediately!* dedi, sonra tekrarladı: *Will be executed immediately!* Hostes tercüme etti: Emirlerime kim uymazsa öldürülür. Hostes, tekrarlamaları çevirmedi, ünlemleri de belirtmedi, alışılmış hostes konuşmasındaki ses tonunu korumaya çalışıyordu.

– Bayanlar, baylar, lütfen Captain Yezid'in söylediklerini yapın!

Hemen ardından gene İngilizce olarak yağdırılan emirler: *Kim ellerini başının üstünde tutmazsa hemen vurulacaktır!* Biz dakikalardır ellerimizi emredildiği biçimde yukarda tutuyorduk ve buna daha ne kadar dayanabiliriz, bilemiyordum. *Kim konuşursa hemen vurulacaktır!* diye haykırdı ses gene, sonra sustu, sanki karşılık vermeye cüret edecek biri çıkar mı diye dinliyordu. *Pencere storlarını kim indirmezse hemen vurulacaktır!* Bir an, havaya kalkmış ellerimle storu nasıl indiririm diye düşündüm. Pencere yanında oturan diğer yolcular da şaşkınlık geçirdiler, sonra mikrofondaki adam açıkladı: *Pencere kenarında oturanlar storları indirip elleri-*

ni tekrar yukarı kaldırsın! Tercümeyi bekledik ve perdeleri uysallıkla aşağı çektik, dışardaki bulut yığınlarına veya aşağıdaki mavi denize bir göz atma fırsatını bile değerlendiremedim. Herkes gibi emre uydum hemen, biraz da rahatlamıştım, camın arkasındaki uçsuz bucaksız aydınlıktan kurtulup korunaklı loş köşeme büzülmek iyi gelmişti. Bağırgan adam bizden memnun olmalı ki, daha yumuşak bir sesle devam etti: *Kim konuşursa, kim tek bir söz söylerse, vurulacaktır!* Hostes bu cümleyi çevirince, sükutumuz önceki sessizlikten farklı gibi göründü. Başımla olur der gibi bir hareket yaptığımı farkettim.

Şimdi de çatal bıçaklar! Çatal bıçak takımlarını hemen koridora atmayan vurulacaktır!

Komşumun tepsisi koridor tarafında oturan yaşlıca hanımın dizlerinin üzerinde kalmış, tepsideki çatal bıçak takımına bakıyorum. Hepimizin gözü küçük bıçak, çatal ve çay kaşıklarına takılıp kalıyor. Koridor yanındaki hanım belli ki sözleri hiç üzerine alınmamış, bakışlarını ön taraflara doğru çeviriyor, sanki öteki çatal bıçaklardan bir tehlike gelecekmiş gibi veya öndekiler ne yapacak merakıyla. Komşum çatala uzanmakta çekingen davranıyor, çaresizlik içinde dönüp bana bakıyor. O anda, plastik çatal ve bıçağı silip temizlemiş olarak düzgünce sehpanın kenarına koymuş olduğunu farkediyorum, demek ki onları bir Lufthansa yolcuğu anısı olarak veya çocuklarına götürmek için çantasına koymaya hazırlanıyormuş. Öteki yolcular çoktan çatal bıçaklarını koridora atmışlardı, birden yanımdaki iki hanım da harekete geçti, belki de fırsat bu fırsat kollarını kımıldatmak düşüncesiyle, genç olanı benim baktığımı gördüğü için daha atik davrandı.

Koridorun kirli kahverengi zemininde dağılmış çatal bıçakların sivri ve keskin uçlarını görünce, bu emrin amacını kavradım. Bunlar birer silahtı. Eğer yolculardan biri bu kırılabilir bıçaklardan birini veya bir çatalı ona saldıracak birinin gözüne veya kalbine saplamaya vakit bulabilirse, silah olabilirlerdi. Şimdi bu işe yaramaz ve komik şeyler yere saçılmış duruyordu, kaybedilmiş bir meydan savaşının ucuz ganimetleri. Savaşmadan kaybetmiştik, işte bu da bunun kanıtıydı.

Formda direnme konusunda da bir soru var. Yasaya aykırı saldırı sırasında başkaları sizin direnişinizi destekledi mi? Evet? – Hayır? Evetse: Kim? Kendimizi savunmaya bile kalkışmadığımıza kim inanabilir ve inanmak ister? Hiçbir saldırıya karşı koymadım ve hiç kimse bana yardım etmedi. Ben de hiç kimseye yardım etmedim, yanımda oturan kadına bile, birkaç söz söyleyerek bile. Bize karşı kuvvet kullanmalarına sessizce boyun eğdik, direnmeden, olduğumuz yere büzülerek, ses çıkarmadan.

Bir çocuk ağlıyordu, ağlayarak konuşuyordu. Acaba adam çocuğu azarlar, döver veya vurur mu? Bence bu adam her şeyi yapardı. Ama dört tane geçkin kadına çatal bıçakları toplayıp öndeki birinci mevkiye getirmelerini emretmekle yetindi. Ortadaki kadın, kimseye bakmıyordu, gözü hep yerdeydi, vücudunu öne doğru eğmişti, arkasındaki eli bombalı kızlardan biri ona vurmaya hazır, her hareketini kontrol

ediyordu. Çocuk daha sessiz ağlıyordu. Ardından yemek tepsilerinin toplanıp ön tarafa taşınması emredildi. Bizim sıranın tepsilerini toplayan kadının elleri titriyordu, onları sıkı tutamayacağından korktum, iki tepsiden fazla taşıyamayacak gibi görünüyordu ya hepsini düşürecek ya da düşecekti, ama dört beş tepsiyi alıp gitti. Tatlıların arkasından acıyarak baktım.

Ağlayan çocuk artık susmuştu. Motorların uğultusuna sadece tepsilerin tıkırtısı karışmıştı, derken önlerden yaşlıca bir erkeğin çatlak sesi duyuldu:!

– Bu ne küstahlık! Ben daha yemeğimi bitirmedim!

Ben, başımı göze çarpmadan biraz yükseltmek için kollarımı iyice yukarı uzattım. *Don't talk! Don't talk! Shut up! Don't move!* Eli bombalı kızlardan biri adamı ve tepsiyi alsın mı yoksa bıraksın mı karar veremeyen kadını azarladı.

Yaşlı adam aldırmıyordu bile ya da hiçbir şey anlamıyordu, daha sert direndi:

– Ne demek oluyor bu? Daha bitirmedim! Yemek istiyorum! Rahat bırakın beni!

Bir çekişme, umulmadık bir direnme patlak vermişti, elebaşı mikrofonu bıraktı ve avaz avaz bağırdı, tercümeleri yapan hostes araya girdi. Karşılıklı konuşmalar oldu, ihtiyar adamın sesi ötekilerden giderek daha az ayırdedilir oldu. Kısa bir tartışmadan sonra herkes yerine döndü, ihtiyar susmuştu.

Ve anında uçağın hoparlöründen genç o ses yükseldi, öncekinden daha sert ve kızgındı. *Kimin yanında silah varsa, hemen çıkarıp koridora atsın!* Hiç kimse kıpırdamadı. *Bütün kesici şeyler, bıçak, çakmak, tarak, ne varsa çıksın!*

Sessizlik. *Yanında silah bulunduran, vurulur!* Erkekleri birer birer koridora çıkarttılar. Üzerleri arandı. Bazıları dövüldü. Bir yüzde şaklayan bir elin çıkardığı sesle kesilen dakikalar. Captain bağırıyor: *What's that? What's that?* Bir tırnak törpüsünü havaya kaldırmış. *That's a weapon! Weapon!* diye haykırıyor ve indiriyor tokadı. Her vuruşta, benim canım yanıyormuş gibi titriyorum ve gerçekten canım yanıyor, felç olmuş gibiyim, yukarı kalkmış kollarımla kulaklarımı örtmeye çalışıyorum. Yanımdaki kız kolunu benim koluma yasladı. Kimi dövdüklerini görmüyoruz, sadece etle kemiğin, etle kemiğe çarpmasından çıkan sesleri duyuyoruz, bir de bağırmalar, dövülenden değil dövenden çıkan sesler. Kadınların üzerini aramadılar. Herhalde bizden bir saldırı veya saklanmış bir bıçak ummadılar.

Kendi kendini tayin eden kaptanın emirleri bitmemişti daha. *Herkes kimliğini koridora atsın! Üzerinde Siyonist malı bulunanlar çıkarsın!* Ben kimliğimi fırlattım, ama Siyonist malından ne kastedilmiş olabilirdi? Biz İsrail'den gelmiyorduk. Yanımda portakal da yoktu. Son günlerde üzerinde *Made in Israel* etiketi bulunan bir eşya gördüğümü veya satın aldığımı hatırlamıyordum. Ne diye şimdi durup dururken üzerimdeki eşyaların ne malı olduğunu bilmem gerekseın? Hem İsrail'e ait demek istiyorsa niçin İsrail malı demiyordu? Yoksa dünyanın herhangi bir yerinde Yahudiler tarafından imal edilen veya satılan şeyleri mi kastediyordu?

Yeni bir emir için fazla beklemedik. El çantaları toplanmak üzere hazır tutulacaktı. Pas kırmızısı deri çantamı kucağıma koydum. Ne derlerse yapmalı. Önümdeki filede duran gazeteye, bloknota ve tükenmez kaleme bir göz attım ve

bunların çantamla ilgili olmadığına karar verdim. Bu emre yüzde yüz uymadım. İlk kez, bu karmakarışık ve yeni bir düzen getiren dakikalar içinde ilk kez minicik bir direnme isteğine kapıldım, eğer beni azarlayacak veya dövecek olurlarsa, aptal aptal bakmaktan başka bir şey yapamayacağımı da iyi biliyordum. Fakat üç saatlik uçak yolculuğu için hazırladığım şeyleri yanımda alıkoymak isteği baskın çıktı. Girmeye hazırlandığım bu ilk küçük riziko hevesi bir an için korkudan üstün geldi. Önden kükreyen bir ses: *We don't want your money, lady! We don't need your jewels! Keep it! Keep it!* İki kadından daha kısa boylusu bir eliyle bombayı kavramıştı, öteki eli ile çantamı aldı, bakışlarını üzerimde hissettim. Sen de mi buradasın! der gibi. Uçağa binerken uçak personelinin hoşgeldiniz selamı gibi, hiç de kötü niyetli görünmeyen bir bakıştı bu. Bombanın altından dışarı çekilmiş emniyet ipi sallanıyordu. Hiç konuşmadan öteki sıraya geçti ve yüklenmeye devam etti. Onu tanıyorum diye düşündüm! Bu kadına benzeyen birini tanıyorsun!

Captain Yezid mikrofondan konuşmayı sürdürüyordu: Ellerimizi havada tutmaya devam etmeliydik, ama önümüzdeki koltukların arkasına da dayayabilirdik. Bunun tercüme edilmesinden sonra emreden ses sustu. Kollarımı hemen öne yaslamayı istedim ama tek emirle öyle bir taşlaşmışlardı ki, uyuşukluklarını yenip kıpırdamak için sanki direndiler. Parmaklarımı kuvvetle açıp kapadım, kanımın yeniden dolaşmaya başladığını, hafiflemeye yüz tutan bir ağrı gibi kollarımdan vücuduma ve başıma kadar çıktığını hissettim.

Bu baskının etaplar halinde düzenle yürütülmesi beni öyle sersemletmişti ki, niçin sorusunu sormayı ertelemek veya yeni bir olayla karşılaşıp bırakmak zorunda kalıyordum. Bütün olup bitenler bir rüyada gibi öyle gerçekdışıydı ki, adeta kabusa dönüşmüştü. Fakat bu gerçekdışılık, büyük bir özenle uygulanıyordu. Bizi soymalarına, ürkütmelerine, dirençsiz bırakmalarına, tıpkı bir uçağın zorunlu iniş talimatları mantığına benzer bir düzen ve mantık hakimdi. Çaresizlikten çok bir şaşkınlık içinde gözlerime ve duygularıma terk edilmiştim. Her şey hem çok çabuk hem çok yavaş olup bitmişti. Ancak yavaş yavaş bütün bu olanları betimleyecek bir kavram billurlaştı kafamda: Uçak kaçırma. Burada yapılan gerçek bir uçak kaçırma! Ve bu adamlar da, yani bunlar da demek ki uçak kaçıran korsanlardı!

Midemde bir gurultu. Elimi karnıma koymak istedim. Bir şey yemeli. Midem kafama, artık soru sormayı bırakması sinyalini veriyor. Kafam aptallaşmış, tabancalar, bombalar ve emirlerle esir alındığının dışında bir şey düşünemiyor. Kafam başka bir şey bilmiyor. Ne derlerse yapmalı. Bu dört silahlının kim olduğunu, ne istediğini, özellikle bizden ne istediklerini bilen kimse yok. Esmer tenli oluşlarından ve Siyonist mallarını toplamalarından Arap oldukları sonucu çıkıyor, belki de Filistinli. Yezid ismi de bunu gösteriyor. Fakat bu dört kişinin, tatilcilerle dolu bir Lufthansa uçağından istediği ne olabilir?

Korku taksit taksit geliyordu. İlk dakikalarda veya ilk çeyrek dakika içinde yıldırım gibi, ardından gittikçe kabara-

rak ve peşpeşe midelere ve kafalara vuran bu sorularla birlikte geliyordu. Ve hemen önüme bir sonuç sundu. Sıcacık bir güvenlik sunan bir düşünce: Ölüm, son!

FASTEN SEAT BELT – Havadaki küçük boşluklara her düşüşte hemen kemerleri bağlama sinyali verilir, ama şimdi dosdoğru ölüme uçtuğumuz halde sinyal yanmıyor! Bana ölümü düşündüren, atışa hazır silahlar, jimnastik dersindeymişiz gibi çaresiz uzanmış ellerimiz ve bu felçleşmiş durumlarımız değildi. FASTEN SEAT BELT, alay eder gibi, öleceğiz ve kemerlerimiz bile bağlı değil. Öleceğimiz düşüncesi ilk aklıma geldiğinde beni irkiltmedi, birkaç dakika sürer, sonra her şey biter. Ölümden değil de, kemerlerimiz bağlanmamış olarak düşmekten korkuyordum. Ölürsem ne olur düşüncesine sığındım, sonra ne olacak? Sadece ölmüş olacağım ve bir sürü yanlış yaptım. Stefan'a bile bir türlü güle güle diyemedim, yazacağım mektubu gereğinden çok erteleyip durdum. Daha yolculuğa çıkmadan önce, bana artık umut bağlama diyebilirdim. Arkamda sadece bir karmaşa bırakacağım. Aman hepsi aynı kapıya çıkar. Ben ölünce o ağlar mı? Mektubu almış olsaydı ağlayacak mıydı? Ağlamazdı. Ya Rainer, o ağlar mı? Bu değişik dostların ikisi de ağlar, her biri başka türlü, nasıl olurlar acaba? Anamı babamı, iş arkadaşlarımı, kız arkadaşlarımı düşünmüyorum. Stefan ile Rainer, sanki ilk ve son defa benim yüzümden dövüşürmüşcesine ağlama yarışına çıkıyorlar. Yanlarında olmak isterdim. Rainer siyahlar giymiş, aynanın karşısında traş oluyor, ben gömülürken acaba hangi traş losyonunu sürer? Kendi-

mi aynada onun omuzları üstünden bakarken görüyorum, ayna buğulanıyor. Böylece benim için yas tutanları hayal edip sevinerek kendimi oyalıyorum. Hayır daha kendimi koyuvermiş değilim, aksine, gömülme törenimi düşünmek beni canlı tutuyor. Mezarlık güneş içindedir, ben küreği sımsıkı tutmuş, bırakmıyorum. Ondan başka kürek yok. Tören birbirine giriyor, yarıda kalıyor ve herkes kahkahalar atarak kapıya koşuyor ve arabasına atlayıp gidiyor.

Öldüğümü söyleyebilirim, bu beş gün içinde birkaç kere öldüm dersem, bu bir abartma olmaz. Fakat vücudun gördüğü zarar konusunda fırtına kopartmak aşırı gitmek olabilir. Size yapılan işkence sonucu vücudunuz ne gibi bir zarar gördü? Bu soru için formda iki satır ayrılmış. Bana bir şey yapıldı mı, ne zarar gördüm? Memur beyzadeler bürokratlık taslamak istemediklerinde bu kez de bu tür sözcüklere el atıyorlar!

Ağrıyan kollar havada, kemerler bağlanmamış, çantasız, sırtta tek bir gömlek, sağ tarafımda storu kapatılmış bir pencere, hayır, tabut penceresi değil. Sol tarafım açık. Yalnız değilim, kolum yanımda oturan kızın koluna değiyor, onyedi onsekiz yaşlarında bir kız. Konuşma yasağını bozup yavaşça ismini sormayı göze alamadım. Ne derlerse yapmalı. Benden fazla içini çekiyor, benden fazla titriyor, benden daha genç, sarışın ve güzel, hakkında hiçbir şey bilmiyorum fakat, kavraması benden geç olacak gibi göründü bana ve birden aklıma geldi, kesin benden önce çıldırır.

Sakın oynatayım deme! Şahsen sana yönelik bir olay değil bu. Sakin ol. Ne derlerse yap. Bu insanlar için sen

sıradan bir nesnesin. Yaşama şansın ancak şöyle olur: Mümkün olduğu kadar soğukkanlı kal. Sanki çoktan ölmüş gibi davran. Bütün kötülüklerden kurtulmuş gibi. Artık sana hiç kimse bir şey yapamazmış gibi. Uyu ya da gözlem yap. Sen bir araştırmacısın, öyle kal. Bütün bunların zoolojiyle bir ilgisi yok, gene de bir deney sayılır. Ne derlerse yap. Her şeyi gözle ve belleğine depola, gördüklerini, duyduklarını, sinir hücrelerinde hissettiklerini, her şeyi!

Mantığını kullan, uçağın gövdesi içinde yatıştırıcı formüllerle başbaşa, dimdik duran koltuklar arasına sıkıştırılmış bir gözlemci sabrıyla. Ne derlerse yapmalı. Mantığım bana rahat vermiyor, en azından nereye gittiğimizi bilmek istiyorum. Pencereler örtülü, denizin üzerinde miyiz, Alplerin üzerinde miyiz, Alman toprakları üzerinde mi uçuyoruz, yoksa çoktan güneye, doğuya veya başka herhangi bir başka yöne mi saptık, en küçük bir işaret bile yok. Avrupa semalarının hava sahası içinde herhangi bir yer. Atmosfere hapsedilmiş ve unutulmuş, hedefsiz ve önemsiz, dünyadan kopmuş, geniş olduğu kadar dar gelen bir rokete sıkışmış ve sadece depodaki benzine bağlı olarak saatte dokuzyüz kilometre hızla bilinmeyen bir yöne doğru uçup duruyoruz. Mantığım, havada asılı kalmak işte budur diyor. En güvensiz ortamda esir edilmiş, tutunacak bir yer, basacak bir dal, duracak bir kapı bulamadan, kaçmanın sözkonusu olamayacağı bir halde ve ayağımızın altında ölçüsüz bir derinlik, uçuyoruz. ÇIKIŞ. Kapı öyle yakın ki...

Paraşütle atlamalar için ÇIKIŞ. Ne derlerse yapmalı. Ya hepimiz kurtuluruz ya da hiçbirimiz. Dost düşman hepimiz biriz. Uçağın düşmesini istemiyorsak bizi kaçıranlara saygılı davranmalıyız, onlar da bize. Eli bombalı gençler ve kızlar özellikle dikkatli olmalı, diyor mantık. Silahlarını burada, yukarda asla kullanamazlar. Buna rağmen gözümün önüne getiriyorum. Uçağın gövdesinde bir delik, bir kurşun deliği, bir bomba deliği, buz gibi, oksijenden yoksun bir hava içeri doluyor, uçak yalpalıyor, düşerken hava akımından parçalanarak veya denize çarparak ya da aptal bir kayaya toslayarak öleceğiz; deliği görüyorum, hava akımını hissediyorum, kemerlerimi bağlamadan düşüyorum, tepe üstü ve sonra: Son. Düşerken bir teselli, silahlar gerçekten anlamsız, çok tehlikeli. Havada kaldığımız sürece bir şey olmaz. Ne derlerse yapmalı. Ne derlerse yapmalı.

Kollarım öyle ağrıyor ki, sadece kendimi ve vücudumu düşünüyorum artık ve mantıklı sözleri unutuyorum yeniden. Gittikçe ağırlaşan ellerime kan gitmiyor. Ara sıra parmaklarımı geriyorum ve sonra ellerimi yumruk yapıyorum, tekrar açıyorum, böylece kanın dolaşmasını sağlamaya çalışıyorum. Kollarım artık karıncalanmıyor, ölü gibi kaskatı. Onların ağırlığını taşıyamayacak haldeyim. İki üç metre ötemde, bizi kaçıran kızlardan biri dikkat kesilmiş bekliyor, kolunu biraz indirmeye kalkanı hemen azarlıyor. *Hands up! Put your hands up!* Havaya kalkmış boş ve güçsüz kollar düzgün sıralar halinde, arka arkaya dizilmiş insanlar bu görüntüye alışmış artık. Gövdelerimizle askeri bir disiplin görüntüsü yaratmışız ya da disiplinsizlik, yenilmiş, esir düşmüş yaralı askerlerin, uygun adım değilse de toplu düzende

sarsak ilerleyişindeki disiplinsizlik.

Esirdik, ama arada ne büyük fark vardı! Biz oturuyorduk ve kımıldamamıza izin yoktu. Biz ateş etmemiş, hücum etmemiştik. Bombalı gecelerden, esaretten, savaştan başka her şey aklımıza gelmişti. Elimizde çekimiz bir seyahat bürosuna uğrayıp Mayorka'ya uçmuştuk. Sessizlik, güneş ve değişiklik istiyorduk. Ve şimdi santimle ölçülecek derecede dar bir yere tıkılıp kaldık. Koltukların arkalıkları arasındaki uzaklık olsa olsa seksen santimdir. Oturduğumuz yerde, yanımızdakilerle aramızda milimetrelik mesafe var. Bacakların rahatlığı sözkonusu değil, ayaklarımız bir kutu içinde gibi. Ayak bileklerimi birleştirip biraz dışa döndüreyim dedim, kıpırdatacak yer bulamadım. Ayaklarımı yukarı da çekemiyorum, altıma almak veya başka bir poz vermek olanaksız, iyice ağırlaştılar artık. Kollarımı iyice yukarı doğru gerince ağrısı bir an için geçiyor, tavana dokunuyorum, havalandırma deliklerine elimi değdiriyorum, çağrı ziline değmemeye dikkat ederek ışık düğmesini tutuyorum. Hücremin ölçümü çok kolay, sol yanı açık, iki kişiyle sınırları çizilmiş, sonra orta koridor ve aynı hizada üç kişi daha, öteki duvara kadar toplam altı yolcu dört metrelik bir genişlikte. Öylece oturmuşuz ve yalnızca bir saat süren bir esaretten sonra ufak bir rahatlamadan başka bir beklentimiz yok.

Her hareketimiz, her duygumuz bizi esir alanlara bağlıydı. Acılarımızı, duygularımızı hep onlar belirliyordu. Ne derlerse yapmalı. Bir şey yapamazdım, hiçbir şeyi değiştiremezdim, sadece mantıklı düşüncelerim vardı. Hostes olmadığıma seviniyordum, bizi kaçıranları etkilemeye çalışmak zorunda olan pilotların sorumluluğunu taşımadığıma şükre-

diyordum. Benim ne bir görevim vardı ne bir hakkım ne de bir oyum, ben sadece istediğimi düşünür ve dileyebilirdim, son derece önemsiz şeyler.

Deney kutusu içinde fare dört dönüyor, kafese yeni kondu, tahta, metal ve cam arasında sıkışıp kaldı, camın arkasında da kameranın gözü. Kutunun her yanını kokluyor, sokulup yokluyor. Farenin bu daracık yere alışması için saatler geçmesi gerekti, kapısındaki mandalı keşfetmesi için bir o kadar daha. Belirli bir mandala dokununca içerdeki çanağa yiyecek düşeceğini öğrenmesi ne kadar sürerdi? Ve sonra, bu buluşunu belli zamanlarda tekrarlamasını, mandala dokunmakla düzenli yemek yiyebileceğini öğrenmesi ne kadar sürerdi? Bu kutuya ne kadar zamanda alışabilirdi? Fareyi, birinci sömestrdeki biyoloji dersinde gördüğümüz filmdeki gibi aynen, siyah–beyaz olarak gözümün önüne getirebiliyorum.

Uçağın ortalarında, bana çok yakın bir yerde, iki genç kadından biri nöbet tutuyordu. Bir köpek uyanıklığı ile bakan iri siyah gözleriyle orada dikilmiş, tehdit edercesine yukarı kaldırdığı ve bir sağ eline bir sol eline geçirdiği el bombasıyla her an mücadeleye hazır. Siyah saçları omuzlarını örtüyor. Boylu ve iri yapılı, ne yapacağı belli olmayan bir tip. Suratı üzgün gibi, bütün dikkatli görünüşüne karşın yüzü asık değil, gene de bizden ne istediklerini bu yüze bakarak çıkarmama imkan yoktu. Onu uzun süre gözleyince, yüz çizgilerinde nefret olmadığını farkettim. Genç yüzünde çıkık elma-

cık kemikleri göze çarpıyordu. Arkadaşı gibi, benden birkaç yaş küçük gösteriyordu. Yirmi yaşlarında.

İkinci adam en ön kısımda, elinde bir tabancayla dikilmişti. Ötekilerden daha az heyecanlı görünüyordu. Daha az bağırıyordu, adeta mahcup gibiydi. Şimşek mavisi gözleri, siyah saçları ve açık yeşil kostümü içinde korsandan çok şık bir erkek olarak göze çarpıyordu. Her saf kızın beğenebileceği tipte, benim de hoşlandığım yakışıklı biri. Fakat ona baktıkça davranışındaki bilmişlik gözüme çarpmaya başladı, bir film yıldızının tehlikeli mükemmelliği ve kusursuz görünüşü. Bir insanın, sanki dayamlmazlığını belirtmek istercesine gömleğinin önünü ancak göğsündeki kılları hissettirecek kadar açması, onun hepsinden daha tehlikeli ve daha soğukkanlı olduğunu kanıtlıyordu.

Aralarında birbirlerini numaralarla çağırıyorlardı. *Number sixteen, go there! Number thirty-one, wait!* Bu onların emirli konuşmalarına uygundu ama giderek daha çok sinirime dokunmaya başlamıştı. İsimlerini kullanmamalarını sadece korsanlık kuralları ile açıklamak olmazdı. Kendilerine takma isimler bulabilirlerdi ya da birden dörde kadar numaraları kullanabilirlerdi. Fakat onlar bir anlamı olmayan 16, 22, 28 ve 31 gibi sayıları seçmişlerdi. Bunlar ne biçim insanlar · böyle, isimlerinden vazgeçmişler? Bağlı oldukları uzak bir organın parçaları mı? Yoksa bizim geleceğimiz bu dört korsanın iyi niyetine veya karanlık emellerine değil de, bu 16'yı, 22'yi, 28'i, 31'i bizim üzerimize salan arka plandaki çok başka kimselerin eline mi kaldı?

Bir süre bizi kaçıranların bir miktar paradan, birkaç milyon mark veya dolardan başka bir istekleri olmadığını

ummuştum. Hadi artık bir an önce bizi yere indirin ve birinden milyonları toplayın da biz de serbest kalalım artık! Paraları afiyetle yiyin, çok gençsiniz, bir şeyler başardınız, hadi çekin gidin ve milyonlarınızı harvurup harman savurun. En iyi dileklerim onlarla olsun, yeter ki akla ilk gelecek şeyi düşünmek zorunda kalmayayım: Filistinlilerin baskını! Fakat bu sayı işi canımı sıkıyordu, bunun ardında politik bir anlamdan başka bir şey olamazdı, Siyonist malı bulunup bulunmadığı sorusu ile çakışıyordu. Politik bir olaya bulaşmış olduğumuz duygusundan kurtulmam giderek güçleşiyordu. Önden, pilot kabininden veya birinci mevkiden ara sıra elabaşının cırlak sesi geliyordu. Belki bizim kaptana hedefi gösteriyor veya havaalanı görevlileri ile uçağın güzeceği rota, istekler ve iniş için pazarlık ediyordu. Hiç değilse bu deli deli bakan carcar adamın yüzünü görmediğime seviniyordum.

Her şeye uzaktan ve soğukkanlılığımı kaybetmeden bakma niyetim birkaç saniye sürdü. Gözlemlerimin gerçek olduğuna kendimi inandırmak istemiyordum. Dört genç insan, seksen ya da doksan yolcuyu hazırolda tutuyordu. Bize gelince, biz de bir dakika içinde bize dayatılan kurallara uyuvermiştik. Ne derlerse yapmalı. Bizi pasifize etmişlerdi. Hareket yok! Konuşma yok! Ellerimiz havada, teslim olmuştuk. Çocukları ailelerinden ayırdıkları zaman bile karşı koyan olmamıştı. Hangi hayvan olsa direnir, ısırır, tekmeler, hırlardı. Biz ise itaat ediyorduk ve kollarımızdaki titremenin artık organların iyice uyuşmuş olmasından mı yoksa korkudan mı kaynaklandığını bile anlayamıyorduk. Ne derlerse yapmalı. Zaten başka çaremiz var mı? Silah olabilecek ne

varsa topladılar, şu dördünün kafasına indirebileceğimiz bir el çantası bile bırakmadılar. Şimdi sadece kanı çekilmiş, işe yaramaz bir halde havada tuttuğumuz ellerimiz ve yumruklarımız var. Fakat bizi kaçıran bu adamlar hâlâ bize sanki isyana hazırlanıyormuşuz veya içimizde sakladığımız bir güçle birbirlerinin adını bile bilmeyen bu insanlara saldırmak için fırsat gözlüyormuşuz gibi bakıyorlardı. Korsanlar bizim ne kadar zayıf ve iradesiz olduğumuzu bilmiyorlardı. Televizyon ekranlarının korsan denen bu korkunç starlarını birdenbire sesleri, mimikleri, davranışları ve aksesuarları ile burnumuzun dibinde, yanıbaşımızda görmenin şoku ile nasıl bir felç olduğumuzdan haberleri yoktu. Gördüklerimde sadece çerçeve eksikti, ekran kutusu, daha aydınlık bir görüntü ve açıp kapama düğmesi. Görüntüler gittikçe büyüyordu, normal boy, büyük plan, stereo ve bizi rahatlatacak ne bir kesim ne bir dinlenme noktası. Biz ne figürandık ne seyirci, bir yönetmen tarafından idare edilmeyen bu olayda rolümüzün ne olduğunu da bilmiyorduk. Hiç kimsenin terörle bir ilgisi yoktu, kimse Filistinlilerin meselerine bulaşmak niyetinde değildi, ben de tehlikeden kaçıyordum ve gözlerimi yumdum.

•

Gelecek hafta yapılacak işleri düşünerek oyalanmalı! Pazartesi günü yeni deney programı başlayacak, zararlı kelebeklerin sesötesi duyarlılıklarını araştırmayı sürdüreceğiz, yarasalarla pervanelerin sesötesi savaşlarına katılacağız, ormanlarda yaşayan zararlı bir kelebek türünün kanatlarını çarparak işitme ve ses organlarını nasıl açıp kapadığını araştıraca-

ğız. Profesör, yıllardır, orman zararlılarını yapay yarasalar ve sesötesi hoparlörlerle yok etmek için verdiği savaşı pazartesiden itibaren yeniden başlatacak; ve şimdi bütün iş bayan Bolander'de, bacaklarına tutturulan duvak gibi ince bir kumaştan yapılan yapay zarı öyle bir biçimde titreştirmeli ki, laboratuvardaki yaratıklara gerçek yüksek frekanslı bir dalga ulaşabilsin. Tübingen'deki herkes gibi biz de hırslıyız! Pazartesiye yeniden, pazartesiye yeniden, pazartesi her şey bitmiş olacak.

Uyumalı, her şey geçinceye kadar uyumalı! Olanı görmemeli. Unutmalı, başka şeyler düşünmeli, dalmalı! Rainer'e sığınıyorum, her zaman ona çok dar gelen bürosuna; halbuki şimdi gözüme ne kadar da büyük gözüküyor, arkasından yavaşça sokuluyorum, ellerimle gözlüklerinin üzerini örtmek istiyorum. O ise çok uzaklarda. Saatine bakıyor. Gözlerimi açıyorum, üçü çeyrek geçiyor. İlerde yeşil elbiseli yakışıklı, tabancayı sağ elinden sol eline geçiriyor. Kapat gözlerini! Rainer projeleri yana itmiyor, gözlerini pencereye dikiyor, beni görüyor, beni uçakta bir içki yudumlayarak kendisine doğru uçarken hayal ediyor. Benim uçaktan biraz korkmuş olabileceğimi tahmin ediyor, başka şey aklına gelmiyor. Kalbinin üzerinde parmaklarını oynatıyor, ceketinin iç cebinde taşıdığı telgraf hışırdıyor, perşembe saat 18.15, istasyonda yalnızca seni bekliyorum, Andrea. Üç saatten fazla vakti var. Onu Frankfurt'a çağırmadım, insan kaynayan o devasa yerde karşılanmak istemedim, iki saat trenle yavaş yavaş Stuttgart'a gitmek daha iyiydi. Yalnızca seni bekliyorum, demekle

karar verilmiş oldu, onun için de, zira onu iki hafta önce, kendisi ile bir başkası arasında kesin karara varmak koşulu ile yalnız bırakıp ayrılmıştım.

Olay yerinde hangi sebeple bulunuyordunuz? Eğer bu formu doldurursam, bu soruya gerçeğe uygun olarak şöyle bir karşılık vermem gerekirdi: Stefan E. ve Rainer M. isimli beylerle haftalardır süren bir karışıklık yüzünden sonunda yalnız başıma tatil yapma kararı aldığım için. İkisinden de uzakta iki hafta dinlenmek istediğim için. Selamsız sabahsız birini bırakıp ötekine gitmek istemediğim için. Yoksa beni olay yerine sürükleyen şey mevsim miydi? Zira insan ekim ayında Mayorka'dan başka nereye gider? Yoksa aşk mı? Çünkü Rainer beni çektiği ve yalnızlık canıma tak ettiği için iki gün önce dönmeye kalkmıştım. Ve işte böylece de, olay yeri olacak uçağa rastladım, bu kadar basit Olay yerinde bulunuşumun ne kadar da çok sebebi varmış!

Gözlerimi iki üç dakikadan fazla kapalı tutamıyordum. İkide birde acaba bütün bunlar gerçek mi, acaba öteki insanlar da hâlâ kolları yukarda mı duruyorlar, acaba dört silahlı kişinin karşısında hâlâ sinmiş, suskun oturuyorlar mı diye bakmak istiyordum. Heyecanla çarpan bir yürek, guruldayan boş bir mide, kollardan aşağı doğru gittikçe ağırlaşan vücudun altında bacaklara dolan kan karşısında gözler açık olmuş, kapalı olmuş bir şey farketmiyordu.

En kötüsü de sıkışıklık. Devamlı bir yabancının koluna,

omzuna, bacağına sürtünmek veya sürtünmekten sakınmak zorunda olmak yeterince sıkıcıydı zaten. Yanımdaki kızın tenime yakın iniltili nefesleri sinirimi bozuyordu. Koridor tarafında oturan kadın da, sanki her şey ona dar geliyormuşçasına kıpırdanıp duruyor ve bulunduğumuz yeri daha da daraltıyordu. İkisinden de hoşlanmıyordum, beni rahatsız ediyor, bana engel oluyorlardı; sıkıntımı çoğaltıyorlardı, onların da aynen benim gibi düşündüklerini, benden nefret ettiklerini ve pencere kenarında, tehlikeli adamların biraz uzağında, öte yanımda terleyen, itiştiren, sıkıştıran bir insan yerine koruyucu bir duvar bulunduğu için beni kıskandıklarını biliyordum. Benden daha sıkıntıda olmaları veya ne düşündükleri umurumda değildi. Onları görmek istemiyordum. Çevremdeki yolculara dikkat etmiyordum. Keşke olmasalardı. Ama onlara ihtiyacım vardı, korunmam için, silahların, azarlamaların, öldürücü bakışların yalnız bana yönelik olmaması için bu insan kalabalığı bana gerekliydi.

Rainer daha bir saat kadar projeleri ile uğraşır, sonra eve gider, evini toparlar, erkenden istasyona gelir ve kız arkadaşının başına gelenlerden habersiz beklemeye başlar. Herhalde haber daha çıkmamıştır, başımıza gelenleri anlatacak sözleri daha toparlayamamışlardır. Ben bile bölük pörçük gözlemlerimin sonucunda olayın ayrıntılı bütününe ulaşamadım, henüz ortada bir olay yoktu, sadece korku salan görüntüler vardı ve ben işin içinde olduğum için bunları görüyor ama bir anlam veremediğim için de kör gibi kalıyordum. Kör gibiydim, çünkü, gözümü açtığımda, elleri havada

bir yığın yabancı insandan ve silahlı gençlerden başka bir şey görmüyordum. Bu baskının sadece çılgın, teatral yanını anlamaya başlamıştım ama bizim de içinde utanç verici bir rol aldığımız eserin özünü daha kavrayamamıştım. Üstelik sözsüz bir roldü. Bize, vücudumuzun içinde bulunduğu duruma uygun bir ahlamayı oflamayı da yasaklayan bir rol, aksine uyuşan, sıkışan bedenlerimizin ağrısını dile getirecek sesleri içimizde tutmak zorundaydık. Bizi dışarıdakilerin böyle küçülmüş, alçalmış görmelerini dilerdim. Sonumuz belliydi –boşlukta ilerliyorduk, havada dosdoğru gidiyorduk. Ve bizim uğradığımız bu saldırı, yeryüzünde evlerinde oturan seyirciler için pek de fazla önemli sayılmayan sıradan bir haberdi. Kendimi bir vakumla çekiliyormuş gibi hissediyordum, aşağıdakiler için biz yoktuk, olmayacaktık, büyük bir hızla ve sessizce kaybolacaktık, yukarıda her şeyin yolunda gitmediği, bizim bütün zamandan ve yaşamdan dışlandığımız öğrenilinceye kadar çok uzun süre geçecekti.

Tek teselimiz genç bizi kaçıranların kendileriydi. Bunların bir amacı olmalıydı. Bütün umudumu, liderleri olan itici adama bağladım, çok meşguldü ve genelde hep ön tarafta duruyordu. Birinci mevki ile pilot kabini arasındaki kapıyı açık tutuyordu belli ki. Ara sıra sesler geliyordu, kaptanla veya telsizle konuşuyordu. Belki de isteklerini çoktan bildirmişti ve havaalanı yetkilileri, politikacılar, polisler, basın mensupları bu baskının sebebini bizden çok daha iyi biliyorlardı. Belki korkularım yersizdi ve aşağıdakiler bir sansasyon korkusu almışlar, bir meydan okuma ve büyük bir heyecanla telefonlara, kameralara, teleksiere sarılmışlar, bizi kurtarmak için uğraş veriyorlardı ve biz sadece bu fırtına arasında

kıpırdamadan, sessiz ve yorgun oturuyor ve bekleşiyorduk, yalnızca bekleşiyorduk.

Motor gürültüsü arttı, uçak yan yattı ve bir kavis çizdi. Sanki yerçekimi kendini yeniden hissettirmeye başlamıştı. Felç durumumuz geçti. Sonunda aşağı iniyoruz! Bizi inişe zorlayan benzin tanklarının boşalması bile olsa, gene de bir umuttur. Alçaldıkça, hafifl ediğimi hissediyorum. Hostes, sanki asırlardır hasret kaldığımız, rahatlatıcı hostes sesiyle kemerleri bağlamamızı anons ettiğinde, içimden alkışlamak geldi, alışılmışa dönüşün sevinci o kadar büyüktü. Kemerlerin bağlanmasından çıkan mutlu tıkırtılar! Nereye indiğimizi bilmiyordum. Fakat bu küçük değişiklik bile beni bağlanmış da olsam özgür kılmıştı. Karaya inmenin güvencesi bütün korkuları sildi. Eh, işte gene geliyorum, biraz geç ama, geliyorum, büyü bozulacak ve her şey artık düzelecek, hemen şimdi.

Uçak daha tam durmamıştı ki, gene bağırtı duyuldu: *Hands up, Don't move! Hands up!* Aptalca bir isteğe uyar gibi, gönülsüzce ve tereddütle emre uydum ve gereksiz yere tekrarlanan emirleri dinledim: *Don't talk! Leave your windows closed! Don't talk!* Elebaşı koridora çıktı, tabancasını havada çevirdi, yolculardan birinin alnına dayadı ve haykırdı: *Don't move! Don't move! You are not allowed to move!*

Uçak durdu, motorlar sustu. Bulutların arasında sallanmaktan, göklerde hedefsiz koşturmaktan daha iyi. Daha rahat oturuyordum. Gerginlikten şakaklarım zonkluyordu. Sabır, aman sabır! Büyü hemen bozulacak, hepsi geçecek,

her şey düzelecek, hemen şimdi. Hiç değilse soğuk bir şeyler olsa, hostesler servis arabası ile gelse. Ne içmek istersiniz! Hafif bir sesle üzerimizdeki havalandırmalar çalışıyor. Buz mu soda mı olsun?

Rahat nefes almalı, derin nefes almalı. Beklemek, beklemeyi öğrenmelisin. Kül tablalarının markası PUSH. Hostes, çakmağınız var mı? Kapının adı EXIT. Şu basit küçük bir kolla kalkıp masa oluveren daracık sehpayı kim icat etmiş acaba? Beklemeye dayanmalısın, kurtulmak için hiç değilse beklemeyi öğrenebilirsin. Hostes, kahveler nerede kaldı? Kaptan bey, haberler nerede? Teselli nerede? Evet süt ve şeker, lütfen. Evet anladım, her şey iyi bitecek. Evet, farkındayım, yere indik ve artık bizi kaçıranlarla yalnız değiliz. Hangi havaalanında, hangi pistte olduğumuzun önemi yok, evet bizi görecekler Kaptan bey, buna seviniyorum, çevremizde insanlar var, yardımcılar belki de, pazarlığa girişenler, başka görgü şahitleri, filmciler ve fotoğrafçılar. Bizim için her şey yapılıyor Kaptan Bey, kuşkusuz, sabırlı olacağım ve sizi rahatsız etmeyeceğim, zaten sizin işiniz başınızdan aşkın. Ne mi içerim? Çok teşekkür ederim, bekliyorum.

Kendini Captain ilan edenin sesi pilot mahallinden aradaki kapı ve perdelere rağmen bangır bangır duyuluyordu. Uçağın diktatörü Yezid, aynı zamanda dışarıda havaalanındaki insanlarla pazarlığı sürdüren kumandan. Acaba kule önümüzde mi, arkamızda mı, yoksa sağda veya solda mı, bilmek isterdim, dikkatle ön tarafa kulak verdim. İngilizce olarak söylenen bağırmalar arasından sözcükleri yakalayıp anlam

çıkarmayı ve tercüme etmeyi denedim. Durumumuzu aydınlatacak bir bilgi elde edemedim. Adamın çok ciddi olduğu kesin. Bize baskın yapıp etkisiz kıldığı gibi dışarıdakilere de ültimatom çektiği belli, ama gittikçe daha çok bağırmasından, ötekilerin bizim kadar çabuk, direnmeden teslim olmak niyetinde olmadıkları anlaşılıyor.

Pazarlık sürdüğü sürece ateş açılmaz. Pişkin bir politikacının söylediği bu söz zihnimi tırmalayıp duruyordu. Bu gibi cümleler nutukları süsler, politika yapmaya yarar ama, beni yatıştırmaya yetmiyordu, aksine. Gerçi ateş açılmamıştı, henüz bütün yolcular yaşıyordu, fakat başımı uzatıp baktığımda, sanki ateş açılma faslı er geç gelecekmişçesine çevremdeki insanların titreştiğini görüyordum. İster pazarlık edilsin ister ateş açılsın, aynı kapıya çıkıyor anlaşılan, tek bir durumun iki ayrı yönü: Bir çeşit savaş durumu. Pazarlık sürüyor ya ateş açılmaz demek, yeterli bir avuntu değildi. Ateş olmadan da titremeler devam ediyordu. Birden, savaş sadece bombalardan ve ateşten ibaret değil diye düşündüm. Sadece üniformalıların gürlemesi, kükremesi ve gümbürdemesi değil. Hayır. Savaş daha ziyade kaçınılmazı beklemek demek, hayat ve ölüm bahşeden kaprisli bir töre karşısında gizlice duyulan utanç verici korku demek, görülmeyen silahların açtığı yaralar demek ve düşmanın savaşın yapıldığı yerden çok başka bir yerde bulunduğunu hissetmek demek. Savaşta ya kaçılır ya da şansa güvenilir, başka yolu yok.

Koridor başında oturan kadının dudakları kıpırdayıp duruyor. Dua mı ediyor, bir şeyler mi anlatıyor, şiir mi

okuyor belli değildi. Tüm bedeni çaresiz, oturduğu yerde yarı asılmış gibiydi. Yalnız ve suskun –ilk defa rehine sözcüğü beynimde yankılanıp duruyor. Vurulmuş gibi ama vurulmadan, vurulmakla korkutularak, bize ne kadar çirkin gelirse gelsin, bizler rehineyiz! Biz bir kıymetiz, bizim özelliğimiz var, isimlerimizin ve vücutlarımızın dışında bir değerimiz var! Biz rehineler şimdi yalnız değerimizi düşünmeliyiz. Belki de biz gittikçe zayıf, yorgun, perişan düşerken, kur değerimiz dakika dakika artıyordur, oysa biz kıpırdayamıyoruz bile, tuvalete bile gidemiyoruz, su bile içemiyoruz! Biz rehineyiz. Pazarlık metaıyız. Her birimiz tek tek ve hepimiz topluca. Pokerde ortaya sürülen fişleriz biz, satranç tahtasının taşlarıyız. Politika, alışveriş şimdi bizimle yürütülüyor, takasa konuluyoruz, ne kadar canımıza okunursa, değerimiz o kadar artacak ve o nisbette çabuk takas edilip kurtulacağız! Büyü çabucak bozulacak, sonuç iyi olacak, hemen, şimdi!

Yoksa, sakın, tüm politikacılardan, fotoğrafçılardan uzakta kuzey Afrika'nın bir köşesinde çölün birine inmiş olmayalım? Bu soru aklıma takıldı. Genelde hep uçağın orta kısmında, bize yakın bir yerde nöbet tutan kadın bir ara arka tarafa doğru gidince, dirseğimle yavaşça storu biraz araladım ve başımı eğdim. Bir beton parçası ve yanında çimenler. Önce hayal kırıklığı ama sonra düşündüm: Çimen! Demek ki çöle inmedik! Çimenler taze ve yaş bir görünümde değildi, biraz cılız ve kuru, solmuş ekim otları, öyleyse Güney Avrupa'da bir yerlerde olmalıydık, Fransa, İtalya, İspan-

ya. Akdeniz ülkelerinde piste iner inmez insanın gözüne çarpan daha yaz başında sararan, kuruyan otlar.

Evet bu otlar Palma'nın otları da olabilirdi. Sadece bir tur mu atmıştık? Bütün bunlar bir şaka veya deney miydi? Birden Captain Yezid, birinci mevkiyi ayıran perdeyi yana çekip gülerek ortaya çıkacak, sınavı kazandığımız için bizi kutlayacak, başındaki siyah peruğu çıkartacak, kendisinin sarışın bir Lufthansa memuru veya bir psikolog olduğunu öğreneceğiz, bağırdığı, korkuttuğu için özür dileyecek ve her şey bir deneydi, bir deney diyecek! Ve her birimize birer açık uçuş bileti veya beşbin mark tazminat verecekler ve tekrar tekrar tıpkı bir showman gibi alkış bekleyerek seslenecek: Geçti! Bitti! Bu bir deneydi! Siz kazandınız! Beş bin mark kazandınız!

Yanıbaşımdaki kız neredeyse ağlayacaktı. Dışarı baktığımı farketmiş gibi gözlerini soru sorarcasına bana dikmişti. Rimeller kirpiklerinde topaklanmış, korku ile kısılmış kahverengi gözleri yorgun ve kızarmıştı. Omuzlarımı silktim. Konuşabilmiş olsam şöyle derdim: Ne çöldeyiz ne Almanya'da, ikisi arası bir yerde. Bir kerecik fısıldayarak konuşuvermekle, dedim kendi kendime, yakalansam bile, ne olacak, sonunda ölüm yok ya! Ve başımızdaki nöbetçi biraz uzaklaşınca bir deneme yaptım:

– Hiçbir bilgim yok.

Hiçbir bilgi vermeyen bu haber onu sevindirmiş görünüyordu. Belki de verilen habere değil, fısıldayabilmiş olduğuma memnun olmuştu. Ona seslenebilmiştim, onu ciddiye

almıştım, onun için bir şeylere cesaret etmiştim. Oysa ben bunu daha ziyade kendim için denemiştim, tamamen korku içinde olmadığımı, sadece ikimiz arasında kalan, hafif bir direnmeyi başarabildiğimi kendime kanıtlamak istiyordum. Adını öğrenmeyi isterdim ama bir anda daha fazla riske girmek doğru olmazdı.

Birkaç kişiye daha yer değiştirttiler. Görebildiğim kadarıyla bütün erkekler pencere yanlarına oturtuldular. Bunu haklı buldum. Eğer içlerinden birisi hâlâ isyan etmeye kalkacak olursa, önce yanındakilerin ayağına takılacaktı. Biz kadınlar çoğunluktaydık ve ben yerimde kalabilecektim, kalmak zorundaydım. Oysa birkaç saniye için olsun vücudumu hareket ettirebilmek için seve seve yer değiştirirdim. Bazı çocukları yeniden ailelerinin yanına verdiler.

Nöbet tutan iki kız yer değiştirdi. Benim çantamı almış olan kısa boylusu, belki de grubun en genci, şimdi orta tarafa gelmişti ve hemen otoritesini gösterdi. Birkaç kişiyi kollarını iyice yukarı kaldırmamışlar diye azarladı. Elindeki bombayı daima atışa hazır tutmayı iyi talim etmişti. Saçlar kısa, alnının bir yanına bir bukle düşmüş, yüzü öteki kızdan daha çok hoşuma gitti. Kime benzediğini düşündüm. Gözleri tehlikeli, uyanık, çevik ve acımasızdı. Ama hoşa giden bu yüzün arkasında, öteki kadında olmayan bir iticilik, bir bayağılık vardı. Hain bir gardiyan rolü oynamıyordu, ta kendisiydi. Belki de bu görüşümde, kısa boylu siyah saçlı kadınlar hakkında önyargılı oluşumun rolü vardı. Onu ötekinden daha anlayışsız ve merhametsiz olarak düşünüyordum. Heidrun! Birden,

onu nereden tanıdığımı hatırladım. Okulda yıllarca arkamdaki sırada oturan Heidrun'a benziyordu. Dans derslerinde, dansa kaldırılmak için benden daha uzun süre beklemek zorunda kaldığı için bana zehir dolu bakışlar fırlatan Heidrun, Fransız mektup arkadaşını aslında kız olduğu halde erkekmiş gibi tanıtan Heidrun. Evet Heidrun, yakaladım seni, diye düşündüm.

Hemen içimden ona kazık atmak geçti. Bir kere daha dirseğimi stora doğru yaklaştırdım ve kadın birkaç sıra önümüzde meşgulken, perdeyi biraz araladım, arkama yaslandım. Bu defa ön tarafa doğru kanadın üzerinden ileri baktım. Bu kez dirseğimi daha yavaş indirdim.

Gri-yeşil renkte üç zırhlı araba, en öndekinin üzerinde POLIZIA yazıyordu. Arkasında ve yanında aynı tip araçlar. Kuşatılmıştık, silahlarının namluları bizim üzerimize doğrultulmuştu. Uçağa saldırmak, ateş etmek için emir mi almışlardı yoksa? Acaba bir çatışma öncesinde miydik? Hayır, bu daha çok bir ateşkes durumuna benziyor, ama tehlikeli bir ateşkes. Pilot kabinindeki adama, pazarlığını üstüne yönelmiş tanklar arasında yapmak zorunda kaldığı için acıdım.

POLIZIA, bu ne demek olabilirdi: İtalya! Biraz turist İtalyancam var, ama şaşkınım, emin olmak istiyorum. Fransızca değil, İspanyolca değil, Sırpça olsa başka sesli harflerle polis kelimesi daha uzardı. Yunanca olsa alfabesi değişik olurdu. İtalya, kuşkusuz İtalya'dayız! Milano, Roma, Napoli, belki de Sicilya. Durumumuzu değiştirmeyecek de olsa, kesin bilmek isterdim. Böylece hayal kurmama, gri-yeşil araçlardan daha çok yardımcı olurdu. Roma'yı anımsatan bir kartpostal veya Vezüv'üyle ve masmavi deniziyle bir Napoli gö-

rüntüsü rüyada gibi bir oyalanma olurdu veya daha güzeli Milano, Milano istasyonu, gardan yavaş yavaş hareket ederek hızlanan bir trenin ayrılışı; şu anda Alplere tırmanan, kuzeye yönelmiş bir kompartımanda yalnız başıma olmaktan başka bir şey özlemiyordum; tekerleklerin kaydığı sağlam raylar, tıkırtılarla sarsılan koridorlardan geçip yemek vagonuna koşmak, sonra bir yudum şarap, yok önce bir yudum su, ne arzu edersiniz? Susuzluğu giderecek bir şey, ne içmek istersiniz, lütfen, lütfen çok susadım... Hayır daha çok düşünmeliyim, kendini topla Andrea! Kendini topla!

İtalya! Haberi yanımdaki kıza ilettim, ama başka bir yer de olsa onun için farketmeyecekti herhalde. Benim fısıltımı, sanki onun için bir yasağı bozmuş olmam çok doğalmış gibi, teşekkür dolu bir bakış bile lütfetmeden dinledi. Canım sıkıldı. Fakat, yeniden mantıklı olmak gayretiyle dost kalmaya karar verdim. Dostluk, önümüzdeki saatlerde kızgınlıktan çok daha iyi bir yatırımdı.

Bizi ne yapacaktı bu adamlar? Aklıma gelen bütün olasılıkları tek tek inceliyordum. Korsanların fantezisine sahip olmadığıma yakınıyordum. Para veya belli bir ülkeye gitmek isteği ya da bazı politik talepler, hepsi olabilir. Bir Lufthansa uçağında bulunduğumuza göre istekleri Almanya ile ilgili olabilir, Siyonist mallarını soruşturduklarına göre İsrail ile ilgili olabilir, oradan havalandığımız için İspanya ile ilgili olabilir ya da İtalya ile. Bunlar Alman olmadığına göre, sanayicilerin başının kaçırılışı ile bir ilgileri olamaz. İşin kötüsü bizi bazı Filistinlilerle değiştirmek isteyebilirler, daha

da kötüsü, bu Filistinliler İsrail'in elinde bulunabilir.

Bu kuruntuların hiçbir yararı yoktu, sadece kafamı karıştırıp korkumu artırıyordu. Yezid'in sesi ara sıra kesilerek gelmekte devam ediyordu, fakat sonuç çıkarabilinecek ne bir söz ne bir işaret alabiliyordum; pilotlarla hosteslerin de hiç sesi çıkmıyordu. Yavaş yavaş bu olayla ilgili hiçbir şey bilmemenin, nedenler araştırmaya kalkışmamanın daha mantıklı olacağı görüşüne vardım. Ne diye aptalca şeyler düşünerek işin içine gireyim! Neye karşılık rehin tutulduğumuzu öğrenmek, beni daha çok korkutacaktı. Mantıklı olmalıyım, ben bir esirim, başka şey değil, kör, sağır, dilsiz bir vücut gibi savaş içinde beklemeye yatmışım ve eğer kaçamıyorsam, şansıma güvenmeliyim!

Size zarar veren olay için ne gibi bir neden görüyorsunuz? Hiçbir neden görmüyorum, yukarı kalkmış kolumdaki saati görüyorum. Bileğim kurşun gibi ağırlaştı. Kolumu sallıyorum, düşmüyor. Böylesi daha iyi, göstergeleri görebiliyorum. Saat duruyor mu yoksa? Gerçekten, durmuş. Başımı koluma yaslıyorum, kolumu kıvırarak kulağımı olabildiğince saate yaklaştırmaya çalışıyorum. Aman dikkat, kolum fazla indi, hemen uzatıyorum ve tiktakları duydum gibi geliyor. Yelkovan iki dakika ilerledi, bak, saat işliyor. İlk defa önümdeki adamın saatine dikkat ediyorum, dijital bir saat, yanımdaki kızın saati minicik, yukarı kalkmış hemen hemen bütün sol kollarda birer saat var. Her tarafta saatler, hafifçe güneşten yanmış, yorgun bileklerde bu küçük aletler kendi kendilerine çalışıp duruyorlar, sanki bizden kopmuşlar özgür kal-

mışlar gibi, hayır daha da öte, bunlar öteki taraf için işliyorlar. Bizim saniyelerimizi çalıyorlar, bir saniye bir saniye daha, sonra bir daha, birbiri arkasına saniyeler. Hiçbir şey olmadan geçen her dakikayı bizi kaçıranların kazanç hanesine bir puan olarak geçiriyorlar. Bu saatlere, bu hainlere ne yapabilirim diye düşünüyorum. Fakat sadece saatin gösterdiği zamana dikkat etmekten başka bir şey yapamıyorum, beşe beş var, yaklaşık bir saat kadar önce yere indik, dörde gelirken ve tam beşe beş kala saatleri keşfettik, daha doğrusu maskeleri indirdik. Bütün saatleri iyice inceliyorum, oyalanmak için, hiçbirini güzel bulmuyorum, hepsi de gereksiz, itici, soğuk altından. Bizim vaktimizi sayıyorlar. Kalpsizler. Bize aldırış ettikleri yok, bizimle birlikte titremiyorlar, onlara göre hava hoş. Bizi kaçıranların kollarında da olabilirlerdi. Biz zaten onların bileklerine bağlanmışız. Yorgun uzanmış kollardaki bütün saatleri sayıyorum. Onsekiz, ikinci sayışımda onyedi. Sadece benim görüntü alanım içinde on yedi. Siz en iyisi zarar veren olay için ne gibi bir neden görüldüğü sorusunu saatlere sorun!

Korsanlar, ellerinde silahları bombaları gayet rahat, kararlı ve üstün görünmeye çalışıyorlardı ama gittikçe sinirlendikleri belliydi. Sık sık sıraların arasına dalıp yolcuları tek tek süzüyorlardı. Heidrun'a benzeyen 31 Numara, bu konuda uzmandı, bazılarının gözünün içine uzun uzun bakıyor ve beriki suç işlemiş gibi bu bakışa karşı koymayıp başını çevirince, gururla uzaklaşıyordu. Bizim sıraya yaklaşırken, sakınmak için, farkettirmeden başka tarafa bakıyormuşum gi-

bi yaptım. Uzun süre beklemek nöbetçileri sıkmış görünüyordu. Tanklarla çevrildiğimizi biliyorlardı. Önden gelen homurtuları duyuyorlar ve bizden iyi anlıyorlardı, hedefin ne olduğunu, planlarını ve işin zorluklarını biliyorlardı. Şimdi her şey şeflerinin becerikliliğine kalmıştı.

Havlarcasına yağdırılan emirler çoğaldı. 31 Numara, önümdeki sırada oturan bir kadını azarladı: *You must not talk! Don't talk! Shut up! I tell you, shut up*! Ben işitmemiştim ama belki de kadın fısıldamıştı, belki de yalnızca dudakları kuşku uyandıracak biçimde kıpırdamıştı, belki hiçbiri değildi ve bu bağırmalar tıpkı bakışlar gibi sırf sindirmek içindi. 31 Numara bağırmayı sürdürüyordu, iki dakika, dört dakika, koridor üzerinde birkaç adım öne birkaç adım arkaya gidip gelerek dolaşıyordu, tıpkı kafesinde dört dönen genç bir kaplan gibi, vücudunu her dönüşte aynı zarif biçimde çeviriyor ve artık ağlamaya başlayan kadını bilinen sözler ve emirlerle azarlıyordu. İçimden, seni bilirim Heidrun, diye düşündüm, sen hep kısa çöpü çekmişsindir, seni gidi hayvan, böyle davrandığına göre çok sinirli olmalısın, bugün pek iyi şeyler ummuyorsun herhalde, senin ihtiyarlardan sık sık dayak yemez miydin ve hafta sonlarında da odaya hapsedilmez miydin?

Şimdi yer de havada olduğumuzdan daha tehlikeli gelmeye başladı bana. Burada nöbetçiler, yolcuların ağlamasına kızıp veya pilot kabinindeki homurdanmalardan kuşkulanıp ateş edebilir veya bombayı patlatabilirlerdi, bizimle birlikte düşmek, yok olmak gibi bir korku duymazlardı. Hiç değilse geride bir iz bırakmak isteyeceklerdi, politik bir etkinlikleri olmasa bile bir huzursuzluk yaratacaklardı. Aşağıdayken,

polise, askerlere vaya kuledeki bir görevliye kızıp acısını bizden çıkarabilirlerdi. Dışarıdaki üniformalılar bizi burada tutmak için uçağın lastiklerine ateş etme emri aldılarsa, bizi kaçıranlar da bizden intikam almayacaklar mıydı? Burada, yerde seyirciler vardı ve onlar da seyirci istiyorlardı. Herhalde yalnız silahlar değil, kameralar da üzerimize çevrilmişti. Aşağıdayken ne yapacakları belli olmazdı, kızgındılar, umutsuzdular, kıstırılmışlardı ya hep birlikte ya yalnız bizi havaya uçurmakla gösteri yapmaya yeltenebilirlerdi.

Evet, biz zorla sahneye konmuştuk. Eser henüz yazılmamıştı ama roller dağıtılmıştı. Bombaların altındaki emniyet ipleri sallanıp duruyordu. Her an patlayabilirlerdi. Oyunun kahramanları kâh gülerek kâh kızarak bizi yerimize çakıyorlardı, oyunun nasıl devam edeceğini onlar da bilmiyor gibiydiler. Sanki bütün dünyaya yayın yapacak uygun kamera ekibini ve gerekli seyirciyi bekler gibiydiler. Kuşkusuz oyunun nasıl seyredeceği değil, seyircinin çokluğu önemliydi. Bizim starların kendilerini gösterecekleri ekranların başında seyirci olmadıkça biz güvenlik içindeydik. Kimse görmeyecekse, aldırış etmeyecekse, kimse alkışlamayacak veya ürpererek başını çevirmeyecekse, bu eseri sahneye koymaya değmezdi!

Düştüğüm dehşetin boyutları böylece yavaş yavaş şekil değiştirdi. Dışarıdakilerden daha çok korkmaya başladım. Havaya çıkmalıydık. Yukarısı bana daha güvenli görünüyordu artık. Böyle oturup beklemeye daha fazla dayanamayacaktım, saate bakılırsa birbuçuk saat geçmişti, oysa bana yarım

gün geçmiş gibi geliyordu. En süratli uçuş için yapılmış bir uçağın içinde, daracık yerde, vücudumdan uzakta tutulan kanı çekilmiş kollarla oturmaya ve beklemeye daha birkaç dakikadan fazla nasıl dayanacağımı bilemiyordum. Üstelik bacaklarımda ağrı başlamıştı, kütük gibi şişmişlerdi, ara sıra bir adale kontroldan çıkıyor ve kalçamda seyirmeler oluyordu. Parçalara ayrılmış gövdem hareket istiyordu, şekil değiştirmek istiyordu, yürümek istiyordu, aksine gittikçe daha dar gelmeye başlayan yerinde sıkışıp kalmak zorundaydı.

Bir motor sesi, sonra sert bir vuruş, madenin madene çarpmasından çıkan bir sarsıntı, uçağın buna hafif şıngırtılarla verdiği cevap. Bunlar teknik seslerdi, bir saldırı değil. Sonra, havalandırmaların çıkardığı sese benzer hafif, ama daha güçlü bir vızıltı, daha güçlü bir motor sesi. Uçağa benzin koyuyor. Rahatlatan bir ses, bütün korku ve endişelerim geçti. Dileğim yerine gelmişti. Gidiyoruz, nihayet gidiyoruz, burada İtalya'nın bir yerinde bu iş son bulmayacak!

Elebaşı uçağın içinde hızlı ve telaşlı adımlarla koşturuyor, bu bir sinyal: Dikkat, genç bir şeyler olacak! Beni sindiren şey yeniden dayak atmaya başlamasından çok bu adamın ne yapacağının bilinmez olması. İki sıra önümdeki genç bir kadın, *Toilet, please, Toilet, please,* diye sormaya kalkıştı. Yezid onun önünde durdu, başını sağa sola salladı ve kadına baktı. Yandan kıvırcık siyah saçları ve kocaman bıyığı görülüyordu. Esmer yüzünde kırmızı lekeler vardı. Dikkatini toplamaya çalışıyor, sanki bütün gücünü gözlerinde toplamak istiyordu. Bu adam fazla iri değildi, ama kendini dev

gibi göstermek gayreti içindeydi –başka bir yerde olsaydı, bana bir canavarın karikatürü gibi gelirdi. Ne yapacağı belli olmaz bir delinin bakışlarını takınmayı başardı. Ben de tehlike bölgesindeyim, küçük esmer suratında çirkin korkunç gözleri fıldır fıldır dönüyor ve yandan beni de gözlüyordu. Birdenbire sert bir hareketle tabancayı havaya kaldırdı, döndürdü ve indirip kendi alnına dayayarak sanki tetiğe basacakmış gibi yaptı. Sonra silahı indirip kadına doğrultu, beriki başını çevirdi.

You are not allowed to move! Sit down! Everybody has to be quiet!

Sonra öne doğru gidip bir çocuğa gülümsedi ve başını okşadı. Annesi korkarak yana çekildi. Yezid, *You will be home soon, my dear!* gibi bir şeyler söyledi. Sergilediği bu yumuşak tavır yapmacık değildi.

Kemerleri bağlama duyurusu yapıldı, zamanı aklımda tutmaya çalıştım. Zaman! Hep böyle anlamsız bir saat tutma merakım vardır. Buna rağmen formun sorularını cevaplandıramıyorum: Olay geçtiği zaman (günü), (tarihi), (saati), (dakikası). Ah, keşke sadece dakikalar olsaydı!

Yerde geçen yaklaşık iki saatten sonra uçak yeniden hareket etti, gittikçe hızlandı, kalktı ve havalandı. Kulaklarımdaki basınç fazla değil. Teröristlerin planını bilmemek, bundan sonraki hedefi bilmemek beni rahatsız etmiyordu. Dayanılmaz duruş bitmişti, uçmak normal bir şeydi. Uçmak bütün bu anlamsız, bilmece gibi girişime bir anlam kazandırıyordu, madem uçak yolcusuyduk uçmalı, uçmalıydık.

2

Storları açmamıza izin verdiler. Güneş arkadan gelip kanatlara vuruyordu. Uçuş yönünden bir kuşku yok. Gökyüzünün derinliklerinde gittikçe koyulaşan mavilikler önünde grimsi bulut kümeleri. Önümüzde doğu yönünde, peşpeşe değişen renk tonları içinde gri mavi, gri eflatun ve en son birkaç dakika içinde görünen son kızıl parıltı ardından gece başlayacak. O anda ilk defa bu gece eve dönemeyeceğimi anlıyorum, hatta Frankfurt'a bile.

Hoparlörden bir ses, kaptan ismini söylüyordu, Lothar Krüger, kemerlerimizi bağlamamızı rica etti. Aynı anda pencerelerin ardında bir şimşek çaktı. İnsanın kolunu hareket ettirebilmesi ne hoş! Almanca konuşan babacan bir ses duyması ne güzel! Gerekli el hareketlerini tadını çıkara çıkara, ağır ağır yaptım.İkinci bir şimşek pencereyi aydınlattı. Uçak hissedilir bir yön değişikliği yapmadan dosdoğru uçuyordu. Şimşekler sıklaştı, motor gürültüleri arasından tatlı tatlı gelen gök gürültüleri duyuyordum. Fırtınanın içinden geçiyoruz, kaptanın sesi bir süre ortalığı yatıştırdı. Fakat sonra uçak zıngırdamaya başladı, fırtına yüzünden sallanıp sarsılıyordu. Fırtına, uçaklara ve içindekilere bir zarar vermezdi, ben öyle biliyordum veya öyle bildiğimi sanıyordum, ama şimdi uçağın hareketindeki ritme uyan yeni bir telaş bütün vücudumu sardı. Kısa süren hava boşluğuna düşüşler, sonra aldatıcı bir durulma, tepemizdeki dolapların titreşimi ve sözde sıkıca tesbit edilmiş olan metal aksamın gıcırtısı: Birden-

bire düşeceğiz! Bu tehlikenin şaşırtıcı, yok farzedilemeyecek varlığı bizi baskı altına alan kadınlarla adamları iyice önemsizleştirdi, fırtınaya rağmen istedikleri kadar dimdik ortalıkta durmaya ve kahraman rolünü sürdürmeye çalışsınlar, gözümüzde oyuncak bebeklerden farkları yoktu. Fırtına yüzünden bizi kaçıranlarla birlikte denize düşüvermek çok gülünç bir şey olurdu doğrusu, o zaman kazanan kimse olmayacaktı, kaybeden de, hep birden denize çarpıp bayağı ve iğrenç bir şekilde son bulacaktık! Dost düşman, kadın erkek boğulup balıklara yem olacaktık.

Gözüm, LIFE JACKET UNDER YOUR SEAT, yazısına takıldı, buralarda bir yerlerde hâlâ LIFE JACKET'lerin bulunması da bana pek inanılır görünmedi. Bizi kaçıranlar, düşecek olursak, bize can yelekleri taktırtmayacak kadar aptaldır muhtemelen, bizimle birlikte onlar da batıp yok olmayı yeğleyeceklerdir, son saniyeye kadar bombaları yakalamış yumrukları havada, biz de yeleksiz yüzmeyi beceremeyecek kadar uyuşmuş kollarımızla!

Bu can yelekleri nasıl takılır? Havalanırken gene dikkat etmedim. Ne zaman hangi ip çekilecek? Tam zamanında, fazla sıkmadan bu sarı şey içinde ne zaman zıplanacak? Beceriksizliğim ve telaşım yüzünden yanlış zamanlama ile yanlış ipi çekiyorum. Herkes yeleklerini giymiş, sadece ben kalmışım, herkes beni bekliyor, sonunda soğuk lastiği boynuma ve göğsüme geçmiş buluyorum, beni taşıyorlar, kendimi suyun içinde çalkalanırken görüyorum, aynı anda Stutgart tren istasyonunda beni bekleyen Rainer beliriyor sahnede. Tren tam zamanında gara girdi, Rainer kadınları uzaktan şekillerine, saçlarına bakarak tasnif ediyor. Benim

bağırmaya gücüm kalmamış, nefes almaya çalışıyorum. Rainer birkaç adım koşuyor, birini bana benzetti, ama hayır, yanılmış. Dalgalar görmemi engelliyor. Selamlaşan, kucaklaşıp öpüşen insanlar yolunu kesiyor, peron yavaş yavaş tenhalaşırken Rainer ilk kez, Andrea yok, diye düşünüyor, Andrea nerede ki? Treni mi kaçırdı? Ben yüzerek peronu geçtim, neredeyse ona yetişiyorum, fakat o gardan çıkıyor ve eskiden parmaklıkların bulunduğu noktada etrafına bakınıyor. Arkasından yüzüyorum, yelek hareketlerimi engelliyor, Rainer eliyle alnını kaşıyor, geleceğimi bildirdiğim trenden inmeyişime bir türlü akıl erdiremiyor: Saat 18.15'de yalnız seni bekliyorum, telgrafa böyle yazmıştım, yalnız seni bekliyorum. Ağzımdaki tuzlu suları tükürürken onun kafasında nedenleri sıraladığını farkediyorum: Andrea treni kaçırmıştır; uçak rötar yapmıştır; veya gümrükte işler sandığından uzun sürmüştür. Başımdan aşan yeni bir dalga ve Rainer trenlerin geliş saatlerinin duyurulduğu yerin önünde, kırkbeş dakika sonra Frankfurt'tan bir tren daha var. Dalgalar beni onun peşisıra sürüklüyor, Rainer şaşkın ve huzursuz istasyonda dolaşıyor, insanlardan çok dükkanların vitrinlerine bakıyor. Merdivenleri inip inip çıkıyor. Tuz gözlerimi yakıyor, kollarım taşlaşmış, bacaklarım sarkmış, sevgilim parmaklıksız taş merdivenlerden bir iniyor bir çıkıyor, ben sulara karışmışım, o istasyon merdivenlerinde çaresiz, gittikçe vücudum ağırlaşıyor, batıyor, denizde boğuluyorum, düşerken kim beni tutacak, beni tut, düşersem beni tut.

Gözlerimi açtığım zaman, elebaşı Yezid'in, sallantıya uymaya

çalışarak koridorda yavaş adımlarla ilerlediğini gördüm. Fırtına ondan daha güçlüydü ve onu küçük düşürmüştü ya buna kızmış da attığı her adımla uçağı aşağı bastırmak isteyen bir tavır takınmıştı, ama her seferinde uçak yeniden yukarı kalkıyor ve ona yeniden kendisini aşağıya doğru itme fırsatı veriyordu. O an ondan nefret ettim. Azametli bıyığı ile, azarlayan bakışları ile, huzursuz davranışları ile bu genç adamdan nefret ettim. Bu kara saçlı serseri, elinde silahı olmadan bir hiçti, fırtınadan korkan çığırtkanın teki, ne olacak. Kumandayı eline almış, üstelik kumandan sesi ile konuşan ne yapacağı belli olmaz bu deli, benim hayatıma karışmaya cüret etmişti, yalnız beni değil, hepimizi bütün alışkanlıklarımızdan ve bağlantılarımızdan koparmıştı, şimdi de bu fırtınada sallandırıp duruyor, bizi bilmediğimiz bir savaşa sürüklüyordu. Duygularımın hakimi, korkularımın diktatörü olmuştu! Artık kendimi tutamadım, başımı kollarımın arasına sakladım ve önümdeki koltuğun arkasına dayadım, olabildiğince sessiz ağladım, ağladım.

Rainer hâlâ istasyonda, çaresiz ve kızgın; merakla ikinci treni bekledi boş yere, sonra gar lokantasına girdi, üçüncü treni beklesin mi beklemesin mi, karar veremedi, kendine bir bira söyledi. Televizyon açıktı ve Rainer birden yerinden fırlayıp ekrana yaklaştı; Mayorka'dan Frankfurt'a giden Lufthansa uçağı kaçırıldı, içinde beş mürettebat ile şu kadar yolcu vardı, hedefi belli değil, isteklerinin ne olduğu henüz açıklanmadı, Bonn'da olağanüstü toplantı. Ve Rainer... Rainer şimdi ne yapacak? Birden onu artık göremez oldum

hatlarda arıza var, ayrıntıları seçemiyorum, haberi alınca yüzü ne hale geldi, çarpıldı mı, elektriklendi mi, terledi mi? İstasyondaki uzun bekleyişi ile televizyondaki haberi bağdaştırınca, ilk yaptığı hareket ne oldu? Onu gözümün önüne getirmeye çalıştıkça Rainer'in hatları silikleşti, yok oldu, kayboldu. Palma Nova'da telgrafa Nonstop Andrea diye yazdırmıştım, Stuttgart'taki telgrafçılar da, telgraf kağıdına aynen öyle geçtiler elbette, talihin garip bir cilvesi işte, Rainer' den nonstop uzaklaşmaktayım, gittikçe uzaklaşıyorum, nonstop Andrea, yaptığım bu ucuz telgraf şakası için kendime kızıyorum, bilmem gerekirdi, bu derece kendime güvenmemeliyim, şimdi cezamı çekiyordum, Rainer de çekiyordu. Kendime sitem edip durdum, sanki bu duruma bilerek ve isteyerek kendimi sokmuşum gibi, sanki kaçırılmayı ben istemişim, her şey benim telgrafa eklediğim o çocukça, saf cümle yüzünden olmuş gibi.

İki üç saat sonra yeniden yere iniş, fakat bir değişiklik yok: Eller yukarıda konuşmak yasak, kıpırdamak yok, gene sadece beklemek ve pilot kabininden gelen bağırıp çağırmalar. Gene sessiz oturup hiçbir şey düşünmeme denemesi. Tıpkı okuldaki gibi, tuvalete gitmek istiyorsun ve zil bir türlü çalmıyor. Hiç değilse makyaj çantası olsa ya da bir ayna! Hâlâ birtakım istekler ileri sürüyordum ve bunun bir hata olduğunun farkındaydım. Her şeye boş vermeliydim! Kendi kendime nereye inersek inelim farketmez diyordum, yakında özgürlüğe kavuşmayı ummanın yararı yok diyordum, hele her çeyrek saatte bir yeni korkulara, yeni umutlara kapılıp

tekrar hayal kırıklığına uğramanın hiç yararı yok diyordum. Bütün düşündüğüm şeyleri unutmak istiyordum, duygularımı da dondurmalıydım. Düğmeyi kapat, tüm duyu organlarını kes at! Meditasyon yapabilmek, bir yogi olmak, kız arkadaşım H.'nın yaptığı gibi yere oturup kendi bedenine dalmak, dünyayı unutmak! Hiç değilse yanımda inleyen kızı ve silahlı ve bombalı dört insanı unutmak!

Bu sanat hakkında pek bilgim yoktu, denemeliydim. Önce açık sarı ve portakal renkleri ile desenli döşemelere gözümü diktim, desene ve renklere ilk defa dikkat ediyordum, çirkin ve sevimsiz yuvarlak çizgiler, desinatör bile herhalde bütününe bakmamıştır. Verev olmaları, desene hareket katma ihtiyacından, renkler zayıf, kimseyi kızdırmamalı, dürtülememeli! Bunlar benim uçağımın, benim koltuklarımın kumaşlarıydı, benim karşımdaydı, onları gözümün önünden yok ettim, çirkin şeyler görmek istemedim, onları kaldırdım, canlı renkler getirdim ve daracık yeri kuvvetli bir kırmızı ve sarı renklerle bezedim, bazı melodiler ve ritmler aklıma takıldı, resimler, çemberler, girdaplar hayal ettim, onlara hep kırmızı ve sarı yeni tonlar kattım ve hepsi bir bulut olup beni sardılar, sonra kendimi bu bulut arasında yeniden uçağın içinde hapsolmuş bulunca çöktüm, bittim. Saate bakmamak için kendimi zorluyordum, tüm umudum zamanın çabuk geçmiş olmasındaydı, renkler ve desenler üzerine kurduğum meditasyona başladığımdan beri en az yarım saatin geçmiş olduğunu sanıyordum. Sadece dokuz dakika geçmişti, hatta daha da az!

İkinci deneme sağ yanımdaki plastik kaplama duvar. Loş ışık altında kâh kemik rengi kâh uçuk sarı pırıltılar

saçan bu beyazlığa gözümü diktim. Dakikalarca minicik bir noktaya dalıp gittim. Nokta kardı, koyulaştı ve resimlerle doldu. Herhalde beyaz kireç badanalı hastanelerde delilerin de başına aynı şey geliyordu. Delileri örnek almak! Daima uyumlu bir gülümseme ile doktorların dediğini yapmalı ki, daha tehlikeli olmasınlar, insan gözünü daima beyaza dikmeli ve kendi kafasındaki dünyayı yaşatmalı! Ne derlerse yapmalı, bu doktorların, seni deli gömleği içinde tutan, her hareketine, her itirazına, her sözüne karşılık yeni ağrılar veren, elleri iğneler, aletler ilaçlarla dolu bu insanların her dediğini yapmalı. İnsana neyi uygulayacaklarını, nereni keseceklerini, neyini çıkaracaklarını bile söylemezler. Deliyi oynamayı denedim, dikkatimi buna verdim. Plastik kaplamaya bir değişiklik getirmeye çalıştım. Petrol, saf petrol ve işte petrol tüm pisliğiyle fışkırıyor, petrol kuyuları, boruları, tankerleri, sonra depoları, plastiğim fabrikada; petrol başka kimyasal maddelerle karışıyor, boyanıyor, inceltiliyor ve pres makinalarından geçiriliyor, yıkanıyor, üst üste istifleniyor, toplanıp yükleniyor ve Amerika'nın herhangi bir havaalanında yeniden açılıyor, yardımcı işçiler tarafından bu uçağın yanma taşınıyor, teknikerler tarafından işleniyor, ölçülüyor, düzeltiliyor, vidalanıyor veya perçinleniyor; ve işte benim duvarım, barınağım, yorgun vücudumun ısısı ile sıcacık, yumuşak. Bu plastik parçasına yakınlık duymaya başladım. Bu benim için yapıldı, katılaşmış petrolüm benim, yastığım. Beyazlığa iyice daldım, yastığımı beyazın tonlarından geçirdim, sonra onu sarıya, kahverengine dönüştürdüm, biraz daha gayretle kırmızıya çevirdim, maviye, ardından eflatuna boyadım. Siyahı istemiyordum, fakat duvarı simsiyah ve

giderek daha da koyu siyah görmemek için kendimi zorladıkça, gece karasını gözümün önünden silip atmam güçleşiyordu ve ben bu renk değiştirme yolculuğuna kendimi öyle kaptırmıştım ki, bir an bu denemeyi nasıl keseceğimi bilemedim.

Yanımdaki hanım, önündeki küçük sehpacığı indirdi:

–İçecek veriyorlar, diye fısıldadı.

O an plastik beyazı süte dönüştü, süt bardaklara boşaltıldı, bir bardak taze soğuk süt bana uzatıldı.

Birdenbire uçağın içi hareketlendi, eller kollar indirildi, sehpalar açıldı. Saatlerden beri yolcuların arasına karışarak ortadan kaybolan hostesler ayaklandılar ve içecek bir şeyler dağıtmaya başladılar. Bizi kaçıran kızlar, oradan buradan duyulan fısıltılara karşı, *Don't talk! You are not allowed to talk! Shut up!* diye havladılar. Yarım bardak kola ya da portakal suyu arasında seçim yapmak zorundaydık. Ben kola aldım. Acele içtiğim ilk yudumdan sonra yanlış yaptığımı anladım. Bu benim susuzluğumu, açlığımı ve uyanıklığımı artıracaktı. Yarım bardak dolusu tatlı bir içecek, susuzluğu iyice ortaya çıkarmaya yeterdi. Saat dokuzbuçuktu ve ben otelde yediğim kuvvetli kahvaltıdan sonra, oniki saattir hiçbir şey yiyip içmemiştim. Dokuz saattir tuvalete gitmemiştim. Ötekiler de öyle, çocuklar bile.

Plastik bardaklar toplandı. Hostesler de bizim gibi susmak zorundaydı, soğukkanlı ve dost görünmeye çalışıyorlardı, bizden fazla bir şey bilir halleri yoktu. Buna karşın, Lufthansa üniformalı üç kadının hareketleri ve jestleri nö-

betçiler tarafından kuşkulu gözlerle tartılıyordu, sanki hostesslerin bize verecek gizli mesajları varmış ya da bizi isyana teşvik edecek sözler fısıldayacaklarmış gibi.

Pilot kabinindeki bağrışmaları bidon gürültüsü izledi. Her şeye boş veriyordum, başka türlüsü olamazdı zaten. Mesane üzerinde giderek şiddetlenen bir baskı. Öteki yolcular da aynı baskıyı hissediyor olmalıydı, ama kimseden ses çıkmıyordu. Ötekilerin yüzüne bakmamalıyım, yoksa patlayıverecekler diye düşündüm ya da ben ağlamaya veya gülmeye başlayacağım ve bir türlü kendimi tutamayacağım. Yanımdakilerle ilgilenmeyi ve fısıldaşmayı kendime yasakladım, yüzlerinden bir şey okumaya da kalkmayacaktım. Uzaklarda oturan yolcuların yüzleri bile bana tehlikeli görünüyordu, bir aynaya bakar gibi onlarda kendi korkmuş, büzülmüş suskun halimi görmekten korkuyordum. Oyalanmak için yeni bir çare buldum, yeni bir alıştırma. Görüş alanım içindeki bütün yolcuların saçlarını inceleyecektim, yüzlerini ve başlarını görmeden. İyi ki, erkeklerin çirkin yağlı ensleri koltukların arkasında kalıyordu. Önce renk farklılıklarını kaydettim, ayırdım ve saydım, sarı tonlarını sınıflandırmak bir hayli vaktimi aldı. Sonra biçimlere baktım, permalı olanlarla doğal dalgalıları, küçük dalgalı olanlarla iri dalgalıları ayırdım, erkeklerin özenle bakılmış, takke biçimi kesilmiş, dümdüz saçlarını beğenmeyerek tespit ettim. Griler gri olarak kaldı. Adeta bir berber gibi başka farklar aradım, ince ve kalın saçlar, kuru ve yıpranmış, yağlı ve temiz, kepekli ve traşlı saçlar. Saçları peruk gibi birinin başından ötekinin başına kondurdum, sonunda oldukça komik görüntüler elde ettim. Kendimi elimde bir ustura, bir pazar yerinde meraklı-

lara ve turistlere onlarla şakalaşarak saç satmaya kalkışırken gördüm, sonra gözümün önüne kamplarda öldürülenlerin tepeleme istiflenmiş saçlarını gösteren resimler geldi. Saçlar dipten kazınmış ve toplanıp bir barakaya yığılmış, kıymet biçilecek ve bizler dazlak başlarımızla yok edilmeye hazırız, savunmasız, oturduğumuz yerde sessiz, iradesiz ve uysal. Aynı anda bütün benliğimde bu kıyaslamaya karşı bir isyan yükseldi, hemen bir sürü kanıt ileri sürerek bunu aklımdan çıkarmaya çalıştım, elimle saçlarımı tuttum, çektim ve herkese saçlarını geri verdim. Yüreğimin çarpıntısı geçinceye ve bizim bir yok etme politikasının kurbanları değil sadece değiş-tokuş metaı olduğumuzu, durumumuzun üstünlüğünü kendime kabul ettirinceye kadar dakikalar geçti. Sadece. Değiş-tokuş için. Ama neye karşı? Neden bunu bize açıklamıyorlardı?

Boğazım kurudukça kuruyordu, aynı zamanda mesanemdeki sancı da artıyordu. Susuzluğumu düşünmeyi kendime yasak etmiştim, ama bir türlü uygulayamıyordum. Hareket edememenin verdiği sıkıntı içinde, kollarından asılmış bir kadın pozisyonunda ve yararsız, boşuna akıp giden zamanın baskısı altında kendi kendime, sabırlı olmayı öğreneceksin, diyordum. Fakat uçağa benzin verilip uçuş hazırlıkları tamamlanınca ve motorlar harekete geçince, birden kontrolümü kaybettim, kendimi içine hapsetmeye çalıştığım zırhım, benim bir parçam haline gelmiş zırhım parçalandı, bütün adalelerimin gerildiğini hissettim ve haykırdım, haykırdığımı duydum, bizi kaçıranların tüm bağırmalarını aşan bir

yükseklikte çıktı sesim: YETER ARTIK, PİS DOMUZLAR! ARTIK SİZE UYMAYACAĞIM! BENİ YA ÖLDÜRÜN YA EVİME YOLLAYIN, PİS DOMUZLAR!

Çığlığın ardından gelen sessizlik, çığlık kadar büyük oldu. Başka bütün sesler, gürültüler bir yana itilmiş gibiydi. Bitkin bir halde, etrafa yayılıp bütün kulaklara ulaşması gereken çığlığımın yankısını duymayı bekledim. Nihayet bir şey yapmıştım.Nihayet bir şeyler değişmeliydi!

Hiçbir şey olmadı. Kimse üstüme yürümedi. Kimse bana bağırmadı. Kimse dönüp bana bakmadı, yanımdaki bile. Eli bombalı uzun boylu kadın, 28 Numara olanı, bazı yolcuların kemerlerini kontrol etmekle meşgul görünüyordu. Başımı dikleştirip mümkün olduğu kadar öne ve arkaya doğru bakmayı denedim, belki de bu çığlığı başka bir kadın atmıştı da ben aynı anda aynı şeyi düşündüğümden kendim bağırdım sanmıştım. Hiçbir hareket yoktu. Kimse bu çığlıktan sorumlu görünmüyordu. Kimseye ceza verilmedi. Hepimiz aklımızı mı kaçırdık? Yoksa yalnız ben mi? Ya da hiç kimse?

Uçak hareket etti, ben düşünmeye başladım, neden bu kadar pasif kalmıştık, neden hep birden ayağa fırlayıp bağırmıyorduk, benim az önce yaptığım gibi. Herkes birden bağırsa, çığlık atsa ve susmasa, bizi kaçıranların sinirleri bozulsa, küçük düşseler ve silahlarını indirseler! Bizim onlardan üstün olduğumuzu ne yapıp edip göstermeliyiz, kuvvete ve kurnazlığa başvurmalıyız, dört kişiye karşı yüz veya seksen kişi, yani bire karşı yirmi kişi, hâlâ ne bekliyorduk? Eğer bizlerden her yirmi kişi, onlardan bir kadına veya erkeğe hep birden saldırıp kıstırsak, sımsıkı tutup judo yardımıyla ya da salt bedenlerimizle yüklenerek yere yıksak, silahını alsak,

dövüp, bağlasak! İçimizden birkaçı yaralansa ne olur! Birinin bir işaret vermesi gerek, bir yerden başlamalıyız, büyüyü bozmalıyız!

Uçak hızlandı, gıcırtılarla pistte ilerledi ve havalandı, yalpalayarak isteksizce yükselerek bundan sonraki durağa doğru uçtu. Öteki yolcuların yüzünde bir cevap okuyamıyorum, onlar da benim yüzümde bir soru okumuyorlardır kuşkusuz. Ne derlerse yapmalı. Artık çok geç, artık kahramanlık göstermenin zamanı değil, akılsızlık olur, nasıl olsa sonu barışla bitecek -herhalde buna benzer düşüncelerle herkes bu sıkıcı durumu atlatmayı deniyor. Bağlı kemerler ve taş gibi olmuş, havada tutulan kollarla öteki tarafa doğru götürülüyoruz. Uçak dimdik yukarı dikildi, arkaya doğru düştüm, yutkundum ve yeniden bağırdım, avazım çıktığı kadar: YETER! YETER ARTIK! Bu defa kimsenin beni duymadığını biliyordum. Ben de duymadım bu çığlığı, insan gırtlağından tecrit olmuş ve yankının yankısı olarak uzaklaşmış, giderek kayboluşunu duydum. İçimdeki bütün sesler sustu, motor gürültüsü de durmuş gibiydi. Sanki uçak havası alınmış bir ortamda kalmıştı. Uçağın hoparlöründe bir tıkırtı. Captain Yezid gürlüyor. İlk sözünde omuzlarımı kısıp sindim ve ikinci darbeyi bekledim.

– Şimdi kollarınızı aşağı indirebilirsiniz! Uyuyabilirsiniz, ama koltuklar dik kalacak ! Anlaşıldı mı?

Genc hayal görüyorum galiba, diye düşündüm. Fakat hostes bildiriyi bizim dilimizde tekrarladı, daha nazik sözcükler kullandı. Bizi rahatlatacak olan bir açıklamayı bile Yezid ölüm kararı bildirir gibi yapıyordu.

Kollarımı hemen aşağı indirdim, fakat dirseğimdeki ağ-

rı şiddetlendi. Sol kolum, komşumun sağ koluna değdi, bir an birbirimize bakıştık, yorgun bir tebessüm. Ben kendi adımı fısıldadım o da:

– Petra, diye karşılık verdi.

Hiç değilse onunla konuşabilsem, diye düşündüm.

– Konuşmak yok, kıpırdamak yok, bunlar yasak! Size önemli bir haberim var. Yarın sabah komutanlık size ne zaman serbest kalacağınızı bildirecek.

Sözünün sonunda *Ladies and gentlemen* dedi, sonra, *imperialists* gibi bir laf duyar gibi oldum, fakat benzer başka bir sözcük de olabilirdi. Hostes sadece şunları tercüme etti: Baylar ve bayanlar.

İlk Yardımı Ne Zaman ve Kimden Gördünüz? İlk yardım, vücudumuzun duruşunu değiştirmemize izin verildiğinde ve kollarımızdan ağırlık ve kramplar çekildiğinde gelmiş oldu. Kollarımı oynatıp gerdim, olabildiğince sağa sola, yana aşağı uzattım, ovdum, ellerimi bileklerden salladım ve parmaklarımı gerip kapadım. Kollar, birbirine kavuştu, dolandı,kıvrıldı, büküldü, ovuldu, adeta düğüm oldular. Kollarımı göğsümün altında kavuşturarak, kaburgalarıma, karnıma bastırarak onlara yeniden kavuştuğumu kendime kanıtlamaya çalıştım. Yeniden bütünleşmenin mutluluğu içinde, bedenim yavaşça sallanmaya başladı, sanki kavuşturduğum kollarımın ağırlığı ile öne eğildi, sonra yeniden arkaya yaslandı, sanki yorgun vücudum kendine yeni bir denge arıyormuş gibi ya da kendi gücü ile kendini uyutmak istiyormuş gibi gidip gelerek sallandı durdu.

Yarın sabah! Saat onbirde. Dokuz saatlik esaretten sonra, daha bir gece dayanabileceğimi hiç sanmıyordum. Yarın sabah! O kötü iyi geceler dileği beynimde çınlıyordu. Adam, yarın sabah, diye kükremişti, sonra her yana göz gezdirmiş, şeriklerine gece nöbeti için talimatlar vermiş ve tekrar pilot kabinine girip gözden kaybolmuştu. Komutanlıkmış, komutan kendisi değil miydi, neden "ben" diyemiyordu sanki, korkak herif! Serbest kalmak, serbest bırakılmak, bu sözler komutan ve emperyalistler gibi sözcükler çerçevesine oturtulunca pek iyiye işaret gibi görünmüyordu. Yoksa, emperyalistler sözcüğünü kullanmamış mıydı? Bu nokta önemli diye düşündüm. Bize emperyalistler diyen biri, sayın bayanlar, baylar diyen birinden daha kolay öldürülebilirdi bizi. Yoksa tam tersi mi? Bu zanaatin araçları arasında ne gibi aldatmacalar yer alıyordu! Yarın sabah! Bize bir damlacık umut veriyordu, fakat öylesine alaylı bir ifade ile ki, kurtulma umudu, önceki korkumuzdan daha güç dayanılır hale geliyordu. Artık bütün gece, ertesi gün nerede, nasıl ve ne zaman kurtulacağımızı veya kafalarımızı nasıl koparacaklarını kurup durabilirdik.

Ya çocuklar, bütün gece nasıl dayanacaklardı? Ya ihtiyarlar? Ortalık şaşılacak kadar sessiz, ancak arada bir ön taraftan veya arka taraftan yükselen ince bir ses bana kadar gelebiliyordu. Belki çok kişi altına etti, ıslak ıslak oturuyor ve utançlarından susuyor! Neredeyse kokmaya başlayacak, her taraf kokacak ben de burnumu tutmak zorunda kalacağım ya da herkes gibi kokacağım!

31 Numaralı kadın Yezid'le birlikte ön tarafa gitti, öteki kadınla Yakışıklı koridorda birlikte nöbet tutuyorlar. Bize ne

yapacaklarını yüzlerinden okumak olanaksız. Sayın bayan ve bay emperyalistlere kızgın kızgın tepeden bakıyorlar. Bombaları tutmaktan usanmadıkları belli. Madem bana emperyalist dediler ben de onlara isim takarım! Almanca isimler! Evet, Nazi isimleri! 28 Numara diye seslendikleri kadına, sen Sieglinde'sin, dedim. Yüz hatları hemen gevşedi, artık sinsice değil de utangaç bir gülümseme ile bakıyordu. Ve sen, 22 Numara, sana Reinhold diyeceğim, hayır, Gerold daha iyi, yoksa, Gunther mi? Yezid'e gelince, sana göre bu isim fazla güzel, Josep olsun senin adın, yok yok, Adolf, Adolf, Adolf!

Size zarar verenlerle bir akrabalığınız, yakınlığınız var mı? Evet - Hayır. Onları kendime akraba yaptım, ahbap yaptım, sınıf arkadaşı yaptım. Heidrun, Sieglinde, Gerold oldular. Onları iyice anlamak ve onlardan iyice tiksinmek için yaptım. Zarar veren kişi ile ilişkiniz nedir (nişanlı, hayat arkadaşı vs.)? Onlarda tanıdığım kişileri buldum, onlarla iyi geçinmek zorundaydım, onlarla senli benli olduk, evet benim hayat arkadaşlarım onlar.

İnsanlar, şimdi uyuyabilirsiniz, cümlesini emir kabul ettiler ve dimdik koltuklarda, rahat bir vaziyet almaya çalıştılar. Sadece koridor başında oturan ve gözlerini hep kapalı tutan kadın, gene öyle taş gibiydi. Bizim sıranın öteki ucundaki yaşlıca adamın kuvvetle nefes aldığı duyuluyordu. Astımlıya benziyordu. Petra fısıltıyla, iyi geceler, diledi. Tepemizde bombalar ve suratlar. Gözlerimi kapadım, uykunun yavaş

yavaş tenimden içeri süzülmesini sağlamaya çalıştım.

Her anının, dışa dönük her hayalin, beni içerideki tehlikeye karşı daha duyarlı yapmasından korkuyordum. Sanki kendimi bütün oyalama çabalarım, içinde bulunduğum ve kaçmak istediğim duruma beni daha çok itecekti. Korkudan uyku tutmuyordu. Sıyrılamadım, rüyamda bile olsa hapishanemden çıkamadım. Dört yanım çepeçevre duvar, herkes beni yalnız bıraktı. Petra uyumuş görünüyordu. Hostesler sade suya çorba bile dağıtmadılar. Kaptana, yardımcı pilota ulaşmak olanaksız. Bizi kaçıranlar bana pek dikkat bile etmiyorlardı. Öteki tutuklular inliyor veya uyuyorlardı. Onlardan bir şey beklenmezdi. Arkama yaslandım ve motorların gürültüsünü dinlemeye başladım. Monoton uğultu zaman zaman kuvvetleniyor ve arada bir kesilmiş gibi azalıyordu sanki. Kendimi bu sesin dalgalarına bırakmayı denedim, böylece uzaklara sürüklenebilirdim.

Gerilerde bir yerde birden bir çocuk yüksek sesle gülüverdi. Uyku tutmuyordu. Kuşku beni dipdiri uyanık tutuyordu. Dilim damağıma yapışmıştı. Aç midemdeki krampları hissediyordum. Mesane üzerindeki basınç öyle şiddetliydi ki, altımı ıslatmaktan ve çiş içinde uyanmaktan korkuyordum. En çok canımı sıkan, bizden ne istediklerini açıklamamış olmalarıydı, ne diye bizi rehin almışlardı, kime karşı ve bu kadar eziyet yetmemiş gibi neden bizi bir de bilgi vermemekle cezalandırıyorlardı.

Bana kalan, sadece kendime kızmaktı. Öğle yemeğini yeseydin şimdi böyle aç kalmazdın! Her turistin ya bir şey

vermezlerse diye korktuğu ve kaparak aldığı ikramları geri çevirmek gibi bir büyüklük, üstünlük gösterisine kalkışır mısın, al sana işte! Geç ve esaslı bir kahvaltı yaptıktan sonra sanki öğle yemeğini geri çevirmek bir marifetmiş gibi ! Mektup yazmaya, küçük sorunlarını düzenlemeye kalkıştın, üstelik de uçakta! Üstünlük taslayarak havada, sekizbin metre yükseklikten, terkettiğin erkek arkadaşına güle güle demek! Bunu bile başaramadın işte, üstelik aç da kaldın! Bilmiş olsaydın! Eğer, evet, eğer bilseydin! Ve ben böylece, bilseydin, olsaydın, yapsaydın, etseydin derken yaptığım büyük aptallık, büyük rastlantı aklıma geldi. Ben yanlış uçaktaydım! Önceden yerimi ayırttığım uçak değildi bu! Benim dönüşüm, iki haftalık tura göre cumartesiye rastlıyordu. Ama sen durmadın ki! Bir hafta yalnız başına yaptığın tatil sana yetti, çabucak ona dönmek istedin ve pazartesi günü karar verip üç gün sonraya, perşembe gününe öğle uçağında yerini ayırttın. Keyifli hareket etmek istemiştim, sabah telaş etmeden, yavaş yavaş eşyamı toplayacaktım akşama Rainer'le başbaşa yemek yiyecektim, ne yemeği, onunla başbaşa yatacaktık! Hafta sonunu onunla birlikte Echterdingen'de geçirecek ve pazartesi günü Tübingen'e, eve dönecektim! Frankfurt'tan Stuttgart'a giden trenleri not edip hemen postahaneye koştum ve Rainer yatağı vakitlice hazırlasın diye telgrafı çektim!

Oturduğum yerde kıvranıp duruyordum, Palma Nova' daki otelde bu gece ve yarın gece için parası ödenmiş olan yatağımda olmayı özlüyordum. Şu anda benimdi orası, şimdi içinde uyuyor olacaktım, feda etmiştim oysa. Onu görür gibi oluyordum, elimi uzatıp tutacakken uzaklaşıyordu veya ben

uzaklaşıyordum. Sonunda karyolanın başucunu yakaladım, tuttum, elbiselerimi çıkarıp attım ve içine girdim artık hayal kurabilirdim, ince şiltenin üzerinde nasıl gerinip yatardım, bacaklarımı istediğim şekilde çeker uzatırdım, yan odadan gelen duş seslerini, koridordan açılıp kapanan bir kapı sesini, pencerenin dışından gelen fren seslerini dinlerdim.

Mayorka, Korsan adası. Korsan ne demek? Mayorkalı deniz haydutları yüz yılı aşkın bir süre Akdenizin en korkulan korsanları olmuşlar, birkaç kuşak boyunca terörlerini sürdürmüşler. Fakat sonradan fazla hırslı ve güçlü oldukları için başka denizci ülkelere meydan okumaya kalkışmışlar. Onlardan daha güçlü olanlar karşısında yenilmişler –ve işler tersine dönmüş, başka ülkelerin korsanları Mayorka'ya hücum etmiş. Mayorkalılar uslu uslu çiftçilikle ve balıkçılıkla uğraşır olmuşlar ve nihayet sonunda akıllanarak adanın bütün kıyısını çam ormanlarıyla kuşattıklarından korsanlar da adanın zengin olan iç kısımlarına pek girememişler.

Ya bunlar, bunlar ne acaip korsanlardı? Bize para ve mücevherlerimizi istemediklerini söylemişlerdi. Petra'nın altın zinciri boynunda kaymış duruyor, ucunda bir burç figürü asılı ve göğsü ile birlikte inip kalkıyor. Gerçek altınsa bir ganimet demektir. Ama korsanlar buna bakmıyorlardı bile, haydutluk etmek istemiyor, Robin Hood'çuluk bile oynamak istemiyorlardı. Korsanlar gerçek korsanlar gibi davranmıyorlardı. Davransalardı, hepimizi soyup soğana çevirir ve evlerimize geri yollarlardı! Şaşılacak kadar namuslu bir ekip bu! Bu asil haydutların tek yaptıkları ortalıkta boy

göstermek, saçımızın teline bile dokunmamışlardı, en azından o ana kadar, ara sıra nöbet değiştiriyorlardı, içlerinden biri de uçağımızı pilot kabininden yönetiyordu. Belki de bizim onlardan korktuğumuzdan daha çok onlar bizden korkuyorlardı, bizim konuşmamızdan bile korkuyorlardı, koridora çıkıp yürümemizden, tuvalete gidecek rehinelerinin kaybolmasından da korkuyorlardı.

Geniş bir büronun boş duvarının tavana yakın bir yerinde, *Art Nouveau* stili ahşap çerçeveli bir televizyon cihazı. Şefim onu işaret ediyor: Bu benim! Ben bir merdivene tırmanıyorum ve onu sökmeye çalışıyorum. Şefim yardım ediyor, fakat cihaz duvarın içinden arka tarafa düşüyor. Açılan delikten onun çalıların üstüne yere düştüğünü görüyorum, derken yanmaya başlıyor. Patlama tehlikesi var, ben hemen yangın söndürme hortumuna koşuyorum, şefimden önce onu alıyorum ve dışarıda yanmakta olan televizyonun yanına gidip ateşi söndürmeye başlıyorum. Su Neckar nehrinden geliyor. Şef yardım ediyor, fakat bu işleri daha da güçleştiriyor. Her şeyi hep ben mi yapmak zorundayım? diye soruyorum şefe. O bana, sizi öpebilir miyim? diye karşılık veriyor. Şimdi de profesör çırılçıplak üzerimde yatıyor, onu tırmalamak, çimdiklemek, ittirmek istiyorum, ama kollarım yok olmuş. O sırada yumuşak bir erkek sesi beni kurtarıyor, ihtiyarı bir futbol topu gibi bir tekmede fırlatıp atıyor ve yanıma yatmak istiyor.

Bir erkek sesi neredeyse şefkatli bir tonda yolculara kemerlerini bağlamalarını anons ediyordu.

– Kemerleri bağlamamızı söyledi, gene inişe geçiyoruz! dedi Petra yavaşça.

Üçüncü defa yere ineceğimiz haberine aldırış etmedim. Rüyamı sürdürmeyi denedim, her şeyden uzaklaşmam çok hoş olmuştu. Uçak alçaldıkça, vücuduma bir rahatlık yayılıyordu. Gözlerim kapalıydı, iyice alçaldığımızı hissediyordum, yavaşça savrulur gibi, yastıklar üzerinde kayarken havada yakalanmış gibi, vücudun ağırlığı ile hava kitlesinin direnci arasındaki dengeyi içimde duyuyordum. Sanki uzun süren uykusuzluktan, açlık ve susuzluktan bedenim sonunda beni bırakıp ayrılmıştı, korkulardan arınıyordu, çözülüyordu, onu birkaç metre uzağımda ama hissedilir kadar yakın görüyordum, yere doğru kayıyordu, sekerek ilerliyordu ve duruyordu, memnun, kayıtsız, aldırmaksızın.

Kemeri açıp iki soğuk metal tokayı sağ ve sol elimde tuttuğum sırada, birden bu ikisinin birbirine nasıl uyduklarını anlayamaz,bu kemerin ne işe yaradığını bilemez oldum. İki üç saatte bir tekrarladığım bu eylem, iradesiz olarak yaptığım bu iş beni korkuttu. Anlamsız, askerce bir ifade içinde verilen hep aynı emre anında, otomat gibi uyan ellerim beni korkuttu, hep aynı hareket, neden olduğunu bilmek istemediğim kemer bağlama işine körükörüne itaat, çöz, bağla, çöz, bağla, yine çöz.

You will be executed! You will be executed immediately! Yezid'in kime bağırdığını göremiyordum.

Gevşemeye son. Gene hiçbir şey hiçbir şeye uymuyor. Saat ikiye geliyordu. Yarın sabah, cümle gene aklıma takıl-

mıştı, yarın sabah komutanlık size ne zaman serbest kalacağınızı bildirecek. Storların ardında her taraf zından gibiydi. Hangi zamana göre kendimizi ayarlayacağımızı bilmiyordum. Çoktan Orta Avrupa'dan çok uzaklara, doğuda bir yerlere, Lübnan'a, Irak'a, İran'a uçmuş olamaz mıydık? Oraları iki üç saatlik mesafede değil midir? O halde, bu indiğimiz yerde saat beş de olabilir mi? Neredeyse ortalık aydınlanacak, güneş doğacak ve bir şeyler olacak! Elle tutulur bir haber, bir değiş–tokuş, kadınların, yaşlıların ve çocukların salıverilmesi. Yarın sabah komutanlık bir şeyler yapacak –şu felci, şu taşlaşmış hali sonunda değiştirecek bir şeyler!

Salıverilmek, salıverilmek, bu formüle takılıp kalmıştım, bir değişiklik sezer miyim diye bütün dikkatimi uçaktaki hareketlere ve seslere yöneltmiştim. Nöbetçiler gene üçleşti. Sanki zor bir iş görüyorlardı. Tek düşüncesi mesanelerini ve bağırsaklarını bir an önce boşaltmak olan uykusuz, mutsuz, sessiz, savunmasız insanları hazırolda tutmak sanki güçmüş gibi. Tek tek bazı kişiler korsanlara başvurup tuvalete gitmek için izin istediler ama hepsi geri çevrildi. Yakında bırakılacağımızın göstergesi. Karın boşluğundaki basınç, açlığı da, susuzluğu da unutturdu. Şimdiden koridorda çıkacak kargaşayı görür gibiyim, herkes hep birden kalkacak ve çıkış kapılarına saldıracak veya doğruca EXIT yazan imdat kapısından dışarı! EXIT'la aramda bir metreden az bir uzaklık var!

Hosteslerden biri koridorda yürüyordu. Onu daha önce gör-

mediğimi düşündüm, yani baskından bu yana. Koyu mavi üniforması ve kararlı bakışları ile sanki kaçırılmamış da başka bir alemden gelmiş gibi koridorda ilerliyordu. 28 Numaraya yaklaşıp ağır silahlarla donanmış bir kadınla konuşmak sanki çok doğal bir şeymiş gibi ona bir şeyler fısıldadığında, hali, içinde bulunduğumuz gerçeğin çok daha dışına taştı.

Kız başı ile evet işareti yaptı ve sekizinci sıradan yaşlıca bir kadını da kaldırıp birinci mevkiye geçti. Biraz sonra ikisi birlikte döndüler, yaşlı kadının elinde bir şişe vardı, yerine oturdu. Sonra hostese seslendi, fakat benim Sieglinde adını taktığım Arap kız, kadının yanına geldi ve kızgın bir İngilizce ile hâlâ ne istediğini sordu.

– *Stewardess, I need the stewardess, please,* dedi yaşlı kadın. Göz damlasını aynası olmadığı için yalnız damlatamayacağını anlatmaya çalışıyordu. *And my hands, look at my hands.* Ellerini konu etmek isterken birden sustu. Belki ellerinin titremesini sebep gösterecekti de titreme sözcüğünü hatırlayamamıştı ya da bilmiyordu. Yeniden bir hostesin yardımını rica etti.

28 Numara bombayı yere bıraktı, sonra çok az gösterdiği tabancasının emniyetini kapatıp elbisesinin arasına sıkıştırdı. Koltukların arkalıkları görüşümü engelliyordu ama hareketlerinden kızın ne yapmak istediği belliydi.

– *Five, only five,* dedi oturan kadın.

Genç kadın sol eliyle, yaşlı kadının başını arkaya doğru eğdi ve sağ eliyle ilacı gözüne damlattı.

– *Thank you*!...

Kız başını eğdi, doğruldu, hiç konuşmadan yerden bom-

bayı aldı, tabancasını çıkarıp emniyetini açtı. Kendinden memnun bir hali vardı, adeta ruhani bir eda ile bir dönüş yaptı ve her iki silahı seyircilerine doğru tuttu, vücudunun belden yukarısını bir sağ tarafa bir sol tarafa doğru çevirdi, ne kadar tehlikeli olabileceğini yeniden kanıtlamak zorundaydı sanki.

Hostesler ellerinde tepsilerle sıraların arasında dolaşıyorlardı. Yolculara doğru eğilip bir şeyler sunuyorlardı. Saatler süren emirlerden, sıkıntılardan ve bir yudum koladan sonra, nihayet hizmet edilmek şerefine ermiştik. Tadımlık bir şey, herkese yarım dilim salamlı ekmek. Artık açlık hissetmiyordum, ekmeği elime aldığım sırada sanki midem taş gibiydi, sadece dilimin ve tat duyumun harekete geçtiğini, kurumuş ağzımda tükrük toplandığını seziyordum, fazla bekletmeden salamlı ekmekten ağır hareketlerle bir lokma ısırdım ve daha da ağır hareketlerle, tek bir kırıntıyı bile ihmal etmeden, tadını çıkara çıkara çiğneyip yuttum, ikinci, üçüncü, dördüncü lokmaları daha da yavaş çiğnedim, zevk almadan, ama ciddi bir iş yerine getirircesine hepsini yedim.

Yemek rahatlattı. Dakikalar yarım saat gibi, yarım saatler dakika gibi geçiyordu. Herkes kendine gelmişti ve belki de benimle aynı görüşü paylaşıyorlardı: Şunun şurası dayanacak bir iki saat kaldı, daha sonra her şey geçecek! Ortalık aydınlanacak ve serbest kalacağız, bunlar yeterince pazarlık ettiler. Kurtuluşumuzun nasıl olacağını gayet iyi biliyordum. Önce hastalar ve yaşlılar, sonra çocuklu kadınlar, sonra diğer kadınlar, kendimi hengame arasında görür gibiy-

dim, herkes farkettirmeden öne geçmeye çalışıyor, kendi bedenini herkesten önce kurtarmak, sonuncu olmamak için herkesten önce silahsız bir ortama, temiz havaya, özgürlüğe, güvenli bir kıyıya ulaşmak için gizli gizli çırpınıyor, ama gene de hepsi, huzursuz bir sabırla, son gayret bir disiplin içinde erkeklerin başları üstünden bakınıyorlardı, erkekler nasılsa bu kez azınlıktaydı ve bizden daha uzun süre beklemek zorundaydılar ve belki ömürlerinde ilk defa kadın olmadıklarına hayıflanıyorlardı, biz ise bacaklarımız üzerinde yalpalayarak, dizlerimiz titreyerek kapıya yürüyorduk. Ben de aralarına sokulacağım, itiştirdiğimi belli etmeden, belki temiz havayı kapıdan teneffüs ettiğim anda başkasına bir adım yol verir ve arkamızdan gelecek erkeklere dönüp bakmadan çıkış kapısından aşağı kendimi bırakırım. Beyaz boyalı, soğuk, reklam panolarıyla süslü bir havaalanı salonunda, sonunda özgürlüğümüze kavuştuğumuzu yavaş yavaş idrak edeceğiz ve ancak o zaman birbirimizle kucaklaşacağız, rahatlayacağımızın sevinci içinde tuvalet kapılarında gülüşerek kuyruklar oluşturacağız, sonra nihayet bir şeyler yiyip içeceğiz, uzun süre oturmak istemeyeceğiz, aksine tıpkı bir partide gibi yiyeceklerimizi ayakta atıştıracağız, kahveyi, kolayı, konyağı, birayı peşpeşe içeceğiz, şerefe kadeh kaldıracağız ve yalnızca kocaları hâlâ uçakta kalan kadınlar çekingen davranacaklar, ama biz çoğunlukta olan, tek başına gezen kadınlar nihayet konuşmaya başlayacağız, sesimiz duyulacak, küfredeceğiz, lanet edeceğiz, ilk nefret zehirimizi bizi kaçıranlara boşaltacağız, birkaçımız uzanıp yatarak yorgunluğunu atmaya çalışacak ve Kızılhaç görevlilerinin bakımına kendini bırakacak ve nihayet vakit gelecek ve bizi evlerimize, sonunda

yuvamıza uçuracak uçağın geldiği bildirilecek!

Bir ses beni kendime getirdi, ne olduğunu pek çıkaramadım, uçağa ait olmalıydı, küçük bir motordan geliyor gibiydi. Beklediğimiz salıverilme olayına ve benim gün boyu kurduğum hayallere uymuyordu. Benzin alıyor olamazdı, yeniden havalanamazdık! Birkaç saniye bunun bildiğimiz benzin doldurma sesi olduğuna inanmak istemedim. Olamaz, bu kesinlikle olanaksız! Tam sona yaklaşmışken, tam artık inmeye hazırlanırken!

Bize özgürlük vaadetmişlerdi, nasıl olur da şimdi bizi yeniden göğe uçururlardı! Uçak gerçekten de benzin alıyordu, can sıkıntısı içinde kasıldım, güçlükle yendiğim korkular yeniden canlandı. Yüreğim ağzıma geldi.

– Bir şaka olmalı! Şaka bu! diye Petra'ya fısıldadım, gene aynı oyun!

O, içini çekip omuzlarını kaldırdı. Kendisini ne tür bir rüyadan uyandırdığımı belli etmiyordu. Her şeyden tiksindiği suratından belliydi, belki de tam her şeye boş vermeye karar vermişken, benim bu heyecanım onu kızdırmıştı.

Oyun, evet, ama ne korkunç bir oyun! Uçmak, yere inmek, beklemek, havalanmak, uçmak, yere inmek beklemek, havalanmak ve tekrar tekrar aynı şey, sanki ezelden beri yapıyorduk. Hesaplamalı bakalım, şu son saatler içinde kaç kere inip kalktık bir, iki, üç, evet üç kere. Bana otuz kere inip çıkmışız gibi geliyordu. Her seferi gereğinden bir fazla.

Durmadan kulaklarımda aynı uğultuyu duymak canımı sıkıyordu. Depoya giren her damla benzin, tutsaklığımızı

daha da uzatacaktı! Susuzluğumuzu, açlığımızı artıracak, vücudumuzu turşuya çevirecek ve sinir sistemimizi allak bullak edecekti! Duymamaya çalışmanın yararı yok! Depolama sesini geçici olarak algılamamayı başarabilirdim, ama sanki damarlarıma birisi yoğun bir sıvı enjekte ediyormuş gibi acı duymayı önleyemiyordum, bana ve insan vücuduna göre bir madde olmayan o iğrenç kokulu petrol acı ile yakarak içime yayılıyor, vücudumun her zerresine siniyor ve sonra içimde ne varsa yiyor, kemiriyor ve bütün iç organlarımın hayati faaliyetini durduruyordu, sonunda kabuğunun içinde olgunlaşmış ve çıplak bir bebek gibi kalakalacaktım, sadece kemiklerim ve giysilerim beni birarada tutuyor olacaktı!

– Artık daha fazla dayanamıyorum, diye fısıldadı Petra, artık dayanamıyorum!

Bunun benim ona fısıldadığım şeye verilmiş geç bir karşılık mı yoksa konuşma cesaretini ancak bulduğunun işareti mi olduğunu anlayamadım.

Sol elimle onun sağ elini tuttum. Beni korkutan elinin soğukluğu olmadı. Bu vücudu yanıbaşımda bulmanın ve onun benim dokunmamla dağılıvermemesinin, etinin kemiğinin yerinde olmasının beni bu kadar sevindirmesi iliklerime kadar ürpertti beni. Elimi geri çekmedim ve öteki elin ısındığını, kanının damarlarında aktığını hissedinceye kadar bekledim. Başka bir zaman olsa, yabancı bir kadının elini tutmaktan ürkerdim, fakat şimdi bildiğimiz utanma duygusunun hükmü kalmamıştı.

Kemerleri bağlama emri gelince elini bıraktım. Ancak o anda birbirimizin yüzüne bakma cesaretini gösterdik. Petra gülümsedi, ben de mahcubiyetimi gizlemeyi denedim. Emirlere uymuş, konuşmamış, yerimizden kımıldamamış, storları açmamış, ama gene de bir direnme olanağı yakalamıştık. Kemerlerimizi bağladıktan sonra birbirimize dokunmaya cesaret etmedik. Havalandırıldık, kemerleri çözdük ve sürüklenmeye devam ettik.

Gözlerimi kapadım ve uyumaya kalkışmadım. Anlamsız olurdu. Sızlanan bir çocuk sesi duyduğumu sandım, fakat uçağın çıkardığı ıslık sesi ve motorların gürültüsü diğer sesleri bastırıyordu. Sırtımı koltuğa yasladım. Kumsalda bir yerdeydim. Çocuk çığlıkları, nisbeten tenha bir köşe bulmak için dolaşıyordum. Çok sıcaktı, sesleri dinlemiyordum. Havlumu sıcaktan tüten kumların üzerine serdim sağını solunu düzelttim ve son on gündür yaptığım gibi üzerine uzandım. Daldım, güneşin içine atladım ve uzun süre uykusuzluktan gerilmiş vücudum bu tatlı sıcaklığa sığındı. Bacaklarımı olabildiğince öne uzatım. Plajdaki binlerce kişiden biriyim. Hiçbir şey bana bağlı değil. Ben burada olmasam, hiçbir şey değişmezdi. Kumlara iyice gömüldüm. Güneş ve ben. Gözlerimi kamaştırıyordu, beni ısıtıyordu, herkesi ısıtıyordu, ama özellikle beni. Vücudumu bolca yağlamışım, bacaklarımı üstüste atınca yapışıyordu. Güneş bikinimin üstünden tenimi yakıyordu, beni ter içinde bırakmıştı ama sabırla sırt üstü yatmayı sürdürdüm. Sıcak bütün organlarıma yayıldı beni aptallaştırdı, sessiz, hareketsiz bir insan haline getirdi ve

kulaklarımı tıkadı, sanki plajdaki ailelerin neşeli gevezeliklerini ve yüzenlerin bağırışlarını duymamam için, onlarla arama ses geçirmez bir duvar çekmişti. Sıcak dalgaları üzerinde ilerliyordum, uzaklara doğru. Sonunda nerede olduğumu bilemediğim için önce bir gözümü, sonra öteki gözümü araladım. Hemen gene kapamak zorunda kaldım, aydınlık çok fazlaydı. Yeniden sıcağa gömüldüm ve aldırmazlığın rahatlığına kendimi bırakım. Bilinmezlik içinde umutlara kapılıp yeniden kaybetmek gibi bir zorlamadan kurtulmuş olarak, güneşin beni ısıtmasına ve kafamın içini boşaltmasına sığındım. Artık yakın bir tehlike düşüncesi ve gelecek korkunç olayların hayalleri eriyip gidecek ve beni rahatsız edemeyeceklerdi, hiç değilse birkaç dakikalığına.

Elbiselerim beni yakmaya başlamıştı. Blucin pantolon, tişört ve süveterle ben, Almanya'nın ekim havasına göre giyinmiştim. Şimdi uçağın içi mi gittikçe ısınıyordu yoksa benim giysilerim mi fazla sıcak geliyordu, ayırdedemiyorum. Süveteri çıkardım. Yararı olmadı. Artık plaj hayallerine dönmedim ve birden kendimi güneş altında hayal etmenin çılgınlık olduğunu düşündüm.

Süveteri önümdeki filenin içine gazete ile bloknotun arkasına sokuşturdum. Elimde kalanların hepsi bunlardı. Hiç değilse okuyabilseydim! Birden aklıma okuma yasağı almadığımız geldi. Acaba yasak etmeyi unutmuşlar mıydı? Yoksa okuyan kişilerin sayısını önemsememişler miydi, belki de okumayı zararsız görmüşlerdi veya böyle bir durumda kimsenin bir derginin, bir gazetenin arkasına gizlenmek isteye-

ceğini ummamışlardı? Yeniden kükreyen sesi kulaklarımda duyar gibi oldum: *You are not allowed to read! You are not allowed to read!* Fakat bu emrin Yezid'den mi, yoksa bunca yasaktan sonra benim kendimden mi çıktığını pek kestiremedim.

Zaten uçağın içindeki ışık okumaya elverişli değildi. Yeni hayaller kurmayı, geçmişin güzel anılarına kaçmayı denedim. Olmadı. Gazete aklıma takılmıştı. Aslında hiç okumadığım bir gazeteydi, ama Palma'da uçağa binerken verilen Bild gazetesi ve bir Avusturya dergisi dışında okuyabileceğim tek gazeteydi. Bu okunmamış yabancı gazete giderek daha da merakımı çekiyordu. Elimdeki bu tek sayının ne kadar değerli olabileceğini ancak şimdi farketmeye başlamıştım vakit geçirmek için, avunmak için birebirdi. Belki de içinde, bizim durumumuzu aydınlatacak veya kaçırmanın amacıyla ilgili bir ip ucu verecek bir haber bulunabilirdi! Hiç değilse başlıkları okumalı!

Sabah gazetelerinde şimdi acaba herkes hangi başlıkları okuyordur? Aralarında hâlâ bekleyenler var mıdır? Frankfurt havaalanında bekleyen dostlar, akrabalar var mıdır? Bu yakınlara neler anlatılmıştır? Haberi onlara nasıl vermişlerdir, gazeteye gerek kalmış mıdır? Yaslı aileler ölüm ilanları vermeye başlamışlar mıdır? Yas tutarlar mı? Uyurlar mı?

Uyumak, uyumak, kış uykusu. Vücudun ısısı düşer, kalp atışları yavaşlar, metabolizma adeta ağır çekimde seyreder,

oksijen gereksinmesi azalır, dolaşım neredeyse durur, insan hastalığa karşı bağışıklık kazanır, bir ayı gibi bir köstebek gibi dinlenir, sincap gibi uyur ve soğuk günleri uykuda geçirir, tehlikeler önünde gözünü kapar ve dinlenir! Bunu sağlayan ne tür bir madde acaba? Hangi hormon, hangi protein maddesi bu işte rol oynuyor? Bunu nasıl ayrıştırabiliriz? Sentetik olarak nasıl elde edebiliriz? Ve insanlar üzerinde ne zaman deneyebiliriz? Araştırma alanımı değiştirmeli miyim? Hemen, vakit geçirmeden, pazartesiden itibaren!

Birkaç dakika veya yarım saat, kırkbeş dakika kadar uyumuşum. Yere ineceğimiz anons edildi, 28 ve 22 Numaralar gene ayaktalar. Erkek, birinci mevkinin duvarına dayanmış, kadın bacaklarıyla sağladığı dengeyle dimdik, bir elinde bombası, diğer eliyle ise bir koltuğun arkasını sıkıca kavramış. Belki ilk inişler sırasında muhtemel bir baskından korktukları için oturmuyorlardı bile. Şimdi ise poz atıyorlardı, ucuz kahramanlık! Şöyle sert, sarsıntılı bir iniş dilerdim, ikisi de düşsünler, ya kafalarını ya da kollarını kırsınlar, bacakları kopsun! Fakat pilotlar bize bu lütfu esirgediler ve uçağa yumuşak bir iniş yaptırdılar.

Storların ardında aydınlık iyice artmıştı. Saat altıyı gösteriyordu. Yanılmıyorsam, hep güneşe doğru uçmuştuk. Hem zaman kaybetmiş hem zaman kazanmıştık. Saatimin bir anlamı yoktu artık, iki veya üç saat geri olmalıydı bulunduğumuz bu yere göre. Burada uçaktan çıkacağız, biraz daha sabır! Dünyanın en tehlikeli yeri olabilir, önemli olan pazarlığı daha fazla uzatmayıp bizi hemen bırakmaları!

Uçağın ışıkları söndürüldü, loş bir ışıkta uyuklayarak oturuyorduk. Başımızın üstünden esen havanın deniz koktuğunu sandım.

Orta koridordan kaptan çıkageldi. İlk kez yolcuların arasında görünüyordu. Onu üniformasından önce dikkatli, mağrur yürüyüşünden tanıdım. Lothar Krüger. Yolcuların yüzlerine bakıyor, durumumuz hakkında olabildiğince çok izlenim edinmeye çalışıyor, aynı zamanda bize kendisinin de konuşamadığını, buna rağmen bizim için her şeyi yapmaya çalıştığını anlatmak istiyordu. Kuyruk tarafına bir göz attı ve yedinci sıradaki boş bir yere oturdu. Arkasından ikinci pilot, Bay Fuchs göründü. O da yatıştırmaya çalışan bir iki çaresiz bakış fırlattıktan sonra, kuyruk tarafında bir yere oturdu.

3

Elebaşının heyecanlı İngilizcesi ve ardından hostesin yumuşak Almancası ile mikrofondan dağılan sesle uyandım.

– Emperyalist Alman hükümetine isteklerimizi bildirdik. Biz, faşist Alman hapishanelerinden dokuz yoldaşımızın, ayrıca Türkiye'deki iki Filistinli yoldaşımızın serbest bırakılmasını istedik. Sizler, baylar bayanlar bu yoldaşlarımız serbest kalır kalmaz, uçaktan çıkabileceksiniz. Demek ki bu değiş–tokuşun ne zaman olacağı emperyalist Alman hükümetine kalmış oluyor. Eğer Alman hükümeti istediğimizi yerine getirmezse, uçağı tüm yolcuları ile birlikte havaya uçuracağız. Hükümetinizin acele edeceğini umarız. Komutanlığın şimdilik sizlere bildirebileceği bundan ibarettir.

Sanki Yezid'in sözleri başımızdan aşağı inen bir kova dolusu pis suydu da çevirmenimiz her şeyi temizlemek istiyordu. Sadece kulağımla duymak yetmedi, bu cümlelerden en ufak bir anlam çıkarabilmek için vücudumun her zerresini kullanmam gerekti. Kafamın içinde emperyalist ve faşist sözcükleri çarpışıp duruyordu, bunlar öyle alışmadığım sözlerdi ki, bildirinin tümünü anlamamı engelliyorlardı. Kesik bir İngilizceyle dile getirildiklerinde bu yabancı sözcükler kulağa katı ve batıcı geliyorlardı, ama bir kadın sesi ile yapılan çevirisinde de yumuşamadığı gibi diğer her şeyi bloke ediyor ve açıklamanın çevresini bir dikenli telle çeviriyordu.

Yavaş yavaş başka bir sözcük ön plana çıktı: *Exchange*.

Uzun bir süre para bozdurulan vezneleri düşündüm, sonra anahtar sözcük aklıma geldi. Değiş–tokuş! Esirlerin değiştirilmesi!

Artık sıra değiş–tokuşta! Pazarlık! Oyun! Kızıştırmak!

Nihayet bir şeyler olacak! Cana karşı can! Koz biziz! Birkaç milyon dolar için rehın tutulduğumuz umuduna güle güle demekgerekiyordu,bizikaçıranlarınniyetiistedikleribirülkeyekabul edilmek de değildi.Artık sözü edilenler tutuklulardı, yoldaşlardı. Alman hükümetiydi! Baader'cilerdi mutlaka, başka yoldaşları kastediliyor olamazdı! Birden hükümetin malı olmuştuk, birden yüksek politikaya dahil olmuştuk.

Değiş–tokuş! Demek baskının anlamı varmış! Bu, dört çılgının kalkıştığı bir iş değilmiş. Hiç değilse ardında bir plan varmış. Değiş–tokuş! Onyedi onsekiz saatin sonunda, bilmemenin verdiği korku sonunda nihayet bir bilgi alabilmiştik. Sonunda bizi ciddiye almışlar, hitap edecek, bilgi verecek kadar değerli bulmuşlardı. Ancak yavaş yavaş, bu uçakta bulunan bizlere ne kadar utanmaz bir biçimde değer verildiğini kavradım. İstekleri adına bizi kaçıranlar, bizi önemli insanlar yapmışlar, aynı zamanda kişiliğimize karşı bir düşmanlıkları olmadığına dair bize teminat vermişlerdi. Ama bu kadar da değildi. Uçağı yolcularla birlikte... imkansız! Bunu tehdit için kullandılar, bunun anlamı yok!

Petra beni dürttü.

– Bak, tuvalete gidiyorlar!

Gerçekten de öndeki yolcular arasında bir hareket vardı. Çıplak başlı genç bir adam birinci mevkiye doğru ilerler-

ken, yaşlıca bir hanım üstünü düzelterek yerine oturuyordu. Bunca saatten sonra yolcuları ayakta görmek inanılmaz bir şeydi. Yolculara yer değiştirtiyorlar diye düşündüm.

– Arkadakiler de gidiyor, diye fısıldadı Petra.

İki üç dakika sonra genç adam gene göründü, bizim tarafa doğru şöyle bir bakındı, ağzını çarpıttı ama ne yaptıysa sonunda mutlulukla sırıtmaktan kendini alamadı. Aynı anda siyah saçlı bir kadın öne doğru yürüdü. 22 Numaralı yakışıklı, tabancası ile yol gösteriyordu, tek tek gitmelerini, kuyruk oluşturmamalarını sağlıyordu. Tıpkı bir İngiliz polisi gibi sert ama kayıtsızlıkla gülümseyerek, herkesin teker teker öndeki tuvalete giriş çıkışını düzenliyordu.

Sıranın ne zaman bize geleceğini hesaplayabilirdik, yarım saat, bilemedin yirmi dakika sonra. Çok uzun, beklemek ve önünden geçen rahatlamış insanları seyretmek artık çok zor. Birden mesane ve bağırsaklardaki sancı çoğaldı, karnım çatlıyordu sanki, susuzluğumu, taş kesilmişliğimi, dilimin damağıma yapışmasını unutmuştum, neredeyse ayağa fırlayıp avazım çıktığı kadar bağıracaktım ya da altıma edecektim. Koltuğumda sağa sola kıvranıyordum, doğrulup tekrar çöküyordum, her an mesanemin patlamasını bekliyordum ve her saniye en az beş kez işi uzatan tutsak arkadaşlarıma kızıyordum, nisbeten çabuk dönenlere bile müsahamam yoktu. İlk kez uzağımdaki yolcuların yüzünü görme olanağı çıkmıştı, bizi kaçıranlardan mürettebattan ve yanımdakilerden ayrı, başka yüzler. Dönenler gayet memnun ve rahat görünüyorlardı, tabancalara rağmen umursamaz ve korkusuz gibiydiler. Buna rağmen bu insanlara karşı içimde bir nefretin uyandığını hissettim. Ne kadar çoktular, benim işi-

me engel oluyorlardı. Bu uçak bu kadar dolu olmasaydı şimdi çoktan sıra bana gelmişti! Biz ne acınacak bir kalabalığız diye düşündüm, politikacılar bizi ne yapsınlar? Yüz seçmen bile değiliz, kolayca gözden çıkartabilirler, sıradan rahatlıkla unutulabilecek, devletin temelini sarsma ya da ne deniyorsa o başlık altında toplanıp rafa kaldırılabilecek bir avuç yorgun, bitmiş insan. Karnım sancılar içinde, gene içimdeki zarların çatlayıp patladığını düşünüyorum, iç organlarım boşalıp dışarı dökülecek, mide çeperini, dokuları, kemikleri saracak ve acil bir ameliyata gerek duyulacak. Beni kurtarmak istiyorlarsa derhal ameliyata almalılar, ben kurtulmak istiyorum, evet bu kurtuluş olurdu, beni ağır hasta olarak bir kızılhaç aracına koyar hemen bir hastaneye gönderirler! Her yanım yanıyordu ve bir türlü sıra bana gelmiyordu, içimde dışımda her şey bana karşıydı, sadece nefret doluydum, herkesten nefret ediyordum, yanımdaki kadınlardan, bizi kaçıranlardan, politikacılardan, yolculardan, hepsinden, yolcular fısıldaşmaya da başlamışlardı, her fısıltı kısık sesle yapılan bir şaka gibiydi, benimle alay ediyorlardı, beni üzüyorlardı, hepsi birlik olmuştu ve karşıydı ve ben onların karşısında yapayalnızdım.

Açık yeşil ceketli adam nihayet bizim sırayı gösterdi, önce koridor başındaki kadın, sonra Petra. İhtiyar kadın geri gelince, bana işaret etti, nihayet bunca zaman beklediğim işareti sağ kolunun gevşek bir dönüşü ile yaptı, öteki elinde tabancayı tutuyordu. Ateş et, domuz diye düşündüm, nasıl olsa artık çok geç, ateş et, hiç aldırdığım yok!

Ayaklarım adım atmayı unutmuştu, sendeledim, koltukların arkalıklarına tutundum, ellerimi yanlış yere koy-

dum, yaşlı bir kadının topuzuna dokundum, özür dilemedim, beni aşağıya çeken ağırlaşmış, taşlaşmış bacaklarımı ileriye doğru sürükledim, beni yürüten ayaklarım değil, mesanemdeki baskıydı. Birinci mevkide tepeleme yığılmış el çantaları, Free-Shop'lardan alınmış naylon torbalar, fotoğraf makineleri, bütün bu çöp yığını beni ilgilendirmiyordu. Nihayet WC-kapısına erişmiştim, önünde 28 Numara nöbet tutuyor ve pilot kabinine girişi engelliyordu. Onunla gözgöze gelmeye çalıştım, bakışlarımla ona bizden ne istiyorsunuz? demek istedim. O sadece esnedi ve ben de içimden, bir de senin adını Sieglinde koyacaktım, eli silahlı karı!, dedim. Sieglinde, Sieglinde gibi sen çirkin bir isme bile layık değilsin! 28 Numara, hakettiğin isim bu işte, bir numara. Bize çocukmuşuz gibi davrandınız, altımızı kirletmemizi beklediniz ve kendi pisliğimizin üstünde oturtmak istediniz ve bizi bütün gün tuvalet kapılarını kapalı tutarak cezalandıran sizler üstümüzü pislettik diye de cezalandırırsınız bizi.

Bir kere daha, son defa beklemek zorundaydım, Petra çıkıncaya kadar. Onu hemen kenara ittim ve klozete atıldım, kapıyı ancak ondan sonra kilitledim. Acı içinde kalan, kramp girmiş adalelerim birden gevşedi, idrar boşaldı, öyle bir boşalma ki, havaya uçacağımı sandım. Bağırsaklarım boşalınca kapıya doğru baktım, gerçekten kilitleyip kilitlemediğimden bile emin değildim, neden sonra güvenli bir yerde olduğumu, üzerime bir bomba veya tabanca tutulmadığını kavrayabildim. Bu daracık yerde, çiş, pislik ve dezenfektan kokularına rağmen uzun süre kalmak isterdim, fakat 28 Numara dışarıdan kapıyı vurarak seslendi. *Hurry up! Hurry up!* Külotumu çekerken ıslaklığını kontrol ettim, tahminimden daha

ufak bir leke idi. Aynaya bakmaktan sakındım, korkunun yarattığı kırışıklıkları, sıvaşmış makyaj kalıntılarını, ısırılmaktan şişmiş dudaklarımı, kızarmış gözlerimi görmek istemiyordum. Ayna öyle büyüktü ki! Musluktan damla damla su akıyordu, sol avucumla yakalayıp iki elimi oğuşturdum. Bir an için elimi sabunluğun altına sürüp bir parça sabun almayı düşündüm, ileride bir ara belki parfüm yerine geçecek bir kokuya gereksinimim olur diye. Yüzümü sudan çok kağıt mendille temizledim.

Ben kapıyı açarken 28 Numara hâlâ *Hurry up! Hurry up!* diye bağırıyordu, yaşlıca ve gözüpek görünüşlü bir adam önümden sıyrıldı. Sen çok fazla makarna yemişsin kızım diye geçirdim içimden. Cevap verme huyum yeniden depreşmişti, neredeyse tam bir gün bizi kıpırdatmadan oturttuktan sonra şimdi utanmazlığına gülesim geldi. Bana sanki elimi kolumu sallayarak, iki yana açarak yürüyormuşum gibi geldi, çok yavaş ve rahatlamış olarak ağrılar tam geçmese de yakında dineceğinden emin olarak yerime yöneldim. Tanımadığım yüzleri aklımda tutmaya çalışıyordum, bir önlem olarak değil, tutuklu dostlarımın sadece arkadan saçlarını görmekten, çıplak kafalara, yağlı enselere bakmaktan bıktığım için. Yolcuların çoğu gözlerini kaçırıyordu, farkedilmek değil, gözden kaybolmak, diğerlerinin arkasına sinmek istiyorlardı. Bir sürü yüz, hepsi kendisi için kendisi içinde soyutlanmış ve ben bütün bu burunlara, gözlüklere, gözlere, kırışıklıklara solgunluğa, korkuya ve bazılarının dudaklarında umut arayışı içinde kıvrılan gülümsemeye baktım, baktım.

Arkamızdaki sırada oturan yaşlı adam dönerken aklım-

dan şu düşünce geçti: Bu adam şu ünlü politikacıya benzemiyor mu, hani sık sık televizyonda görünen şu F.'ye. Önde gelen biri, bu değiş-tokuş işlemini kolaylaştırır!

–Su, su veriyorlar!

Sarışın hostes ve 31 Numara birinci sıradan başladılar. 31 Numara kucağına üç şişe almış, hostes suyu plastik bardaklara boşaltıp yolculara uzatıyor. Çok yavaş ilerliyorlar, yolculara bir şeyler mırıldanıyorlar. Anlaşılan, fazla susamış biri elindeki şişeye saldırırsa diye, silahlı kız, suyu elindeki bomba ile korumaya hazırlanmış. Su bize yetişmeden bitecek diye korkuyorum. Genç, uçakta ortada yer almanın hiç uygun olmadığını düşündüm. Nihayet bizim sıraya geldikleri vakit, öteki başta oturan adam astımlı nefesini duyurdu ve ondan başladılar. Hostes:

– Sadece boğazınızı ıslatacak kadar, dedi, başka suyumuz yok. Ne zaman alacağımızı da bilemiyoruz. Bardakları da saklayın, lütfen.

Yavaş sesle konuşuyordu, tıpkı daha önce aynı sıradaki dört beş kişiye seslendiği gibi, sadece bizim sıraya duyuracak kadar. Uyarısı bir formüldü sanki. Bir itiraftı. Her yolcuya düşen birkaç santimetre küp su, plastik bardağa konarak yavaşça, resmi bir eda ile bana da uzatıldı. Bardağı yakaladım, dökmemek için dikkat ederek arzu ile dudaklarıma değdirdim, suyu yudumladım, öneriye uyarak önce ağzımın içinde döndürdüm ve gırtlağımı ıslattım, sonra dayanamayıp hepsini birden çabucak yuttum, çünkü bütün suyun bu birkaç damladan ibaret olacağına inanmıyordum ve eskisinden

daha fazla susadığım saplantısından kendimi bir türlü kurtaramıyordum. Yutkundum, bir daha yutkundum, sanki bana bir hak daha tanımışlar gibi ya da ötekilerin içtikleri sudan içiyormuşum gibi.

Hostes boş şişeleri ön tarafa götürüp dolu şişelerle döndü, ikisi birlikte uçağın arka kısmına doğru, aynı mırıldanmalarla ilerleyip gittiler, sanki takdis töreninde gibiydik. Bir diz çöküp, suyun yanında bir parça beyaz ekmek almamız eksik kalmıştı, o zaman akşam yemeğimiz tamam olacaktı. Ses çıkarmadan, boynumuzu eğerek bu törene uyum sağlamıştık. Su bana şarap gibi etki yaptı. Ondört yaşımdayken kiliseye kabul töreninde, şarabı yudumladıktan sonra titreyerek ve dizlerimde bir gevşeme hissederek ayağa kalkmıştım, bunun alkolün etkisi mi, yoksa bütün bu saçmalıkların ve ta içimde uğuldayan org sesinin etkisi mi olduğunu anlayamamıştım. Bir yudumcuk su da bende aynı tutukluluğu yarattı, sonra birden ayıldım ve bu olayın kaba ve komik yanı ön plana çıktı. Rahibeler plastik bardakları dudaktan dudağa uzatıyorlardı! Şeytan ile melek birlikte takdis dağıtıyorlar!

Kahkaha atmaya cesaret edemedim. Ama keyfim gelmişti. Bizi kaçıranlara güldüğümü göstermesem de, politikacılar benim güldüğümü görmeliler. Ya da hepimiz birden gülmeliydik, durmadan gülmeliydik, gülerek bizi kaçıranların ciddiyetini saf dışı bırakmalıydık, onlara öldürücüye gülmeliydik!

Düşüncelerimde gittikçe iyimserleşiyordum. Bonn, Bonn'da şimdi neler oluyordu? Hepsi sır. Belki de bizim durumumuzun, kaçırılan işadamlarının başıyla bir ilişkisi

vardır. Onun serbest bırakılması için de aynı istekler ileri sürülmüştü. Gizli pazarlıklar, küçüklü büyüklü buhran odakları, yayılan dedikodular. Şimdi de biz ve gene bir buhran odağı. Hayır, bizim için en fazla haftalardır görev başında olan bir mecliste karara varılacaktır. Bu iş nasıl olur? Geniş masaların başında otururlar. Bir şeyler yaparlar, konuşurlar, planlar kurarlar. Telefonlar, teleksler hepsi bizim için çalar, tıkırdar, çalışır ve konuşur. Hakkımızda bizi kaçıranların değil de politikacıların karar vermesi iyi! Politikacıları değerlendirmek daha kolaydır, onlar daha hesaplıdırlar, hiç değilse bize karşı bir görevleri vardır. Onbir terörist uğruna yüz turisti feda etmezler. Yoksa dokuz muydu, dokuz mu demişti? Evet, dokuz. Bir sanayici başına karşı, on tutukluyu serbest bırakmalarını anlarım, ama şimdi oran bambaşka, bire karşı on başka, ona karşı bir başka. Bu isteği geri çevirmenin anlamı yok. Hem bizimle birlikte kaçırılan adamı da kurtarmış olacaklar. Asla yüz turisti, aslında seksen bile olsak, seksen Alman, asla bu kadar çok insanı gözden çıkaramazlar! Hem aslında seksen veya yüz seçmenden çok fazlayız, ailelerimiz var, dostlarımız, arkadaşlarımız var, biz halk içinden rasgele seçilmiş insanlarız, Mayorka tatilcileriyiz, her federal vatandaş gibi Mayorka-tatilcisiyiz, biz halkız, çoğunluğuz, bizi öyle rasgele havaya uçurtturmazlar! Bu iş ancak iyi bir sonuçla biter. Biz devlete hizmet etmiş olacağız, demokrasiye de, şimdiden nutukları duyar gibiydim ve madalyalar görüyordum ve soğuk büfe! Rahatça gülebilirsin Andrea, sana hiçbir şey olmayacak! Yezid de iyi bir sondan yana olmak zorunda diye düşünüyordum. Gerçi bir ayı gibi böğürüp duruyor ama o da kan veya cesct görmek iste-

miyordur!

Düşüncelerimi böylece rahatlatıcı bir sona doğru kaydırdım. Yezid zamanının çoğunu pilot kabininde geçiriyordu, onun olmaması herkesi rahatlatıyordu. İçeriden sesi geliyordu, pazarlık edip duruyordu, bağırmaktan başka bir konuşma şekli bilmediği belliydi. Arkadaşları daha az sinirli görünüyorlardı. İşlerinde deneyimliydiler ve sonunda bizim tehlikeli olmadığımızı anlamışlardı. Artık eskisi kadar tabanca gösterip korkutmuyorlardı. Herhangi bir sese veya kıpırtıya karşı hemen bomba kaldırmıyorlardı. Üçü de fazla zorlanmış ve yorgun görünüyorlardı, 31 Numaranın hafiften gülümsediği bile olmuştu. Bombayı cebine koymuş, silahını da kemerine takmıştı. Bu haliyle daha çok bir kıza benziyordu, ayrıca bana sanki bir organı noksanmış gibi geldi –şimdiye kadar onu hep silahları ile doğmuş sanıyordum.

– Kızın blucinine bak! dedi, Petra yavaşça.

– Nesi var?

– Markası.

Korsanın arka cebindeki markanın üzerinde JESUS yazılıydı.

– Kiliseye gider misin? diye sordum.

– Evet.

– Katolik misin?

– Evet.

Şimdi sık sık fısıltılar işitilir olmuştu, önümüzde arkamızda

hafiften, çekingen konuşmalar. Bizi kaçıranlar göze batmayan sohbetlere karşı hoş görülü olmuşlardı. Fakat konuşma yasağının kalkıp kalkmadığını, geçici olarak mı yoksa ihmal sonucu mu şimdilik göz yumulduğunu bildirmiyorlardı. Yani gene dikkatli davranmalıydık, genel fısıldaşmalar arasında tek tük sözcüklerle yetinip hemen siniyorduk.

Bizim sıranın öteki ucundaki yaşlıca kadının dudaklarının kıpırdadığını gördüm.

– Bilseydim, keşke bilseydim, diyordu.

Onun yanındaki hızlı nefes alan adam, bize doğru eğildi ve kendisini Bay Schmidt olarak tanıttı ve durmadan Schmidt ismini tekrarlayıp durdu, tıpkı gizli bir şifre gibi, Schmidt bu işten kazasız belasız yakasını sıyıracaktır, biz de sıyıracağız.

Petra'yla konuşmak istiyordum, hiç değilse şu veya bu düşüncemi aktararak ondan kurtulmak istiyordum, yeniden saatler sürecek bir konuşma yasağına mahkum edilmeden bu fırsatı değerlendirmek gerekti. Fakat durup dururken, bir konuşma olanağı yakalamış olmanın getirdiği baskı, mutlaka bir şeyler konuşma zorunluluğu karşısında insanın dili tutuluyordu. Düşünceler bir türlü cümlelere veya sorulara dönüşmüyordu. Uçağın içi giderek daha da ısınmış, havasızlaşmıştı. Doğrudan durumumuzdan söz açmak istemiyordum, bu endişe yüzünden de ağzım daha çok kilitleniyordu. Petra yanımda susmuş oturuyordu, aynı sıkıntıyı yaşıyordu besbelli. Birden bu sıkıntılı suskunluğumuz komik göründü, o an ilk soru ağzımdan fırlayıverdi:

– Kimi düşünüyorsun, erkek arkadaşını mı?

– Evet.

– Adı ne?

– Jürgen.

– Nerede oturuyorsunuz?

– Unna'da, diye cevap verirken, benim ciddi bir sosyal uzmanmışçasına sorduğum sorulara karşı kendini savunmaya alır gibi koltuğunda kımıldandı ve anlatmaya başladı.

– Delilik bu, biliyor musun, ben bir gece önce de hiç uyumadım, sadece iki saat. Böyle iki gece üstüste uykusuzluk hiç başıma gelmemişti, şimdi hiçbir şeye aldırdığım yok, hiçbir şey umurumda değil, yalnız haplarımı geri istiyorum. Acaba hapları nasıl alırım, biliyor musun?

– Konuşmamıza ses çıkarmadıklarına göre, yakında çantalarımızı da verirler, dedim.

Hızlı hızlı, bana hikayesini anlattı. Bu yaz Jürgen'le birlikte Arenal'in büyük otellerinden birinde geçirilen ilk tatil, sonra sık sık gidilen bir diskotek ve Petra'nın özellikle vurguladığına göre Almanların düzenlediği haftalık güzellik yarışmaları... Hikaye Jürgen'e gelip takılıyordu, onu yarışmaya girmeye zorlayan Jürgen'di. Sonuçta Petra haziran ayı disco–güzeli tacını giymiş ve birincilik ödülünü almış: Ekimde Mayorka'da Diskotek-Güzeli seçimine katılma hakkıyla birlikte bir hafta bedava tatil.

– Dündü bu seçim, diye Petra sözünü bitirdi, hayır, evvelki gün.

– Kazandın mı?

– Hayır, beşinci oldum. Fakat sonra, sabaha kadar eğlendik, sabah yediye kadar, sonra da otelde devam ettik, neredeyse uçağı kaçıracaktık.

– Doğru, sizi görmüştüm hepimiz uçakta oturmuşken siz

geldiniz. Hepsi senin yarışmacı güzeller miydi?

– Evet, oniki kişi kadar vardık. Şu diskocunun bizi zorla uçağa sokmayı başardığını düşündükçe...

– Böyle düşünme.

– Benim şimdi tek düşüncem haplarıma nasıl kavuşacağım. Bu beladan nasıl olsa kurtulacağım, bu kesin. Fakat hapları hemen almayacak olursam, Jürgen olup bitenleri öğrendiğinde kafamı koparır... Zaten gitmeme karşıydı. Bana hep onların maksadının ne olduğunu ben bilirim, derdi. Ben de ona, bunu biliyorum, ama ben kendimi korumasını bilirim, derdim. Aslında bu yolculuğa çıkmayı canım hiç istememişti, sırf Jürgen'e bana sahipmiş gibi davranamayacağını göstermek için geldim. İşte böyle. Ve doğrusu çok direndim, sadece son sabah, sek içmiştim, delikanlı da hiç fena değildi... Neyse, unutalım... şu hapları alabilsem, zararı olmaz...

– Hostese sor bir kere.

– Ya sen?

– Çok şükür, spiral kullanıyorum.

Artık konuşmak, ona işini, arkadaşının onu Frankfurt'ta mı, Unna'da mı beklediğini sormak istiyordum. Daha iyisi biraz kendimden sözetmekti, sadece beni ilgilendiren bazı şeylerden, bir zemin aradım, geçmişime ait bir nokta, şimdiki duruma uygun düşecek bir şeyler. Bir yerden başlamam gerekiyordu, üç gün önceki Alfabia bahçelerinden örneğin ya da Nauheim kaplıcalarından kaçışımdan ya da Tübingen'deki enstitüden ya da benim bu uçakta bulunmama sebep olan rastlantıdan, Rainer'den kaçış sebebimden ve yeniden ona koşmamdan. Planım gittikçe daha genişledi, öyle ki sonunda dilimin ucuna tek bir cümle bile getiremedim. Üstelik elbisem

üstüme yapışmıştı, sıcaklık artmıştı ve sıcaktan yakınmak daha kolay geldi, kendimi yeni bir yorgunluk dalgasına bıraktım.

Üç sıra önümüzde oturan ve muhtemelen uyumuş olan Kaptan Krüger ayağa kalkarak ön tarafa geçti. Hemen ardından havalandırmalardan serin bir rüzgar esti. Kaptan, pilot kabininde kaldı. Sıcaklık gitmişti, ama yorgunluğu atamıyordum. Uzun süren sıkıntılı uykusuzluğun sonucu göz kapaklarım ağırlaşmıştı. Konuşacak gücü bulamadan, önümde duran dünkü gazeteye dalıp gittim. Evvelki günün havadisleri. Ben yarının havadislerini merak ediyordum. Ya da bugünün havadisleri, bunlar da önemliydi! Önlerinde günlük bir gazete bulunan herkese nasıl da gıpta ediyordum. Evdeki herkes gazetelere göz gezdiriyor. Bizi konuşuyorlar, beni konuşuyorlar. Şimdi manşetlere çıkan uçakta benim de bulunduğumu yalnız Rainer biliyor. Diğerleri beni pazartesi günü bekliyorlardı, fakat gene de seksen, doksan kişiden biri olarak beni de düşüneceklerdir. Alman tatilcileri ile dolu bir Alman uçağına Almanlar kayıtsız kalamazlar, acele gazetelere sarılacaklardır, radyodaki haberlere daha sık kulak kabartacaklar ve belki de benden fazla bilgi edinmiş olacaklardır. Muhtemelen yolcuların tam sayısını, uçağımızın adını, akşamüstü ve gece indiğimiz havaalanlarını öğrenmişlerdir. Bizi kaçıranların istekleri tartışılıyordur ve açıkgöz gazeteciler hükümetin değiş–tokuşu nerede ve nasıl yapmayı planladığını bile haber almışlardır. Huzursuz olmak için gerçekten sebep yok, herkes bizimle ilgilidir, bizi düşünüyordur! Yalnız, ne olurdu yerimiz biraz daha geniş olsaydı, biraz daha ince giyinmiş olsaydık ve içecek yiyecek bir

şeyler bulunsaydı!

Gürültülü ayak sesleriyle uyandım, kırmızı gömlek giymiş bir kadın koridorda koşuyordu, parlak kırmızı renk insana taarruz sinyali veriyordu. Bu da nereden çıktı şimdi! Tam da herkes sakinleşmişken! 22 Numara da aynı kırmızı tişörtle göründü, önceki kadının da 28 Numara olduğunu o zaman anladım. Tişörtün üzerinde siyah renkli bir baş resmi vardı. Başında bir kasket, sakallı, pankartlardan ve resimlerden tanıdığım bir yüz, üniversiteliler onu gösteri yürüyüşlerinde taşırlardı –ama ismi bir türlü aklıma gelmiyordu. Artık, üç nöbetçi ile şeflerini uzaktan kırmızı tişörtlerinden ayırdetmek mümkündü, beyaz yakaları vardı ve hepsinin göğsünde aynı İsa görünümlü adamın başı resmedilmişti. Petra, benim uyuduğum sırada hepsinin birer birer kılık değiştirdiklerini söyledi.

– Ne kadar uyudum?

– Bir saat belki.

Elebaşı tehditten çok gurur taşıyan bir sesle, önümüzdeki masaları açmamızı emretti, hemen yemek dağıtılacaktı. Bu gene beklemek demek! Gene bir kurnazlık düşünüp bize eziyet edebilirler.

Hostesler etrafa dağıldı ve üzerinde yemek kutuları bulunan tepsileri dağıtmaya başladılar. Sarışın olanı:

– İçecek de var, dedi.

Ben önce içmek istiyordum, yemekten önce ağzımı ıslatarak dilimin yapışkanlığını geçirmeliydim, fakat hiç bekleyemeden plastik kutunun kapağını açtım, içinde tavuk, ek-

mek, salam, tereyağı, peynir ve puding vardı. Hangisinden başlayacağımı bilemedim, önce puding kasesinin kapağını kaldırdım ve bu tatlı nesnenin yarısını gövdeye indirdim. Ağzımdaki çikolata tadı geçmeden tavuğun budunu dişledim. Ancak ondan sonra ağırdan almaya gayret ederek suyu bekledim. Dikkatle, titrek ellerle ekmeğin üstüne tereyağını sürdüm.

O sırada paketin üzerindeki yazılar gözüme çarptı. AIRPORT DUBAI. Dubai bir sesti sadece, yabancı, boş bir sözcüğün iki hecesi, böyle bir yer, bir kent veya bir ülke var mıydı bilmiyordum. Bulunduğumuz yer hakkında öğrendiğim bu ilk isim heyecan uyandırmadı, şu anda benim için hiçbir önemi yoktu. Ben şimdi su beklemeye koyulmuştum ve beklerken midemin tavuk etini kabuledişini yirmidört saatlik açlıktan sonra onun üzerine düşmanca atılışını, et parçalarının aç mide suları tarafından sarılışını, çikolatalı pudingle birbirlerine karışmasını yadırgıyordum. Lokmaları öyle hızlı yutmuştum ki, kusmaktan korktum. Nihayet su da geldi, ağzına kadar kabarcıkları üstünde maden suyu dolu bir bardak, yavaş yavaş içtim. Sonra ekmeği yemeye başladım, her lokmayı uzun uzun çiğnedim, olabildiğince ağırdan alarak, bir daha kimbilir ne zaman yemek olanağı bulacaktım. Plastiğin kokusu sinmiş eritme peynirini, çok değerli bir nesneye dönüştürmek bana güç gelmedi.

–Airport Dubai, dedi Petra, Dubai'nin nerede olduğunu biliyor musun?

– Hiçbir fikrim yok.

– Afrika veya Arabistan gibi bir yer olmalı.

Arkamızdaki sırada da Dubai'den sözediyorlardı, dönüp bilgi istedik. Politikacıya benzeyen bey, öne doğru iki koltuğun arasındaki açıklığa eğilerek anlattı: Dubai, Arap Emirliklerinden biriymiş.

– Petrolün çıktığı yer, diye de ekledi. Bunlar Batılılaşmış insanlardır, bunlardan korkulacak bir şey yok.

Bu açıklamayı, bizi yatıştırmak için mi, yoksa politik bilgisiyle övünmek için mi yaptığını bilemedim. Son derece şaşırtıcı, cayırtılı bir sesi vardı, başta benzettiğim politikacı değildi.

Bu yeni haber son saatlerin olaylarına uygundu, tuvalete gitme izni, konuşmaya göz yumma, yiyecek içecek dağıtılması... Birdenbire bu kadar iltifat! Bu yarı yarıya kurtuluş demekti!

– Fakat gene de, şahane bir tatildi, dedi Petra, su kayağı bile yaptım.

Onun hakkında, kraliçelik deneyimi hakkında daha fazla şey öğrenme isteği duydum, güzellik yarışmasının nasıl yapıldığını, neler gösterdiklerini hangi kıyafetlerle çıktıklarını sordum.

– Bikini ile elbette, dedi. Sadece üç görevimiz vardı. Önce belimizde bir hula hup çemberi çeviriyorduk, sonra seyircilere doğru bacaklarımızı açarak alçak bir değneğin altından dans ederek geçiyorduk, anlıyorsun değil mi, daha sonra da, sorulara cevap veriyor, hobilerimizi anlatıyorduk.

– Soruları kim soruyordu?

– Diskjokey.

– Kimin kazandığına o mu karar veriyordu?

– Hayır, seyirciler alkışları ile karar veriyordu. Bununla ölçülüyordu, yani.

– Senin hobilerin nelerdir?

– Dansetmek, sinema ve John Lennon.

– Peki, sen neden kazanamadın?

– Birisi hobi olarak, ata binmek dedi. Ata binmek ve uyumak. Tabii herifler çılgınca alkışladılar.

Kazanmış olanı hâlâ kıskanıyor gibiydi. Ya da tüm öteki kaybedenler gibi, kendisini ortaya koyduğu ve uğruna ta Unna'dan uçup geldiği bütün bu tiyatro onu hayal kırıklığına mı uğramıştı? Yok canım, kalçalarını sallamak, göğüslerini hoplatmak ve iki bacağını alabildiğine açıp delikanlılara slipinin altında nesi olduğunu göstermek hiç de hoşuna gitmemişe benzemiyordu. Daha becerikli olamadığına yakınıyor gibiydi.

– Kazanılan bir şey var mıydı?

– Birinciye beş yüz.

– Mark mı, peseta mı?

– Peseta olsa hiç girmezdim.

Yemek kutuları toplandı.

Petra:

– Bunun adı Jutta, diye açıkladı, sigara dağıtan sarışın hostesi göstererek, siyah saçlısı Anita, öteki de Erika.

– Nereden biliyorsun?

– Az önce sen uyurken, bize isimlerini söylediler ve is-

tersek onlara sen diye hitap edebileceğimizi bildirdiler.

Bu yaz sigarayı bıraktığım halde, sarışın Jutta'nın uzattığı iki sigarayı aldım. Tütünü kokladım ve armağanı Petra'ya aktardım. Şimdi bu kaçırma olayı yüzünden yeniden sigaraya başlayacak değildim ya.

Her taraftan dumanlar yükseliyordu. Koridorun ortasındaki Arap kız, sigarasının külünü elindeki bombanın çengeli ile silkeliyor olmasa son derece huzurlu bir görüntü olacaktı.

Birden Yezid bağırdı, bağırışları anında çevrildi:

– Sigara içmeyenlerin duman içinde boğulması olmaz! Sigara içenlerin hepsi uçağın arka tarafına gitsin! İçmeyenler önlere!

Birçok kişi ayağa kalktı ve gösterilen yöne doğru yürüdüler. Bir itiş kakış başlayınca, bizi kaçıranlar herkesin oturmasını emrettiler ve sonra, sigara içenler, içmeyenlerden sıra sıra ayrıldı.

– Oturabilir miyim?

Önce yanık bir yüz gördüm, ardından kadını farkettim. Başımla evet işareti yaptım. Kırmızı bir pantolon takım giymiş olan kadın, durup şöyle bir ön sıralara doğru baktı, fakat sigara içmeyenlere ayrılan ön sıralarda boş yer kalmadığını görünce, onuncu sıradaki orta yerin en iyisi olduğuna karar verip yanıma yerleşti.

– Siz sigara içmiyor musunuz?

– Hayır.

– Dünyada günahım çok, ama sigara içmedim, dedi ve

güldü.

Ben de gülmeye çalıştım.

– Aman, değişik bir yüz görmek ne iyi oldu, dedi.

Onu başımla onayladım, karşı çıkmayı yeğlerdim. Ve o an bir hata yaptığımı kavradım. Ben de Petra ile gitmeliydim. Küçük dostluğumuz benim için önem kazanmıştı. Ayrıca vücudumu hareket ettirebilecek ve bacaklarımı biraz kımıldatmış olacaktım. Sigaraları hediye etmek, ne aptallıktı!

– Ben yaşlıca bir beyin yanında oturuyordum, dedi yeni komşum, adam durmadan içkisini sayıkladı, viski diye tutturdu. Herhalde alkol krizi geçiriyordu. Tanışalım, ismim Ingeborg Wendland.

Ben de kendi adımı mırıldandım, nerede oturduğumu sordu, cevap verdim.

– Ben Heusenstamm'danım. Frankfurt'ta. Stüdyom orada. Kozmetik, manikür, güzellik salonu.

Mesleğimle ilgili bilgi verme veya güzellik malzemeleri üzerine konuşma sırası bende olduğu halde susuyordum. Kadın, sol tarafında oturan ve hâlâ hiç konuşmadan dimdik önüne bakan kadına döndü.

Yeni komşum daha havaalanındayken gözüme çarpmıştı. Güneşten bronzlaşmış teni, platin sarısı saçları, koyu makyajıyla kırk yaşlarında olan bu kadın Free–Shop'ların önünde güzellik malzemeleri ile dolu kutulara, şişelere, tüplere tek tek bakıp duruyordu, sanki görünümünün kusursuzluğunu tamamlayacak bir şey arar gibiydi. Kasada tam arkamda durmuştu, sepetinde iki şişe, hiçbiri kozmetik değildi. Tabii ya, şimdi anlıyordum, malzemelerini toptancılardan alıyor olmalıydı.

Konuşmayı sevmeyen hanımla sözü bitince, ona Free–Shop'daki rastlantıyı hatırlattım. Biraz bozuldu, ama pişkin bir iş kadınıydı, cevabı hazırdı:

– Sadece fiyatları kıyaslamak için bakıyordum. Müşterilerime, hemen ilk uçağa atlayıp gitmeye veya ısmarlanan şeyi ekseriya yanlış getiren kocaların iş gezisinden dönmesini beklemeye gerek olmadığını söylemek zorundayım. Ha, sahi, haberiniz var mı, bir ültimatom verilmiş öbür güne kadar süresi varmış.

İlk anda aklımdan geçen, sana inanmıyorum, oldu. Sonra da: Ne? İki gün hep seninle yanyana mı, diye düşündüm.

– Nereden öğrendiniz bunu?

– Hostes Jutta söyledi. Etrafımızdakilere de söylememizi tembih etti. Korkacak bir şey yokmuş, her şey düzelecekmiş. Sadece biraz zaman alacakmış. İki gün kadar. Tabii, teröristleri biraraya toplamak için onların da zamana ihtiyacı var, buraya getirecekler filan.

– Terörist sözcüğünü kullanmasanız daha iyi olur, dedim.

– Haklısınız, haklısınız! Yerin kulağı vardır, sonunda bunların bizim boynumuzu koparmayacakları ne malum.

O, nihayet yemek vermeleri, tuvalate izin çıkması ve konuşmamıza ses çıkarmamaları ile durumun nisbeten biraz daha tahammül edilir bir hale geldiğinden sözederken, ben de onun boynuna ve boynundaki kırışıklıklara bakıyordum. Boynumuzu koparma konusunda kullandığı tarif bana biraz mazoşist göründü, boynundaki kırışıklıklardan çok, boynuna karşı bir düşmanlığı var gibiydi. En önce boyun derisi yaşlanmıştı ve gözalıcı kirpikleri ile koyu pembe uzun tırnakla-

rına hiç yakışmıyordu. Yüzü yanık teninin altında düzgün ve parlaktı, sadece ruju biraz silinmiş ve gri-mavi farları da sıvaşmıştı. Onun da elinden çantasını aldıkları için, makyajını tazeleyememişti, tuvalette sadece parmakları ile kabaca bir düzeltme yaptığı belli oluyordu. İçimden, yakında sen de titreme krizine yakalanırsın, diye geçti. Belli ki, içki içmiyordu, sigara da içmiyordu, fakat vücudunu dengede tutabilmesi için boyalara, makyaja ihtiyacı vardı.

– Ben bahçeye çıkmak istiyorum! diye önden horoz gibi bir ses öttü. Gene o ihtiyar koridora fırlamış bütün heybeti ile dikiliyordu. Fakat bahçeye giden yolun ön tarafta mı, yoksa arkada mı olduğunu kestiremiyordu. Hemen bir yolcu yanına koşup onu yerine oturtmak istedi.

– Bırakın beni. Bütün gün bahçeye çıkmadım! Elmaları, gidip elmaları göreceğim! Ne cesaretle bir subayın kolunu tutarsınız siz?

Söyleniyordu, sesi gittikçe zayıfladı. Üç kişi ihtiyarla ancak başedip onu yatıştırabildi.

İki gün daha. Yaşlılar buna dayanamazlar. Çocuklar da. Ingeborg Wendland da. Ya ben, dayanabilecek miyim, soğukkanlılığımı koruyabilecek miyim, daha ne kadar süre dayanırım hiç bilemiyorum. Bu soruları bir yana itip kendime cesaret vermeye çalışıyordum. İki gün, mantıklı bir süre, hükümetin her şeyi düşünmesi zaman alır, hapistekileri çıkaracaklar, takas işini telaşa kapılmadan organize edecekler,

her şey düzene girecek, bir gün yetmez, iki günde ancak olur, iki gün daha iyi. O halde kendini iki güne hazırla, iki kere yirmidört saat, dakikaları saymamalı, saniyelerse nasıl olsa geçip gidiyor, işte geçti bile, eğer süre sana uzun gelirse saniyeleri say, nasıl olsa bir an gelip bitecekler, ültimatom da sona erecek, sen de buradan çıkacaksın. Hiçbir şey bulamıyorsan, saniyelere yapış, onlar dakikaları oluşturur, dakikaları toplarsın, saat olur, sonra bir yarım gün eder, sonra bir tam gün, daha sonra iki gün ve serbest kalırım, sonra bahçeye çıkarım, dün, önceki gün, daha evvelki gün yaptığım gibi, aradan kaç asır geçti acaba? Alfabia'nın ünlü bahçeleri... Hafif bulutlu havada son iki günden önce otobüsle yaptığımız kır gezintisi. Dağlardaki dar koru yollarında koşarken görüyorum kendimi, ulu çınar ağaçlarının gövdelerindeki rengarenk kabukları seyrediyorum, biraz solmuş sararmış sonbahar yeşilliklerini içime sindiriyorum, koyu gölgeler arasında yürüyorum. Eski kemerlerin üzerinde Arapça yazılar göze çarpıyor, rehberimiz hemen tercüme ediyor, her zaman Allah, Allah'ın anlamı büyüktür, her şey Allah'tan gelir ve her şey için Allah'a şükredilir.

Üç gün önce, her an, evet hatta şimdi bile üç dört saat parkta gezinebilirim, ziyaretçilerin çoğunlukla gezindiği yollardan kaçınıp ya küçük ya büyük merdivenciklerden sapar, ekzotik olan veya olmayan bitkiler arasında dolanırdım. Hangisini daha çok seversin, zeytin ağacını mı, yoksa ökaliptusları mı ya da palmiyeleri, çimenlik alanları mı yeğlersin, sarmaşıklı çardakları mı? Ve işte Alfabia'da bir keşif, çalılıklar arasında en umulmadık bir köşede, Orta Avrupa'da çok bilinen bir otun değişik bir türü, benim otum, acı kavun,

biyolojide yaptığım ilk seminer çalışması bu bitki üzerineydi. Üzerinde dikiş gibi duran çizgilere hafif bir dokunuşla hemen açılıp tohumlarını saçmasını araştırmıştım, çocukluğumdan beri sevdiğim eğlendirici bir bitkiydi. Altı yıl önce hayvanlarda ve bitkilerde uyarı, duygu ve sinir psikolojisi konusu ilgimi çekmişti. Ve şimdi biyolog ve zoolog Andrea Bolander bu keşfinden sonra ne yapıyor? Doğruca akasyaların altındaki çimenlere uzanıyor ve bahçelere, bitkilere ve uyarı psikolojisine duyduğu ilgiyi unutuyor, hatta, Tübingen'deki orman zararlısı kelebeği bile unutuyor ve bir bekçi gelip onu uyandırıncaya kadar rüyalara dalıyor, bütün bu bahçelerin kapladığı alanın kendine ait olduğunu hayal ediyor ya da kendisine ve erkek arkadaşına ait, ama bir sürü insan içeri dalıp oraya buraya koşarak, arasına İngilizce de karışmış kaba Almanca sözler sarfederek onları rahatsız ediyorlar. Ama o bu şiir dolu bahçede kendini çok rahat hissediyordu hepsi bu, hiç de yalnız kalmak istemiyordu, kalması da şart değildi, duyduğu hayranlığı hatırlamak da istemiyordu. Evde geçireceği soğuk kış günleri gelmeden önce, şöyle yeşillikler içinde doya doya son bir dinlenme.

– *Come on, come with me! You, come on!*

Birkaç sıra arkamda, iki korsan kızdan birinin verdiği bu emir, bütün diğer sesleri bastırdı. Gözlerimi açtım, 31 Numaranın mavi pantolonlu bir kadını itekaka birinci mevkiyi ayıran perdenin arkasına götürdüğünü gördüm. Sesler, konuşmalar, fısıltılar bir anda sustu. Alfabia anılarımı kaybetmemeye, uyanık tutmaya, sadece kendim için kurtarmaya

çalışıyordum. Havalandırma cihazı hep aynı frekansta çalışıyordu ve ben hâlâ bahçelerin düz ve kıvrımlı yollarından ayrılmamaya çalışıyordum, yeni patikaları, kavşak noktalarını hayal ediyordum, yeni dikilmiş ve tutmuş çınar fidanları arasındaki yolda yürüyordum, ekzotik bitkileri çabucak büyütüyor ve arkalarına saklanıyordum, yeni çardaklar oluşturuyordum, yol kenarlarına dikilmiş taflanları büyütüyor ve bahçenin içini bakımsız kalmış vahşi bir labirente dönüştürüyordum ve içinde bulunduğum şu çılgın durumdan kurtulmak için orada kaybolmaya çalışıyordum. Homurdanma yeniden duyuldu, şef gene bağırıyordu. Kadına bağırıyordu. Onun ne cevap verdiği duyulmuyordu. Ben hemen bahçelere dönmek istiyorum, diye haykırdım ve hemen taze yaprak kokusunu burnumda duydum, akan suyun şıpırtısını işittim, ayakkabılarımın altında ezilen çakılların çıtırtısını hissettim. Gene yüze inen bir tokat sesi. Gözlerimi yumdum, kollarımı göğsümde kavuşturmuş bir durumda, çevremdeki yolcuların fısıltılarını yaprakların hışırtısına dönüştürmeye çalıştım. Öfkeli sesler, bir ağlama sesiyle kesildi. Sonra kendi kendisini atayan Captain kabinden fırlayıp arkaya kadar koştu, hepimiz başlarımızı çevirip baktık, hiç ses çıkmıyordu.

– *Are you Jewish? Are you Jewish?*

Soru tercüme edildi. Bir çocuk sesi cevap verdi:

– Hayır.

Yezid, sağına soluna bakmadan koridordan yürüyüp gitti. Perdenin arkasında söylenmesine devam ediyordu ama artık dövmüyordu. Ben oradan kaçtım, parkımda koşmaya başladım, koştum, koştum, çünkü hareket etmek istiyor-

dum, organlarımın uyuşukluktan kurtulduğunu hayal ediyordum ve koşmak beni sanki ölüm tehlikesinden uzaklaştırıp yeniden yaşama yaklaştırıyordu, böylece koşmayı sürdürdüm ve bu kaçışı, hiç değilse birkaç saniye için başardım. Kadın tekrar göründü, titriyor, sendeliyordu, koltuk arkalıklarına tutunarak arkaya doğru yürüdü, gözlerini çocuğuna dikmişti, acıma duygusundan çok şaşkınlık içinde olan yolcularla hiç ilgilenmiyordu.

31 Numara dışında bir ismi bile olmayan adi, hain, saygısız korsan kız, elinde yeşil bir pasaportla, herkesin yüzüne dik dik bakarak sıraların arasından geçti. Önceleri hedefinin ben olmadığından emindim. Sonra birden ellerimin ter içinde kaldığını hissettim. Kabahat Ingeborg'da diye düşündüm, boyun koparmayla ilgili o aptal formülasyonu uyduran Ingeborg'da! Korsan kız bizim sıraya geldiğinde Ingeborg dosdoğru önüne bakıyordu, ama sonra bu şekilde kuşkuyu daha çok üzerine çektiğini, yani kurban olarak seçilmesini kolaylaştırdığını farkedip yüzünü korsan kıza çevirdi. Ben kendimi gönüllü olarak sorgucunun bakışına terkettim. Hepimiz aynı tavrı almıştık, bize güç gösterisi yapan kızın, ona bakmamızı, kulağımızı iyi açmamızı, gözlüklerimizi çıkarmamızı emretmesine gerek kalmamıştı. Küçük korsan kız göğsündeki o vahşi bakışlı kafayla adeta iki başlı olmuştu ve otoritesini iki kat artmıştı. Nihayet şu ismi hatırladım: Che Guevara. Kız bana bakıyordu, ikisi de bana bakıyordu. Kız yanımızdan geçti. Aradığı kurbanı bulmuştu. Genç bir kadın, kısa beyaz saçlı şişman bir kadın götürüldü. Ben olduğum yerde kalmıştım, Alfabia'daydım, şatoyu geziyordum, tam sıkılmaya başlarken bize bir iskemle gösterildi. "Ben bahçeye

çıkmak." İhtiyar adamın sesi benim için bir teselliydi. Yaşlı rehber, San Martin iskemlesinin açıklamasını yapıyordu. Hepimiz oymacılık sanatının ustalığına hayran olmuştuk. Yezid daha az bağırıyordu. Ben sandalyeye tutunmuştum. Rehberimiz önce genç kızlara, sonra bütün kadınlara bir defa sandalyeye oturmalarını önerdi, bu sırada muzip muzip gülüyordu. Herkes çekiniyordu. Ben de bir tuzak olmasından korktum, elektrikli sandalye aklıma geldi, sonra kımıldadım, bir adım öne çıkmak istedim. Fakat o sırada bizim ihtiyar, başka birini oturtmuştu. Kadın iskemleye yerleşir yerleşmez, onun karşısında eğilerek, bir sürü iltifatlar yağdırdı ve bu yıl içinde evleneceği için kadını kutladı. Kadın kıpkırmızı kesildi, yerinden fırlayıp kalktı, herkes gülüştü. Yezid herhalde yatışmış olmalı, ne homurtu vardı ne de tokat sesi. Rehber efsaneyi açıkladı, bu iskemleye oturan kızlar veya dul kadınlar o yıl içinde mutlaka evlenirlermiş. Bu fırsatı kullanıp kimin oturmak istediğini sordu, her birimize evlenmemiz için iyi bir bahane bulacakmış gibi bir hali vardı. Kimse onun bu oyununa katılmadı ve yapılan şakaya ben hedef olmadığım için sevindim.

Şişman kadın içeride çok kaldı, fakat seslerden anlaşıldığına göre, birinciye olduğu gibi kötü davranılmadı. Yüzü solmuş, şaşkın gülümseyerek, tutuna tutuna yerine döndü.

Gene aynı şeyler tekrarlandı, 31 Numara kötü ve kızgın bir ifadeye bürümeye çalıştığı asık suratıyla çok komikti, az önceki tavrının bir kopyesi olmanın ötesine gidememişti çünkü. Ah, keşke Alfabia'daki o sandalyeye otursaydım, diye

geçti aklımdan, şimdi bütün korkularımdan kurtulurdum! Acaba gerçekten o sandalyeye oturmakla bu yıl içinde mutlaka evleneceğime dair ileri sürülen batıl inancın bana yararı olur muydu sorusuna kafam takılmıştı. Önemli olan evlenmek değildi, bu uçan cehennemden sağ salim kurtulacağımı kesinleşmiş bilmek ihtiyacıydı.

Sorgulanmak üzere yerinden kaldırılan yaşlı kadının feryatları bu düşünceleri kafamdan uzaklaştırmaya yetmiyordu. Sanki Alfabia'daki sandalyenin sihirli gücü burada kendini gösteriyor gibiydi, bu kaçırılmış uçağın içinde ve özellikle korsanların bombaları ve tabancaları karşısında. İkidebirde *jewish* kelimesi tekrarlanıyor ve zavallı kurbanın sesi giderek yavaşlıyordu:

– Hayır, hayır, hayır! Bunu yapamazsınız!

Bunu yapamazlar! Bunu pekala yaparlar! Bize her şeyi yapabilirler! Korku gene geldi yerleşti, onunla birlikte şu ünlü sandalyeye oturmaktan utanmakla kendi yazgımı tayin mi etmiş oldum sorusu. Bir an için oturuvermek fırsatım vardı oysa, öteki insanlar diğer bölmelere geçerken ben orada Rainer'e kavuşmayı dileyebilirdim. O küçük adımı atıp dizimi büküvermekle ne kaybederdim sanki? Gizlice. Kimse görmezdi. Kimseye de söylemezdim, Rainer'e de söylemezdim, elbette söylemezdim, bizim kısacık ya da orta uzunluktaki bilinçli–romantik aşkımızda evliliğin sözü mü olurdu? Bunu yapamazlar! Bunu yaparlar işte! Bize her şeyi yaparlar. Şimdi şu uçağın içinde esir olmuşken, üç gün önce sandalyenin yanında durup gözlerimi şahane oyma işlemesine diktiğim anı yeniden yaşıyorum, gene aynı düşünce ile irkiliyorum: Eğer bir gün kendi özgür irademle ve bütün

kalbimle bir çocuk sahibi olmayı istersem, bunun Rainer'den olmasını isterdim. Üç gün önce bu düşünce beni korkuturdu, bugün ona ihtiyacım var. Fakat bu düşüncemin birtakım taktik ve ticari hesaplarla için için sarıldığını hissettim. Sonunda şöyle bir karara gelip dayandı: Andrea, buradan sağ çıkarsan, dünyaya bir çocuk getireceksin, evet, bir çocuk.

Sonunda yaşlı kadını bıraktılar. Buruşuk ve kül rengi bir yüz. Koridorun orta yerinde ağlamaya başladı.

– Pasaportumda sadece bir vize vardı, bir vize!

Kimsenin ona yardım etmeyişine kızmış görünüyordu, gözyaşları içinde uzaklara, bize değil çok uzaklara bakıyordu.

Elebaşının hırıltılı sesi hoparlörden patladı.

– *The three jewish witches will be executed tomorrow morning! They will be killed at eight o'clock!**

Tercümeye gerek yoktu. Uçağın içinde hiç ses çıkmıyordu. Kimse konuşmaya cesaret edemiyordu. Terörün yeni bir boyuta girip girmediğini bilemiyordum. Yoksa tiyatroda oyunun düğüm noktasına mı gelinmişti? Bütün bunlar tiyatro, şantaj oyunu. Fakat bunlar neyi oynuyorlar, biz bu eski korkunç oyunu biliyoruz, ayrımcılık bu oyunun adı, başka hiçbir şey değil! Henüz oynuyorlar, daha kimseyi öldürmediler, daha öldürmek için bir neden bulamadılar. Ama Nazilerin de bir nedeni yoktu! Ben bu yeni oyunu anlamayacak kadar aptaldım, son derece ciddi yapılan şu komik sorgulamalar! Ciddi olduklarını bize kanıtlamak için bir çeşit baskı yapıyorlardı ve oyunlarının ciddi olduğuna inanmamızı isti-

* Bu üç Yahudi cadı yarın sabah öldürülecektir! Sabah saat sekizde!

yorlardı, böylece oyunun kurallarını kabullenecektik ve rejisörün ve reji asistanı kızların emirlerine körü körüne uyacaktık! Ne biçim bir oyun bu? Kadın erkek, insanları böyle Yahudi diye damgalamayı sürdürecekler mi, gene sorguya çekecekler, dövecekler ve gerçekten insanları öldürecekler mi? Ben kendime Yahudi dedirtmem! Ben kendime Yahudi düşmanı da dedirtmem! Neden hep kadınları seçiyorlar? Bu adam kadınlara eziyet etmekten, onları dövmekten zevk mi alıyor? Yoksa bütün bunlar bir kurnazlık mı, bizim cesaretimizi kırmak, bizi yıldırmak, sindirmek için mi?

Amaçlarına ulaşmışlardı. Fakat Yezid'e bu da yeterli gelmemişti. Yolcuları teker teker karşısına alıp ellerini yukarı kaldırtarak onlara, bir daha asla Yahudi malı bir eşya satın almayacaklarına dair yemin ettirdi.

– Yemin ederim.

– Yemin ederim!

– Yemin ederim.

Benim de yemin etmem gerekti. Burnundan soluyordu, gözlerini gözümün içine dikmişti, sanki göz bebekleri ile içimde bir şeyleri söndürmek, kesip atmak çabasındaydı. İstediği yemini ettim ve şöyle düşündüm: Yemin ederim bir çocuk sahibi olacağım, eğer... Ve Yezid tabancasını sallayıp yanımdan memnun uzaklaşırken, korktum. Bu dileğim gerçek miydi, yoksa böyle bir söz vermekle kendime bir umut ışığı mı yaratmak ihtiyacındaydım, bilemiyordum? Demek beni böyle kendi kendimle pazarlık yapacak bir hale getirmişlerdi! Kendime bir ültimatom veriyordum, özgürlü-

ğümün pazarlığını kendimle mi yapıyordum? Bakalım işi daha nerelere vardıracağım, dua etmeye de başlar mıyım ya da yeniden Tanrıya inanır mıyım ve göklerin bu bilinmeyen efendisine yalvarmaya mı başlarım?

Birden, diğer yolcuların da aklından neler geçtiğini anlayıverdim. Ne türlü yeminler, ne türlü adaklar! Herkes çabucak buradan kurtulursa yaşamını yeniden gözden geçirip daha iyi şeyler yapacağını düşünüp duruyor olmalıydı. Sigarayı bırakmaya, içkiyi azaltmaya, karılarını aldatmamaya, kocaları ile daha çok beraber olmaya söz veriyorlardır, birçoğu da dua edip kiliseye daha sık gitmeye yemin ediyordur. Hem de bütün bu verilen sözler yılbaşından geçerli olacaktı. Ben bile beşiğe bir çocuk koymaya hazırdım. Belki öteki kadınlar da. Bütün kafaların içinde bir değişme isteği, daha iyi bir insan olmak için yapılan planlar, yaşamın özünü düşünme ve genel bir hesaplaşma. Bu kadar kısa bir sürede ne kadar ahlaklı bir topluluk oluşturmuştuk!

Bir saat boyunca uçakta çıt çıkmadı, kimse en ufak bir harekette bile bulunmadı. Karşılıklı birbirimizi göz ucu ile korkakça süzüyorduk. Birbirimizi gözetliyorduk, topluluğumuz içinden birilerinin itaatsizlik etmesinden korkuyorduk. Kimse bundan sonra dövülenin kendisi olmasını istemiyordu, herkes kadın veya erkek bir komşusunun yakayı ele vermesinden ferahlık duyabilirdi. Kimse göze çarpmak ve korsanların saldırısına uğrayıp topluluktan çekip koparılmak niyetinde değildi. Herkes kendini düşünüyordu, en iyi korunma şekli buydu. Gittikçe hepimizin birbirimize ne kadar çok benzediğimizi hissediyordum, yüzümüzdeki çizgiler, solmuş renklerimiz ve bedenlerimizle hep aynıydık. Emirlerden

oluşmuş bir ipe korku içinde asılmıştık ve bu ipe kimse dokunmadıkça felç olmuş gibi öylece kalacaktık. İşin en berbat yanı zamanımızın olmasıydı, bol zaman, çatlatacak kadar bol zaman. Şaşılacak şey, hâlâ kusmaya başlamamıştık.

Gün bitti gitti, hükümettekilerin bizim burada neler çektiğimizi görmelerini, duymalarını isterdim. Ama onların aldırış ettiği yoktu. Bize bir haber bile ulaştırmamışlardı, bir teselli, yakınlarımızdan bir selam, yalan bile olsa sevindirici bir işaret verilmemişti. Onlar sodalarını, meyva sularını içiyorlar, küçüklü, büyüklü makamlarında oturup birbirlerine kahve ikram ediyor, her şeyi ölçüp biçiyorlardı. Ültimatomun bitmesine daha vakit vardı nasıl olsa, uzmanların söylediklerini dinleyip esniyorlardı. Düşünmek, karar vermek o kadar kolay değildi. Fakat ne yaparlarsa yapsınlar, bunun diyetini ödeyeceklerdi, kameralar üzerlerine çevrilmişti, hukuk devletinin ilkelerini göz önüne almak zorundaydılar, seçmenlerini düşünüyorlardı, belki bizi de düşünüyorlardı, belki bizim nasıl takas edileceğimize de karar vermişlerdi, fakat bizi burada yalnız bırakıyorlardı. Bu beklemeye, bu dayaklara, bu azarlanmalara ve sorgu suale daha kolay dayanmamıza yarayacak birkaç söze, bir telgrafa değecek kadar da mı kıymetimiz yoktu?

4

– Lütfen sessiz olalım. Bütün yolcular yerlerinde otursun! Ve kemerlerinizi bağlayın! Dinleyin! Captain Yezid oldukça sakin bir sesle konuşuyordu.

– Önemli bir açıklama yapacağım! Siz Almanların, Filistin tarihi, Filistin halkı, Filistinlilerin yaşamı ve Filistin halkının savaşı hakkında hiçbir bilginiz olmadığını sanıyorum.

Adam ülkesinin tarihini anlatmaya başladı. İki üç cümleden sonra sabırla durup tercüme edilmesini bekliyor, sonra gene devam ediyordu. İki bin yıl öncesine kadar geriye gitmiş, oradan gene bugünkü savaşa atlamıştı. Üç kelimeden biri "savaş"tı. Bölük pörçük, heyecanlı ve aklına geldiği gibi sıraladığı cümlelerden yavaş yavaş bir bütünlük oluşmaya başlamıştı.

– Filistinliler öteden beri hep Kudüs çevresinde yerleşmiş ve daima yabancı hükümdarlıklar tarafından yurtlarında baskı altında yaşamışlardır. Üç ayrı dine beşiklik etmiş olan ülkelerinde üç topluluk birarada barış içinde yaşayıp giderlerdi. Fakat Filistin halkı daima sömürülmüştür, önce Romalılar, sonra Persler, sonra Arap Halifeleri, sonra Mısırlılar ve en son 1516'da Türkler gelmiş ve dörtyüz yıl halkı baskı altında tutmuştur.

Yezid'in bunları anlatması yarım saat sürmüştü. Onun saydığı düzinelerle isim ve tarih, son derslerde insanın üzerine çöken yorgunluk sırasında olduğu gibi bir kulağımdan

girip öbür kulağımdan çıktı, aklımda tutmaya da çalışmadım. Önceleri hiç dinlememeye gayret ettim, ders almaya niyetim yoktu, hele bu adamdan hiç. Fakat zaman bomboş geçiyordu, vaktimiz çoktu, bu karmaşık konferans bir değişiklik olmuştu. Onun ağzından bozuk, saldırgan bir İngilizceyle dökülen halk, savaş, baskı sözcüklerinin çeviriyi yapan hostes tarafından ihtiyatla, yumuşatılarak aktarılması komik bir tezat oluşturuyordu. Tıpkı öğrencilik yıllarımda olduğu gibi imparator, kral ve halife isimlerinin sıralanması tüylerimi diken diken ediyordu, onlardan bana neydi, halifelerin isimleri ister Yezid olmuş ister Ömer beni ilgilendirmiyordu. Sadece 1516 tarihi bana bir şey ifade etti, Alman tarihinde de yeri vardı, Luther'le ilgili önemli bir yıldı sanırım.

Bu tarih dersi, Ingeborg Wendland'a çok sıkıcı gelmişti, bir şey demiyordu, ama gözlerindeki huzursuzluktan, boynunun seyirmesinden ve koltuğunda kıvranıp durmasından bunu anlamıştım. Fısıldaşmaya cesaret edemiyorduk, birbirimizi bakışlarımızla kolluyorduk, öğrenci yerine konmuş bütün diğer yolcuların yüzlerinde de aynı can sıkıntısı, aynı şaşkınlığı okuyordum. Bir çocuk ihtar aldı. Kimse tuvalete gitmeye yeltenmedi. Birbirimize dikkat ediyorduk, kimse dalgacılık yapıp aptalca bir kusur işlememeliydi. Akşam olmuştu, hepimiz yorgunduk, fakat dikkat ettim, herkes uyuyakalıp horlayarak öğretmeni kızdırmamak için pür dikkat kesilmişti. Hepsinin istediği, uysal davranıp sessiz, sakin yerinde oturmak ve tehlikeyi savuşturmaktı.

– Ve Birinci Dünya Savaşından sonra İngilizler, dünya emperyalistleriyle birleşerek Filistinlileri aldattı ve Siyonistleri ülkemize doldurdu, önce 1920'de, sonra 1947'de. Yirmili

ve otuzlu yıllarda binlercemiz, Siyonistlerden kaçmak zorunda kaldık, sonra da 1948–49 Savaşları. İçinizden hiçbirinizin Deir Yassin'i ve diğer soykırımları duymadığınıza bahse girerim. Bütün köyleri yerle bir ettiler, kadınları, çocukları, ihtiyarları öldürdüler, böylece bizi kaçmaya zorladılar, bir milyon Filistinliyi kaçmaya zorladılar, bunu biliyor muydunuz sayın baylar, bayanlar?

Ben bunu bilmiyordum ve birden bunu bilmemiş olmanın bir kusur olduğunu görerek korktum. Yezid daha bir sürü politik deyim gevezeliğini sürdürüyordu. O konuştukça, kendisine karşı duyduğum nefret azalıyordu. Yalnız sesi direnmemi kolaşlaştırıyordu. Sert aksam, kulak tırmalayan telaffuzu, acımasız, kızgın sesi, kulağıma tokat gibi çarpıyordu. Neyse konuştuğu sürece kimseye vurmaz.

Onun kullandığı bir sözcüğü hostes "yurdundan kovulma" diye tercüme etti. Bayan Wendland yavaşça fısıldadı:

– Yurdundan kovulmaymış, sayıklıyor bu! O değil, asıl ben daha çocukken yurdumdan kovuldum!

Tırnaklarının gereğinden fazla uzun olduğunu o anda farkettim. Şu birkaç saat içinde uzamış, sivrilmiş, keskinleşmiş gibiydiler. Ingeborg sinirli sinirli ellerini ovuşturuyordu, uzun tırnakları ile kendisini tırmalayacak diye korktum.

– Ya, Kofre Kaddum? İçinizden kim Kofre Kaddum köyünü biliyor? Oradaki bütün halk, Siyonistler tarafından kırıp geçirildi, soykırımdan ne bir yaşlı ne bir çocuk kurtuldu! Hepsi öldürüldü, hepsi! Ve Siyonistler bu işi yaparken gazetecileri davet etmekten bile çekinmediler. Katiller, utan-

madılar bile! Bunun için biz birliğimize bu köyün adını verdik sayın baylar, bayanlar, bütün dünyanın dikkatini Siyonist vahşetine çekmek için.

Ve Yezid 1967 yılındaki savaşın da, İsrailliler tarafından Mısır'a karşı değil, aslında Filistin'e karşı yapıldığını ve gene onbinlerce insanın öldürülüp onbinlercesinin yurdundan sürüldüğünü anlattı.

– Lütfen hesabı getirin! diye önde oturan yaşlı kadın bağırdı, hesap lütfen, ben gidiyorum!

Ayağa kalkmıştı, mırıldanıyordu:

– Mantom nerede? Mantomu bir yerlerde gördünüz mü?

Hostes Erika kadını yerine çekip oturttu.

Yezid bu aksaklığı farketmemiş göründü veya bu iki ihtiyara pek aldırdığı yoktu artık. Uzun uzun cümlelerle kendi ailesinin sefaletini anlatıyordu. Onların da birçokları gibi evleri yerleri ellerinden alınmıştı, yıllarca çölde çadırlarda yaşamak zorunda kalmışlardı; Birleşmiş Milletlere yazdıkları mektuplardan ve asırlarca süren pazarlıklardan hiçbir sonuç alınmadığından söz ediyordu. Adeta yalvararak, ağlamaklı bir sesle, Filistinlilerin Lübnan'daki mülteci kamplarında, daimi top ateşi altında yıkıntılar barikatlar arasında, yeraltı sığınaklarında, aç kalarak, ışıksız, ilaçsız, yaşayabilmek için çıldıracak hale geldiklerini bilip bilmediğimizi sordu.

– Bizim niçin birer terörist değil, özgürlük savaşçısı olduğumuzu şimdi anlıyor musunuz?

Bunu düşünmemize vakit bırakmadılar. Şerikleri hemen alkışa başladı ve bazı yolcuları da alkışlamaya çağırdılar. Böylece önce çekingen, sonra daha kuvvetli genel bir alkış koptu, bir nezaket alkışı. Biz tutsaklar başgardiyanımıza hak veriyorduk.

Sadece zorlandığımız için değil. Hayır, bu bir kurtuluş hareketiydi, birlikte yaptığımız ilk işti, böylece yalnızlığımızdan, felç durumundan sıyrılmış oluyorduk ve dayanışmayı güçlendiriyorduk. Aynı zamanda alkışın Yezid üzerindeki etkisini farketmiştik, celladı yumuşatmıştık: Seni çok iyi anladık, delikanlı, aman kızma! Alkış hoşuna gitti, onu gayrete getirdi.

– Ve Siyonistler bugüne kadar bizim halkımızı yurtlarından kovmaktan, izlemekten, öldürmekten vazgeçmediler! Neden? Niçin? Çünkü ellerinde bir kitap varmış ve bizim ülkemizin onlara ait olduğunu yazıyormuş! Sorarım size, yabancı birtakım insanlar sizin ülkenize gelseler ve "elimizdeki kitap bütün buraların bize ait olduğunu yazıyor" deseler, ne yapardınız? Almanlar ne yapardı?

Cümlenin sonuna kadar çevrilmesini beklemeden de heyecanla bağırdı:

– *They would fight and fight and fight*!

Şiddetli bir patlama. Silah sesi. Son kelimenin ardına konan bir ünlem işareti sanki. Titredim. Başlarımızı içeri çektik. Hostes çevirisini yarıda kesti. Kimseden çıt yok. Kimse kıpırdamıyor. Atış çok önde, belki pilot kabininde olmuştu, Yezid'in oturduğu kısımda. Fakat o da susuyordu.

Bir anlık bir düşünce: Sakın kendi kendisini...?

Sesi tekrar duyuldu, alışmadığımız kadar yavaş çıkıyordu:

– Özür dilerim, baylar, bayanlar. Tabancamdan bir kurşun çıktı. Bir şey yok. Şimdi açıklamalarıma devam ediyorum.

Utanmış, en azından korkmuş görünüyordu, herhalde konuşurken heyecandan bir yandan da tabancası ile oynayıp durmuştu ve silah ateş alıvermişti. Şimdi genç yüksek sesle konuşuyordu:

– Halkımız her yerde dilenci durumuna düşürüldü. Birleşmiş Milletlere otuz yıldır haklarımızı almak için yalvarıyoruz. Kendi Arap kardeşlerimize bile gidip yalvardık! Ürdünlüler bizi geri çevirdi, Mısır hakir gördü. Hepsi İsrail'den beter, bizi ezen İsrail'den!

22 ve 31 Numaralar alkış emrettiler.

– Bizim Yahudilerle bir alıp veremediğimiz yok, biz sadece Siyonizme karşıyız.

Alkışlar.

– İsrail'deki Siyonist rejim, nasyonal sosyalizmin devamıdır. Siyonizm, emperyalizmin Arabistan'daki mızrak başıdır. Bonn'daki Neo-Nazizm, Amerika'dan sonra Siyonizmin en önemli destekçisidir.

Bu defa alkış çok zayıf çıktı. Hah, işte şimdi bu saçmalıkla her şeyi berbat etti, diye düşündüm. Çevirince bile dayanılır gibi değildi. Nutuk tam bir buçuk saattir sürüp gidiyordu ve giderek Yezid'in ağzından kızgın, Alman hostesin ağzından yumuşatılarak aktarılan Filistin halkının savaş sloganlarına dönüşüyordu.

Ben artık alkışlayamadım. Ingeborg'un tırnaklarının gittikçe uzadığını görüyordum, uçağın içi daralıyor, duvarlar basıyordu, oturduğum yer sıkıyor, yanımda oturanın kolu sıkıyor, yukarısı, aşağısı, her yan sıkıyordu. Bir küçülebilsem, öylesine küçücük olmalı ki, bir sinek gibi pilot kabininin penceresinden uçup gidivermeli. Bu konuşmadan kaçmak istiyordum, beni etkiliyor, canımı sıkıyordu, alkışlar acı veriyordu, bu kaba sözlerden, sözlerinin altını tokatlar, bombalar, tabancalarla çizen bu kaba adamdan uzaklara kaçmak istiyordum.

– İşte biz bunun için Alman yoldaşlarımızla birlikte dünya emperyalizmine karşı savaşıyoruz ve Alman tutukluları işkence evlerinden kurtaracağız. Ya da Entebbe'de Almanlar bizim için nasıl öldürülürse, biz de Alman davası uğruna öleceğiz.

Bir sessizlik, sonra kuvvetlice bir alkış. Alkışın arasında arkalardan bir erkek sesi:

– Bana ne bundan! Ben evime gitmek istiyorum!

Sessizlik. Sonra Captain Yezid perdenin arkasından fırladı, dikildi ve bağırdı:

– *Who wants to cry? Who is crying here? Who?*

Yolcudan ses çıkmadı. Kimse onu ele vermedi. Yezid gene ağır ağır öne doğru gitti, dönüp bize baktı, neredeyse dostça gülümsedi, sanki bizimle gurur duyuyor gibiydi: Demek benim Almanlarım o kadar çok korkak değilmiş.

Kendinden memnun bir hali vardı. İçini dökmüştü. Yumuşamıştı, bir kere daha alkış toplamak için kabine girdi.

– Bir haber daha. Üç Yahudinin yarın sabah bana görünmesine gerek yok.

Söyledikleri hâlâ kafamın içindeydi. En çok şaştığım şey, kendisini temize çıkarmak için böyle bir bahane bulmasıydı. Bu onun insanca yanını belli ediyordu. Bize hiç değilse bir neden göstermişti. Onun bunu neden yaptığını anlamamızı istiyordu. Ve amacına istediğinden de çok ulaşmıştı. Örneğin ben neredeyse ona hak veriyordum. Size zarar veren olay için ne gibi bir neden görüyorsunuz? Birçok yanını propaganda diye bir kenara atsak bile, gene de bu dört insanın hırsını ve kararını açıklayan ve bu olayın öteki yüzünü ortaya koyan esaslı bilgiler vardı ortada. Bu

adam, o homurtulu sesi, o dik bakışları ve devamlı saçtığı ölüm tehdidiyle böylesine sevimsiz olmasaydı, en azından kendisine acımaya kalkacaktım. Fakat acınmak, onun en istemeyeceği şeydi. O, kinini kusmuştu, ben şimdi bu kinin neden tatile çıkmış Almanlara yöneldiğini bulmak için kafa patlatabilirdim. Ne gibi bir neden görüyorsunuz? Belki de beceriksizce attığı nutuk bana bir an için bir şeyi unutturmuştu: Filistinlilere yapılmış olan şeylerle Alman hapishanelerinde yatan zorbaların birbiriyle hiçbir ilişkisi olamazdı. Gerçekten de zorba, diye düşünüyordum. Benim yaşamımı ellerinde tutanlara artık terörist diyemezdim! Hele özgürlük savaşçısı deyimi bana büsbütün saçma geliyordu.

Yezid'in sözlerini uzun süre zihnimden geçirdim ve sonunda bütün bu kalıplaşmış cümlelere, bu sloganlara benim çanak tuttuğumu düşünmekten kendimi alamadım. Çünkü Filistinliler hakkında hiçbir şey öğrenmemiştim ve çünkü onlar, haklarını elde etmek için, kendi seslerini duyurmak için giderek daha kaba sözlere, daha kaba yöntemlere başvurmak zorunda kalmışlardı. Ben gazetelerde örgütün FKÖ harflerini görünce yazılanları hep okumadan geçtim, bunun arkasındaki insanları görmeyi hiç istemedim, hep aynı şeylerin tekrarlandığı, gittikçe kısalan haberleri dinlemedim, suikastler, cinayetler, intikamlar insana taraf tutma imkanı vermez olmuştu. Zaten hep taraf tutmaya karşı olmuşumdur, bir partiye de taraf olmamışımdır. Bu adama bunun için de kızıyordum, bula bula beni mi bulmuştu saçma sapan bir seçim yapmaya zorlayacak: Ya o ya Siyonistler... Neden? Size zarar veren ...?

Vicdanımı rahatsız ettiği için de ona kızıyordum; benim

zavallı, küçücük, masum vicdanımdan ne istiyordu? Attığı nutukla bizi, televizyon karşısındaki rahat koltuklarımızdan alaşağı etmişti, oysa biz orada oturup dünyanın yurtlarından edilen insanlarını, cinayetlerini, sefaletlerini, felaketlerini renkli ekranda seyredip sonra unutmaya alışmıştık.

Kısacık yaşamımda kendimi pek az savunabilmiş olmamdan utanç duyarak ona gene kızıyordum. Hayatımda tek isyanım avukat yardımcısı olma yolundan sapmak olmuştu, şefime ve anne babama karşı ikili bir isyan. Sonra yeniden başka bir alanda eğitimi sürdürmek için her şeye baştan başlamanın zorlukları, önce lise diploması, sonra biyolojide birinci sömester, 23 yaşında hâlâ ilerleme gayreti içinde diplomaya erişmeye çalışmak ve şimdi, 30 yaşında, küçük bir asistan kadın olarak hâlâ doğru dürüst direnmeyi öğrenmemiş olmak.

Yok, ama sığır gözünün preparasyonu sırasında Andrea Bolander hiç yoktan bir sebeple greve gitmişti. Doçent, adalelerinden ve bağ dokusundan arınmış sığır gözlerini herkese dağıtmıştı. Andrea bistüri ile gözden yatay bir maktayı tekerlek biçiminde kesip çıkarmıştı. Cam tabakasına zarar vermemeyi başarmıştı. İki göz yuvarlağını birbirinden ayırmıştı. Birden labaratuvardan çıkıp gitti. Hiçbir özür göstermeden preparasyon kurslarında iki hafta hiç gözükmedi. Sonra daha büyük bir hevesle eğitimine yeniden başladı.

Uçağın tuvaleti. Ayna korkunç büyüklükte. İnsanın bakmaya korktuğu bir yüz. Duvarların inceliğini farkediyorum, elimle

yokluyorum, içimden vücudumla şöyle bir yüklenip kırıvermek geçiyor. Bir küstü, bir balta!

Nöbet tutan kızı gözlüyorum, yeterince uzakta olduğuna emin olunca bloknotun arkasına sıkıştırdığım gazeteyi alıp ön tarafa, birinci sayfasının dörtte birini okuyabilecek şekilde yerleştiriyorum. Loş ışık, siyah çerçeveli başlıklar içindeki harfleri görmeye yetiyordu. Fakat gazeteyi iyi yerleştirememiştim, sadece birinci sayfanın sağ üst tarafı görünüyordu. Bilmem hangi politikacının, bilmem hangi açıklamasının tekzibi ile ilgili kavga gürültü haberleri beni ilgilendirmiyordu. Dikkatimi motosiklet yarışları başlığında topladım, hiçbir şey düşünmeden, iç sayfadaki "Bütün Dünyadan" sütunlarının içeriğini özetleyen satırlara daldım. Bu arada Wieland Wagner hakkında bir yazı. Opera ve ben.

Gazeteyi alıp çevirmeye cesaret edemediğim gibi başımı fileye doğru eğip bana dönük taraftaki yazıları okumaya çalışmayı da tehlikeli buluyordum. Bölük pörçük yazılarla birtakım başlıkları okuyabiliyordum ve haberlerin devamını tahmin etmek için bir çeşit kafa jimnastiği yapıyordum.

Yakaladığım ilk fırsatta gazeteyi, makale sayfasının dörtte birini görebileceğim şekilde fileye yerleştirdim. Doğu Berlin'den bir resim, Alman basınına çatmalar, İsrail kabinesine dair bir şeyler. Hemen ilgim kayboldu. Bunların hiçbirini merak etmiyordum, bu haberlerden daha önemsiz daha can sıkıcı bir şey olamazdı. Beni sadece gazetenin taa ortalarında bir yerde gizlenmiş olan motosiklet yarışları ilgilendirmişti.

Işıklar söndü, etraf karanlığa gömüldü. Aynı anda havalandırma cihazlarının alışılmış vınlaması da kesildi.

Bekliyordum. Gözlerim acıyordu ve tam bir karanlık içindeydim. Herkes bekliyordu. Alışılmamış bir sessizlik içinde kulaklarımız sağır olmuş gibiydi. Bu karanlığa ve bu sessizliğe karşı kimse bir söz söylemeye cesaret edemiyordu. Bir anons yoktu. Önden, uzaktan Yezid'in küfrü duyuldu. Ben elimle sol kolumu yokladım ve bileğimi tuttum, aramızdaki koltuk desteği üzerinde Ingeborg'un kolunun sıcaklığını hissettim. Elimi gezdirip çevremi yokladım, sağ yanımdaki duvarı, önümdeki koltuğu elledim. Hep bilinen yerler, rüya görmüyorum. Gözler yavaş yavaş karanlığa alışıyor, Ingeborg'un başının silueti ve sonra diğer başlar bir bir belirdiler. Fakat hepimiz huşu içinde susuyorduk, sanki taş kesilmiş veya yüz yıl uykusuna yatırılmıştık.

Korsanlar ortalıkta gözükmüyorlardı. Karanlık onları yutmuş gibi ortadan yok olmuşlardı. Oturduğum yer bir kapı yanı olsaydı, elimi uzatır, kolu çeviriverir, kapıyı açar, özgürlüğüme kavuşurdum. Hiçbir şey yapmadan, karanlığa boyun eğdim. Onu da ikinci bir tehlike olarak düşünüyor ve kaçmak için çok uygun bir koruyucu olduğunu aklıma getirmek istemiyordum. Tam önümdeki dokuzuncu sırada tehlike kapısı vardı. Sadece ayağa kalkmam benim sıramdan ve öndeki sıradan geçmem ve EXIT'e doğru koşup kapıyı açmam yeterdi, kanadın üzerine atladım mı her şey, her şey geride kalmış olurdu. Yapmadım. Kimse yapmadı. Sanki bu uçakta EXIT-levhası hiç aydınlanmamıştı ya da kimsenin bu cehennemden kaçacak gücü kalmamıştı.

Korsanların, bu sessizlik ve karanlık içinde yeniden konuşmaya başlamaları epeyce bir vakit aldı. *Number thirty-one ve number sixteen* gene emirler yağdırmaya başladılar. Cesaretlerini artırmak için daha çok bağırıyorlardı, karanlıkta silahları görünmediğinden bizi sesleri ile korkutmaya çalışıyorlardı. Cer-

yan kesildiği söylentisi dolaşıyordu çevrede. Benzin bitmiş, ışık yok, havalandırma yok.

Uçağın içi zaten sıcaktı, fakat şimdi ısı giderek artıyordu. Şakaklarımdan sızan ter gözlerimi yakarak ağzıma kadar iniyordu. Boynum sırılsıklam olmuştu. Bluzumun bütün düğmelerini açtım. Nefes almamı güçleştiren bu cehennemi sıcağa hiçbir şey çare değildi. Yanımdaki Ingeborg Wendland'ın durumu da aynı benim gibiydi, daha kuvvetli nefes alıyordu ve soluması tıkanık burnuna bir çare olmaktan çok sanki beni kızdırmayı hedef almıştı.

Çoktan gece olmuştu. Ortalığın hemen serinlemesi gerekirdi! Bütün filmlerde ve romanlarda çölün geceleri buz gibi soğuk olduğu söylenir. Ben sıcağın bitmesini bekleyip sadece serinlik diledikçe, sadece serinlik düşündükçe kendimi daha çok tropikal bir bölgede gibi hissediyordum, kışlık iç çamaşırları, üç kazak ve kürk bir manto içinde Amazonlarda.

– Havanın artık soğuması lazım, dedim Ingeborg'a.

– Hayır, bu vücut ısısı.

O da, ben de inliyorduk, diğerlerinin inlediğini duyuyorduk. Her iç çekişte sıcaklık artıyordu. Isıyı vücudumuz üretiyor ve kendi çıkardığı sıcaklıktan bunalarak daha çok ısınıyordu. Bu daracık uçak gövdesi içinde kendi işkencemizi kendimiz yaratıyorduk. Birbirimize işkence ediyorduk. İşkenceci yamakların ellerini kirletmelerine gerek yoktu, iş kendiliğinden oluyordu. Birkaç litre benzin ve klimanın düğmesini çevirmekle bu sıcak işkencesine son verilebilirdi. Ama anlaşılan buna aldırdıkları yoktu ya da başaramıyorlar-

dı. Teknik problemleri bize bildirmemişlerdi.

Kot pantolon vücuduma yapışmıştı. Çıkarmak istiyordum, fakat sadece düğmesini ve fermuarını açtım. Önümüzdeki sırada genç bir kadın devrilip düştü. Bir hostes koşup ilgilendi. Ingeborg nefes almakta güçlük çekiyordu. O da bayılacak diye düşündüm. Aman, benim üzerime yıkılmasın, bir hayli kilosu var, başıma bir de bu gelmesin! Karnıma kadar, sıcak yapışkan bir su içinde oturuyor gibiydim. Koltuk altlarımdan durmadan ter fışkırıyor ve önceden akıp kuruyan, kokan ter birikintilerine karışıyordu. Erkekler karanlıkta üst tarafları tamamen çıplak oturuyorlardı. Bluzumu çıkardım. Sütyenim kaldı, ben de devrilirsem çıplak görünmeyeyim, koridorlarda beni çıplak çıplak sürüklemesinler diye düşünmüştüm. Gene düşen bir vücudun çıkardığı ses. Acaba derece kaç? Kırk mı, kırkbeş mi, elli mi, daha mı fazla? Hiç önemi yok, bundan fazlası düşünülmez.

– Kalp krizi, diye bir hostes seslendi.

– Astım nöbeti, diye başka bir köşeden ses geldi.

İngilizce sözcükler: *Come here*!... *Help us*!... *This lady first*!... Anlaşılıyor ki, hosteslerle korsanlar karanlıkta kim kimdir belli olmadan koridorda koşuşup bir ekip halinde çalışıyorlar. Her çağrıya koşup yetişiyorlar, ellerinde oksijen tüplerine benzer araçlarla, bir o yana bir bu yana yardım ulaştırıyorlardı.

– Kanımızın dolaşması gerek! dedi Ingeborg.

Tavsiyesini tutup biraz daha rahat oturmayı denedim.

– Dolaşımım durdu, dedi artık kan deveran yapmıyor!

İniltisi kesilmiyordu. Ben de çok zor nefes alıyordum. Olduğum yere yapışmış durumda vücuduma ne şekil vereceğimi bilemiyordum.

Pantolonlarımızı çıkarmaya karar verdik.

– Bayılmaktansa, külotla oturmak daha iyi, diyordu Ingeborg.

– Saunada insan ne kadar süre dayanabilir? diye sordum.

– Alışmaya bağlı.

Yapabildiğim kadar geriye yaslandım. Çıplak bacakla oturmak biraz rahatlattı. En kritik yer karın bölgesiydi, orayı sıkıştırıp kan dolaşımını engellemekten kaçınmalıydım.

Kulaklar duyarlılığını artırmıştı, her yandan inleme seslerini, yardım çağrılarını, hostesslerin ve korsanların panik içinde konuşmalarını hemen yakalıyordu. Her türde iniltiler, ihtiyarların, çocukların, erkeklerin, yaşlı ve genç kadınların ayrı ayrı sesleri vardı, ben bunların hiçbirine dayanamıyor ve duymak istemiyordum, öncelikle de yanımdaki Ingeborg'un solumasına dayanamıyordum. Sanki sümükleri ile birlikte terini ve ter kokusunu da burnuna çekip saklamak ister gibi bir soluması vardı. Gördüğüm, kokladığım duyduğum her şeyden nefret ediyordum, iğreniyordum. Çevremdeki bütün insanların ter bezleri sadece ısı ve koku üretmekle kalmıyorlardı, insanlarla ilgili her şey tiksintimi daha da artırıyordu. Bütün insanlar zıddıma gidiyordu, kokuları beni rahatsız ediyordu, terleri üstüme geliyordu, her yandan kalkıp kalkıp üstüme çullanıyorlardı, havadan benim oksijenimi çalıyorlardı, yerimi alıyorlardı, organlarımı sıkıştırıyorlardı, onların ezilmesi büzülmesi umurumda değildi, hepsinden nefret ediyordum, çünkü pis kokulu terleri dinmek bilmiyordu ve ter banyomuzu dolduruyordu. Bu uçakta çok, çok fazla insan vardı, Mayorka'ya çok kişi uçmuştu, her yerde fazlaydılar, çoktular, kötülük bundaydı işte! Keşke yalnız olsaydım! Yalnız olsam bu

eziyete katlanırdım, belki daha çok sıcağa bile dayanırdım, yalnız başıma çare bulurdum, yalnızken üç misli güçlü olurdum, yalnız olsam zaten rehin tutulmazdım, beni yalnız başıma kimse rehin almaz ve işkence etmezdi! Ama şimdi herkes bana karşıydı, herkese karşı ben yalnızdım, beni tehlikeye atıyorlardı, son oksijenimi de tüketiyor ve beni boğuyorlardı, boğduruyorlardı!

Birden, bir kapı açıldı, dediler. Bayılanlar, kansız kalanlar ve sadece düşüvermiş olanlar ön tarafa taşındılar. Korsanlar ve hostesler, İngilizce ve Almanca yatıştırıcı sözler söylüyorlardı. Elebaşı bir elektrik feneri bulmuştu, onunla insanların hava almaya çıkmalarını düzenliyordu, diğer üçü de yolculara her iki elleri ile yardım ediyorlardı. Silahları ortadan kaldırmışlardı, şimdi onların gereği kalmamıştı. Baygınlık geçirenlere öncelik hakkı tanınmasını doğru bulduğumuzdan yerimizden kalkmıyorduk. Temiz hava bizim oturduğumuz orta kısma kadar gelmiyordu. Arka sıralardakiler yüksek sesle kokudan şikayet etmeye başlamışlardı. Yezid arka kapının da açılmasını emretti, böylece hafif bir hava akımı doğdu.

Nihayet Ingeborg'la ikimize ayağa kalkma izni çıktı. Hemen pantolonlarımızı giydik ve arka kapıya yöneldik. Açık kapının çevresinde sekiz on kişi birikmişti, ben önce gayet yavaş havayı içime çektim, sonra derin nefes aldım, şok geçirmekten korkuyordum, akciğer şoku, böyle bir şey var mıdır? Sonra daha hızlı nefes alıp vermeye başladım, havanın serinliği ve oksijen beni öyle güçlendirdi ki, daha öne doğru yürüdüm, sonunda kapının tam yanında durdum, öteki yanda 22 Numara nöbetçilik ediyordu. Görünürde tek bir bina bile yoktu, uzaklarda ışıklar da

gözükmüyordu. Çöl. Airport Dubai, bu isimde bir havaalanı yoktu. Dışarıda gecenin aydınlığı içerideki karanlıktan daha ışıklıydı. Bir an kaçmayı düşündüm, aşağı atlayıvermeli, sonra uçağın altına saklanmalı, özgürlük uğruna bacak kırmanın sözü mü olur! Fakat benim istediğim yalnızca temiz havaydı, hava ve serinlik, hava depolamaktı, böylece kaçma düşüncesini geri plana ittim. Şimdiye kadar hiç göze çarpmamıştım, her durumda başkalarının arkasına gizlenmeyi başarmıştım, bunu ayrıcalık duygusundan yapmamıştım, bu korumayı sürdürmek egoist bir istekti ve ben bu korkunç beraberliği bırakıp diğerlerini zor duruma sokmaktan veya benim yüzümden bu cehennemi daha kızgın hale getirmekten bunun için kaçınmıştım. Korsan bana bakıyordu, düşüncemi anlamış gibiydi, özellikle beni kolluyordu, eminim atlamama ses çıkarmayacak sonra arkamdan ateş edecekti. Sekiz on kişiydik, onu kolayca kapıdan aşağı atabilirdik, öteki üç kişi ile de karanlıkta pekala başa çıkabilirdik. Fakat kimse direnme zahmetine girmiyordu. İnsan hiç değilse judo yapmasını öğrenmeli diye düşündüm ve ciğerlerimi hava ile doldurdum.

Ingeborg'un yakışıklı adını taktığı 22 Numara kıs kıs gülüyordu, beni geriye itti. Sırada başkaları vardı. Ben gene kuluçka makinasına gönderildim. Yolcuların çoğu bir kere kapı önüne çıktığından ya da kendisine de sıra geleceğini bildiğinden artık pek oflayıp puflayan kalmamıştı. Fakat uçağın orta kısmındaki sıcaklık şimdi bana eskisinden daha kötü gelmişti. Yeniden açık kapının önüne çıkabilmek için kendimi yere atıverecektim. Hostes Jutta:

– Üstünüzdekileri çıkarın! Utanacak bir şey yok! dedi.

Daha yürürken pantolonu çıkardım, Ingeborg da öyle yaptı, bluzunu da çıkardı. Yarı çıplak yerime oturdum, kol-

tuk hâlâ terden ıslaktı. Birçok yolcu soyunmak için hostesin işaretini bekliyorlarmış. Yarı karanlıkta iç çamaşırları beyaz beyaz belli oluyordu. Bir sürü insanın hâlâ beyaz iç çamaşırı giymekte olmasına hayret ettim. Filede duran gazeteyi aldım, ayırdım, birkaç sayfasını yelpaze gibi katladım ve diğer sayfaları yanımdaki kadınlara verdim. Çabuk çabuk yelpazelenmek bir rahatlama sağladı. Harem kadınları gibi hiçbir şey yapmadan, iç çamaşırlarımızla, suratımızı yelpazelerle kapatarak oturup bekliyoruz diye geçirdim aklımdan. Ingeborg Wendland gene soluyup inlemeye başladı. Nefes alışı giderek daha sitemkar oluyordu.

En önden ihtiyar adamın yüksek hırıltılı sesi:

– Nine, cep feneri nerede?

– Bulamadım, bulamıyorum işte.

– Öyleyse çık yukarı, ötekini getir!

Yaşlı kadın el yordamı ile yürüyerek yanımızdan geçip arka tarafa gitti. Birisi yere düştü. Koşuşan ayak sesleri, birçok kişi aynı anda ihtiyar kadınla ilgilendiler herhalde.

– Böyle olmaz! diye bir adam bağırdı. Sessizlik.

– Çabuk kendine geldin Nine, dedi bir kadın sesi.

Sonra yaşlı kadın konuştu:

– Ben artık uyumak istiyorum! Yatağım nerede?

– İşte, yatağın burada.

Uzaktan bir mırıltı, "Uç Mayıs Böceği Uç"un melodisi. Ortalık öyle sessizleşti ki, sanki bütün yolcular şarkı ile ninni arası bu melodiyi dinliyorlardı. "Uyu, yavrum, uyu." Daha önce bu iki şarkının melodisinin aynı olduğuna dikkat etmemiştim. Uyu ma-

yıs böceği. Uyu, yavrum, uç. Babalar savaşta, koyunların yanında, anneler Pomeranya'da ağaçların altında. Ne türlü yangınlar! Ne türlü hayaller! Her şey birbirine uyuyordu, her şey birbirine karışmıştı.

Kapattılar. Dışarda motor gürültüsü ve sesler. Benzin mi? Yani, havalandırma cihazına ceryan mı? Dışarda uzun süren bir patırtı gürültü. Her an ışıkların yanmasını ve çalışmaya başlayan havalandırmanın yelpazelenmeye gerek bırakmamasını bekliyordum. Kendimi birdenbire yanan ışıklarla körleşmiş, terden sırılsıklam yarı çıplak ortalıkta kalma sürprizine hazırlıyordum. Işıklar yanınca utanma gene başlayacaktı, ama şu yanıp yakınmalar bitecekti. Pantolonumla bluzum elimin altındaydılar. Her ihtimale karşı gözlerimi kısık tutuyordum. Uzun süre kapalı tuttum ve neredeyse uyuyakalacaktım, fakat uykuda boğulmak istemediğim için kendimi uyanık tuttum.

Beklediğim şey olmadı. İniltiler, artık daha umutsuz ve daha kuvvetli çıkıyordu sadece. Herkes dışardaki motor sesinden umuda kapılmıştı. Ama değişen birşey olmamıştı. Bize bir haber verilmiyordu. Bizi pişmeye bırakmışlardı. Ön taraftan pilot kabininden kızgın konuşmalar duyuluyordu, fakat hâlâ benzin ve ceryan için mi pazarlık ediliyordu anlayamıyordum. Nefessizlikten bitkin bir halde şunları düşündüğümden eminim: Bizi herhalde kasten terletmiyor ve baygın düşürmüyorlar. Bunlar bir ültimatom verdiler ve bu süre dolmadan bizi öldüremez veya zarar veremezler, biz ancak hayatta ve sağlam olduğumuz sürece onların serma-

yesiyiz, ancak o zaman bizim üzerimize pazarlık edip, bize karşılık olarak isteklerini ileri sürebilirler! Ayrıca, hep böyle Kızılhaç görevlileri gibi yardıma koşmak bu korsanların hoşlandığı bir iş olmasa gerek.

Şikayetler gene çoğalmaya başlayınca ve hostesler oksijen tüplerini koşturmaya yetişemeyince, gene ortalığı yatıştırıcı konuşmalara giriştiler. Hemen benzin verilecekmiş, ceryan hemen gelecekmiş, Captain Yezid her şeyi mümkün olduğu kadar çabuk düzene sokacakmış. Bunlar gerçek olmaktan çok bir hastabakıcının teselli konuşmalarını andırıyordu. Birdenbire elebaşı uçağın içine doğru seslendi:

– *Don't be afraid, ladies and gentleman! You will hear me shoot now!*

Cümleyi tercüme ettirmeden, gene açık duran ön kapıya koştu ve ateş etti. Tek bir atışla yetindi.

Hiçbir hareket olmadı. Ben gene gazeteden yelpazemi elime aldım. Nihayet, uzun bir aradan sonra motor sesi. Konuşma sesleri, megafondan gelen sesler. Captain'in öfkeli haykırışları. Emirler. Kaba ayak sesleri, sonra tabanca sesleri, altı veya yedi kurşun. Ve sessizlik.

Bizi bu kuluçka makinasından kurtarmaya yeltenmelerine işaret olabilecek hiçbir hareket yoktu. Belki de bizi burada hapsedenler korsanlar değil de, dışarıdakilerdi! Bizi burada pişirerek Yezid'e baskı yapmayı hesaplıyorlardı! Bu düşünce ile biraz canlandım. Her şey mümkündü, hepsi doğruydu. Dışarıdakilerin bize yardım ettikleri yoktu, bizimle oyun oynuyor, kumar oynuyorlardı! Bu beni hiç kızdırmadı, değişen

bir şey yoktu, hepsi aynı kapıya çıkardı. Gücüm tükeniyordu. Yelpazeyi bile sallayamıyordum. Ellerim keçeleşmişti. Ter tenimi tahriş etmişti, boynum yapış yapıştı, sırtım kaşınıyordu. Koltuğun sert kumaşı isilik dökmüş vücudumu kaşındırıyordu. Artık doğru dürüst hiçbir şey düşünemez olmuştum.

Tekrar iki kapıyı da açtılar ve biraz su dağıttılar. Parmaklarım öyle şişmişti ki, plastik bardağı zor kavradım ve tutabildim. Dilimin üstünde suyun serinliği, ölmeden önceki son yudum su. Bacaklar birer kütük. Ayaklarım somun gibi. Kalçalarım iyice tutulmuş, rahatlatacak bir hareket yapmam olanaksız. Kulaklarımda inleme, oflama sesleri. Gözümün önünde alacakaranlık... Sadece bu karanlıkta bir rahatlık vardı, hiç değilse perişan, bitkin, ölgün, ter içinde susuzluktan kurumuş vücutların sefaletini görmekten bizi kurtarıyordu. Arada sırada burnumu kapatıyordum elimle, kokuları duymamak için, fakat buna karşı vücudumdan sızıp duran terin beni yaktığını, yağ içinde bıraktığını, yapış yapış ettiğini daha şiddetle hissediyordum. Susuzluk gırtlağımı yakıyordu, beni içimden yakıp kavuruyor içimi boşaltıyordu. Artık ciğerlerime bir damla bile oksijenin girip alveollere ulaşmadığından emindim. Nefesimi sıklaştırdım, daha da bitkin düştüm, kalbim daha hızlı çarpıyordu, kalp adalelerimin bütün hızlı çalışma çabasına rağmen bir yararı olmuyordu, vücudum taş kesilmişti. Karaya vurmuş bir balıktım. Balıklar nasıl nefes alır? Nefesi alırken suyu ağızlarına alırlar, verirken ağızlarını kapatıp suyu galsemalarından dışarı atarlar. Galsemalarının yanındaki ince zarın adı neydi? Unuttum. Kan, suyun akışına ters yönde akar, oksijen alışverişi.

Hayır bu iş daha karışıktır. Zıt akım prensibi, hepsini unutmuşum, üçüncü sömesterdeydi. Balıklardan bir şey öğrenilmez!

Oksijensiz de yaşamımı sürdürmeye kendimi hazırladım. İrademden geriye ne kaldıysa bana, artık bunları düşünme, en iyisi uyu! diyordu. Önümdeki küçük sehpayı açıncaya kadar dakikalarca uğraştım. Kollarımı onun üzerine dayadım, başımı da kollarıma yasladım. İradem şöyle diyordu: Hiçbir şey düşünme, hiçbir şey düşünme, bırak kendini gitsin! Onu dinledim ve kendimi bıraktım, ayaklarımın altında bir rüya alemine daldım, kurşun gibi ağır ayaklarım beni daha derinlere, aydınlık, havadar alanlara çekiyordu,orada birini bekliyordum, orada biri beni bekliyordu, belki de Rainer beni karşılıyordu ve bana her şeyin iyi biteceğini söyleyerek umut veriyordu gerçekten, emindi, bir an gelip uyanacaksın ve hepsi geçmiş olacak.

Kızgın bir tropikal güneş altında, tıkıldığı teneke bir sandık içinde haftalarca eriyen asker Alec Guinness değil miydi? Ve düşmanlarından biri, günde bir defa gelip ona su veriyordu. Acaba onun bitlerini de kırmış mıdır? Neden ona sıcakla işkence ediyorlardı? Niçin Kwai Köprüsü?

Saniyeler akıp gidiyordu. Uyku tutmuyordu. Sadece nefes alışım yavaşlamıştı. Tekrar doğruldum. Öne eğilince karnım sıkışmış, kan dolaşımımı zorlamıştı. Adalelerim atıyor, seyi-

riyordu. Vücuduma neler oluyor bilmiyordum. Litrelerce ter boşanmıştı, içim boşalmıştı, vücudumun artık yerinde kalmaması gerekirdi. Oysa gittikçe daha çok ağırlaşıyordu. Son bir defa bütün gücümü topladım, baldırlarım ve ayaklarımla jimnastik hareketleri, bacaklarım ve kalçamla oturduğum yerde koşu hareketi yapmayı denedim. Koltuk altımda terin oluşturduğu isilikler yanıp duruyordu. Her yanım kaygan, yapış yapıştı.

İlk kez keşke bizi öldürselerdi, diye düşündüm.

Burada pişerek ölmekten daha kötüsü olamazdı. Bunlar bizden, benden ne istiyorlar? Sorular gene bedenimi kemirmeye başladı. Bütün olan bitenlerin sorumlusu ister korsanlar olmuş ister onlarla pazarlık eden dışarıdaki düşmanlar sonuçta bir şey farketmiyordu. Açıkça görülüyordu ki, bizim üzerimize, bizden gizli, bizim terimiz pahasına birlikte çalışıyorlardı. Önce insanı balık yerine koyuyorlar, sonra karaya çıkarıp öldürüyorlar. Yok, hayır öyle de değil. Bizi bir değişime uğratıyorlar, bizi iki yaşamlı çirkin, amfibik hayvanlara dönüştürüyorlar, ne karada ne suda yaşayabilen. Hiçbir benzetme uygun düşmedi. Fakat, şunu iyi biliyordum ki, önce sürdürdüğüm yaşamım, artık sona eriyordu. Ya doğrudan ölümle bitecekti ya da hiç aklıma getirmediğim, hayal bile etmediğim bir şekilde devam edecekti. Benim hayatımla oynuyorlardı. Oraya buraya atılıp duruyordum, sonunda çarpık çurpuk bir yumruya dönecektim, bir yumruya! Şimdiye kadar sahip olduğum ne değerim varsa, bunlar hepsini inkar etmişlerdi, sadece günlerce tutsak etmekle kalmamışlar, saatlerce bu ter kutusunda, bu laboratuvarda tutuyorlardı. Benim üzerimde denemeler yapıyorlardı, beni ameli-

yat ediyorlardı, terimi sağıyor, hücrelerimi değiştiriyorlardı, beni yeni baştan oluşturuyorlardı, ama kasten eğri büğrü yapıyorlardı, sinirlerimi öyle bir biçimde yeniden bağlıyorlardı ki, o noktalardaki ağrılar dinmek bilmiyordu. Organlarımın yerini değiştiriyorlar, akciğerlerimi beynime, beynimi mideme, kalbimi safrakeseme yerleştiriyorlardı.

Hangi hayvanın kalbi, insan kalbine en yakın olanıdır, Fraulein Bolander? Domuz kalbi. Bir domuz kalbinin preparasyonunu nasıl yaparsınız? Kasaptan veya mezbahadan bir domuz kalbi alırım. Kan damarlarının çıkış noktaları zedelenmemiş olmalı. Kulakçıklar ve karıncıkların her ikisi de iyice yıkanmalıdır, yoksa kan pıhtısı toplanır. Kalbi geniş bir tabak veya bir preparat kabına yatırırım. Sonra? Kalp kesesini keserim. Sonra? İç çeperi yoklarım ve her iki karıncığı dış yüzünden sıvazlarım. Kalp kesesinin iç çeperi akik rengi bir sıvı salgılar, bu salgı kalbin sürtünmesini azaltır. Kalp kesesini makasla, iki büyük damarın birer parçası sabit kalacak şekilde ayırırım. Devam edin! Kan damarlarını serbest bırakırım, yemek borusunun, nefes borusunun, akciğerlerin, yağ ve bağ dokularının artıklarını ayıklar atarım. Devam, devam! Kalbin arka yüzü alta gelecek şekilde onu yatırırım. Devam! Keskin bir bıçakla, kalbin sivri ucundaki akciğerlere giden damarın giriş noktasından bir kesit alırım, kalbin ucundan da ikinci bir kesit alırım...

Daha ne kadar dayanacağımı bilmiyordum. Her an bir dakika

sonra artık yok olacağımı düşünüyordum. Bu arada durmadan hep aynı saçma soru: Neden ben, neden ille de ben?

Bütün gün bu olayda sadece bir figüran, tesadüfen olay yerinin yakınında bulunmuş bir seyirci olduğuma kendimi inandırmıştım. Fakat, kuluçka gibi ter içinde, uykusuz, bitmek bilmeyen bu gece, diğer yolcularla aramda bir fark bırakmamıştı, bu cehennemi gerçekle bir bütün olmuştum, yanıp tutuşarak, pis pis kokarak, hiç kıpırdayamadan, teneke bir kutuya üstüste tıkılıp sıkıştırılmış, feryatlarını içlerine bastırıp ancak inleyebilen bir yığın çıplak insanın arasında oturuyordum. Yabancı vücutlardan hoşlanmıyordum, onlarsa üstüme üstüme geliyorlardı, onlardan kurtulamıyordum. İnsanların ölmeden önceki zaman içinde yaptıklarını hiç bilmezdim. Çeşitli tonlarda inleyip sızlanıyorlardı, ısrarla yakınıyorlar, ısrarla dinlememeye çalışıyordum. Artık düşenlerle, kalp krizi geçirenlerle veya astım nöbeti tutanlarla ilgilenmiyordum, ben kendi nöbetime dalmıştım, akciğerlerimdeki, kalbimdeki, dilimdeki krizleri sineye çekiyordum. Ve bu tam teslimiyet halinin bir sonu geleceğinden artık umudumu kesmiştim. Şimdi artık dileyeceğim tek bir isteğim vardı, ne olacaksa çabuk olsun.

Diğerlerinden daha belirgin bir inilti yükseldi ve iyice belirginleşti. Petra. Birkaç saat önce yanımda oturan kızı düşündüm, onun inlediğini sandım, Petra bayılmak üzere, mızıldanıyor, yakınıyor, çok çelimsizdi, dayanıksızdı, tansiyonu düşmüş olmalı, hamilelikten başka bir şey değildir, bu kuluçka kutusunda saatler ay gibi uzuyor, Petra şimdi kaçıncı ayındadır? Onu arkamda sigara içenlerin yanında hafif şişkin karnı ile görüyorum, beşinci

ayında ve karnı büyüyor, büyüyordu, koltuk dar gelmeye başlamıştı, yalnız öne doğru değil, yanlara doğru da genişliyordu, üzerinde askılı bir elbise vardı, sekiz aylık hamileler için dikilmiş, sonra elbise kayboldu, sanki doğumdan önce bu ilk şişkinliğinin resmini çektirmek istiyordu, gergin ve terden parlayan bir karın, göbek öne doğru fırlamış, karnı öndeki koltuğun arkalığına kadar dayanmış, artık uçakta Petra'dan başka kimse inlemiyordu. Petra kuralına uygun nefes alıp veriyordu, fakat çok heyecanlıydı, sancı çektikçe bütün uçak sarsılıyordu, uçağı fırtınaya tutulmuş gibi sallıyordu, Petra iyice arkasına yaslanmıştı, ayaklarını uzatmıştı ve hafifçe bükmüştü, uçak bir doğumhaneydi, yolcular toplanmış doğum yapana yardım etmeye çalışıyorlardı, hepimiz Petra'ya yardım için birlikte inliyorduk, hepimiz sancıların sonunu bekliyorduk, ağrıları bize geçiyordu, sancıdan içimiz kopuyordu, Petra daha hızlı nefes alıyordu, artık işi bitirmek istiyordu. Bağırıyordu, terliyordu, hostesler doğum için gerekli her şeyi hazırlamışlardı, Petra ıkınıyordu, inliyordu, başı arkaya kaymıştı, hostes Erika onun başını tutuyordu, Jutta ona gayret veriyordu, Anita ile iki korsan kız ebelik yapıyorlardı, Petra bağırdı, ıkındı ve kıpkırmızı etlerinin arkasından kapkara bir baş göründü, Petra ıkındı, inledi, kanlara bulanmış küçücük bir vücut ortaya çıktı, uzun boylu korsan kız çocuğu tuttu ve göbeği Captain Yezid bizzat kendisi kesti, gülüyordu, Petra'yı kutluyordu, sanki baba kendisi imiş gibi kutlamaları kabul ediyordu, fakat o sırada yakışıklı 22 Numara gelip çocuğu almak istedi, kısa bir tartışma, sonra da şefine boyun eğip geri çekildi, arkadan Petra'ya anlamlı bir şekilde gülümsedi, gerçek babanın kim olduğunu belirtiyordu bu gülüş. Petra'yı kıskandım, yakışıklı neden bu işi onunla yapmıştı, neyse, bir çocuk doğmuştu, kız mı,

oğlan mı bize söylemediler, çocuk tatlı tatlı ağlıyordu, hepimiz öyle duygulandık ki, inlemeyi bırakıp onunla birlikte ağlamaya başladık, kendimi teyze gibi hissediyordum, önce Petra'nın yanında oturan bendim çünkü, hamile olduğunu önce bana söylemişti, fakat kimsenin bana aldırdığı yoktu, herkes bebekle ve genç anneyle uğraşıyordu, ben şimdi Petra ile aramıza girmiş olan genç adama, 22 Numaraya uygun bir isim bulmaya çalışıyordum.

Işık ve havalandırma cihazından gelen vınlama sesi ile uyandım. Hava doğru yüzüme vuruyordu. Serin havayı yakalamak istercesine uzanmış, soğuk bir duş özlemi içinde, akımı yüzlerine tutmaya çalışan bir sürü el görüyordum. Kendimizi aydınlık ortamda çıplak bulunca utandık. Ingeborg'un yüzü ve boynu isilik içinde, önceden hiç konuşmayan yaşlı kadının yerinde şimdi file atletli şişmanca bir erkek oturuyordu. Buna şaşacak gücüm yoktu. Hava çabuk serinlemiyordu. Hemen giyinmek istemiyordum, yana doğru döndüm. Perdenin arkası aydınlık görünüyordu, fakat henüz güneş doğmamıştı.

– Artık çıplak kalmanıza gerek yok, diye Captain Yezid'in sesi hoparlörden duyuldu, lütfen medeni insanlar gibi gene giyinin!

Ne yazık ki, hoparlör gene işliyor diye düşündüm, fakat bu defa Yezid "lütfen" demişti, ilk defa "lütfen" diyordu!

Kir içinde kalmış, ter kokan bluzuma uzandım. Diğer yolcular da kıpırdanıp elbiselerini üzerlerine geçirdiler. Fakat hareketlerimizde ters bir şey, bir hata var gibi geldi bana, tam bluzumu iliklerken yaptığımız aptallığı anladım!

Bizim giyinmememiz gerekirdi. Aksine iyice soyunmalıydık, sütyenleri, külotları da çıkarmalıydık, çıplaklığımızı sergilemeliydik, göğüslerimizi titretmeli, edep yerlerimizdeki tüylerle kışkırtıcı olmalıydık! Böylece bu delikanlıları dize getirebilirdik, bol ışık altında bizi yarı giyinik görmekle bile titremeye başladılar, lütfen diyorlardı! Hele bir de göbeklerimizi görseler. Bu elebaşı beyin baştan çıkmak gibi bir korkusu olmasın? Belki de karşısında on, yirmi, otuz tane genç kadın, üstelik aralarında çoğu beğenilen sarışın güzellik kraliçesi adayları vardı, elini uzatsa tutabileceği yakınlıkta görünce buluğ çağı problemleri depreşir ve düşer bayılırdı. Çıplaklık elimizdeki tek silahımızdı, ancak iyice soyunarak güçlü duruma geçebilirdik, bu kan dökücü savaşçıları yumuşatabilmek, üniformalarından sıyırmak, silahlarını bıraktırıp yenmek için başka çaremiz yoktu, eğer onlar kendiliklerinden gelmezlerse, biz, çoğunlukta olduğumuza göre, bu çocukları biz kolayca altederdik! Fakat iki kız ne olacak? Asık suratlı 31 Numara ile sevimli 28 Numara? Onlara yetecek kadar da erkeğimiz vardı, boy boy güneşten yanmış genç adamlar, bu asi kızları baştan çıkarmak herhalde onlara zor gelmezdi –ama kızların ne yapacağı pek bilinmez. Önlerinde bir kadının yattığını gören bütün askerler silahlarını bırakıverirler, ama kadın askerlerin böyle bir fırsat karşısında ne yapacağı bilinmez, onlar daha dirençlidir. Hiç değilse bir kere denemeliydik. Hep böyle ezilmiş, utançla emirlere uymamalı, aksine tam tersini yapmalı, neyimiz varsa göstermeli, sunmalı, zaten başka bir şeyimiz yok ki! Bu terbiyesiz adamlardan neden utanıyoruz, neden uçakta olduğumuz için plajda olduğumuzdan başka türlü davranıyoruz? Herhalde

genç yolcuların çoğu, sıcak kumlarda çıplak olarak yanyana uzanmakta bir sakınca görmemişlerdi, ama niçin şimdi bu sıcak uçakta bunu yapmıyorlardı? Burada utanıyorduk, burada hemen emre uyuyorduk, ben bile, hem de ben bile!

Neden böyle davrandığımı anlamıyordum. Şans kaçtıktan sonra, bu hapisanede daha uzun süre kalmaktansa, iki erkekten daha hoş olanını Gunther veya Gerold adını vermek istediğim adamı seçeceğime ikna ettim kendimi. Ama artık bunun bir anlamı kalmamıştı, fırsatı kaçırmıştık, kendi gönül rızamızla kuvvete teslim olmuştuk. Kurbanlığa hazırdık, takasa hazırdık, ölüme hazırdık, biz, hepimiz, aptaldık aptal!

– *Put your hands up*!

Kaptan koridorun ortasında duruyordu, elleri ensesindeydi, yüzü solgundu, sakindi, Yezid'den bir baş daha uzundu.

– *On your knees*!

Ağır ağır kaptan diz çöktü. Tabanca onun başını izleyerek aşağı doğru iniyordu, şimdi artık oturduğum yerden silahı göremiyordum.

– *I tell you, ladies and gentlemen, this man is to blame for all the trouble last night! Here, he knees, the only one, who is guilty! Your Captain! He is a traitor! He gave informations to people outside! Do you admit?*

– *Yes.*

– *Louder, louder!*

– *Yes.*

– *You have heard, he admits! He admits! Now you will tell all passengers that you have been trained in the army!*

– Yes.

– And the people who came to bring us groundpower, they have been your friends from the army? Do you admit?

– No.

– Why are you lying, you fool! Do you admit?

– No.

– You don't admit?

– No. They have been people from our company.

– Okey, show us what you have learned in the army! Get up!

Kaptan ayağa kalktı.

– Turn! March on! Go on! One two three four! One two three four!

Kaptan verilen emir uyarınca uygun adım yürüyordu, elleri ensesinde, uçağın arka kısmına doğru gitti.

– Now turn! Come back! One two three four! One two three four! *

Yezid onu yürütüyor, azarlıyor, ihaneti hakkında sorular soruyor, nerede, ne zaman diye bağırıyordu, niçin bu kadar kızdığını bilemiyordum. Birkaç kere Lothar Krüger önümüzden gelip geçti, kendinden emin bakışlarıyla yolculara güçlü olduğunu anlatmaya çalışıyordu, sinmemişti, cevaplarını tok bir sesle

* "Dinleyin, baylar, bayanlar, dün gece çektiğiniz sıkıntının sorumlusu yalnızca bu adamdır! İşte bu işin tek sorumlusu yerde diz çöküyor! Kaptanınız! Bir hain! Dışarıdakilere bilgi sızdırmış! Kabul ediyor musun?" – "Evet." - "Daha yüksek, daha yüksek!" – "Duydunuz, kabul ediyor! Şimdi bütün yolculara orduda eğitim gördüğünü anlatacaksın!" – "Evet." – "Ve bize yakıt getirmek için gelenler senin ordudan arkadaşlarındı, değil mi? Kabul ediyor musun?" – "Hayır." – "Yalan söyleme, sersem! Kabul ediyor musun?" – "Hayır, onlar şirketimizin adamlarıydı." – "Pekala, orduda neler öğrendin göster bize. Ayağa kalk!" – "Geriye dön! İleri marş! Bir iki üç dört!Bir iki üç dört!"

veriyordu ve bu saçma gösteriye karşı direnmiyordu. Sakin ve kararlıydı. Alçaltılmak korkutulmak istendiğini fakat zaferin kendinde olacağını biliyordu. Çünkü kendisine ihtiyaç vardı. Belki de içinden korkusundan ter döküyordu, fakat koridorda yürüyüşüyle bize yalnızca cesaret aşılıyordu. Yezid bunu farketti ve daha çok bağırmaya başladı, küfrediyordu ve aklına hep o aptalca talim sayılarını sıralamaktan başka bir şey gelmiyordu, *one two three four.*

O sırada ön sıralardan birisi ayağa kalktı.

– Eh, benim biraz bacaklarımı hareket ettirmem gerekiyor!

İlk sıraların birinden, subay olduğunu belli eden bir ses. Yaşlı bey herhalde kaptanın arkasına takılıp yürümeye heveslendi.

Birisi onu yerine oturtmaya çalıştı.

– Ne yapıyorsun sen, delikanlı, bırak beni!

Bir çekişme oldu, Yezid ve ötekiler yetiştiler ve ihtiyarı yerine ittiler. Fakat o susmuyordu.

– Ben ne zaman istersem dolaşırım! Siz burada bana emir veremezsiniz! Bana veremezsiniz! Neredeyiz biz, burası neresi! Nine, sen ne diyorsun bu işe?

İhtiyar adamı nihayet yerine oturttukları zaman, Yezid'in kaptana olan ilgisi azalmışa benziyordu.

–*Nobody is allowed to speak with him, okay!* diye bağırdı ve ona bir yer gösterdi.

Perdeler inik olduğu halde güneş ışığı uçağın içini iyice aydınlatmıştı. Doğal ışık insanı daha çok yoruyordu. Isı yeniden dayanılır dereceyi bulmuştu. Yolcular yorgun, bitkin büzülmüşlerdi ve geçirilen gece yaşanan korkunun, Kaptan ile Captain arasındaki güç gösterisi kadar önemli olup olmadığını bilemiyor-

lardı.

Çevremdeki yüzler ne kederli ne korkmuş görünüyorlardı, sadece boş, anlamsız ve sıkıntılıydılar. Hele makyajlı olanlar, iyice bozulmuşlardı. Uzamış sakallar erkeklere bir yalnızlık, derbederlik havası vermişti. Saçlar yağlanmış, yapış yapıştı. Boyunlar isilik içindeydi. Canlı, hareketli, hemen konuşacak bir söz bulan Ingeborg Wendland'ın gözlerinin feri sönmüştü, ürkek ürkek bakıyordu. Teninin yanıklığı bile bir gece içinde uçup gitmişti. Birbirinden uzakça duran gözleri yüzüne bir çaresizlik ifadesi veriyordu. Tatilde kazandığı enerjiyi onun da tükettiği belliydi. Dün örnek biçimde bakımlı olan teni, şimdi solgun, hastalıklı bir renk almıştı.

Beni en çok korkutan, benim de diğerleri gibi görünüyor olmam düşüncesiydi. Ne ölü ne diri. Hâlâ oturduğum yerdeydim, yolcu listesinde hâlâ ismim Mrs. Bolander diye yazılıydı, fakat burada oturan sadece bedenimdi, koltuğa yapışmış ve her türlü canlılık belirtisinden arınmış, hasta bir beden. Eskimolar fokları öldürmeden önce nasıl kemik iliklerini emerek boşaltırlarsa, benim de öyle iliklerimi boşaltmışlardı sanki. Bunu yaparlarken canım bile yanmamıştı. Beynimle vücudum arasındaki bağlantı kopmuştu. Artık bir sıkıntı duymuyordum, Kaptan Krüger'e acımıyordum, kurtuluş umudu beslemiyordum. Bütün beklentilerimden, bütün korkularımdan uzaklaşmıştım. Bu gece çok müthiş bir olay geçmiş olmalıydı. Ölmemiş olduğumu varsaysam bile, ölümü, en azından bir parçasını arkamda bıraktığımı biliyordum. Onu aşmıştım. Bütün zorlanmalardan ve korkulardan sonra şimdi öyle bir durumdaydım ki, şimdiye kadar sürdüğüm yaşam ile hiçbir ilgisi olmazdı. Rahat bir aldırmazlık içinde yüzüyordum.

5

Kahvaltı verildi. Yapış yapış olmuş ekmeği, lezzetli lastik benzeri peyniri çok tatlı kırmızı mermelatı küçük lokmalar halinde, tadını çıkararak yedim. Yabancı bir ülkeden bir hoş geldin yemeği. Kağıt peçeteler üzerindeki yazı, paket kağıdı, ve yemek kutuları üzerindeki yazılar bize bunların geldiği yer hakkında bir bilgi veriyordu, garip bir isim: AIRPORT DUBAI. Bu bilinmeyen yerde gerçi bütün bir gün ve bütün bir gece kalmıştık, görünen bir havaalanı, gelen giden yolcusu olmayan bu yer, uydurulmuş bir yerdi, ancak öteki dünyayı belirlemek için bir şifre olabilirdi. Kahvaltı, etli canlı Arap işçiler tarafından değil de, meçhul ilahlar tarafından bağışlanmış gibi geliyordu. Gerçekdışı birtakım hayallerle uyuklama arasında bir havaya girmiştim. Kahve yorgunluk sersemliğimi daha da artırdı. Korkunç olan şeylerin artık geride kaldığına emindim. Korkacak hiçbir şey yoktu ve ben de artık korkmuyordum. Savaş durumu, ateşkes hali, silahların susması.

Avukat yardımcılığı sınavına girmek üzere tahta bir sırada oturmuş bekliyorum. Sınav hocası beni bir dişçi koltuğuna oturtuyor ve şöyle bir şeyler soruyor: Taşınabilir mallar üzerindeki mülkiyet hakkı, hukuk dışı başka hangi yolla elde edilebilir? Sorunun cevabını bilmiyorum. Sınavı alan kişi kızıyor, sesini yükseltiyor, bağırıyor, uyanıyorum.

Yezid yanıbaşımızda durmuş, yaşlı beye benimle yer değiştirmesini emrediyordu Yezidin gözüne bakmadan küçük eşyalarımı topladım, bloknotu, gazeteyi, külotlu çorabımı, kazağımı alıp yer değiştirdim. Yaşlı bey, özür dileyerek kendisini bay Walter diye tanıttı. Bloknotu küçük fileye sığdırmak zor oldu. Yazı yazmak diye aklımdan geçti, oturup her şeyi yazmalı! Kendimin ve diğerlerinin başına gelen ne varsa bir bir kaydetmeli, gözlemlerimi not etmeliyim! Ancak yarım sayfalık bir yazı vardı bloknotta, ne olduğunu bile unutmuştum, fakat daha doksandokuz boş sayfa ve bir tükenmez kalemim vardı! İki gün bu bloknot elimin altında durmuştu ve bunu yapmak benim aklımın ucundan geçmemişti! Ne güzel bir imkandı! Önümde bir hazine vardı! Meşgul olurdum, oyalanırdım, bir şeyler yazardım, mektuplar, rüyalarım, avukat yardımcılığı imtihanının öyküsü. Hayır oyalanmak için değil, daha iyisi günlük tutmaktı, her zaman ele geçmez bir fırsattı, öteki dünyadan bir protokol, belki ölümle yaşam arasındaki bulanık ayıklığı yazarak kavrayabilirdim!

Önce Kaptan ile Captain arasında geçen olaydan başlayıp bazı cümleleri not etmeye niyetlendim. Yok, olmaz, çok zor çok tehlikeli. Çok daha kolay bir şeyle başlamalısım. Örneğin kahvaltıdan, neler vardı, paket nasıldı, ne kadar sürede yedim, hangisi hoşuma gitti, niçin, en çok nereye baktım, tepsiye mi, önümdeki koltuğa mı, yanımdaki kadına mı, onun uzun, sivri tırnaklarına mı, öteki insanların saçlarına mı ve bana kim baktı? Bütün bunları yazabilirdim. Fakat bloknotu alıp başlamaya çekiniyordum. Birinin kalem kağıda sarıldığını gören korsanlar bunu bir saldırı veya direniş olarak kabul ederlerse ne olur? Aptal ve saf görünmek yeterli olur mu? Denemek gerek. İfadeyi de hazırlamalı. Bu sadece bir mektup, bir vasiyetname. Gizli bir iş

yapıyormuş görüntüsünü vermemeli. Kendi halinde, sakin sakin yazmalı.

Birinci mevkiyi ayıran perdenin ardında bir hareket. Yezid ortaya çıktı.

– *Ladies and gentlemen, we are happy to celebrate the birthday of our air-hostess Anita.*

Kötü bir takdimci gibi sırıtıyordu, hafifçe eğilip yana çekildi ve perdeyi tamamen açtı. Kestane rengi saçlı hostes göründü, elinde üzerinde bir sürü mum yanan kocaman bir pasta taşıyordu. Uçağın ortasına kadar yürüdü, döndü ve mumları üfledi. Gücü tükenmiş gibiydi, pastayı eğri tutuyordu. Birkaç yolcu alkışladılar.

– *Ladies and gentlemen,* dedi elebaşı, *you all are invited to our birthday-party you all. We are pleased to serve you some cake and some champagne too. Please wait just a minute for the champange!**

Yeniden alkışlar.

– Şampanya! diye bir kadın seslendi.

– Yaşasın! diye arkalardan bir erkek sesi geldi.

Koridor üzerindeki yeni yerimden her yeri daha iyi görüyordum. Hostes Erika pastayı küçük parçalara bölüyordu, Jutta parçaları kağıt peçeteler üzerinde önce çocuklardan başlayarak servis yapıyordu. Sonra içkiler dağıtıldı belki gerçekten şampanya idi, büyüklerin hepsine dolu birer plastik

* "Baylar, bayanlar, hostesimiz Anita'nın doğum gününü kutluyoruz!" – "Hepiniz doğum günü partisine davetlisiniz. Size pasta ve şampanya dağıtmaktan mutluluk duyarız."

bardak. İçmek için, Captain'ın herkesin bardağını aldığına emin olduktan sonra bardağını kaldırmasını ve konuşmasını bekledik:

– *Long live Anita*!

Anita ile kadeh tokuşturdu. Bizler de mutluluk diledik. Ingeborg bardağını bana doğru uzattı, büyük bir dikkatle tokuşturduk. Önce küçük bir yudum tattım, yabancılaştığım, kabarcıklı, yakıcı lezzeti hoşuma gitti. Fakat asıl güzel olan içkinin buz gibi soğuk olmasıydı.

– *We hope you will have many good years doing your job as airhostess.* Yezid hosteslerin ses tonunu taklit ediyordu.

– *Because of this birthday I will take down the explosive device.*

Bu sözler tercüme edilince hepimiz yaşasın diye alkış tuttuk. Yezid birinci mevkiye geçti ve orada bir şeyler yaptı. Bu artık bir işaret demekti bir işaret! Belki de hükümet ültimatom sona ermeden istekleri kabul etmiş takasa razı olmuştu. Şefin bu kadar keyiflenmesi için başka sebep olamazdı! İçkimden ikinci büyük yudumu aldım, dilimin üzerinde gezdirdim, ağzımın içinde dolaştırdım ve herkes gibi neşelenip keyiflendim. Küçük bir parti başlamıştı, bir farkla, hepimiz yerlerimizde oturuyor, yalnız yanımızdakilerle kadeh tokuşturuyor ve yalnız tek bir yöne bakıyorduk. Yezid gene geldi ve eğilerek alkışlara bir selamla teşekkür etti.

– *Ladies and gentlemen, the explosives are disconnected now.**

* "Yaşasın Anita!" – "Daha uzun yıllar hosteslik görevinizi başarıyla yerine getirmenizi dilerim." – "Doğum günü şerefine patlayıcıların bağlantılarını keseceğim." – "Baylar, bayanlar, patlayıcıların bağlantıları kesilmiştir."

Yeniden alkışlar ve yaşa sesleri.

– *But just for five minutes.**

Üzüntüsünü belirten bir halde gülümsedi.

Olacağı buydu! diye düşündüm. Ingeborg'un kağıt peçetesi dizlerinden kayıp düştü. Yolcular dehşet içinde susup kaldılar. Ingeborg'un gözleri dolu dolu. Ben de hayal kırıklığına uğramıştım, ama benim hayal kırıklığımın daha büyük de olabileceğini hissediyordum. Gene her şeyden uzaklaştığımı görüyordum. Bu saatler içinde tutsaklıktan çok gözlemci rolüne bürünmüştüm. Hâlâ yazmak niyetindeydim. Şimdi doğum günü partisi öteki olayların önüne geçmişti. Olaylar birbirini izliyordu. Artık onları birbirinden ayıramıyordum. Anında, önüne geçilmez, çılgın şeyleri kavramak zordur. Şu adamı bile anlamak mümkün değildi, az önce birini öldürmeye kalkıyor, az sonra pastalar içkiler dağıtıyordu. Dün kadınları dövmüştü, nutuk atmıştı, sonra bizi öldüresiye terletmişti, bir yandan da oksijen tüpleri getirtmişti, bugün kaptanı öldürmekle tehdit etmiş, ardından soğuk içkili bir doğum günü partisi tertiplemişti. Önce baş aktörümüzün çizgilerini belirtmeye, sonra uçaktaki olayları sıralamaya karar verdim.

Yezid'in plastik bardağı elinde nasıl ezdiğine dikkat ettim. Bu arada bardağa hiç bakmıyor, şerikleri ile konuşuyordu. 22 Numarayı yeniden dinamiti ateşlenecek hale getirmesi için yolladı. Yezid'in konuşmasını duyuyordum, dünkü konuşmasını, sözlerini değil ama ses tonunu. Yarasından başka bir şeyden söz edemeyen bir yaralı gibi homurdanışını. Hep yakınma hareketleri ile aynı yeri gösteriyor, onu kendisi için bir belirti gibi görüyordu. Onu ilgilendiren yarasının iyileşmesi değildi, yarayı açık bırakı-

* "Ama yalnızca beş dakika için!"

yor, yaşamak için sancı çekmesi gerekiyordu. Ailesinden ve kendisinden sözederken emreden ses tonunu değiştirmişti ve bu yüzden korku salmamıştı, olsa olsa yarası azmış, kokmuş bir hasta karşısında duyulan korku olabilirdi. Acısını açıklamıştı ama, her kelimesiyle bir ikazda bulunmuştu. Yanıma fazla yaklaşmayın! Kimseye bulaştırmak istemediği için mi? Neden onun acısını paylaşmak isteyen herkesi tekmeliyor, vuruyor, dövüyordu? Konuşmasında sadece iyi ve kötü, dost ve düşman, iman edenler ve iman etmeyenler vardı. Bu adamı anlamak için, ikiliğe duyduğu bu acımasız tutkusu belki bir anahtar olur diye düşünüyordum. Her şeyi ikiye ayıran bir görüş ya o ya bu. Onun mantığına göre imanlılarla imansızlar arasında sonsuz bir savaş vardı. Bir savaş mantığı, bir savaş dini. Bu mantığı kullanıyordu. Bu kaçırma olayını ancak bu mantık açıklayabilirdi. Bu genç Filistinlilerin kendileri de aileleri de gerçekten iddia ettiği gibi sürülmüş olabilirlerdi. Onlara kabahatsiz insanlara saldırma hakkını bulma gücünü savaş inançlarından başka ne verebilirdi? Tatil süresi içinde binde bir rastlantı ile bizim gibi, güzellik yarışmasından, hava değişiminden, flört etmelerden dönmekte olan, küçük imkanlarını biraraya getirerek yapabildikleri Mayorka tatilcisi Almanları kendi sorunlarının kıskacına almaktan ne anlıyorlardı?

Bütün bunların onların değil benim sorunum olduğunu biliyordum. Onlar bir savaş sürdürüyorlardı. Onlar için yalnız emir, hedef ve strateji mevcuttu. Biz istediğimiz kadar düşünce üretebilirdik, savaş sürdürmeyenlerin, savaş istemeyenlerin ve bir savaş durumunda bulunduğumuzu kabul etmek istemeyen bizlerin işiydi düşünmek.

Elebaşı kolunu, Heidrun adını taktığım genç kadının omzuna atmıştı ve yolcuların başları üzerinden bakışlarını gezdiriyordu. Biz bu bakışlar altında siniyorduk. En sakin zamanda bile o hep kuşkuluydu. Son kırksekiz saat içinde onun bir yerlerde uyumadığından emindim. Hostesler pasta servisini toplarken, Yezid onlara kendi hizmetçileriymiş gibi bakıyordu. Birden uçağın arka taraflarında bir hareketten huylandı, kolunu kızın omuzundan çekip, elini tabancasına götürdü. Gömleği kıpkırmızı parlıyordu, göğsündeki Che Guevera'nın bir gözü bir kırışığın altında kalmıştı. Siyah beyaz çizilmiş bu surat ne dost ne düşman bir ifade taşıyordu. Neden bu resim örnek alınmıştı? Yezid olduğu yerde duramıyordu, sinirliydi. Gelecek fırtınayı bekliyordum, ama artık ondan korkmuyordum, çünkü nasıl olsa kızgınlığının bir ara bana da yönelebileceğine kendimi hazırlamıştım. Koridor başında oturan bu işe daha da yakın demekti. Korkmuyordum ve bu korkusuzluğun benim için daha tehlikeli olacağını hissediyordum. Korkmasam bile ona korkuyormuş gibi görünmeliyim diyordum, o zaman bana aldırış etmez. Çünkü onun istediği insanların kendisinden korkmasıydı. Biz ondan ne kadar çok korkarsak o kadar memnun oluyordu ve o zaman daha az saldırıyordu. Sakin geçen anlar onun için en tehlikelileriydi. Şimdiye kadar olmadığı şekilde korkunun dozunu yükseltmesi gerekiyordu. Yüzümüzde korku izlerini göremeyince, huzuru kaçıyordu. Bizim korkumuzla besleniyordu.

Fakat beklentisinin ne olduğunu yüzünden anlamak mümkün değildi, bir yenilginin mi, bir takasın mı, kendisinin veya bizim ölmemizin mi hesabını yaptığı belli olmuyordu. Birden sonucun onun için hiç önemli olmadığını farkettim, onun için olay önemliydi, cesurca bir eylem veya cesurca

bir ölüm. Fakat yeniden bir çocuğa yaklaşıp da maskaralıklar yaparak onu güldürmeye çalışınca bu düşüncemin de doğru olduğundan kuşku duydum.

Ingeborg tuvaletten döndü.

– Berbat, günüm gelmiş! Şaşacak bir şey yok, haplarım el çantamda kaldı! Ben, iyi ki o işi daha yeni atlattım, bir de o dert çıkmayacak. Belki çoğu kişi için hapların da bir yararı olmazdı, geçirilen onca heyecan bile kanamaya sebep olabilir.

Ingeborg beni tuvalete gitmememe için uyardı, dayanılmaz şekilde pis kokuyormuş.

Önümüzdeki sıradan bir adam bir sigara istedi. 28 Numara dileği yerine getirdi, adamı da arka tarafa göndermedi. Adama çakmak tuttu ve bu sırada bomba avcunun içindeydi. Baş parmağı ile çakmağı ateşlerken, bombanın fitili küçük parmağının yanında sallanıp duruyordu. Cambazlığı başarıp, elinde bomba birkaç metre uzaklaştı, ancak o zaman ürperdim.

İstedikleri bizi titretmek ve hep şaşırtmak! İnsanlar savunamıyorsa, sürünemiyorsa, uyum sağlayamıyorsa, terör tamam demektir. Yezid'le arkadaşlarının bize uyguladıkları her şey bu çizgi içindeydi. Yerleşik korkutma teknikleri önceden tahmin edilemeyen bir olay üzerine inşa edildiğinde etkili olabilirdi. Korsanlar güçlerini bizim en ummadığımız zamanlarda gösteriyorlardı. İkinci darbeyi indirmeye hazırlanmak için, şampanya faslını çıkarmışlardı.

Elebaşı Yezid, pilot kabinine girdi. Hazıroldaki bir subay gibi yerinde çark edişine dikkat ettim ve genç o müthiş şeyi düşündüm: Burada bize uygulanan şeylerin hiçbirisi

yeni bir şey değildi; metodları, jestleri, savunmasız insanlara karşı efendilik savaşı. Yezid, yüz tane beş yüz tane iş bitirmiş de, şimdi kısa bir dinlenmeden sonra yeniden enerjik bir sesle ortaya çıkmaya hazırlanan bir subay rolü oynar gibi dönüş yapmıştı. Artık içine düştüğümüz bu terörün bir hiçten, bir saçmalıktan ibaret olduğunu veya bu genç sevimsiz insanların ve onların arkasındakilerin kötü karakterinden doğduğunu kabul edemezdim. Bizim başımıza gelenler, Yahudilerin Filistinlilere yaptıklarının mirası idi, Yahudilerin terörü de Nazilerden miras kalmıştı; Nazilerin onlara yaptıkları onca şey yüzünden ahlaken maskelenmiş bir kendini kanıtlama çabasıydı. Babalarımızı, büyük babalarımızı hatırladım. Bu işte bir suçlu varsa, onlardı, terörün tohumunu onlar atmışlardı! Bizim atalarımızın terörü nereden devraldıklarını karıştırmak istemiyordum. Yok, hayır diye düşündüm, böyle yaparsam her şey affedilir, her şey yerli yerine oturtulabilirdi, manası, mantığı, insanlığı olmayan bir olayı gidip babalarımıza, büyükbabalarımıza maledivorduk. Tarih bilgim çok az olduğu için, Nazi babalarımızın yöntemlerini bilmediğim için kendime kızıyordum, onlara lanet ediyordum, ama bir yandan da şükrediyordum, çünkü bizi bu çıkmazın içine sürükleyen gerçek bir düşman yakalamıştım.

Biz? Bu oyunda bizim rolümüz neydi? Birdenbire işin ciddileşmesi, yaşamlarımızın önem kazanmasıyla, hakarete uğramış, yaralanmıştık. Bizi suçsuz yere çekip almışlardı, biz ki, daima, kendi zararsızlığımıza, yeteneğimize, iyi niyetimize hayran, barış seven, savaş sonrası Almanları gibi davranmıştık. Biz, özgürlük, güvenlik, dokunulmazlık gibi yasal hakları olan suçsuz insanlar, dünyayı dolaşan yanık tenli

gezginler, buna dayanamazdık. Savaşın bitiminden otuz, otuziki yıl sonra birdenbire önümüzden televizyon ekranlarını kaldırıp, karşımıza kendi resimlerimizi asmışlardı. Bu sümüklü oğlanlarla iğrenç kızlar da Doğudan kalkıp gelmişler ve bizi tutsak etmekle kalmamışlar, küstahlık da etmişler bize sorumluluklarımızı hatırlatmışlardı. Biz de kendimizin, İsrailliler'in işgali altındaki bir köyde, bir Arap evinin önünde atılan kurşundan gerçekten sorumlu olduğumuzu kavrayıp korkarak onlara itaat ediyorduk!

Şimdi, şu an, hiçbir terör izi yoktu. Tabancalar ve bombalar ceplere girmişti veya gözüme gözükmüyorlardı. Birinci mevkiye giden koridorda hosteslerle 31 Numara durmuş konuşuyorlardı. Yolcular rahat rahat koltuklarında oturuyorlardı. Dört–F, dedi bayan Schmidt. İsabet, diye cevap verdi bay Schmidt. Amiral battı oynuyorlardı. Ben pastanın tadını alıyordum hâlâ. İlk bakışta normal bir uçuşa hazır gibiydik, hareket öncesindeki kısa bekleyiş anında olduğu gibi. Sadece geçen kırksekiz saatin perişanlığı yüzlerden belli oluyordu. Nisbeten sükun içinde olunmasına karşın dudak kenarlarında ve gözlerde hâlâ korku izleri vardı. Aynı zamanda şu daracık uçağın hapishaneye dönüştürülmesinin dehşeti gözlerde okunuyordu: Her şey her şeyle ilgiliydi, hepimiz birbirimizden sorumluyduk. Dost veya düşman kimse kendini ayrı tutamazdı. Bu Filistinliler özellikle bunun için gelmişlerdi ve bize tabancalarıyla çektikleri vaazla yakınlarımızı sevmeyi öğretiyorlardı! Şu korsanlar, bunlar yoksa idealistlerin son kalıntıları mıydı?

Her şey tersine dönmüş gibiydi ve duvara yerleştirilen patlayıcılara rağmen bu dönüş belli bir huzur sağlamıştı. İki

yudum içki, bir lokma pasta bir süre değişik bir canlılık vermişti. Sanki normal dünyaya geri dönmüş gibiydik ve noksan bir şey yoktu, ben buna sevinebilirdim. Sesimi çıkarmadan oturuyordum.

Öğleden sonraki süre sakin geçti. Gene yemekte tavuk verdiler, bir de portakal, onu sakladım. Hosteslerin üzerinde yeni ve ince elbiseler vardı. Ingeborg pamuk veya tampon verilmesini rica etti. Jutta ona, biraz sabretmesini, birçok kadının regl olduğunu, siparişleri öğlen getireceklerini söyledi. Sonra hemen 28 numaraya döndü ve bir şeyler dedi, o da dilekleri elebaşına aktaracaktı.

Çocuklara oyuncaklar getirildi, pille işleyen arabalar, füzeler, robotlar, buna benzer şeyler. Hemen arkadan ve önden bu oyuncaklardan çıkan vızıltılar, zırıltılar duyulmaya başladı. Çocuklar şimdiye kadar şaşılacak derecede uslu ve sessiz oturmuşlardı, duruma büyüklerden daha iyi uyum sağlamış görünüyorlardı, ama şimdi kendilerine bir değişiklik sunulunca gürültüye başladılar. Yorgunluğun verdiği sersemlikle, başımı bir yere dayayıp uyumaya kalksam, bir çocuk sesi ile yerimden sıçrıyordum.

Ingeborg'la kozmetiklerden sözediyorduk. Takma olduğunu sandığım kirpiklerinin gerçek olduğunu iddia ediyordu. Herkes onun kirpiklerine her zaman hayran olmuş, bu yüzden kozmetikçilik yapıyormuş. Tırnaklarını sormaya cesaret edemedim. Herhalde içinde bulunduğumuz serada çabuk boy atmışlardı. Mayorka'daki otellerden ve plajdan bahsettiğimiz sırada, ben onun bu tırnaklarla müşterilerinin yüzüne kremle masaj yapamayaca-

ğını düşünmekten kendimi alamıyordum. Ingeborg tek yataklı odalara zam yapılmasından yakınıyordu.

Başka konuşacak bir şey kalmamıştı. Daha fazla düşünecek halim yoktu. Geçmişten de bir şey aklıma gelmiyordu. Arkadaşlarım, meslektaşlarım, ailem iyice geride kalmışlardı, sanki bütün yakınlarım çoktan bana veda edip uzaklaşmışlardı. Kendi geçmişimin bile ne kadar gerilerde kaldığını, hatta gereksiz olduğunu hissediyordum. An be an daha da değersizleşiyordu, ben bu uçağa binmeden önce kimdim, neydim, nerelerde neler yaptım, ne hissettim, ne düşündüm hiçbir değeri kalmamıştı. Birkaç yıllık yaşamımda ne gibi güçlüklerle karşılaşıp yendiğim artık kimseyi ilgilendirmezdi, beni bile. Benim yaşam öykümün hiçbir rolü yoktu, bunun için, bunun bilançosunu çıkarmanın bir anlamı olmadığını görüyordum.

Yıllardan sonra ilk defa örgü örmek için istek duymak. Fakat nöbetçiler şişleri elimden hemen çekip alırlardı. Bizi hep göz hapsinde tutuyorlardı. Görevlerine bir memur gibi bağlılar. Tuvalete gitmek istersek elimizi uslu uslu kaldırıp işaret etmelerini bekliyoruz. İşareti tabanca ile veriyorlar ama yumuşak davranıyorlar. Bizi kaçıranlar, dostumuz ve yardımcımız. Ingeborg başını küçük masacığa dayamış uyuyor. Uzun süre tuvalete gitmemek için kendimi tuttum. Mümkün olduğu kadar beklemeye çalıştım. Öndeki tuvalet artık dolduğu için kapatıldı. Arkadaki iki tuvalete kokudan girilemeyeceğini söylüyorlar. Bay Schmidt sinirli sinirli başını kaşıyor. Baş derisinin bir yerini bir parmağı ile masaj yapar gibi bastırıyor. Bit mi var, yoksa başı mı ağrıyor, neden böyle kaşınıp ovunuyor? Oyunda bütün gemileri battı.

Hâlâ kaşınıp durmasına kızıyorum artık. İzin verip vermeyeceklerini düşünmeden gazeteyi aldım. Sayfalar bir uçak içine göre fazla büyük tutulmuş, yanımdaki hanımı uyandırmadan onu açmak katlamak olanaksız. 28 Numara gelip geçti, bana okumayı yasaklamadı. Makalelerin çoğunu konsantre olmadan okudum, sanayicilerin başının kaçırılması ile ilgili haberi aradım. Hiçbir şey bulamadım. Aslında gazeteyi acaba bizim için bir haber veya bir işarete rastlar mıyım diye karıştırıyordum.

Elimdeki gazetenin evvelki güne ait olduğunu ve ondan evvelki günün haberlerini yazdığını unutmuş değildim. Fakat, bizim durumumuz hakkında, kendim hakkında bir şeyler bulmam gerektiğine inanıyordum. Bir işaret bir önbelirti bulunmalıydı! Terörizmle mücadele haberlerini içeren bir makale okudum, yanda haydut suratlı sırıtkan bir politikacının resmi vardı, terörizmle mücadeleyi yanlış bulduğunu yazıyordu. Rotterdam'da anarşist zanlısı dört kişi tutuklanmıştı. Başka bir politikacı bazı açıklamaların savunmasını yapıyordu. Bir tarihçi, General Rommel'in şimdiye kadar bilinmeyen bir günlüğündeki şifreleri çözdüğü için ödüllendirilmişti.

Böylece sayfaları tarayarak son sayfaya kadar geldim. İç işleri ile ilgili haberler arasında bir yerlerde şu cümle mutlaka olmalıydı: Bütün rehineler serbest bırakıldılar. Veya bu isteğimde aşırı gitmişsem hiç değilse şöyle bir şey: Hükümet takası az önce kabul etti.

Beynimde bir seyirme veya bir başağrısı başlangıcı –şu sıralarda hükümetin bir karara vardığından emindim. Telepatik bir bağlantı kurmak zor değildi. Önce kapalı bir salon, içinde geniş bir masanın çevresinde içi dolu erkek elbiseleri sıralanmış. Hepsi gri, lacivert ve pastel. Beyefendiler gayet düzenli ama yorgun.

Anlaşmışlar. Çok fazla kahve içmişler. Yeterince tartışmışlar artık evlerine gitmek niyetindeler. Hafta sonu. Gömlekleri terli değil. Hanımlarına güzel bir akşam için söz vermişler. Duşa ihtiyaçları yok, ter kokmuyorlar, istedikleri, bu toplantıdaki yüzlerden başka bir şeyler görmek artık. Dosyaların kapaklarını kapatıyorlar. Fincanların dibinde kalan kahveleri soğumuş. Her şeyi ölçüp biçtiler, itiraz eden yok. Çoğunluk aynı kararda. Komisyon sorunu halletti. Kravatlarının düğümünü gevşetiyorlar. Görevlerini yaptılar. Ayrıntıları uzmanlar halledeceklerdir. Ültimatomun bitmesine daha bir gece ve yarım gün var. Biri gizlilik ilkesini hatırlatıyor. Konuşmacının bildirisini onayladılar. Daha yapılacak çok işi olanlar bir yudum meyva suyu daha içiyorlar. Ayağa kalkıyorlar, birbirlerine memnun bakıyorlar, birkaçı rahatlamış olarak telefona koşuyor. Ötekiler tuvalete. Nöbetçiler selam duruyor. Arabalar yanaşıyor.

Bu hayallerle uyumayı deniyordum ama oyuncakların sirenleri beni uyanık tutuyordu. Sesleri insana polisi, hastaneyi, tehlikeyi hatırlatıyordu. Rahatsız ediyor, kulağımı tırmalıyordu. Pilleri çabuk biter diye umutlanıyordum. Kulaklarımı ellerimle kapadım, Petra'nın çocuğunu gözümün önüne getirdim, büyümüş, güçlenmiş, üç yaşında bir afacan, daha robotlarla arabalarla oynamasını beceremediği için onları zıplatıp duruyor. Bu seslere kendisi de gürültülü seslerle eşlik ettiği ve hiç rahat durmadığı için herkesi sinirlendiriyor, Petra bile sinirleniyor. Çünkü çocuğa yalnız bakmak zorunda, babası sadece elektrikli oyuncaklar gönderip kendi-

si hiç gelmiyor, Petra'nın çocuğu da bu uçaktaki öteki çocuklarla birlikte, zengin Arapların oğullarının oyuncakları ile oynuyor, hem herkesi rahatsız ediyor, hem herkes ona acıyor, zavallı çocuk, tutsak ve babasız, kimse ona ilişmiyor, kimse yapma demiyor, kimse çocukların elinden pilleri çekip almaya kalkışmıyor.

– Saat 17.15'deki lig maçlarının sonucunu bilen var mı?

Hafifçe güldüm, herkes gibi.

– HSV Bochum'a 4:1, diye biri bağırdı.

– 10:1

– Hayır, hayır, diye bu işleri bilen biri konuştu, Bochum bugün Köln'de oynuyor. Ve HSV sanıyorum Kaiserslautern'de.

Bir başkası bugün kupa maçlarının oynanacağını ileri sürdü. Frankfurtlu olan gayet iyi biliyormuş. Favorisi olan takımı herkes tutuyormuş.

Kadınların derdi başkaydı. Aramızda fısıldaşarak kadın bağlarının geldiği haberini veriyorduk. Böyle bir durumda bile erkekleri bu tür haberlerle rahatsız etmemeye dikkat ediyorduk. Derhal bir sürü el havaya kalktı ve kadınların hepsinin ihtiyacı karşılanıncaya kadar bir saate yakın zaman geçti.

Birden aklıma kız arkadaşım H.'nın anlattığı bir olay geldi. H. onaltı yaşındayken bir gün Roma'da St. Peters Meydanında kalabalık bir grupla birlikte Papayı görmek için bekliyormuş. Birden eteğinin altına bir elin girdiğini hissetmiş ve dönmüş bakmış, tam o sırada önünden geçmekte olan Papayı korkutmak istemediğinden hafif bir çığlık atmış, fakat adam hemen kalabalığa karışarak gözden kaybolmuş.

Kendisi de aksi yönde ağlayarak kaçmış ve günlerce çapkın herifin adet bezine dokunmuş olması ihtimali yüzünden utanıp durmuş.

Tuvalete giderken pis koku her adımda biraz daha fazla burnuma çarpıyordu. Fakat nefesimi tutarak içeri dalıp, bir dakika sonra tekrar koridora çıkacak kadar güç buldum kendimde. Yavaş yavaş yerime döndüm, o ara Petra'yı gördüm, konuşmak istedim ama o kadar halsiz görünüyordu ki, beni tanımış olduğundan bile emin değildim.

Çocuk oyuncaklarının sesi kesilince akşam olduğunu anladım. Dışarıdakileri, Rainer'i düşünmeye çalıştım. Çok zordu. Buna gayret ederken enerjimi kaybetmekten korkuyordum. Bu kuluçka makinesinde bir gece daha geçirmek en korktuğum şeydi. Kaptanın ve ikinci pilotun önlem almış olduklarından emindim gerçi. Ortada göründükleri zaman fazla sinirli ve fazla endişeli bir halleri yoktu.

Dışarısı o kadar aydınlıkken uyumak istemeyen yorgun çocuk. Duvarda lekeler, duvar kağıdının deseni, abajurun tozu üzerinde sinek pislikleri benek benek. Uyku böyle başlar, rüyalara böyle dalınır. Uçağın içinde böyle şeyler, düzensizlikler araştırıyordum, tavanda, bagaj filelerinde, sağda solda plastik kaplamalı duvarlarda. Baktığım hiçbir yer, dinlendirici ve hayal kurmaya uygun değildi. Bir sinek vızıltısı bile yok. Uçak yepyeni, kusursuz, mükemmel görünüşü ve işleyişi, hissettiğimiz acılara uygun değil. Taba rengi ve koltukların iyimserlik saçan portakal sarısı insanın hayalini frenliyordu. Havalandırmanın, ışıkların ve çağırma zilinin düğ-

meleri benim gözümün önüne bazı yüzler, hayvan şekilleri getirmeme, dünkü korkunç günün siyah beyaz vaya renkli şeridini yeniden gözden geçirmeme yeterli değildi. Bir an düşündüm: Hapisteki insanların durumu daha iyi, hiç değilse böyle hayal oyunları yapabilirler. Işıklar yanıyor. Arkamızdaki bey hafiften horluyor. Acaba Heusenstam'lı Ingeborg Wendland ile rüyamı değişmek ister miydim diye bir an düşündüm. Az sonra bir bank üzerinde güneşleniyordum.

Bizimle değiştirilmek istenen hapisteki genç kadınlarla erkekleri, kendilerini ordu olarak nitelendiren bu insanları çok az düşünüyordum. Onlardan sözedildiği bunca yıl içinde onları hiç anlamamıştım, bildirilerini, dillerini, hedeflerini hiç anlamıyordum. Herkes onları reddettiği için ben de reddediyordum fakat onları anlatıldığı kadar tehlikeli de görmüyordum, onlara karşı belli bir nefretim yoktu, sadece hoşlanmıyordum. Yanlış yöntemler kullandıklarına emindim, onlarla yanlış yöntemlerle savaşıldığına da emindim, aslında bu grubun polisin çok işine geldiği de kesindi. Fakat kendimi onların tehdidi altında görmüyordum ve onlarla yakından ilgilenmiyordum, akıllarına tutuklu ve mahkum arkadaşlarının serbest bırakılması için uğraşmaktan başka bir çare getirmeyişlerini de bir zaaf olarak görüyordum. Fakat bu gece onları kendimle aynı durumda gördüm, daha geniş yerlerde ama ömür boyu hapistiler, terlediklerini, inlediklerini, bağırdıklarını, uykusuz kaldıklarını, acı çektiklerini, dişlerini sıktıklarını hissedebiliyordum. Benim hayallerim onların hayalleri de olabilirdi, benim başağrım, benim kalbi-

min atışı da. Sükünetimi korumak için yaptığım umutsuzca dualar sadece bu uçağın duvarlarına kazılmakla kalmıyordu ve bütün umutlar bir yumruk halinde patlayıcı bir isteğe dönüşüyordu: Çıkmalı! Buradan çıkmalı! Çıkmalı!

Başımı kollarıma dayamış, hareket etmeyi özleyip duruyordum. Çocuklarla koşu yarışı yapıyorduk, benim çocuklarımdı ve neredeyse benimle aynı boydaydılar, onbeş yaşlarında bir kız, bir oğlan. Onlar benden hızlı koşuyorlardı, beni geçiyor, beni geride bırakıyorlardı. Fakat sonra küçüldüler, küçüldüler, bacakları kısaldı, yeniden onlara yetiştim, nefes nefese kalmıştım ama, gittikçe ufaklaşan onlardan hızlıydım, önce altı yaşına indiler sonra iki. Onlar elimde eriyip yok olmadan karaderili bir adam bizi bir konferansa davet etti. Arka kısmı geniş bir bahçeye açılan bir salonda bir sürü hukukçu oturuyordu. Devlet başkanı konuşuyordu. Çocukların canı sıkıldı ve yeniden büyüdüler. İhtiyar teyzem Elli yanımda durmuş bana, gel benimle, arkada bir bahçem var, çilekler ve böğürtlenler oldu, dedi. Çocuklar da ben de gidiyoruz onunla, oysa ben devlet başkanının yalnız benim için konuştuğunu hissediyorum.

Uyandığımda sırça bir çanak içindeymişim gibiydim. Organlarımı yavaşça oynattım, çanak çıtır çıtır etti. Bu ses, günlerden beri terleme sonucu tenimde, bluzumun kıvrımlarında, pantolonumda oluşan birikintilerin kuruyup sertleşmesinden ileri geliyordu. Kendi terimin kokusu da bir yabancının-

ki kadar kötü geliyordu. Yalnız benim böyle kokmadığımı bilmek bir teselli değildi. Ingeborg hoş hareketlerle ellerine masaj yapıyordu. Sıra manikürde diye düşündüm. Ben de ona bakarak onun gibi masaja başladım.

Rainer, onu benimle gelmesi için çağırdığım zaman hiç şaşırmıyor. Hiç çekinmeden daha asansörde bluzumu ve etekliğimi çıkarıyor. Asansör geniş bir çatı bahçesinde duruyor, ben yarı çıplak çimenlerin üzerine diz çöküyorum. Rainerin elleri son derece yumuşak. Rainer'in yüzü Gerold'un yüzüydü. Onu okşuyorum, çileden çıkıyor, birbirimizden kaçıyor sonra birbirimize koşuyoruz. Gerold yüzlü Rainer. Uzun otların arasından, yukarılarda uzakta bir uçak görüntüsü.

Şafak söküyordu. Benim saatime göre dörttü, demek burada sabahın yedisi olmalı. İki elle hesaplanan saatler artık bir ele indi.

– Bugün pazar, dedim Ingeborg'a, her şey iyi olacak.

– Farketmez, ben kiliseye gitmiyorum, dedi.

– Ben de gitmiyorum.

Gece, uyumaya çalıştığı bir sırada, ellerini dua pozunda birleştirmişti.

– I will kill you! This is your second fault! You will be executed immediately!

Yezid bağırarak ikinci pilot Bay Fuchs'u önüne katmış

itiştiriyordu, tabancası iie dürterek onu boş yere oturttu. Sonra elinde bir saatle koridorda dört dönerek tepinmeye başladı, onu bazı yolcuların gözüne doğru sallıyordu ve bağırıyordu:

– *This is a jewish watch, isn't it*?

Ben korkarak omuzlarımı kıstım, bazıları belirsiz bir baş hareketi yaptılar. Elebaşı gene ikinci pilotun yanma koştu, ona ayağa kalkıp ellerini kaldırmasını emretti. Kaptan Krüger araya girip Yezid'i yatıştırmak istedi. Bir erkeğin ağladığını duydum. Elebaşı kaptana aldırış etmedi, onu defetti ve tabancasını ikinci pilotun şakağına dayadı. Adam hıçkırarak başını yana çevirdi fakat böylece korsanın tabancayı kafasına daha çok bastırmasına sebep oldu.

Kulaklarımı kapamayı düşünmüyordum. Kaptan yanıbaşında duruyor, konuşuyor, kollarını kaldırıyordu, sesini emir verircesine yükseltmişti ama, cümlesi Yezid'e üstünlük taslamadığını belli edecek kadar yumuşaktı:

– *Don't do it Captain*!

Elebaşı tabancayı şakaktan çekmiyordu, sol eli ile gene saati havaya kaldırmış ikinci pilota soruyordu: Bunun bir Yahudi işareti olduğunu bilmiyor musun?

– *I really don't know, Captain*!

Sesi ürkek değildi, bağırır gibiydi, ağlayan bir insandan umulmayacak kadar kuvvetli çıkıyordu.

Yezid sırıttı ve sözlerini kelime kelime tercüme ettirdi:

– Bayanlar, baylar, şimdi size korsan değil, özgürlük savaşçısı olduğumuzu göstereceğiz. Sizleri bağışlayabiliriz. Pilot, saatini kır!

Tabancayı pilotun başından çekip ağır ağır indirdi. Saati suçluya geri verdi ve bir daha emretti:

– *Crush this zionistic stuff!*

Pilot saati yere fırlattı, üzerine basıp zıpladı ve panik içinde söylendi:

– *Believe me, believe me, this is just a normal fucking watch*!

Sararmıştı, ter içindeydi, ağlayarak, küfrederek saatin üzerinde tepiniyordu.

Yezid sırıtıyordu, durmasını emretti, eğilip saatin yuvasını yerden aldı, onu ışığa doğru tuttu ve yeniden sıraların arasına daldı.

– *How many points has the jewish star*? diye gürledi.

Kimseden ses çıkmadı.

Soruyu tercüme ettirdi. Kimse cevap vermeye cesaret edemiyordu. Ben bunu biliyordum diye düşündüm, ama şimdi birdenbire hatırlamıyordum işte, beş mi, altı mı, yedi miydi?

– Dört, dedi birisi.

– Beş.

– Evet altı, diye fısıldadım, sonra düşündüm, hayır beş!

Yezid bizim sıranın önüne kadar gelmişti, ben yavaşça: *Five*, dedim. O dönüp geri gitti ve elinde bir tabaka kağıtla tekrar geldi, üzerinde David yıldızı çiziliydi. Ağır adımlarla ve tehdit edici bakışlarla koridoru baştan başa yürüyerek gidiyordu ve kâh bağırarak kâh yavaş sesle şu cümleyi tekrarlıyordu:

– *Look, that is the sign of the pigs! You have to bear that in your minds! You have to know that, you German bastards! Look, six points, six, six, six*!*

Sonra tabancasını kaptı, namlusundan tuttu, saatin yuvasını

* "Bakın, işte bu domuzların işaretidir. Bunu aklınızda tutmak zorundasınız! Bunu bilmek zorundasınız, sizi Alman piçleri! Bakın altı nokta, altı, altı, altı!"

koltuklardan birinin kenarına koyup kabzası ile vurdu, vurdu ezdi. Nihayet rahatlamıştı, çevresine memnun gülümsedi.

Bütün bunlar bana, bir gün önce yaşadığımız ve çok gerilerde kalmış gibi unuttuğumuz sahneyi hatırlattı. Oldukça sakin geçen bir geceden sonra, bir adamın başka birinin şakağına tabanca dayamasıyla ortaya çıkan bu terör biçimi gereksiz, gerçekdışı ve ürkütücüydü. Bay Fuchs için titrediğim halde, tehdidin ciddi olduğuna inanamıyordum. Hepsi taktik, hepsi kurnazlık, bizi korkutmak, sindirmek için yapıyorlar! Önce kim güçlüyse ona saldırıyorlar, dün kaptan pilota, bugün ikinci pilota. Onları titretebilirlerse hepimiz titreriz! Onlara uçağın şefinin kim olduğunu gösterirlerse, bizimle fazla uğraşmalarına gerek kalmaz!

Fakat şu Yahudi yıldızı için bu kadar kızgınlık gösterisi gerçek miydi? Bilmiyordum. Yahudi düşmanlığı ile aklını bozmuştu! Ya benim kızgınlığım? Kritik bir anda bu yıldızın kaç köşe olduğunu bilemeyişime utanıyordum, ya yanlış bir cevap verseydim ne olurdu ya da doğru bir cevap verip kötü bir karşılık bulsaydım, diye düşündükçe utancım artıyordu. Elebaşı, sert bir öğretmen gibi bağırmıştı, isterik, zavallı, eli sopalı biri, aşağılık duygusu çeken bir SA–askeri, kendimizi geçmişe dönmüş gibi görüyordum, babalarımız ve büyükbabalarımız uygun adım marş marş yürüyorlar, emirler yağıyor ve güçlülere özgü gülümseyişlerle ve güçlülüğünün sevincini yaşayan bir sürü halinde babalarımız ve atalarımız, altı köşeli yıldızı vitrinlere, duvarlara çiziyorlar ve ilan ediyorlar: Almanlar, Yahudilerden mal almayın! Müfrit gazetelerde altı köşeli yıldızla alay ediyorlar, yıldızı komşularının paltolarına ceketlerine takıyorlar ve onları sokakta otobüs

duraklarındaki kuyruklarda tanıyıp ayırıyorlar ve onları taşıt araçlarından, gazino ve otellerden, parklardan kovalıyorlar, onlara köpek beslemeyi, telefon kullanmayı yasaklıyorlar, onları kamyonlara doldurup yolluyorlar, isimlerini kayıtlardan siliyorlar ve babalarımız altı köşeli yıldızdan kalan ne varsa yok edip bu yıldızı taşıyanları, kendi hafızalarından bile öylesine silip atıyorlar ki, biz çocukların aklında da bir şey kalmıyor ve şimdi bunu Yahudi düşmanlarının ikinci kuşağından öğrenmek zorunda kalıyoruz, bizler ki, hiçbir suçumuz olmasın isterdik!

Tuvalete gitmeye müsaade çıkınca Bay Walter:

– Yanınıza kağıt alın! Ya da hiç gitmeyin daha iyi, orası bir felaket!

Yerime oturup gazetenin gezi sayfasını uygun parçalara böldüm. İkinci defa izin almam gerekiyordu, usulca elimi kaldırdım. 31 Numara bana işaret edince, kokuların arasında arka tarafa doğru ilerledim. Petra uyumuş görünüyordu. Veya hayvani kokulardan baygın düşmüştü, bayılmıştı, kimse farkında değildi. Bu sıralarda oturan insanlar buna nasıl dayanıyorlar, nasıl böyle sessiz oturabiliyorlardı. Dayanmasalar ne yapacaklardı sanki, çaresiz dayanıyorlardı. Tuvalet kapılarının önü birer idrar gölü. Yanyana iki tuvalet de dolmuştu, içerisi bir kağıt, çöp ve bez kutuları yığını halindeydi. İdrar ve kaka kokularına ay hali kanlarının kokusu karışmıştı ve bu kokuyu örtecek kimyasal bir madde kullanılmış, o da bütün hassas koku duyularını alt üst edecek şekilde büsbütün kötü bir sonuç vermişti. Sanki bütün insanlık, bütün pisliklerini, bütün kirlerini buraya dökmüş gibi

kötü bir kokuydu. Öyle bir tiksindim ki, hemen geri dönmek istedim. Tabanlarımın çişlere basarken çıkardığı şıpırtıyı duyuyordum. Klozet kenarı nisbeten daha temiz görünen tuvalete girdim. Fakat buraya da oturmak imkansızdı. Başkalarının üstüste birikmiş kakalarına değmemek için hafif çömelir durumda eğildim. Burada rahatça kakalarımı boşaltamayacağımı düşündüm. Nefesimi tutmaya çalıştım, dişlerimi sıktım, gözlerimi yumdum. Kendi kendime bu fırsatı kullanmalıyım, diyordum, çünkü şimdi geri dönersem, daha sonra gelmem gerekecek ve burası daha beter kokacaktı ve belki de kakalardan basacak yer kalmayacaktı. Tiksintiden çok, bu duruma kızdığım için ben de işimi gördüm ve dışarı çıktım. Daha koridorun ortalarında açık havaya çıkmış gibiydim. Ellerimi gazete kağıdının kalan parçalarına sildim.

Yezid sırtında temiz bir gömlek, gözlerinde güneş gözlüğü yeniden ortaya çıktı. Homurdanarak sert bakışlarla arka bölüme kadar yürüdü, gözlüğünün kenarlarından çevreyi süzüyordu, geri dönüp koşarak geldi ve tam benim yanımda durdu.

– Kadınlar çoraplarını ve külotlu çoraplarını çıkarıp versin, hemen şimdi! Bunun ne demek olduğunu çok düşünmedim. Zaten önceden çıkardığım külotlu çorabı, koltuğun filesinden aldım. Hostes Anita bir koluna asılmış çoraplarla sıralar arasında dolaşıyordu, koncu aşağı sarkmış birkaç çorap eteklerine sürünüyordu ve o yolculardan boyuna yenilerini topluyordu. Bu pis kokulu naylondan kurtulduğuma sevinmiştim.

Derken elebaşı gene geldi ve mikrofondan gürledi:

– Uçak saat 9'a kadar benzin alacak. Eğer bu yapılmazsa öldürmeye başlayacağım. Her beş dakikada bir kişi!

Uçağın içinde koştu ve genç bir kadınla genç bir adamı gösterdi:

– *You are number 1, you are number 2! You are the first ones!* Parmağını bir tabanca namlusu gibi bir o yolcuya, bir bu yolcuya sallayıp duruyordu.

– *You are number 3, you are 4, you are 5, you 6, you 7, you 8, you 9, you 10. That's enough! Don't forget your numbers*!

6 Numara benimle yer değiştiren Bay Walter'di. Hiç göze çarpmamıştı, ya dik dik bakıyor ya da çoğunlukla uyuyordu. Şimdi de mekanik bir hareketle, artık başını çevirmiş olan Yezid'e gözünü dikti ve elini alnında dolaştırdı.

1 ve 2 Numara verilenler tabanca önünde ön sıralara götürüldüler. Birinci mevkiye giden koridorda diz çöktürüldüler. 31 Numara ile 22 Numara tabancalarını onların başına doğrultmuştu. Kız, genç kadına, adam da genç erkeğe nişan almıştı. Yezid hem kule ile hem de uçağın hoparlöründen aynı anda konuşuyordu.

– *Okay, we are ready now. Give us petrol immediately! Immediately! If the petrol is not here within ten minutes, I will start the execution of the passengers. One passanger every five minutes*! *Okay*?*

Bir dakika kadar sustu.

– *Nine minutes to go.*

Hiç ses yok.

* "Tamam, biz hazırız. Bize derhal yakıt verin! Derhal! On dakika içinde yakıt gelmezse yolcuları öldürmeye başlayacağım. Her beş dakikada birini!"

– *Eight minutes.*

Ses yok.

– *Seven minutes.*

Ses yok. Uzun bir sessizlik.

Geri sayış sürmedi. Pilot kabininde bir hareket var, fakat mikrofon kapatıldığı için biz bir şey anlayamıyoruz. Aniden bir arabanın yaklaştığını duydum ve ardından benzin pompalayan motorun sesi geldi. Seçilen iki kurbanın kalkıp ön sıralardaki yerlerine oturmasına izin verildi.

Bunun üzerine hemen kahvaltı dağıtıldı. Gene piliç, gene soğuk et ve gene hamur bir ekmek. Hiç iştahım yoktu, tepsiyi geri vermek istedim. O ikisi ölselerdi gene kahvaltı verecekler miydi? Bilmiyordum, onlardan her şeyi bekliyordum, her şey mümkündü, belki de öldürdükten sonra içki ikram ederlerdi.

Bir buçuk gün süre ile korsanlar bize bir kasıtta bulunmamışlardı. Şimdi gene bizi hedef alıyorlardı, hem de ültimatomun bitmesine kısa bir süre kalmışken. Benzin almak demek, yeniden uçmak demek, herhalde serbest kalacağımız bir yere. Fakat benzin almak için neden zor kullanmak gerekti? Neden dışarıdakiler bizim uçmamıza karşı çıkıyorlardı? Soruları bağlayabilirdim, fakat derin bir nefes alınca, az önceki korku anında hissetmediğim pis kokuyu gene duydum. Gene üstümdeki giysinin, koltuk altlarımın, karnımın ter kokusu ekşi ekşi burnuma çarptı, gübre yığını gibi kokuyordum, Ingeborg'un kokusu da yakında uzakta oturanların kokuları da aynı öyleydi. İdrar ve bok kokuları ile bir sürü kadının adet kanlarının kokusu karışmıştı. İlk olarak uçağın bagajında cesetler bulunduğu söylentisine inandım, çünkü havadaki ekşimtrak kokuyu havalandırma bile yok edeme-

mişti. Sanki aşağıdaki ölüler, yukarıda yeni cesetler oluşturulmak istendiği sırada kendilerini hissettirmişlerdi, sanki onlar çatlaklardan, tabandan ve alüminyum dış duvarlardan içeri kokularını sızdırarak içerideki canlılara taleplerini dikte ettirmek istiyorlardı: Yeter artık, yukarıda bu işe son vermezseniz, biz sizi, daha fazla taciz ederiz, gözlerinizde görecek, burnunuzda koku alacak hal kalmaz.

Ete ve ekmeğe bakmaya bile dayanamıyordum, hostes Jutta'ya tepsiyi uzattım.

– Yiyin, kuvvete ihtiyacınız var! dedi sertçe.

Tepsiyi tekrar masamın üzerine sürdü. Sadece kusmak korkusu bile beni fena ediyordu. Öldürülme sırasına göre 6 Numara olan Bay Walter, hostesin önerisine hemen uydu. Ölüm listesinde olduğu halde onun acceleci bir şoför gibi ayaküstü bir sandöviççide bir şeyler atıştırırcasına yiyip yuttuğunu görmek beni rahatlattı. Ekmeği alıp burnuma götürdüm, alışılmış pis kokudan başka bir şey duymak istiyordum, unun, mayanın, buğdayın kokusunu hissettiğimi sandım, ekmeğe sürmeden önce tereyağı ile marmeladı da burnumu çeke çeke kokladım. Piliç budunu gözlerim kapalı yedim. Kahve geldiği zaman kendimi daha iyi hissediyordum, kokusu içmesinden daha önemliydi. Dana etine dokunmadım, kenarlarında kızıl kahve, ortasında da yeşilimsi renkler belirmiş gibi geldi bana. Hosteslere karton kutular ve yemek artıkları ile birlikte plastik çatal bıçakların da toplanması için emir verildi. Dün böyle bir emir verilmemişti.

Demek bizden korkuyorlardı gene, bu adam kaçıran hanımefendilerle, beyefendiler birkaç plastik bıçaktan korkuyorlardı. Bunun ne anlama geldiğini pek anlayamadım. İyiye işaret değildi bu!

Her iki taraf da korku içindeydi. Ültimatom üç saat sonra bitecekti. Bu süre hepimizi birbirimize kenetliyor, birbirimizden ayırıyordu. Korsanlar da bize benzemeye başlamışlardı. Onlar da aynı kokudan rahatsızdılar. Onlar da yorgunluktan bitkindiler. Erkeklerin üç günlük sakalları onlara çökmüş, çekilmez, kötü bir görünüş veriyordu. Sakallı bir yüzde beliren tebessümler bile aldatıcıydı. Gömlekleri ve silahları olmasa, kendi yaşıtları olan yolculardan ayrı bir yanları yoktu. Dördünün de bakışları ateş gibiydi, onlar da bu işin çabuk sona ermesini istiyorlardı. Fakat neden korkuyorlardı? Benzin aldırmak ne demekti? Daha üç saat var, ama pilot kabininde bir telaş görülmüyor. Niçin çoraplarımızı topladılar?

Bir ültimatom zamanı uzatmak için verilir. Ültimatom, yeni bir şeyin başlangıcı demektir. Çorapları ve çatalları topladıklarına göre, bu yeni bir şey başlıyor demek. Umut kesmek için sebep yok. Bu dördüncü gün. Bu şimdi aklıma geldi: Dördüncü gün! Pencere kenarında ve koridor üstündeki onuncu sıranın daracık koltuklarında oturmaya bu kadar süredir katlanmıştım. Bu açık hücrede, elli santimlik bacak genişliği ve seksen santimlik bir baş genişliği olan bu yerde dört gün. Her iki yanından komşuluğu olan orta koltuklara göre benim yerim rahattı. Şikayetim yoktu. Bacaklarımdan başka bir yerim ağrımıyordu, regl durumum yoktu, ara sıra

uyuyabiliyordum. Dört günü atlatmıştım –neden dört gün daha dayanamayayım? Öyleyse, kendimi daha dört güne hazırlayayım!

Ah şu feci koku olmasa! Bu kokuya bir son vermeliler! İnsan gözünü kapalı tutabilir, ağzını açmayabilir. Fakat kulağını ve burnunu kapatması çok zor. Dayanamayıp tekrar tekrar bunu deniyor, burnumu tutuyordum, pek yararı olmuyordu, çünkü elimi burnumdan çektiğim anda koku daha kuvvetle burnuma doluyordu. Kısa rahatlık aksi etki yapıyordu, ne biçim bir lağım çukurunda oturduğumu daha çok belli ediyordu. Defalarca uyumaya çalıştım. Başımı geriye yasladım, gözlerimi kapadım, kendimi kumsalda farzetmeye çalıştım. Böyle hayaller tutmuyordu, hiç çare yoktu. Bir vidanjörün geldiği ve tuvaletlerin boşaltılacağı haberi yayıldı. Ben böyle bir şey farketmedim.

Ağzımda kahvenin keskin tadı kalmıştı. Bütün dikkatimi oraya verip tükürüğümdeki kahve kalıntılarını topladım, ağzımda bir yudumcuk kahve biriktirdim ve dilimle onu yoklaya yoklaya hayallere daldım: Bir cafede oturuyorum, önümde yarım fincan *cappuccino,* hareketli bir sokağı seyrediyorum,bir kent sokağı, arkada palmiyeler ve ona uygun bir deniz ve Rainer. Sanki daha iyi bir özürü yokmuş gibi, işte geldim, diyor. Birkaç kere baştan almam gerekiyor. Cafede bir masaya oturmuş Rainer, Rainer ile sokakları arşınlıyoruz, kolu omuzlarımda Rainer kumsalda. Fakat o bu oyuna katılmıyor, o hayal gibi, solgun, belli belirsiz. Bir türlü kanlı canlı olamıyor, hareketleri bir kuklanınki gibi.

Onun benden bu kadar uzak olduğunu bilmek beni korkutuyor. Dört gün, sanki dört yıl gibi. Binlerce kilometre, binlerce parçaya bölünmüş sinir lifleri. Hiç değilse onun resmini elde etmenin bir yolunu bulmalıyım. Onu yanıma getirmek, uçağın içine almak, buraya çekmek için hokus pokus yapmak istiyorum. Herr Walter'i, Herr Schmidt'i veya dokuzuncu sıradaki genç adamı Rainer yapmalı. Olmuyor. Öyleyse ben dışarı çıkayım, ben ona koşayım. Şimdi ne yapar, pazar sabahının şu dakikalarında ne yapıyordur? Eğer Rainer bu uçağın içinde olsaydı da ben bu pazar sabahında dışarıda olsaydım ne yapardım? Gece bile haberleri dinlerdim, ültimatomu öğrenirdim, yorgun, heyecanlı radyonun başında otururdum, pazar sabahı müziği de, cenaze havası da, disko müziğinin gürültüsü kadar beni rahatsız ederdi, öyleyse radyoyu kapatır saat başının gelmesini beklerdim, sonra her saat başı aynı sözleri tekrarlayan, bir yeni haber ulaştırmayan spikerlere kızardım. Pazar sabahları Güne Bakış hangi saatteydi? Her seferinde, kaçırılan uçağın resmi görüntüye gelene veya yeni bir film gösterilinceye kadar hayli beklemek gerekirdi. Uçağın dışarıdan renkli görüntüsü, bir kısım çöl ve havaalanının bir parçası. Dışarıda olsam, uçağa dikkatle bakardım, belki storlar bellidir veya bir spiker storların inik olduğunu bildirmiştir, fakat ben gene de kapalı pencerelerin arkasında Rainer'in yüzünü görmeyi beklerdim, görmek isterdim ve görürdüm de. Fakat lumbozun arkasında bir tutuklunun yüz hatlarını gördüğüm anda, ekrana yeni bir görüntü getirilir ya da yeni bir röportaja yer verilir, bense kenarda duran uçağı bile tam görememişimdir ve gelecek Güne Bakış programını beklemek zorunda

kalırım, eskilerin tekrarları, belki eklenen yeni görüntüler. Uçak daima orta yerdedir, ben gözlerimi dört açarım, onu tekrar alüminyum duvarların arkasında renkli olarak görürüm, fakat içeride neler olup bittiğini bilemem.

Fakat bunda da yanılmış olabilirdim. Belki de gazeteciler hassas mikrofonları ile bizim bağırtılarımızı ve iniltilerimizi banda almışlardır, çoktan satıp göndermişlerdir diye hayal kuruyorum, belki bu arada infraruj ile karanlıkta çektikleri gibi alüminyumu delip resim alacak, bizi gözetleyebilecek kameralar da getirtmişlerdir. Kuşkusuz hiçbir sahneyi kaçırmazlar, belki bizim hakkımızda her şeyi öğrenmişlerdir çoktan, bizi seyrediyor, bize bakıp seviniyor, bizi özlüyorlardır. Belki arkamızdan gazeteci ve filmcilerle dolu bir uçak havalanmıştır ve bizi izliyordur, uçağımızı gözetleyen bir kamera vardır, her an çekmeye hazırdır ve en uygun yerde mevzilenmişlerdir, güvenlik için belli bir uzaklığı koruyarak, birbirlerine haber satarlar, birbirlerini atlatırlar. En iyi görüntüyü yakalamaya çalışırlar. Çevrede akbabaları oturmuş görüyordum, ellerinde teleobjektifler ve telsizler henüz soğumamış cesetlerin üzerine atılmaya hazır bekliyorlardı. Ültimatom sürüyordu. Kameralar koşuyordu ve ben seyircilerin daha titremesi geçmemiş etime nasıl iştahla baktıklarını hissediyordum.

Sadece Rainer'i düşünmek için kendimi zorluyordum. Seyirci Rainer. Bekliyor, benim gibi bekliyor. Hayır, başka türlü. Dışarıda olan insanın seçme hakkı var. Koşar, yatar veya oturur. Şu veya bu müziği dinler, ses ister veya istemez.

İstediği içkiyi içer. Araba sürer, gezinti yapar, okur, çalışır, telefon eder. Televizyon, Rainer'in işi iyi, televizyon ona her şeyi ayarlar. Okumayacaktır, olsa olsa dünkü gazeteleri bir daha gözden geçirip bizimle, benimle ilgili yazıları kesip saklayacaktır. Onun konuştuğunu duyar gibi oluyorum. Bunu Andrea için saklayayım, döndüğü zaman neler olduğunu neler yazıldığını öğrenmek isteyecektir, ama ya geri dönmezse? 77 yıllarından bir kız arkadaşın hatırlanması. Bunu yüksek sesle düşünmez, hayır, hayır. O benden daha çok şey öğrenecektir. Hükümetin ültimatomu nasıl karşıladığını bilecektir. O bir akraba, veya ailem kanalıyla akrabam olduğunu söyleyecektir ve belki de basından daha iyi haber alacaktır. Buna rağmen pazar sabahlarının uyku ile geçen boşluğu da buna eklenince bu gerilime zor dayanacaktır, biraz içecektir, yeterince sinirli olduğu halde istediği kadar kahve içecektir. Ültimatomun bitmesine daha iki saat varken evinde oturmaya dayanamayacaktır. Saat on haberlerinden sonraki benim durumumu görüyorum, sonra onun durumunu, hiçbir yenilik yok, paltoyu kapıp sokağa fırlamalı, asansörü çağırmalı, kapıyı açtığı anda birden korku geçiriyor, dört kat merdiveni yürüyerek inmeli, bir imtihan öncesinde olduğu gibi batıl inanışları var, adımlarını dikkatle atıyor. Onun boş sokaklarda ayakları takılarak yürüdüğünü görüyorum, alışkanlığının aksine yeşil yanmasını bekliyor, oysa gelen araba yok, pazar gazetesini alıyor ve yeni resimleri yüklenerek geri dönüyor. Kilise önlerinde başını sallıyor, erkenden açan birahanelerden uzak duruyor. Onun, pazar günü tenhalığı içindeki Echterdingen'de, bir lambanın yanında birden nasıl çöktüğünü algılıyorum ve şimdiye kadar yaptığı gibi, "işte,

ben geliyorum, Rainer, ünlü desinatör" diyerek hayata atılma cesaretini bir daha hiçbir zaman bulamayacağını hissediyorum. Ama o bu önseziye karşı koymaya çalışıyor, şiddetli hareketlerle, dayanılmaz hareketsizliği yürüyerek, bilinmezi daha hızlı koşarak alt etmeyi umuyor. Durmadan saatine baktığını görüyorum, tam zamanında oniki haberlerine yetişmek için eve varmak istiyor. Temiz hava aldı, yağmur yağıyor hâlâ yağmur var mıdır, evet yağıyor ve Rainer böyle yağmur altında, özgür hareket edebilmenin ne demek olduğunu bilmiyor, yağmurda özgürlük, yağmurda!

6

Arkamızdan sesler geldi: Hareket ediyoruz.

Hostes, sanki uçağa yeni binmişiz ve Stuttgart'tan Hamburg'a uçuyormuşuz gibi, az sonra hareket ediyoruz, dedi. Sigaraların söndürülmesi rica edildi. Koltuklar dik duruma getirildi ve kemerlerin bağlanması hatırlatıldı. Eksik olan acil durumlarda neler yapılacağının bildirilmesiydi. Hostesin sesindeki ölçülü nezaket tonu beni kuşkulandırdı, fakat sonra bunu bir rahatlama işareti olarak, yaklaşan kurtuluşumuzun bir belirtisi olarak yorumladım. Bir buçuk saatten beri ne saate bakmıştım ne de kimseye saati sormuştum, şimdi kolumdaki saati çevirdim ve ültimatom süresinin dolduğunu gördüm, Almanya saatine göre onikiyi geçiyordu.

Saat onikiyi geçiyordu ve kemerler yeniden bağlanıyordu. Ben de herkes gibi yaptım ve normal bir uçuşa hazırlandığımı farzettim. Duygularımın yönünü kestiremiyordum, korkayım mı, rahat mı olayım? Arkama yaslandım ve ilk defa uçuyormuşum gibi geldi. Derin bir nefes aldım. Uçak sarsıldı, çatırdadı ve betonun üzerinde kaymaya başladı, durdu, motorlara tam gaz verildi, tekrar ilerledi, daha hızlı, daha hızlı, pistte hızlanarak havalandı. O anda çok memnundum, yeniden hareket halinde olmaktan sevinç duyuyordum, nihayet sürate kavuşmak, havada olmak ve yere çakılıp kalmamak ve bir süreci geride bırakmış olmak beni mutlu etmişti. Baskıdan kurtulmuştum. Dubai'de geçen kötü günler ve geceler geride kalmıştı. Artık daha kötü şeyler olamaz-

dı. Önümüzde yeni şeyler vardı, uçuyorduk, nereye olursa olsun, uçuyorduk. Bir yönümüz vardı. Bizi en rahat takas edecekleri yere gidiyorduk.

– Eve mi gidiyoruz? diye Ingeborg sordu.

Ben omuzlarımı kaldırdım. Storları açmamıza izin verildi. Kanatların üzerinden sadece çöl görünüyordu, yalnız çöl. Öte yanda da bir deniz. Bulutsuz gökyüzünde denizin mavisi ile kumun sarısı üzerinde süzülüp gidiyorduk, uzun bir süre hiçbir rahatsızlık duymadım. Sadece motorların sesini dinliyordum. Kulağıma çarpan ses titreşimlerine kendimi kaptırmıştım, hırıltılar, uğultu, vınlama. Arada bir motorlar binlerce örs dövülürcesine gümlüyordu, bazan sesler kulağa bir şelalenin dökülüşü gibi çarpıyordu. Yatay düşüş yaptıran, atlatılan bir hava boşluğu anı, rüzgara karşı direnişin sürtünmesi...

Çölle deniz arasında, çölün üzerinde güneş. Bizim yerimizde hangi hayvan olsa yönünü tayin edebilirdi, kuşlar, balıklar, böcekler, arılar onlara biraz ışık yeterdi. Ben güneşin durumu ile gökteki yönü arasında bir bağlantı kuracak halde değildim.

Gazetenin Bütün Dünyadan sayfasında sığırların resmi, arkadan çekilmiş, beş altı sıra halinde yanyana dizilmiş sığırlar, önlerinde çarpık bacaklı iki köylü. İsviçre'deki sığır pazarı. Hayvanlar içtimaya çıkmış gibi korkunç bir düzen içinde. Askerler diye düşündüm. Mezbaha, diye düşündüm. İtalya'

da barajlar yıkılmış, onaltı kişi ölmüş. Elimde hâlâ perşembenin gazetesi, çarşamba öğle üzeri basılmış, evvelki günden bir evvelki gün, başka rıhtımların yıkılmasından da korkuluyormuş. Nihayet motosiklet yarışlarını anlatan makaleye sıra geldi, iki psikolog, motosiklet tutkusunun sinirleri uyardığını, kendini tehlikeye atma isteğinden doğduğunu ve tehlikeye göğüs germenin zevk verdiğini söylemişler. Teşekkür ederim beyler! Ben oyalayıcı yazılar arıyordum, ama gazetede ne varsa sanki bizim durumumuza değinmek istermiş gibi.

Belki bu makaleleri kopya ederek yazarsam daha çabuk vakit geçiririm, dedim kendime. Elimde 99 boş sayfa vardı, zamana karşı bunları tüketebilirdim. Bloknotla da iş görülebilir, eğer dört gün daha böyle geçecekse, her gün 25 sayfa doldurabilirim, zamanı yazarak doldurur, yazarak geçiririm, eğer bir dört gün daha uzayacak olursa, kağıtların arka sayfası var, gelecek saatlere, günlere yetecek kadar, yalnız, eğer tükenmez kalem...

Birden aklıma şu klasik soru takıldı: Yalnız başınıza bir adada kalacak olsanız yanınıza hangi kitabı alırdınız? Cevabı bulmuştum: Sayfaları boş olanı.

28 ve 31 Numaralar ilk sıralarda bir şeyler yapıyorlar, bir ellerinde tabanca öteki ellerinde çoraplar insanların etrafında dolaşıyorlar. Ön sırada biri mi çıldırdı, yoksa bu kızlar mı çıldırdı anlayamadım. Fakat sonra işin farkına vardık: Yolcuları bağlıyorlardı! Çoraplarla bağlıyorlardı! Ingeborg'a dokunarak gösterdim, o da pencere yanındaki Herr Walter'i

dürttü, adam ses çıkarmadı, gözlerini yumdu, içine daha çok kapanmış gibiydi.

Kızların arkasından 22 Numara, dinamit uzmanı, birinci mevki duvarında bir şeyler yapıyordu. Naylon kütleler yapıştırıyordu,artık öğrenmiştim, dinamit yerleştiriyordu. Bir usta gibi gayet titiz çalışıyordu, fitilleri dinamitten birinci mevki bölümüne doğru uzatıyordu.

Kızlar tabancalarını üstlerine sokmuşlardı, biri sol tarafta, öteki sağ tarafta çalışıyordu. Koridorun orta yerinde çoraplarımız, kesilip biçilmiş külotlu çoraplar bir yığın halinde duruyordu. Kimse bir emir vermiyordu ve kimse bir açıklama yapmıyordu. Küçücük bir jest, hemen o an sessizleşmemiz gerektiğini anlıyorduk. 22 Numara da geldi ve kızlara yardıma başladı. Hiç gülümsemiyordu, onu hiç bu kadar suratlı görmemiştim. Herhalde düğümleri daha sıkı çekiyor olmalıydı ki, yolcular ara sıra, ay! diye acı ile bağırıyorlardı. Ancak o zaman yalnız erkekleri bağladıklarını farkettim. Kimse karşı çıkmıyordu. Erkeklerden sonra sıra bizlerdeydi. Ben daha bağlanmadan kendimi felç olmuş gibi hissediyordum. Ingeborg'un göze çarpacak kadar geniş yüzü, korkudan daha da genişlemişti ve neredeyse ikiye ayrılacak gibi duruyordu, gözlerinin arasındaki açıklık iyice büyümüştü.

Yezid çalışmaları teftişe geldi ve düğümleri kontrol etti. Belki bağlananların acısını farketti, belki biri ona şikayette bulundu, birdenbire düğümlerin gevşetilmesini emretti. Üç adamı gene ön sıraya gittiler ve yeni baştan bileklerle uğraşmaya başladılar.

Son derece nesnel bakıyordum olaya. Demek idamdan

önce böyle bağlanılacak. Bunlar bizi artık havada parçalayacaklar. Af dilekçesi kabul edilmedi. Ültimatom geri çevrildi. Sonuç bu. Bu gangsterler için serbest bırakılmamız çok daha tehlikeli demek, ancak biz öldükten sonra rahat edecekler! Ne aptalım! Bunu daha önce düşünmeliydim! Yezid şeytanı, son olarak iyi tarafını bir kere daha gösterdi, bağları gevşettirdi. Bizi takas etmeyecekler, biz asla takaslık olmadık! Onlar intikam istiyordu, kendi ölüm planlarına bizi de ortak ettiler! Bunu düşünmemekle ne büyük aptallık ettim! Resmi görüyorum, fotoğrafı filme alıyorlar, havada infilak eden bir uçağın resimleri, renkli. Fakat cesetleri göremedim. Kendimi ölmüş olarak da göremedim. Katillerime kızmıyordum. Demek böyle olacakmış diye düşünüyordum sadece. Her şey beklendiği gibi, her şey bir televizyon filminde olduğu gibi, felaket kendi çerçevesi içinde kalıyor.

Yanımızda veya altımızda, uçuş yolu üzerinde bulunan uçaklardaki yolcular şimdi ellerindeki lüks alfabeli uçak dergilerinin sayfalarını karıştırıyorlardır. Armani gibi A'lar, Bacardi gibi B'ler, Chanel gibi C'ler, Dunhill gibi D'ler... önlerinde bir şişe içki, kulaklarında Mozart'ın müziği veya küçük ekranda bir film, hep aynı film.

28 Numara tam önümüzdeki sırada bir erkeği bağlarken, ön taraftan Arapça bir ses duyuldu. Kız, adamın sırtına doladığı çorabı fırlattı ve adamı koltuğuna itip bıraktı. Sonra üçü birden, bağları çözmeye, açmaya koyuldular. Düğümler çok

sıkıydı, uğraşıyorlar, sinirleniyorlardı, birkaç yolcudan yardım etmelerini istediler. 31 Numara bir makas alıp geldi ve bağları kısa yoldan kesti. 22 Numara bu arada fitilleri sarıp topluyordu, elinde yumak yaptı ve dinamiti kaldırdı. Erkekler şişen ellerini yukarı kaldırıp silkelediler. Hostesler ortada görünmüyorlardı, derken Almanca bir anons duyuldu:

– Baylar, bayanlar. Zorunlu bir inişe hazırlanıyoruz. Şimdi size vereceğim talimata lütfen aynen uymanızı rica ediyorum.

Zorunlu iniş!

Herkes işe koyulmuştu. Hostesler şişeleri, bardakları topluyorlardı, bize de ortalıktaki her şeyi iyice sıkıştırmamızı tembihlemişlerdi.

– Üzerinizde sivri olan ne varsa çıkarın lütfen, tarak, tükenmez kalem, broş, saç tokaları, kolyeler, gözlükler ve en başta takma dişler. Tekrarlıyorum...

Anita ile Jutta sıraların arasında dolaşıp çıkarılan eşyaları topluyorlardı. Ben kolyemi çıkardım, tükenmez kalemi hazırladım, fakat sonra bir kağıt mendile kalemi sardım ve onu iki koltuğun arasına sıkıştırdım. Paltolardan ve ceketlerden de sivri şeylerin çıkarılması gerekiyordu. Jutta telaşla oraya buraya koşuşuyordu, sonra birden hoparlörden bir ses geldi:

– Herkes dikkat etsin! Önemli olan, sakin durmaktır! Pilotlarımızın ne kadar iyi olduğunu sizler de biliyorsunuz! Her şeyin yolunda gideceğine eminim! Siz rahat olun! Başaracağız! Sakin olun!

Kızın konuşması kesildi, patırtılar duyuldu, kavga var, iki hostes kavga ediyor, fakat sonra mikrofonu kapattılar.

Yarım dakika sonra Erika'nın, kızgınlığını yenmeye çalışan sesi duyuldu:

– Evet, baylar, bayanlar, şimdi zorunlu iniş denemesi yapacağız. Bu bir denemedir, ama hepiniz katılın, lütfen! Koltuklarınızı dikleştirin! Başlarınızı dizlerinizin üzerine yatırın! Ellerinizi ensenizde kenetleyin ve adalelerinizi gergin tutun!

Başımı kucağıma koyunca, gene kendi pis kokuma yaklaştım. Bluzumun, sütyenimin, külotumun, pantolonumun, tenimde, koltuk altlarımda, göğsümün altında, karnımda, apışaramda kalan ter birikintisinin kokusu, yıkanmamış ayaklarımın, vücuttan çıkan her türlü kokuya karışan kokusu. Hepsi halli hamur olmuş ve Andrea Bolander'in simgesi haline gelmişti. İşte senden geriye kalan bu olacak, karıştırılmasına imkan olmayan senin pis kokun! Gene kusma eğilimi! Alışmalıyım, alışmalıyım! Vücudumu bir çakı gibi üstüste katlamalıyım!

– Başlar yukarı! Bir kere daha! Başlar aşağı! İyi! Gene yukarı! Bir kere daha! Yere çarptıktan sonra hemen başları kaldırmayın, onları aşağıda tutmaya devam edin! Bazen çarpmalar tekrarlanabilir!

Yezid bu sırada ortada görünmüyordu. İki kız belki ön sıralarda bir yerlerde oturuyordu. Uçak alçalıyordu. Suya yakın, çok yakın, su. 22 Numara hâlâ nöbet yerinde, ayakta, bir elinde tabanca, ötekinde bomba. Kahraman pozlarında, sanki bu vaziyetinde heykelleşmek istiyor, bir özgürlük savaşçısı, hayır, cesur ve itaatkâr, son anına kadar silah elde görev başında bir aktör.

Jutta ona bağırdı:

– *Sit down*!

Oturdu.

Dışarıda bir su yüzeyi, gözalabildiğine deniz. Bir yalpa, ancak o zaman, uzakta beyaz renkli alçak yapıları görebildim.

– Dikkat! Koltuklar öne! Başlar aşağı! diye Jutta bağırdı.

Büküldük, işler ciddileşince artık kokum beni rahatsız etmiyordu, aksine vücudumdan tütenlerin üzerine kapandım, kendi kokuma sığındım, kendi kabuğuma saklandım.

Birden uçak yukarı kalktı, başımda midemde yeni bir tazyik. Bugi-Bugi'ye binmiş gibi bir baş dönmesi. Dönüşler, yeniden alçalış. Ingeborg yanımda hızla soluk alıyor, ona elimi uzatamıyorum, ellerim ensemde kenetli. Hem ne diye el uzatmalı, duygusallığa yer yok, hele Ingeborg'a karşı! Şimdi yalnız bir titreme var ve bu titremelerin sonucunu beklemek! Şu tükenmez kalemi saklamakla ne aptallık ettiğimi farkettim. Altımdan şişleneceğim, ben veya yanımdaki! Kendi kalemi tarafından öldürülmek! Demek böyle bitecek! Daha fazla böyle bükülü kalamadım, başımı yavaşça kaldırıp derin nefes aldım. Gene bir emir, bu defa kaptandan:

– Şimdi öne eğilmiş oturun ve başları indirin!

Sert bir çarpma, midemde bir yumruk, birkaç yalpalı sıçrayış! Üstümüzde bir şey çatırdadı, yanıbaşımda. Başımı bacaklarımın ve ellerimin arasında sıkıca tutuyordum. Uçak durdu. Ingeborg yerindeydi. Kimse bağırmıyordu. Motorlar bir süre daha çalışıp sustu. Kimse ağlamıyordu. İçerisi çok

sessizdi. Ingeborg'un nefes aldığını duyuyordum, kendiminkini duymuyordum. Dikkatle yaslanarak koltuğu dik duruma getirdim. Ötekiler tekrar yarı doğrulmuş, merakla çevrelerine bakınıyorlardı. Tavan kaplamasından bir parça kopmuş, yanımda koridorda duruyordu, başka bir zarar yoktu. Kimse konuşmuyordu, korsanların da sesi çıkmıyordu. Pencerelerin dışında bir toz bulutu, tozdan bir duvar. İki korsan kız gülüyordu. Her zamanki alaylı gülüş değildi bu. Yeni yetme kızlar gibi gülüyorlardı.

Kaptan pilot, ikinci pilot ve Captain Yezid, birlikte çıkıp koridorda yürüdüler. Duygularını belli etmemeye gayret ediyorlardı ama üçü de aynı biçimde gülümsüyordu, mağrur, şaşkın ve rahat. Birisi alkışlamaya başladı, bütün yolcular katıldı. Kaptan tavandaki zararı gördü. Pencerelerin önünde hâlâ bir toz perdesi.

Yezid konuştu. Bu defa homurdanmıyordu. Uçuşu ikinci pilot yapmış, harika bir inişi gerçekleştirmiş, kuma inilmiş, ancak kuma inilebilirmiş. Yezid ikinci kaptanı kutluyordu, onunla gurur duyduğu belliydi.

Biz gene alkışladık, bravo sesleri duyuldu. Kırmızımsı toz yatışıyordu. Kumu ağzımda hissettim.

Nasıl bir tehlike içinde olduğumuzu tasavvur edemezdik. Ancak kaptanın, ikinci kaptanın rahatlamış gülüşlerinden ve Yezid'in teşekkür nutkundan müthiş bir uçurum atladığımız anlaşılıyordu. Geçikmiş korkumuzu alkışlarla defettik. Güneş daha yeni batmıştı.

Bu defa dışarı bakmayı yasaklamadılar. Tekrar pencere ke-

narında oturmayı ne kadar isterdim. Ingeborg ve Herr Walter'in başları üzerinden camdan öteyi, karanlığı görmeye çalıştım. Ne gördüğümü veya ne gördüğümü sandığımı bilemiyordum. Yavaşça koşarak gelip uçağın etrafını saran; tüfeklerini üzerimize doğrultan askerler, belki de gerçekten onlardı. Herr Walter ile Ingeborg dışarı bakıyorlardı, önümüzdeki yolcular da başları pencerelere dönük oturuyorlardı. Çevredekilerin başlarından bir şey görmek çok güçtü. Askerlerin arasında tanklar da yer almıştı. Belli bir uzaklıkta duruyorlardı. Dışarıdaki askerlerin hareketleri sahneye konmuş gibi saçmaydı. Genç gerçek bir tehlike içinde değil de bir tiyatrodaymışım duygusuna kapıldım. Gece çabuk indi. Askerler gecenin karanlığı içinde gölge gibi belirdikçe, onların oluşturduğu çemberi daha net görür gibi oluyordum. Tiyatrodaydım sahnenin ışıkları azalıyordu, pek bir şey seçilmiyordu, birinci sıra askerlerin ardında ikinci bir sıra var mıydı? Ben gözlerimi açtıkça üniformalar, silahlar ve nihayet aktörlerin yüzleri kayboluyordu. Bizi görüyorlardı, bize nişan alıyorlardı. Oyun ya hemen başlayacak ya da bitecekti. Seyirci salonu şimdi tamamen karanlıktı. Dışarıdan fısıltılar, konuşmalar duyduğumu sanıyordum. Hafif sesle emirler, sinyaller, hepsi de insan kulağının algılayamayacağı bir frekansta, sanki kuma inmekle ben sesötesi sesleri duyma yeteneğini kazanmıştım: Hayvanların, çekirgelerin ve çok uzakta fısıldaşan insanların seslerini duyuyordum. Gizem dolu gürültüler ve silahlarla kuşatılmış zavallı başım!

Hepsi tiyatro efekti! diye düşünüyordum. Dört gündür tutsağız ve bu seksen saat, seksenden de fazla saat içinde neler geçirdiğimizi artık hiç bilemiyorum! Karşımıza hep

yeni yeni şeyler çıkardılar, şimdi de çöle zorunlu iniş, bir askeri operanın koro sahnesi. Don Kazak korosu gibi bir şarkı başlatsalardı hiç şaşırmazdım.

Uçağın içi karanlıktı, sıcak basıyordu. Kapıları açtılar. Pilotların biri İngilizce olarak megafonla seslendi:

– Ateş etmeyin! Biz barışçı insanlarız! Bu bir Alman uçağıdır. Zorunlu bir iniş yaptık. Bir Alman temsilcisi ile görüşmek istiyoruz. Batı Alman temsilcisi ile!

Askerler ateş açmadılar. Şarkı da söylemediler. Rollerinde konuşmak yoktu. Belki de orada yoktular. Belki hiç gelmemişlerdi. Belki her şey bir seraptı.

Şimdi Yezid kendi dilinde dışarıya bir şeyler söyledi. O da cevap alamadı. Galiba o da bizim gibi hayale kapılmıştı. Belki bu dört gün onu gizlice çıldırtmıştı, belki de bu uzun tutsaklığımız sırasında normal kabul ettiğimiz deliliği birden artmıştı, belki kuma yaptığımız bu öldürücü iniş hepimiz gibi onun da beynini sarsmıştı, belki de hepimiz çoktan kumların altında boğulmuştuk ve hâlâ yaşadığımızı sanıyorduk. Yezid, dışarı geceye doğru gerçekten canlı varlıklar gördüğünü kanıtlamak istercesine haykırıyordu. Bir çare, bir çözüm bir haber umuyorduk, askerleri görmüştük, kumlar asker doluydu, şimdi yok olmuşlardı, gece onları yutmuştu.

Kimse cevap vermiyordu. Bu, şimdiye kadar karşılaştığımız en büyük hakaretti. Artık bizimle kimse konuşmuyordu bile!

– Neden onlarla telsizle konuşmuyoruz! diye arkamızdaki bey sordu.

– Kaptan frekansı bilmiyor, problem bu, diye cevap verdi hostes Erika.

O halde bekleyeceğiz, gene beklemek. Karanlık sürüyor.

Hostesler su dağıttılar. Sonra Jutta ile Erika koridorda durup bir cep feneri ışığında, inişten önce topladıkları eşyaları geri verdiler. Önce kolyeleri yukarı kaldırıp, uçlarındaki madalyonların şeklini rengini söylüyorlardı, hemen başta benim gümüş zincirimi çıkardılar. Uzun süre dikkat etmeye gerek kalmadığına sevindim. Gözlükler, tükenmezler, broşlar bir bir gösterilip anlatılarak sahiplerine ulaştırıldı. Ingeborg verilenlerin kendi tokaları olup olmadığını iyice kontrol etti. Dişlerin dağıtılması uzun zaman aldı. İnsanlar kuşkulanıyor, kendilerininki mi diye denemek istiyorlardı. Bu işe çok önem veriyorlardı, aslında pek bayağı bir görünüştü, kimse az önce başkasının ağzına girmiş bir protezi kendi ağzına koymaktan iğrenmiyordu.

Ben de bu sırada tükenmez kalemimi elimle araştırıyordum. Onu koyduğum yerde bulamadım, elimi daha derinlere daldırdım, parmaklarımla yokladım, karanlık yerde de görünmüyordu. Her harekette her yerim ağrıyordu, kanım bacaklarıma inmişti, damarlarıma oturmuştu ve vücudumda dolaşmıyordu. Baldırlarımı ovuşturarak kanın hareket etmesini sağlamaya çalıştım. Ensem tutulmuştu ve hepsinden beter başım çatlıyordu.

Dışarıda simsiyah bir çöl. Askerlerin bizi aldatmak için gönderildiğine emindim. Her havaalanı müdürü, her gene-

ral, her politikacı bizim bu karşılanmayı hak etmediğimizi bilmeliydi. Nihayet bizim için ne düşünüldüğünü öğrenmek hakkımızdı. Birkaç saat önce, eh pekala, ne yapalım, gerekirse dört günü daha göze alırım diye düşünmüştüm. Ama şimdi olmuyordu, hiç olmuyordu artık, şimdi kuma oturmuştuk, bizi hemen buradan çıkarmalıydılar.

Dışarıda bir silah parladı, çok uzaktan gelen bir ışıldak değmiş gibiydi. Işık gene göründü, aynı anda her yandan geliyordu. Ay doğmuştu! Onu göremiyordum, ama silahlı adamları zayıf ışığıyla film şeridi gibi aydınlattığını görüyordum.

Nihayet megafondan bir ses. Yezid kendi dilinde cevap veriyor. Gittikçe daha çok kızıyor, söyleniyor, bağırıyor. İşler iyi gitmiyor gibi, onun için de, bizim için de. Yezid pilotlarla konuşuyor, sonra tekrar dışarı bağırıyor. Karanlık gecede anlaşılmaz bağırışmalar, dışarıda megafonlar, içeride Yezid' in gürültüsü, hepsi benim yorgunluğuma karışıyor. Arada bir *okay, okay*! dendiğini duyuyordum, fakat bu ses, hiçbir şey *okay*! değilmiş gibi çıkıyordu.

Uyumaya çalıştım. Dışarıdaki adamlar tartışmalarını bitirdiler. Arka merdiven, kaptanın uçağı dıştan gözden geçirmesi için indirildi. Kaptanın ayaklarında spor ayakkabısı varmış gibi hiç ses çıkmıyor. Yezid perdelerin indirilmesini emretti. Dışarıdaki kar beyazlığına son bir bakış, mehtap kumları, taşları ve askeri araçları ve insanları bembeyaz aydınlatıyordu. Storların ardında kar, içeride sıcak vardı.

Uçağın içindeki küçük lambalar yandı. Başımızın üzerinde gene serin hava esti. Kaptana güvenilirdi.

Gene iyimserlik başladı. Kimse ültimatomdan sözetmi-

yordu. Arkadan bir kadın dergisi gönderilmişti, Ingeborg derginin başlığına bakınca biraz bozuldu. Yılbaşı hediyelerinizi kendiniz yapın: ÖRGÜ-DİKİŞ-İŞLEME-PASTACILIK-EL İŞLERİ. Arkamda, yanımda ve önümde nereye indiğimize dair tahminler yürütülüyordu. Herr Walter uçak dergisini eline aldı ve uçuş süresini baş parmağı ile işaret parmağını bir santim açarak ölçmeye çalıştı, Dubai çevresinde bir çember çizdi. Sıraladığı isimlerin hepsi bence birdi. Bu oyunu, sanki Doğuya bir seyahat için çekilen piyangoda büyük ikramiyeyi kazanmışçasına sevinerek sürdürüyordu. Ben kadın dergisinde iri harflerle basılmış cümleleri okuyordum, kap kacak reklamları, elektrik süpürgeleri, sigaralar, çamaşır tozları, yoğurt, kozmetik reklamları.

Kar beyazlığı gözlerimin önünde pırıl pırıl parlıyordu. Beni uçağın dışına çekiyor, bağlarımdan koparıyor, kendimi evden uzaklarda, gıcırdayan karlar üzerinde koşarken görüyordum. Daracık yerden uzakta, kötü havadan uzakta, monotunluktan uzakta, beton apartmanlardan, mezarlık bahçelerini andıran küçücük bahçelerden, sokak lambalarından uzakta... Bir akşam vakti, caddelerden ayrılıp kentin kıyısındaki kır yollarına saparak tarlalarda tepecikler oluşturan, çayırlarda yumuşak tüyleri andıran karlar üzerinde, kentin arkasındaki dağlara doğru yürüdüğüm zaman ancak onbeş onaltı yaşındaydım. Çok hoşuma gitmişti, ay ışığında oluşan gölgeme bakıp gülüyordum, kristal pırıltısındaki hava beni sarıyordu, yalnızdım ve kar kraliçesi olmayı diliyordum ve artık iyice büyümek istiyordum. Aşağılarda küçük zavallı Nauheim ka-

sabası, göklere çıkarılan kaplıca kenti, yuvam, yuvamı terketmiştim, bırakıp bu soğuk havaya koşmuştum, mehtaba koşmuştum, evde beni beklediklerini biliyordum, ailece yenilen akşam yemeğinden ve her gece yaşanılan aynı şeylerden bıkmıştım, mehtap ve kar bana yetiyordu. Nauheim' daki yuvadan nefret ediyordum,birden gelecekten korkmama gerek olmadığını kavradım. Bu anı, bu düşünceyi asla unutmamaya, ona hiçbir zaman ihanet etmemeye söz verdim. Belki ileride seveceğim erkeğe, daha o sıralarda onu düşündüğümü kanıtlamak için, bunu anlatacaktım. Eğer bir gün işler ters giderse burada karlar arasında mehtapta nasıl gezindiğini hatırla! Buradaki gibi, başkalarının ayak izlerine basarak değil, karlar üzerinde kendi ayak izlerini bırakarak yürü! Erginlik çağının bütün hayalleri ve arzuları beni sarmıştı, kafamda yarattığım gencin yanımda olmasını istiyordum, fakat o bana yaklaşmaya yanaşmıyordu. Düşündüklerimden bütün vücuduma ateş bastı, üstümdekileri çıkarıp atabilirdim, soğuğu yokedebilseydim çırılçıplak ayışığında karlarda koşmak, kentin üstünde uçmak ve sevgilimin penceresinin önünden geçerek kendimi göstermek için neler vermezdim, ne olurdu acaba? Hiç utanmıyordum, fakat neler düşündüğümü bir anda farkedince isteklerimin gücü beni korkuttu, olduğum yerde kaldım. Gene beni bağlayan şeylerin bilincine vardım, bu bağlarla ben kesinlikle kar kraliçesi olamazdım. Üşüdüm, titredim ve kaçışımın bu kadar kısa sürmesine üzülerek dağdan inmeye başladım, aşağılardaki kara yolundan kuzeye, güneye doğru hızla koşturarak uzaklaşan arabaların ışıklarına aklım takıldı, beni bomboş bir ortamda yapayalnız bırakıp gidiyorlardı.

– Lothar, neredesin? diye ikinci kaptan seslendi. Megafonla, açık kapının önünde durmuş dışarı bağırıyordu.

– Lothar, geri dön! Hemen geri gel! Yoksa bunlar seni vuracak! İngilizce ve Almanca olarak sesleniyordu, aynı sözleri arka kapıdan da tekrarladı. Elebaşı da dışarı doğru bağırıp çağırdı.

– Lothar, Lothar!

Hiç cevap yoktu. Şefin sesi iç hoparlörden duyuldu:

– Kaptan hemen geri dönmezse uçağı havaya uçururum! Dönünce onu öldüreceğim. İki şıktan biri! Bu haini cezalandıracağım! Ya da sizi, hepinizi cezalandırırım!

Kaptanın kaybolduğuna inanmıyordum. Her an kendine hakim olmuş, soğukkanlı davranmıştı, hepimize cesaret vererek bakmış ve yatıştırıcı, itidal öneren konuşmalar yapmıştı. Bizi kaçıranların baskısına ve değişken tutumlarına kapılmamıştı, şimdi de sinirlerine hakim olamayıp kaçmış olamazdı. Uçağın dış durumunu kontrol etmek görevi ile çıkmıştı, merdivenin bunun için indirildiğini biliyordu. Koskoca kaptan toz olup uçacak değil ya! Ama neden cevap vermiyor? Arkadaşının megafondaki sesini duymuş olmalı! Bekliyorduk. Onu biraz kıskanıyordum. Nerede olursa olsun, şu daracık yerden çıkmıştı, hareket edebilmişti, temiz hava almış, çevreye bakabilmişti. Kaba sesleri duymuyordu, sakallı suratları görmüyordu, hepimizin özlediği özgürlüğe kavuşmuştu! Belki dışarıda askerlerle konuşuyordur! Yezid'den habersiz bir anlaşma yapıyordur! Bunun tehlikeli olduğunu bilmesi gerek! Lothar, aman çabuk gel! Bekliyorduk. İkinci pilot gene seslendi. Kar gibi duran kumun tehlikeli parlaklığını düşündüm. Askerler bizden yana gibi görünmü-

yorlardı. Demek Yezid'den yanalar. Ya da bize de Yezid'e de karşılar. Artık şarkı söyleyen Kazakları düşünmenin yararı yok. Beklemekle geçen her saniye durum daha da ciddileşiyordu. Kaptan ne kadar gecikirse tehlike o kadar büyüktü, onun için de bizim için de. Dakikaların nasıl geçtiğini algılamak istemiyordum. Bekliyorduk.

Yezid bir iki öksürdü, sonra alışmadığımız kadar yavaş bir sesle konuştu:

– Yetkililer pilotu tutsak aldılar. Onu öldürülmek üzere bize teslim edecekler. O bana ihanet etti. O kendi sefil hayatı için sizin hayatlarınızı feda etti. Bunun için ölecek!

Alıştığımız, iğrenç sesi çok değişmişti. Bu kadar sakin, bu kadar üstün ve soğuk konuşmamıştı hiç. Hostes monoton tercümesi ile sözlerin etkisini daha da belirtmiş oldu.

Artık Yezid'in ciddi olduğundan kuşkum yoktu. Kemerlerin bağlanmasını emretti. Ya onu öldürecekti ya bizi. Kaptan Krüger'in çabuk dönmesini umuyordum, hiç değilse bu bekleyiş bir an evvel sona erecek, kimin kurban olacağı belli olacaktı, o mu biz mi? Belki de sonu iyi olur, biraz dayak yer, birkaç tekme, suratına birkaç yumruk, şimdiye kadar yaptığı gibi. Yezid'in kaptana ihtiyacı vardı, hepimizin ihtiyacı vardı, hepimiz ona bağlanmıştık. Gözlerimi pencereye diktim. Artık onun yerinde olmaya gıpta etmiyordum. Hareket edebilmişti, çevreyi görmüş, temiz hava almıştı, hepimizin özlediği özgürlüğe kavuşmuştu, evet, ama toplumu terketmişti, birlikte oluşturduğumuz itaatı bozmuştu, hepimizi tehlikeye atmıştı! Son derece kötü bir riske girmişti, şimdi

bunun sorumluluğunu yüklenmesi gerekiyordu! Çaresizlik içinde bizi kurtarmak için herhangi bir kişi ile bizim yaşamlarımız üzerine kumar oynarcasına pazarlığa girmekle ne aptallık etmiş oluyordu! Nihayet çıkıp gelmeli, her şeyin yanlış anlaşıldığını açıklamalıydı, bizi böyle bekletmemeli, böyle sıkıntıya atmamalıydı, o bize lazımdı!

– *Here he comes!* diye Yezid bağırdı.

Arka merdiven gıcırdadı, kaptan çıkınca uçak sarsıldı.

– *Close the door*!

Merdiven içeri çekildi ve kaptan koridoru geçip dimdik ön tarafa gitti. Onun geniş sırtını görüyordum. Birinci mevkiye geçeceği sırada Yezid durmasını emretti. Bütün başlar birden döndü.

– *Down! Down*!

Kaptan başını eğdi ve diz çöktü. Bu durumda bile bir devi andırıyordu. Önümdeki meraklı başların arasından havaya kalkmış elinden başka bir şey göremiyordum. Homurdanmaları aynen duyuyordum.

– *This is a tribunal of the revolution! You traitor, what did you do? You did endanger your passengers! Do you want us to blow up the airplane? You betrayed me twice! This time I don't fogive you. Are you guilty or not guilty?*

– *Captain, there have been difficulties. I couldn't come back to the plane.**

Surata inen bir tokat.

* Bu bir devrim mahkemesidir! Sen bir hainsin, ne yaptın? Yolcularının hayatını tehlikeye attın! Bizim uçağı havaya uçurmamızı mı istedin? Bana ikidir ihanet ediyorsun! Bu kez seni affetmeyeceğim! Suçlu musun suçsuz mu?" – "Captain, bazı terslikler oldu. Uçağa geri dönemedim."

– *Guilty or not guilty*?

– *Excuse me, sir, may I explain, please, there have been difficulties....*

Gene bir tokat. İçimizden kimse ayağa kalkmıyor, kimse bir söz söylemiyordu.

– *Guilty or not*?

– *Sir, please, let me explain. I couldn't come back to the plane.*

Bir tokat, bir patlama.

Dizlerim titriyordu. Yere düşen bir vücut oldu mu? Bu bir kurşun sesi miydi? Silah sesleri, yani sinemalardaki daha başka türlüydü sanki, bu kadar tok, bu kadar yüksek olmuyordu. Belki de sadece kuru sıkı ateş etmiştir. Saniyeler süren bir sessizlik oldu, sadece çalışan bir makinenin uğultusu duyuluyordu, sonra bu sessizlikte olağanüstü yüksek çıkan bir çocuk sesi sordu:

– Bum diye ne patladı?

Bir kadın hıçkırarak ağlıyordu. Önden bir alev parladı, birisi sigarasını yakıyordu. Kadın daha çok ağlamaya başladı. Sonra Yezid bağırdı:

– *Dont' cry! Don't talk! You will be executed as well, if you start to cry now*!

Çok kimse benim gibi başlarını omuzlarının arasına çekmişti. Bir kere daha bakmaya kalkıştım. Yezid sigara içiyordu. 31 Numara ön sıralardakilere sigara dağıtıyordu., Yerde inlemeden, kıpırdamadan boylu boyunca koca bir gövde yatıyordu. 31 Numara ve Yezid 22 Numara ile birlikte öne doğru, pilot kabinine yürüdüler. Gülüyorlardı. 28 Numara nöbette kaldı.

Önce gayet sakindim, hesaplar yapıyordum. Şimdi bunlar kaptanı dışarı atacaklar ve dışarıdakiler de artık takasın hemen gerçekleşmesi gerektiğini anlayacaklar. Dışarıdakilerin, korsanların ne kadar ciddi olduğunu artık kavrayacaklarını hesap ediyordum. 80 veya 90 eksi 1 eşittir 11 diyordum ve bu doğru bir denklem, diye düşünüyordum. 11 kişiyi vermemek için 90 kişiyi feda edemezler, diyordum. Korsanların stratejisini anlamak kolaydı. Birini öldürdüklerine göre, başkalarını da öldürürlerdi. Bunu dışarıdakiler anlamalıydılar. 90 eksi 1, az sonra 90 eksi 2, 90 eksi 5, eksi 10 vs.... bir şey yapılmayacak olursa bu böyle sürüp gidecekti. Eğer onlar bunu hesap edemezlerse, sıra hepimize gelecekti. Ölü vücut düştüğü yerde olduğu gibi duruyordu. Görmek istemiyordum. Ingeborg Wendlan'da yanaştım, ama gene de bir göz atmaktan kendimi alamadım. Şimdi eski pencere yanındaki eski yerimi özlüyordum. Bir de görgü tanığı olmak istemiyordum zaten titreyip duruyordum. Cinayet, bu bir cinayet miydi? Hiç ceset görmemiştim şimdiye kadar, bu da göz ardı edilemeyecek kadar yakın ama iyice bakılmayacak kadar uzaktaydı. Benim onunla bir ilgim yoktu, ne yapacağımı bilemiyordum. Beni rahatsız ediyordu. Rahatsız oluyordum. Olabildiğince çabuk onu gözümün önünden kaldırsınlar istiyordum.

Ölüyü kaldırmadılar. Onunla politika yapmayı, isteklerini yerine getirmek için onu kullanmayı bile düşünmüyorlardı. Onu öldürüp bırakmışlardı ve gülüyorlardı. Korkudan taş kesmemizi istercesine onu orada tutuyorlardı. Sanki böyle bir kanıta gerek varmış gibi! Sanki yeterince uysal değilmişiz gibi! Dört buçuk günden sonra! Onu orada bir engel gibi tutuyorlardı. Adam, ceset, engel. Bir hostesin ürkek,

çarpık hareketlerini görüyordum, cesedin yanından geçmek zorundaydı ve önce çekindi sonra koltukların kenarlarına dayanarak kendini öne fırlattı.

Uçağın içinde hiç ses yoktu. Havalandırmanın vızıltısı sessizliği bozuyordu sadece. İnsanların artık konuşacak bir sözü kalmamıştı, konuşmaları yasaktı, inatla susuyorlardı. Belki de hepsi kendi kendine benim gibi hesaplar yapıyordu. Belki birbirlerinin arkasına saklanıyorlardı. Şimdi öncekinden daha çok göze çarpmamak telaşı vardı, kimse ikinci sırayı almak istemiyordu. Herkes önündekinin arkasına sinmişti. Pilot kabinindeki gülüşler kesilmişti, ama hâlâ kulaklarımızda çınlıyordu. Ben daha mantıklı bir şeylerle oyalanmayı denedim, yaptığım hesapları bir daha gözden geçirmekten başka çare yoktu. Öndekilere çok kızıyordum, kaptanı öldürmüş olmalarından çok, onu kaldırmak için bir hareket yapmayışlarına kızıyordum. Öldür ve unut. Düşünüyordum: Acaba kasten mi bıraktılar, yoksa kendileri de ölüden korkuyorlar mı ya da bize yeni bir korku salmak için mi, yahut da öldürmüş olmanın korkusundan ne yapacaklarını şaşırdıkları için mi? Bu sersemlerden, bu canilerden her şey umulur. Durmadan bizi bunaltmakla ellerine ne geçiyor, sadistler! En kötüsü de hiçbir şey olmayışı idi. Bir insanın yok oluşunu görmüştüm ve şimdi bu ölü benim duygularımı altüst ediyordu. Onunla aynı çatı altında, aynı tabut içinde olduğumu düşünmemek için zorlanıyordum. Bu ölüden nefret etmeye başladım.

– Benim gitmem gerek! Önemli bir randevum var! İhtiyar

kadının sesi.

– Bugün kuaförüme sözüm var, diye konuşuyor, geç kalmamam lazım! Saat altıda kuaförde olmalıyım!

– *What's going on*? diye 28 Numara sordu.

– Benim de gitmem gerek, diye ihtiyar adam da ayağa kalktı.

– *She says, she has on appointment with the hairdresser**, diye Jutta anlattı. 28 Numara güldü.

– Ben de, ben de, diye ihtiyar kadın genc bağırdı.

Hairdresser, dedi 28 Numara ve bombayı bir elinden ötekine geçirdi, kadına acıyarak güldü. İhtiyar adam ayakta durmuş çıkış yolunu arar gibi çevresine bakınıyordu.

Birkaç yolcu homurdandı. Bazıları fısıldaştılar, diğerleri azarladı:

– Otur yerine! dedi biri.

– Çeneni kapa, ihtiyar!

– Kim şunun çenesine bir yumruk atacak artık!

Bir çatırtı duyuldu. Ben önce bomba sandım,fakat bir kemer sesiydi. Genç bir adam ayağa kalktı, ihtiyarın karşısına geçti ve ona bir tokat patlattı, zavallı koltuğuna yığılıp inledi.

Su dağıtıldı. Dedikodu var, hemen hareket edecekmişiz. Bu çılgınlığı düşünmeye vakit yok. Hiçbir uyarı yapılmadan bir bela daha çıktı.

Karanlıkta kaldık. Havalandırma sustu. Önce geçici bir arıza, diye düşündüm. Sonra günler öncesindeki, önceki günkü kuluçka makinesinde, saunada geçirdiğimiz saatleri

* "Berberiyle randevusu olduğunu söylüyor."

hatırladım birden. Son saatla benzin de bitti demek, şimdi gene karanlığa gömülüp kalacağız ve kokudan boğulacağız, kendi terimizle eriyip gideceğiz!

Korsanlar Bay Fuchs'u pilot kabinine çağırdılar. Onun seslendiğini duydum:

– Bir cep feneri yakın! Önümü göremiyorum!

Karanlığı yaran bir ışık yoktu. İkinci pilotun içini çektiğini, hafifçe lanet okuduğunu, sonra da ayak seslerini duyduk.

Alışılır, diyordum kendi kendime, her şeye alışılır. Henüz başlamamış olan, ama derimin altında yakmaya başlayan sıcağa. Karanlığa. Bir cesedin varlığına. Ingeborg'un burnunu çekmesine. İnsanların cesedin üzerinden takılarak atlamalarına. Belki yakında ben bile bu dev gibi ölü vücudun üzerine çıkmaya alışacağım. Dışarıdaki seslere de alışılıyor. Hep emir veren aynı sesler. *You have to start as soon as possible!* İkinci kaptanın çaresizlik içindeki sesine alışıyor. *It is absolutely impossible*! Daha kulağımıza gelmeden cevabı duymaya alışılıyor. *You have to! You have to! You have to leave immediately!* İlk ter tanelerine de alışılıyor. Gazeteden yelpazeye de. Bütün beklentilerin sıfır olduğunu görmeye de. Gözlerimizin yanmasına da. Saati unutmaya da. Baygınlık çığlıklarının ilk belirtilerine de. Bir parçacık serin hava dalgasından başka hiç bir umut beslememeye de alışılıyor. Sinirlerin sarhoşluğuna alışılıyor. Her şeyin sonu olarak kara duvarı görmeye de alışılıyor. Monotonlaşan tek bir düşünceye de alışılıyor. Aman bir kere daha havalanmayalım,

bitsin artık nasıl olursa olsun, farketmez, yalnız bitsin, artık havalanmayalım! Akan ter deryasına alışılıyor. Koltuk altlarını yakan sıcağa. Susuzluğa. Gene çırılçıplak, ölü gömleği içinde gibi oturmaya da alışılıyor. Damarların yangınına, başağrısına, bacaklardaki varislerin çatlamasına, kollardaki isiliklere, inlemeye, üflemeye, püflemeye, yakınmaya. Arka ve ön kapıların tıkırtısına ve esen ilk hava akımına da alışılıyor.

Arka kapıya gitmek için izin çıkmasına da alışılıyor. Sıkışıklığa da. Tuvaletlerden gelen ahır kokusuna da. Bir el ile burnunu tutarken, diğer elle koltukların arkalıklarını yoklamaya ve bu arada insanların yüzünü, kafasını avuçlamaya da alışılıyor. Yarı karanlıkta arka kapının yakınında başkalarından korkmaya da alışılıyor. Güzellik kraliçelerinin kocakarıya dönmüş yüzleri, erkeklerin sokak serserisini andıran sakalları. Ateş hattında olmaya alışılıyor, dışarıdaki tüfeklere, içerideki tabancalara. Nemli ve sıcak olan yabancı bir havaya alışılıyor. Artık rahatlamamaya alışılıyor. Özgürlüğe ölüm pahasına atlayıvermekten, gönül rızası ile vazgeçmeye de alışılıyor. İçeride, bu cehennemde olan her şeye alışmaya alışılıyor. Bütün alışılmamış şeyler, dışarıda olan ne varsa, hepsi bir tehlike belirtiyor, başka şey değil, insan askerlerin görüntüsüne de alışıyor. Kafese de alışılıyor. Artık dayanamayacağını sanırken, hâlâ dayanabilmeye de alışılıyor. Caniler karşısında nezaket göstermeye de alışılıyor. Karanlıkta onlarla sohbet etmeye de alışılıyor. 28 Numaranın yanından geçerken söylediği sözlere de alışılıyor: *Don't mind, we are dead already*. Pis kokunun dalga dalga yayılmasına da alışılıyor. Çevreden ölü kokularının yükselmesine de alışılıyor.

Kaptanın cesedinin taze kan kokusuna da. Artık nefes almamaya ve oksijensiz yaşamaya da alışılıyor. Kendi vücudunun çürümesine de alışılıyor. Bacakların taş kesilmesine, beynindeki yanmaya, ciğerlerin tükenmesine, kalbin yavaşlamasına, bomboş, çatlayan bir kafaya, kendi cinsiyetini unutmaya, ötekilerden nefret etmeye alışılıyor. Tabuta alışılıyor. Tabutun darlığına, evet, evet alışılıyor, alışılıyor. Hatta sürprize bile, karanlığın içinden uzatılan su şişesine de alışılıyor. Karanlıkta bardağı bulup suyu boşaltmaya da alışılıyor. İlk yudumu içip on saniye dinlenmeye de. İkinci bir sıcak basması nöbeti ile ikinci ter boşanmasına da alışılıyor. 50 dereceye varan yeni sıcak dalgasına, 55 dereceye, 60 dereceye alışılıyor. Vücuduna boş vermeye alışılıyor. Susmaya, inlemeye, iç çekmeye, burun çekmeye alışılıyor. Her şeyin birdenbire olduğunu düşünmeye, her şeyin geçip biteceğini ve başka güçlükleri sıkıntıları atlatmış olmayı düşünmeye ve gene de bunların insana bir teselli vermediğini ve yararı olmadığını bilmeye de alışılıyor. Yavaşça ölüme doğru gidilmesine alışılıyor. Her şeye alışılıyor diyorum kendi kendime, alışmaya bile alışılıyor.

Ama ben hiçbir şeye alışamadım, kendime bile alışamadım.

Laboratuvar ekibimiz, bir tören var, hepimiz çocuk sıralarında oturuyoruz. Benim doğum günüm. Herkesin elinde kakaolar konmuş fincanlar var, ben buzdolabından süt alıp geliyorum ve bütün bardakları doldurduktan sonra bunun süt değil üzüm suyu olduğunu farkediyorum. Bu iğrenç ka-

rışımı görenlerin suratları asılıyor. Laboratuvar bir dişçi muayenehanesi, dolgu aleti çalışıyor. Benim doğum günüm olduğu için ilk önce sıra bende.

Tabutun kapakları gene biraz aralandı. Işıktan gözlerimiz kamaştı, temiz hava gelmesini sağladılar. Dışarıda zifiri karanlık. Bize biraz benzin verdiler, nefes alabilelim diye. Benzinle birlikte gözlerimizi acıtan bir ışık. Aydınlık olsun istemiyordum ben, sadece hava ve sükunet, uyumak ve hayal kurmak istiyordum.

Korsanlar sinirliydiler, birbirlerine kısa talimatlar veriyorlardı. Onlara aldırış etmemek niyetindeydim, ama gene de onları görüyordum işte. Kaptanın cesedi ile uğraşıyorlardı. Hosteslerden birine elbise dolabını boşaltmasını emrettiler. Üç kişi cesedi kaldırdılar. Biri bağırdı:

– *Don't move! Don't turn your head!*

Başının çevresini bir örtü ile sarmışlardı. Ikınıp sıkınıyorlar ve ağır vücudu daracık koridordan zorla sürüklüyorlardı. Kaptan uçağına göre çok iriydi, ya da hâlâ direnmeyi sürdürüyordu. Birkaç dakikacık olsun Yezid'in emirlerine uymayan tek kişi o olmuştu, hâlâ karşı geliyordu. Katiller iyice zorlanıyorlardı. Onun örtülü yüzüne bakmadım. Sadece bizim sıranın yanından geçirirlerken göz ucu ile boşlukta sallanan bir kol gördüm. Parmaktaki yüzük de birlikte sallanıyordu. Karısı kocasının öldüğünü bilseydi, diye düşündüm! Ölen ben olsaydım, kolum aynen böyle sallanacaktı ve kimsenin haberi bile olmayacaktı!

Onu sürükleyip arka tarafa götürdüler. İzin verselerdi

bile dönüp bakamazdım. Patırtılar oluyordu. Dirençli vücutla başa çıkamıyorlardı. Onu dolabın içine sokuşturuncaya kadar bir hayli uğraştılar. Kapı gıcırdıyordu.

Hemen ön tarafa koştular. Ölünün yattığı yerden adımlarını geniş açarak atladılar. Kan gölü genişti, koyu kırmızı renkteydi. Kağıt bezler getirip kanları sildiler. Bir bakıyor, bir başımı çeviriyordum, kan içindeki kağıtlar, gene baş çeviriyorum. Artık bitirdiklerini zannederken, 31 Numara elinde bir faraş ve süpürge ile geldi. Rahat bir nefes aldım. Kadın eğildi bir şeyler aldı küreğe. Sonra doğruldu, durdu ve küreği yana doğru tuttu. İçinde ne olduğunu göremedim. Bilmek de istemiyordum. Korsan kız iğreniyor muydu yoksa çalım satmaya mı yelteniyordu anlayamadım. Sendelercesine yürüyüp birinci mevkiye girdi. O an derhal anladım: Süpürdüğü beyindi! Kaptanın başına ateş etmişlerdi. Kız dağılan beyni süpürmüştü!

Ben gene nakarata başladım, alışılır, alışılır, ama bu defa hiç etkisi olmadı. Bu kadarı fazlaydı. Bu kadar çok çirkinliği bir arada yaşamak, artık olanları kavrayamıyordum ve yatıştırıcı formüllerle örtbas edemiyordum. Beni her şeyin çabucak sona ermesinden başka bir şey ilgilendirmiyordu. Böylesi kötülükler, böylesine ölüm çeşitleri, artık bir seçim yapamıyordum, çabucak ve acısız olup bitsin istiyordum. Artık bizi değiştireceklerine inanmıyordum. İnansam bile bana yararı olmazdı. Hiçbir umudun yararı yoktu. Yapabildiğim tek şey, oturduğum yerde vücudumu toparlamak, bükülmek, bacaklarımı kendime çekmek ve böylece ana karnındaki bebeğin durumunu almaktı, gözlerimi kapamalıydım, belki bir yudum su daha içebilirdim, sonra bütün bas-

kıya ve sinirlenmeye aldırış etmeden, bu kara kan kokan hücrede sinip kalmalıydım.

Yeniden havalanacağımız söylentisine aldırış etmedim. Kan kokusunu konyakla yok etmeye çalışıyorlar, hoş bir sarhoşluk. Kan lekesinin üzerine resimli bir dergi koymuşlar, başlık kısmı üste gelmiş. Kapılar gene kapandı, hiç aldırmıyordum. Gene kemerler bağlandı. Ben büzüldükçe büzüldüm. Uçak kumlar üzerinde zıplıyordu. Motor gürültüsü başımı çok ağrıtıyordu. Şundan emindim: Bu bozuk değirmen ne doğru dürüst uçabilecek ne de konabilecekti. Kendimi hazırlamıştım. Düşmekle, kaptanınki gibi bir ölüm arasında bir fark yoktu. Önü arkası olmayan bir son, sadece bu geçişin yumuşak ve uyurken olmasını diliyordum.

Duygularına güvenme! Duygular yoktur, Pavlov'un köpeklerini hatırla, duygular yalan söyler! Her elektroşokun arkasından bir parça güzel et, birkaç gün geçince, en büyük acı, en büyük mutluluğa dönüşür ve insan gelecek acıyı özlemle bekler!

Motorlar çalıştırıldı.

– Yangın! Yanıyor, yanıyor! Yangın var!

Gözlerimi açtım. Uçağın içi duman dolu, havalandırma deliklerinden geliyor. Yanıyor! Hemen uçaktan çıkmalı, yangından kaçmalı! Acil çıkış kapısı iki üç adım ötede!

Motorlar susturuldu. Bir hostes koşarak koridordan geçti, duman dağıldı. Yanlış alarm. Su buharı. Erika, uçağın içi çok sıcak olduğu için verilen soğuk havanın buhar yaptığını açıkladı. Bir an kapıldığımız bu umut da suya düştü. Kan lekesinin üzerindeki dergiden bir güzelin sırıtkan dişleri parlıyordu. Bir yerlerde motorlar işliyordu, bir yerlerde araçlar turluyordu, uçak bir yerlerden ilerliyordu, sarsılıp sallanıyordu ve birden havalandık.

Yarı uykuda bir düşünce uyanıyor: Yakınlaşmayı özlüyorum, arzum uyanıyor, vücudumu gene ritme uygun olarak kımıldatmak istiyorum, kendi arzumla. Kiminle? Gerold'dan başkasını hayal edemiyordum. Önce onu yakışıklı bulmamıştım, şimdi de arzuluyorum. Son erkeğim. Ona bir Alman ismi takmakla zaten aşırı gitmiştim. Ondan nefret edecek gücü çoktan kaybettim artık. Fazla ileri gittiğimi biliyordum ama, rüyalarıma uygun düşen tek kişi o idi. Ondan nefret etmenin görevim olduğunu biliyordum, onun elinden silahını çekip almalıydım, gözünü oymalıydım veya kurtulma ihtimaline karşı onun yüz hatlarını iyice aklımda tutmalıydım, ileride onu ömür boyu hapse mahkum edecek hakimin karşısında tanıklık ederken gerekebilirdi, bu korsanı, bu caniyi, bu elinde yüz tane fırsat varken beni öldürmemiş olan, beni yaşatan ve hayal kurduran bu zavallı adamı hiç değilse ezberlemeliydim!

Sabahın bu erken vaktinde, yabancı bir ülkede, dört gündür

uyku uyumamış, birçok kere ölümün burnunun ucundan geçmiş, tek bir pilotla ve bu arızalı uçakla kuvvetli bir bulut cephesi ile karşılaşırsak bir taş gibi denize düşmemiz işten bile değildi. Bir hava boşluğu, aletlerdeki bir terslik, bizi taş gibi düşürürdü, kimbilir ne zaman...

Artık bu düşünceye de karşı koyamıyordum. Dışardan uçağın düşüşünü görüyordum, bir uçak gibi değil de bir taş gibi suya çarptığını ve yatay durumda, denizin her tabakasını geçip suyun derinliklerine doğru inip battığını görüyordum. Avantajlı yanı, çabuk olacağı idi. Şöyle veya böyle, düşerken bacağımız da kırılsa, kafalarımız birbirine çarpıp patlasa da, nefes alamasak havasız kalsak da köpekbalıkları gelip EXIT kapısından bir iki üç diye içeri dalsalar da iş çabucak bitecekti. Veya biz sağlam ölüler olarak gene yerlerimizde otururduk ve balıklar pencerelerden içeri hırsla bakarak gelecek avlarını seyrederlerdi. Ya da fırtınaya, lavların hücumuna uğrayanlar gibi birkaç yüz yıl sonra, dalgıçlar gelip taş kesilmiş doksan yolcunun varlığını keşfederlerdi, yüzlerimizde korku ifadesi, hayır, daha ziyade her şeyin bittiğine sevinmekten doğan bir huzur ifadesi, ağızlarımız açık, şaşkınlık içinde. Fakat biz suyun dibinde Pompei'nin insanları kadar ünlü olamayız! Herhalde bizim yalnız kemiklerimiz kalır. Kemiklerin durumundan belki son anda geçirdiğimiz korkuyu ve hislerimizi okumak mümkün olur. Fakat artık kaçırılanlarla kaçıranları ayırdetmek olanaksızdır, eğer bizi yanyana bulurlarsa belki Gerold'la bir çift, sevgili olduğumuzu zannederler ve bizi bagaj yerindeki ve dolaptaki cesetlerden ayırmazlar, iskelete dönmüş koltuklardan iskeletleri toplarlar, eğer bulurlarsa tabii, bizi kazıp

çıkarırlarsa, yani ölürsek, yani bu pırıl pırıl havada bir taş gibi gökten aşağı düşüp çarparsak.

7

Uçak düşüyordu, fakat düzenli bir şekilde kayarak hafif inişlerle, yumuşak turlarla denize doğru, çöllük bir araziye doğru yaklaşıyordu. Kemerlerin bağlanması emri geldi. Ingeborg uyandı ve konuştu:

– İniyoruz, iniyoruz, inşallah başarır! İnşallah başarır!

Kemerlerini benden çabuk bağladı.

Ben de pilotu düşünüyordum: Arızalı uçağa yumuşak iniş yaptırmayı başarsa, yeni bir arıza ve yangın çıkmadan durdurabilse! Elebaşı, bir hostes sesiyle perdeleri kapatmamızı bildirdi.

Uçak alçaldıkça,bizi kucaklayacak pist biraz daha uzaklaşıyor gibi geliyordu bana. Gözlerimi kapadım, bu defa düşüş aralıkları daha uzun gelmeye başladı, sanki sonsuz bir merdiven iniyor gibiydim, basamak basamak düşerek.

Uçak yere dokundu, hızla ilerledi, motorlar fren baskısına karşı zorlanıyordu, her şey gıcırdıyor, sarsılıyor, sallanıyordu, daha hız kesilmeden arka sıralar alkışlamaya başladılar. Ingeborg, Bay Walter ve ben de alkışa katıldık, çok şükür yere inmiştik, altımızda sağlam zemin vardı, artık fiziğin korkunç kurallarına, tekniğin, havanın, yangının oynayabileceği oyunlara canımızı emanet etmek zorunda değildik. Uçak birkaç dönüş manevrasından sonra durdu.

İkinci kaptan konuşuyordu:

– Gene yere inmiş bulunuyoruz. Size nerede olduğumuzu söyleyemem. Bundan sonrasının ne olacağını ben de bil-

miyorum.

Gene yere indik! Bu cümlenin anlamı şöyle gibiydi: Gene ölmedik, yaşıyoruz. Gene, her şey hep gene oluyordu, her seferinde biraz daha değişerek, her seferinde korku dozunu biraz daha artırarak gene ve tekrar gene hep korkuyla karışarak tekrarlanıyordu. Gene yere inmek, gene ölmemek, artık son günler içinde kaç kere ölümden kurtulduğumuzu saymaktan çoktan vazgeçmiştim.

Bundan sonra neler olacağını ikinci kaptan da bilmiyordu. Fakat bunu nerede ise şen şatır bir eda ile söylemişti. Bu ses tonundan herhalde artık uçmaya bir son verileceği anlamını çıkardım. Bu adamlar bizi tek pilotla ve bu uçakla daha fazla zorlayamazlardı. Burası ne biçim bir yer olursa olsun artık son karar yeri burasıydı. Her havaalanı bir karar yeri olabilirdi, ama şimdi artık ne olacaksa olacaktı, hakkımızda bir karar verilecekti, bizim için bir şeyler yapılacaktı, artık kaytarmak ve ertelemek olamazdı. Artık bu işin iki veya üç gün sürmeyeceğinden emindim, öyle veya böyle bu, sondu.

İkinci kaptan gene konuştu:

– Captain Yezid bana uçağı terketmemi teklif etti. Fakat ben burada kalacağım. Sonra dolaptaki kaptanın yanına geçmek istemiyorum.

Bazıları güldü. Önce ben de güldüm, sonra bu cümle ve gülüşüm beni ürpertti. Meslektaşı hakkında nasıl böyle konuşabiliyor, arkadaşının cesedi ile nasıl böyle şakalar yapabiliyordu? Bu adam çıldırdı mı, yoksa hepimiz mi çıldırdık? Böyle canilerle ölüler arasında kala kala sonunda yıllarca timarhanede kalmış deliler gibi, artık yalnızca kıkırdamayı mı beceriyoruz? Belki de ikinci kaptan gerçekten çıldırmış

tır, kimse olanlara çıldırmadan dayanamaz, pilot hepimizden çok çile çekti, delirecek biri varsa odur! Dünyanın yarısını bir deli ile uçtuk, bu serüvenimize yeni boyutlar getirebilirdi, bir bu eksikti, neden bu da başımıza gelmesin? Hayır, başımıza geldi bile, hepimiz onun gibi çoktan çıldırdık, bizi hemen uçaktan alıp bir hastaneye götürecekler, bir hapisten başka bir hapise! Ve biz zavallı Mayorka delileri orada mutlu olacağız: Her gün yarım saat havalandırma var diye sevineceğiz, tuvaletler temiz diye, kokmuyor diye, yemekler uzun masalarda yeniyor diye, elbise değişebiliyor ve diş fırçalayabiliyoruz diye ve gardiyanların ellerinde bomba yok diye sevineceğiz!

Gene indiğimiz yer hakkında herkes bir şey uyduruyordu Söylentiye bakılırsa Somali'de bulunan Mogadişu isimli bir kentteymişiz. Ingeborg'la birlikte hemen uçak dergisini açıp, Avrupa dışı uçak seferlerinin rotalarına bakıyoruz. Mogadişu, Mogadişu, Arap yarımadasını araştırdım, sonra Mısır kıyılarını, deniz boyunca taradım.

– İşte burada, aşağıdaki köşede! diye Ingeborg bağırdı. Afrika'da!

Gerçekten Ekvator'a çok yakın bir yere Afrika'ya inmiştik!

– Ooo, amma uzağa gelmişiz! dedi Bay Walter.

Ben nihayet daha bildik bir yerlere, Avrupa'ya doğru çıkacağımızı ummuştum, hayal kırıklığına uğradım. Fakat sonra içimde gurur gibi bir şey filizlendi. Afrika'daydık! Afrika'ya hiç gitmemiştim ve şimdi bu yarım dünya gezisi gibi

bir şeydi, laf aramızda! Afrika beni ültimatomdan daha çok ilgilendiriyordu. Zaten şimdi hangi ültimatomun hangi şartlarla ne zamana kadar geçerli olduğunu da bilmiyordum. Afrika'da olmamız daha iyi diye düşündüm, Afrikalılar'la inatçı Araplardan daha kolay pazarlık edilebilir.

Jutta, sıralar arasında dolaşıyor ve bazen yavaş bazen yüksek sesle anlatıyordu:

– Az önce Alman büyükelçisi ile konuştum. Ona artık daha fazla dayanamayacağımızı bildirdim. Kaptanımızın öldüğünü söyledim. Uçakta hasta, yaşlı ve çocuklar var, dedim. Hükümet şimdi her şeyi öğrendi. Büyükelçi anladı. Eminim birkaç saat içinde serbest kalacağız.

Sadece Alman büyükelçisi sözü bile yeterli etkideydi. Kaç gündür ve kaç gecedir, hiçbir hükümet temsilcisinden, büyükelçiden veya konsolos yardımcısından tek bir hece bile duymamıştık. Anlamsız herhangi bir söz bile bize o saatler içinde güç verebilirdi, bir lafla teselli bulur yatışırdık, bizi unutmadıklarını, feda etmediklerini anlardık hiç değilse ve şimdi Jutta'nın ağzından çıkan birkaç heccelik Alman büyükelçisi sözü bize yarı kurtuluş gibi gelmişti.

Kahvaltı geç geldi. Sandöviç, elma, keçi peyniri ve süt. Sütün değişik bir kokusu vardı. Kokladım, bir damlacık tattım, ekşimsi ve yanık bir tadı vardı.

– Nedir bu? diye sordum.

– Bilmem, dedi Ingeborg, belki keçi sütüdür.

Bilmeccyi çözmeye Bay Walter de katıldı. Keçi veya kısrak sütü olmadığını söyledi:

– Deve! diye bağırdı sonra yüzünde bir sevinç belirtisiyle, bu deve sütü!

Bu sütü savaş zamanından bildiğini anlattı. Afrika birliğinden. Hayatında bir kere daha deve sütü içeceği için pek mutlu ve hevesli görünüyordu. Benimkini de ona verdim, çünkü bu sütten tiksinmiştim ve kendi kendime nasıl olsa birkaç saate kadar özgür olacağız, bu deve sütünü ağzıma almama hiç gerek yok, dedim.

Bay Walter'in gözleri parlıyordu. Sütle askerlik dönemini birbirine karıştırıp, Rommel'in komutasında başından geçenleri anlatıp böbürlenmeye başlarsa diye korktum. Ama yanılmışım, o biz kadınlara küçümseyen bir bakış fırlattı. Bizim onun anılarına değer birileri olmadığımızı farketmişti zaten, yalnız başına deve sütü ile birlikte savaş alanlarına gömüldü. Onun savaşı hayal ettiğini gördüm.

Yezid yeni bir ültimatomu haber verdi. Az önce büyükelçiye son bir ültimatom bildirmiş, beş saatlik bir süre, saat 15'de sona erecek ve bir saniye bile uzatılmayacakmış! Gene kükrüyordu, bize bağırıyordu, sanki pazarlığı bizimle yapıyormuş gibi.

Birkaç saat daha şişmiş bacaklara, ağrıyan bomboş bir kafaya dayanmalıydım, birkaç saat daha, birkaç saat daha benden yayılan pis kokuya, boğucu sıcağa ve bok kokusuna dayanmak, ne olacağını bilmemenin korkusuyla konuşamamak, tutulmuş kollar ve dizler, şu sakallı yüzleri, tabancala-

rı ve bombaları seyretmek, daha birkaç saat arkadaki kapıdan, burnumuzda çürümenin kokusu ve daha birkaç saat politikacılara sorulacak aynı soru; saatleri saymak istemiyordum ama gene de vaktin geçmesini bekliyor, yeni umutlara kapılmaktan kaçınıyordum.

Kendimi oyalamaya çalıştım, Lufthansa'nın uçak dergisini karıştırdım, uçuş seferlerini gösteren planın olduğu sayfayı inceledim, serbest kaldığım zaman nerelere gitmek istersin? Dünyanın hangi köşesini görmek istersin? Hangi denize atlamak istersin? Hangi kentlerde kahve içmek istersin? Dünyanın bütün bölgeleri kahverengi ve yeşil renklere bürünmüş önümde yatıyordu, belki sana, küçük bir tazminat olarak bir uçak bileti hediye ederler,istediğin yere gidersin. Çürüme kokusu veya her ne kokusu ise durmadan ekşi ekşi, dalga dalga yayılıyordu. Burnumu tutuyordum, ama bu koku beni hayallerimden koparıp tekrar uçağın içine çekiyordu. Uçmaya imkan yoktu, gönlümün çektiği yere gidemezdim, artık kaptan da gönlünün çektiği yere gidemeyecekti! Şu anda iyi biliyordum ki, eğer tekrar evime kavuşursam, bir daha asla uçmam, bir uçağı bile görmek istemem, yüz tane beygir gücü ve en çekici gezi programı bile, beni bir daha, bu uçak gibi bir tabuta, yüz kişilik tabuta sokamaz! Bir daha asla uçmayacağım, buradan sağ selamet çıksam da çıkmasam da, bir daha uçmam, kesinlikle uçmam. Ne Mayorka'ya, ne Tenerif'e, ne New York'a ne Hongkong'a! Şimdi serbest kalsak eve bile uçakla dönmem, Mogadişu denen bu yerde bir liman var mı diye araştırırım ve Hamburg'a veya Rotterdam'a gemi ile giderim! Yolcu gemileri de kaçırılmadığı sürece, bir daha havaalanlarına adım atmam, belki de

evime dönebilirsem, bir daha oradan dışarı hiç çıkmak istemeyeceğim, hiç geziye çıkmayacağım, evimde, laboratuvarımda kapanıp oturacağım, bir daha asla şu korsan suratlıları veya benzerlerini görmeyeceğim, uçmak yok artık, hiç yok, uçmak bitti! Bu düşünce beni üzmüyordu. Aksine rahatlatıyordu, tamam artık bu son, her şey geçti, bir daha olmayacak! Kesinlikle uçmak yok!

Saat on buçuk. Birkaç saat daha, birkaç saat daha. Gene gazete okumayı denemeli. Gezi haberleri kısmı kalmış elimde. Kendi kendime şunu oku, bunu oku dedim, artık bundan sonra sadece gezi kitapları, gezi haberleri okuyabilirsin! Landrover ile, uçakla ve deve ile Tunus gezisi. Fakat cümleleri kavramakta gittikçe güçlük çekiyordum, cümlenin düzenli öğelerini anlayamıyor, özne, fiil, sıfat, nokta gibi gramer kurallarını ve araya sıkışan yardımcı cümleleri algılayamıyordum. Sadece emir cümlelerine alıştırılmışım veya iniltilere, sopa gibi kafamıza inen azarları ve tembih cümlelerini biliyordum. Başka türlü bir dil veya cümle kuruluşu veya bir bildiri bana yabancı geliyordu. Eskiden bildiğim şeyler öyle karmakarışık oldu ki, şimdi bana bu yazı dilinin karmaşık düzeni sanki bir alaymış, şakaymış gibi geliyordu.

Kısa cümleli ilanları daha iyi algılayabiliyordum. 1978 sizin mutluluk yılınız olacak – Goldman yıldız falı sizinle! Bu anlaşılabilir vaatti işte! Para yatırımlarını, fotokopi makinelerini, deniz motoru sergisinin ilanını okudum. Güçlü fotoğraflar ve oturaklı yazılar, yaşamın bizim dışımızda sürmekte olduğunu ve hep böyle sürecek olduğunu bana anlattı. Gazete sütunları, gazeteler ne kadar eski olursa olsun sapasağlam yerinde duruyordu, bankalar bu beş gün içinde daha çok

yatırım yapmıştı, yıldız falları güzel şeyler vaadediyordu, fotokopi makineleri daha düzelmişti ve deniz motoru inşa edenler son perşembe günü, tatil önerileriyle bugün olduğu gibi gurur duyuyorlardı. Bütün bunlar bizim dışımızda, biz ölsek de, yaşasak da, sürüp gitmişti. Ve son dakikada bunlar bizi havaya uçursalar da, bütün bu parlak şeylerin üzerine bir çizik bile konmuş olmayacaktı!

Ölüm ilanlarına bakmadan geçtim, sonra batıl inançlı olmamaya karar verdim. Bir deneme yaptım ve kendi adımı, Ingeborg'un adını ve Petra'nın adını ilanlara yerleştirdim, fakat Bay Walter'in bile ismi bu ölüm ilanlarına uygun değildi. Burada yalnız yaşlı beylerin, işadamlarının, bakanların ve müsteşarların ve müşavirlerin isimleri vardı.

Bizler için bir ilan yazısı tasarlamaya niyet ettiğim sırada, uçağın arkasından gürültülü konuşmalar duyuldu. 22 Numara öne doğru koştu ve genç bir adama kendisini izlemesini söyledi. Arkadan fısıldaşıyorlardı: Kaptanı dışarı taşıyorlar! Dönüp bakmak istemiyordum ama itiştirip kakıştıklarını, çekiştirdiklerini işitiyordum. Çarpma sesini duymayı bekledim. Sonra genç adam geri geldi, yerine otururken yarım bir dönüş yaptı, yüzü eskisinden daha solgundu.

Biraz sonra ikinci pilot konuştu:

– Uçağı şimdi tekrar hareket ettirirsem korkmayın! Havalanacak değiliz! Sadece yerimizi değiştirmemiz bildirildi!

Saat onbiri çeyrek geçiyor. Oturduğum yere iyice büzüldüm. Uyuyamıyordum. Okumak imkansızdı. Konuşacak bir şey de kalmamıştı. Artık yalnızca bilmece çözmenin yararı olurdu. Beş harfli, kemikli bir balık, dört harfli Yunan tanrıçası, Canalettos'un gerçek soyadı, yedi harfli. Sözcüklerin

hiçbiri aklıma gelmiyordu. Hava durumu sayfasında çarşamba günkü hava sıcaklıklarını okudum, saat 13'e göre verilmiş. Birden aklıma bir şey geldi. Bay Walter'den tükenmez kalemini rica ettim ve bloknotu çıkarıp deliler gibi sıcaklıkları yazmaya başladım. Berlin 14 derece, Bonn 16 derece, Braunlage 12 ve devam. Bütün listeyi kopye ettim, Almanya'daki hava durumu, dış ülkelerdeki hava durumu. Ve nihayet Roma İstanbul Kahire 30 derece diye bitirince, fazla düşünmeden borsa haberleri sayfasını açtım ve ele sığacak şekilde katladım ve başladım yazmaya: Aach. Mü. -Vers., Aach. Rück. Adler ve peşpeşe sayfaları doldurarak yazdım, yazdım ve sayılar arasına gömüldüm, firma isimleri ve gizemli yüksek kur, alçak kur deyimleri arasında kayboldum, sayılar ve isimler başımdan aşağı boşanıyordu sanki, beni örtüyorlardı, ısıtıyorlardı, onlara sığındım ve zamanı unuttum.

Birden saat 13 dediler, iki saate kadar ültimatom sona erecekmiş.

Kısa uykumdan uyandım, bloknot ve gazete hâlâ kucağımdaydı ve kalemi elimde tutuyordum.

– Ne demek iki saat içinde diye Ingeborg'a sordum.

– Ne bileyim ben.

Elimdekileri filenin içine koydum, kalemi Bay Walter'e geri verdim, üstümü başımı düzelttim ve soğukkanlı olmayı denedim. İki saat içinde her şeyin biteceği düşüncesine kendimi alıştırdım. Hiç değilse bir karara, bir sona varılacaktı. Şimdi yaptığım aptalca uğraştan utanıyordum. Ölmeden üç

saat önce kadın hava durumu listesi yazmış! Rainer veya annem babam bunu öğrenseler hakkımda ne düşünürler! Mutlaka beni çıldırdı zannederler, kesinlikle çıldırmış derler. Kimsenin bunu öğrenemeyeceğini bilmek içimi rahatlattı, bilen iki kişi Bay Walter ve Frau Ingeborg da benim gibi susmuş olacaklar. Ben ölürsem, onlar da ölecek. Son yaptığım aptallığı kimse öğrenmeyecek. Elbette bu zamanı daha iyi değerlendirebilirdim, ama neden ve neyle? Yanımda oturanlarla artık konuşamıyordum, bizi kaçıranlarla pazarlık edemiyordum, ölümle, sonla ilgili düşünceleri son günler ve geceler boyunca yüz kere zihnimden geçirmiştim. Her şey yapılmış, her şey söylenmiş, her şey düşünülmüştü.

Koridorun öbür tarafında, Schmidt'lerin yanındaki boş yerde şimdi ikinci pilot Fuchs oturuyordu. Herhalde ben uyuklarken onu oraya oturtmuşlardı. Buruşuk üniforması, uzamış sakallar ardına gizlenmiş yüzüyle, bu adam herkesten daha yorgun ve bitkin görünüyordu. Gözleri kapalıydı ve hep aynı sözleri mırıldanıyordu kendi kendine:

– Ne aptalım, ne aptal!

Bir süre sonra ona sormaya cesaret ettim ve herhangi bir zamanda beni cevapladı:

– Aptallık ettim, bu pis herifin hayatını kurtardım!

Nasıl olduğunu sorunca anlattı; fısıltı ile, kesik kesik konuşuyordu. Bundan önceki iniş sırasında, Aden'de, tam kuma oturmak üzere iken birden Yezid'in bağlı olmadığını görmüş ve uçağı hemen yukarı kaldırmış, yoksa Yezid camdan dışarı fırlar, fare gibi ezilir ölürmüş ve mutlu son, hepi-

miz kurtulurmuşuz!

Doğrusu onu kınayacak halde değildim. Öndeki kan lekesine bakıyordum, dergiyi, kana bulandığı için kaldırmışlardı.

İki saat, daha çok şey olabilir! Şimdiye kadar hiçbir şey söylendiği ve beklendiği gibi gitmedi. Her zaman, tam son dakikada, bir değişiklik oluyordu. İki saat. Bir ikazdan başka bir şey değil. Dışarıdakiler hâlâ pazarlık halindeler, hükümetin haberi oldu, yalnız değiliz.

Çok acıkmıştım, ama yemek getirmek için bir hazırlık yapmadıklarından memnundum. Soğuk piliç budunu, idam yemeği diye düşünmeden yiyemezdim. Kendimi bir restoranda yemek yerken buldum, iki saat sonra, dışarıda yolcu salonuna giriyor olacaktık, gözlerimizi ovuşturacak, kurtuluşumuz şerefine kadeh kaldıracaktık ve havaalanı restoranında, pencere kenarında oturup uçağımıza bakarak, şahane bir yemek ısmarlayacaktık. Ne ısmarlardım? Bir biftek? Hayır, biftek olmasın! Yanında patates kızartması olan herhangi bir şey. Evet patates kızartması olmalı, Mogadişu'da yenen patates kızartması ve jambonlu yumurta.

Elebaşı, konuşmaya başlamadan boğazını temizledi, öksürdü:

– Tuvalete gitmek isteyen varsa hemen gitsin. On beş dakika sonra buna artık izin verilmeyecektir. Ondan sonra ültimatomun bitmesine bir saat zaman kalacak.

Pek az kişi el kaldırdı. Ben kalkmadım. Bir kere daha kokularla boğuşmak niyetinde değildim, her şeyden önce de

göze çarpmak istemiyordum, ortalıkta görünmektense, başımı içeri çekip bu saatin geçmesini beklemeyi yeğlemiştim. Kimseye kendimi göstermek istemiyordum. Neden bilinmez utanıyordum.

22 Numara birinci mevki duvarına yeni dinamit lokumları yerleştiriyor, fitilleri bağlıyordu. Eğer gerçekten sadece bir saat kaldıysa, artık temiz bir havaya çıkmak ve gezinti yapabilmek olanağım yok demektir, diye düşündüm, bitti artık! Asla yeşillikleri görmek yok! Alfabia'ya gitmek yok, Nauheim'daki tenha parkta, Tübingen'de Neckar'da gezinmek bile yok! Eğer son bir şey dilemek hakkım olsaydı şunu dilerdim: Bir kere daha iki üç saat bir parkta gezinmek. Ya da çayırlarda, mayıs ayında uçsuz bucaksız çimenliklerde koşmak!

Birkaç dakika sonra Yezid tekrar mikrofonu aldı:

– Sizlere önemli bir haberim var. Faşist Alman hükümeti son ültimatomumuzu kabul etmedi. Dört gün boyunca pazarlık yaptık. Faşist Alman hükümeti sizlerin ölmenizi istiyor. İnsanlık göstermiyor. Ne bizim tutuklu yoldaşlarımıza, ne size. Üzgünüm. Ültimatom 51 dakika sonra bitecek.

~~Ben daha~~ tam anlayamadan hostes Jutta fırladı ve Yezid'le konuştu. Adam başını eğdi. Birlikte pilot kabinine geçtiler. Kapıyı açık bıraktılar. Jutta Alman büyükelçisi ile konuşmak istediğini bildirdi. Aynı anda uçağın içindeki mikrofona da konuşuyordu. İngilizce, yavaş yavaş, duraksayarak fakat yüksek sesle söylüyordu, ama yarım yamalak anlayabiliyordum:

– Ölmeye mecbur olduğumuzu... cesur... çabuk olsun... böyle şeylerin mümkün olduğu bir dünyada... hükümeti anlamıyorum... sorumluluk.... vicdanında suçluluk duygusu ile yaşamak... tam anlamıyla.... bu sondur...!

Jutta daha fazla konuşamadı. Doğrudan bize hitabetti.

– İşittiniz. Bir kere daha her şeyi denedim. Reddettiler. Bitti. Artık hiçbir umudum kalmadı. Artık ancak dua edebiliriz. Dua edin, dua edin!

22 Numara Almanca anlarmış gibi bağırdı:

– *Pray! Pray!*

Bu bir emirdi. Kolunda sallanan çorap parçalarına baktım. Tabancası, bombası yoktu. İşportacılara dönmüştü, sakallı sinirli, sanki kıymetli malları alt üst edilmiş gibiydi. Onun işi havaya uçurmaktı, şimdi böyle kolunda kadın çorapları sallanarak orta yerde durmak, onu gülünç duruma düşürüyordu, oynadığı kahramanlık rolüne yakışmıyordu, şaşırıp kalmıştı. Onun bu şaşkın, zavallı ve ne yapacağını bilmez halini görünce, bu soğuk görünüşlü gencin içindeki korkuyu farkettim ve artık hiç kuşku yok, bu iş ciddi dedim. Daima sinirli, kızgın bir tip görünümünü veren elebaşı ise, şimdi iyice sakinleşmişti ve çok yumuşak ve neredeyse acıyan bir ses tonuyla konuşuyordu:

– Üzgünüm, baylar, bayanlar. Şimdi yapmak zorunda olduğumuz şeyden nefret ederim. Fakat Alman hükümeti bize başka seçenek bırakmadı. Ancak 43 dakikamız kaldı.

Erkekler birer birer koridora çıkarıldılar, elleri arkalarından bağlandı, 22 Numara bağlıyordu, 31 Numara bağlıyor, 28 Numara bağlananları yerlerine iterek oturtuyordu. Yezid de yardım ediyor, arada sırada da pilot kabinine

koşuyordu. Koridorda eskisi gibi çalımlı yürümüyordu artık. Ekip işini iyi biliyordu, insanları ölüme hazırlamakta deneyimliydiler sanki.

Yavaş yavaş ve aynı oranda korku, öfke yeşerdi. Her şeyin akıllı uslu, herhangi bir tereddütle karşılaşılmadan, ölüm sandalyesine, elektrikli sandalyeye sıkıca bağlanmış insanlarla sona, en kötü sona doğru ilerleyişini sessiz sedasız seyretmek zorundaydım. Demek gerçekten bizi öldürecekler, bu domuzlar! Adam, Alman hükümeti bize başka seçenek bırakmadı, dedi. Domuzlar, hepsi domuz, bu dört kişi de, hükümettekiler de, domuzun büyüğü hangisi acaba? Bizi öldürten kim? Burada bizi havaya uçuracak olanlar mı, yoksa bizi buradan kurtarabilecekken çıkarmayanlar mı? Bizi bağlayan kim? Buradakiler mi, yoksa, bizi bir hiçmişiz gibi feda edenler mi? Sanki ülkemizde bir insan olmamışız veya konuşulmaya değer birileri değilmişiz gibi bizlere bir teselli sözcüğü bile söylemediler, bizim için bir şeyler yaptıklarını, ilgilendiklerini belirtecek bir hareket bile yok! Bizi böyle bileklerimizi kesip bağırtacak kadar sıkı sıkı naylon iplerle bağlayan kim? Dinamitleri gözümüze sokan kim? Buradakiler mi, yoksa, dokuz devlet düşmanını hapiste tutmak için, doksan yolcunun özgürlüğünü feda edenler mi? Bu devlet düşmanları kim? Bizim gibi basit yolculara ne yaparlar ki? Bunlar yukarıdaki beyefendiler için tehlikeli olduklarından serbest bırakılmıyorlar!

Bağlarıma karşı kendimi böyle savunuyordum. Elebaşım acele ediyordu, adamlarını telaşa veriyordu, kendisi de yardım ediyor, arasıra düğümleri sıkıştırıyordu, sanki her şey buna bağlıydı.

Şimdi sıra kadınlara gelmişti. Ne kadar da bol çorap varmış! Hepimize yetti! Ingeborg hemen saatini kolundan çıkarıp önündeki fileye koydu. Dört kişi çabuk çalışıyorlardı, önce Ingeborg'u sonra beni bağladılar, koltuklara itiştirip kemerlerimizi takıp kapattılar. Çoraplar bileğimi sandığım kadar acıtmadığı halde kızıyordum. Böyle bağlı olarak kendimi küçük bir çocuk gibi hissediyordum, hırsız-polis oyunu oynuyorduk sanki ya da kızıldericilik, vaktiyle bir gün komşumuzun oğlu Roland, uzun boylu küstah Roland beni öyle sıkı bağlamıştı ki, kaçamamıştım ve bas bas bağırmıştım. Şimdi durum aynıydı, ben bir çocuktum, bağlanmıştım, fakat daha kötüsü bağıramıyordum, bağıramazdım, çığlıklarım içime gömülüydü. Hırsız-polis oyununda iki taraf vardı. Fakat bu, yepyeni bir oyundu, sonunda kuralını anlamıştım, şimdi hırsızlarla polisler bize karşı birlik olmuşlardı birlikte çalışıyorlardı, her biri kendini düşünüyordu, bizi sadece kullanıyorlardı, rollerini sürdürebilsinler, dünyada hiçbir şey değişmesin diye! Kendi canlarını kurtarmak için kimseyi serbest bırakmayan, havaya uçmaktan en çok kendileri korkan bu polislerle hırsızlar bizi yirmiiki dakika sonra havaya uçuracaklarını söylediler! Ya bizim canımız, ya bizim yanan, yapışan pis kokan vücutlarımız, biz sadece birer aracız, vergi veririz, oy veririz, bizi feda ederler, terden sırılsıklam koltuklarımıza bağlanmış olarak havaya uçururlar! Sırf, çeşitli partilerden bizim seçtiğimiz, büyük çoğunluk olarak tepeye oturttuğumuz kişiler, koltuklarında daha rahat otursunlar diye! İdamımıza karar veren beyefendilerin hepsinin şu uçakta olmalarını isterdim, kendi ağızlarından dökülen sözcüklerin, mantıkların, hükümlerin esiri olarak burada bağlı

olmalarını dilerdim.

Ölmek istemiyordum, hele bu adamlar için, hiç istemiyordum! Devlet için, bu devlet için ölmek istemiyordum! Kendini isteyerek veya istemeyerek, vatanı için parçalattıran bir insanın ruh halini asla anlayamayacağım! İlk defa olarak, böyle insanların ancak destanlarda varolabileceğini düşündüm! Hiç kimse, vatanseverlerin en aptalı bile geberip gitmek istemez! Ama anlaşılan ötekiler böyle istiyorlar, şu generaller, bakanlar, bürokratlar, bana göre hepsi birlik, onları görür gibiyim; kocaman yuvarlak bir masada oturmuşlar, sigara dumanları arasında devlet politikasını kararlaştırıyorlar, devlete ahkam kesmeyi birer yudum konyakla tatlandırıyorlar. Avukat yardımcılığı yaptığım için yeterince yüzlerini öğrendiğim hukukçu beyler! Onların vurdumduymazlığından, mantığından, kazanç hırslarından kaçmıştım vaktiyle, şimdi ise, onlar benim hakkımda karar veriyorlardı! Bu beyefendiler, bizim de insan olduğumuzu, burada doksan kişi olduğumuzu unuttular, bizim aklımızda devlete ahkam kesmek yok, onları görüyorum: Hiçbir şey yapmadan oturuyorlar, ültimatomun bitmesini bekliyorlar, daha yirmi dakika kaldı, bizler hükümet masası üzerinde can çekişen balıklar gibi titreşerek çırpınıyoruz, oksijen azalıyor, daha yirmi dakika, sonra can çekişen balıklar ölmüş olacaklar ve artık beyefendileri rahatsız etmeyecekler! Onlar gerisini de düşünmüşlerdir, üzüntülerini nasıl bildireceklerini tasarlamışlardır, başsağlığı nutku bile hazırdır, bizimse ondokuz dakikamız kaldı! Kendimizi devlet töreni ile gömülürken görüyorum: Fakat ben tabutun içinde değilim, kazılmış mezarın başında, bayramlık giysiler içinde, elimde kürek devleti göm-

meye hazırlanıyorum, bir kürek hükümete, bir kürek meclise, bir kürek anayasaya ve erkek seslerinden oluşan bir koro hep aynı sözleri tekrarlıyor: İNSAN ONURUNUN DOKUNULMAZLIĞI VARDIR! Herkes bana doğru koşup elimi sıkıyor, ama kimse başsağlığı dilemiyor.

Yaşamımdan elimde kalan son varlıklara sarıldım, yanan ellerime, ağırlaşmış bacaklarıma, tutuşan damarlarıma, çatlayan, ürperen başıma, tenimden, giysilerimden fışkıran ter kokusuna, burnunu çeken Ingeborg'a, yanındaki deve sütü içen yurttaşa, beş gün boyunca, bana düşüncelerimi saçmada yardımcı olan portakal ve taba renkli desenlere ve görebildiğim her şeydeki yorgun ve pis görünüme sarıldım. Artık hayatımı uzatabilmek için feda edebileceğim hiçbir şeyim yok, lanetlerimin de, mucize dilemenin de yararı yok artık! Dua da edemiyordum, denemek bile istemiyordum, her şey geçmişti, kimse beni duymamıştı, bundan sonra da kimse duymayacaktı. Yapayalnızdım ve artık bu gereksiz kızgınlıktan sıyrılabilirdim. Her şeyle barışmayı denedim, önce kendimle, kendim için, onyedi dakikam kalmıştı, ondan sonra artık hiçbir şey benim sorunum değildi.

28 ve 31 Numaralı kızlar öne doğru koştular ve elleri kolları içki şişeleri ile dolu geri döndüler. Önce bizimle birlikte ölüm şerefine votka veya cin içeceklerini ya da buna benzer şeytanca bir tören yapacaklarını sandım. Sonra çarpma ve kırılma sesleri, ardından şıpırtılar duyuldu. Şişelerin ağızlarını vurarak kırıyorlar ve içkileri yerlere döküyorlardı. Fakat şişeleri bir vuruşta kıramıyorlardı. Koltukların kenarlarına

iki üç, dört kere çarpıyorlardı. Çok sinirliydiler. Ölüme birkaç dakika kala hâlâ kahramanlık taslıyorlardı, şişelerin kapaklarını pekala döndürüp açabilirlerdi, ama hayır hırslarını şişelerin boyunlarından alıyorlardı, tıpkı suyla oynamasına göz yumulan bir çocuğun her yeri ıslatması gibi, kendilerini kaybetmişlerdi. Yer halısı içkiyi emince, yeni şişeler getirdiler, bunları bizlerin Duty-Free-Shop'tan aldığımız plastik torbalardan aşırıyorlardı, onların boyunlarını da güzelce vura vura kırdılar ve ne kadar cin, viski, konyak, likör varsa yolcuların başlarından aşağı döktüler. Sağlı sollu, düzen içinde sıralar arasında ilerliyorlar ve gümrüksüz, vergisiz alkolü, kimseyi, çocukları bile atlamadan üstümüze başımıza döküp tepeden tırnağa hepimizi ıslatıyorlardı.

Benim Heidrun adını taktığım 31 Numara gülerek bize yaklaştı, kolunu zarif bir biçimde kaldırdı, tıpkı bir balerin gibi ve iyi kalpli melek bizi Johny Walker'le takdis etti, başında şapkası, elinde bastonu, zarif adımlarla yürüyen adam resmini etiketin üzerinde rahatça görebildim ve aklıma reklamlarda kullandıkları slogan geldi: Gün biter, Johnny Walker gelir. Gün bitti, ölüm geldi, ölüm çılgın ve zararsız bir melek gibi gülümseyerek arkaya doğru yoluna devam etti ve ben onun: *You shall burn in a beautiful way!* diyen sesini duydum. Alkol serinlik vermiş ve ter kokusunu örtmüştü. Bir tazelik, dostça bir ayrılık selamıydı bu ve küçük cadının gülümseyişinde bir vaat vardı. Cennete yönelişi haber veriyordu: Bekleyin, on dakika sonra cennette olacaksınız! Bu vaftizden sonra bağlandığımı unuttum. Yüz kişinin pis kokusunu burnumda duymamak hoşuma gitmişti. Dudaklarımı dilimle yaladım, alkol kokusunu derin derin içime

çektim ve sarhoş olmayı umdum. Viski kokusunu içime çekerek gözlerimi kapadım, bir duvara çarpılan fakat kırılmadan yuvarlanan şişelerin çıkardığı şangırtıları dinledim. Neden şişeleri kırmayı istediklerini düşündüm. Ingeborg'un saatine göre daha onbir dakika vardı. İnşallah her şey çabucak olup biter! Yaşam çok kısa sürdü, ama şimdi bu dakikalar geçmek bilmiyordu! Artık korku duymuyordum, yalnız sabrım kalmamıştı! Her şeyi geride bıraktığıma göre beklemek de bitsin istiyordum. Hâlâ ne bekliyordu bunlar? Ben hâlâ ne bekliyordum? Her şey bitti artık, her şey bitti!

Artık kendime değil, ötekilere acıyorum. Beni bir daha göremeyecek olan Rainer'e. Anne, baba dediğimi bir daha duyamayacak olan anneme, babama. Onlar benim için, benden çok fazla üzülmüşlerdir, hâlâ cenazemle karşılaşmamayı umuyorlardır. Onlara hiçbir şey bırakmıyorum, ne bir çocuk, ne kıymetli bir eşya, ne bir vasiyetname, sadece bir hayat sigortası ve bir tasarruf hesabı, gülünç bir hesap. Bunu nasıl halledecekler? Ben ortadan kayboluverip onların başına iş açmış olacağım. Ölmenin ne kadar bayağı, ne kadar basit bir şey olduğunu ve artık kesinleştikten sonra korkunun azaldığını bilmedikleri için onlara acıyorum. Yaşam geçip gidiveriyor ve bir dakikalık bir dia gösterisine sığıyor. İşte o kadarcık bir şey! On dakika var, hayır, dokuz, dokuz buçuk. Saatin saniye göstergesi yok. Keşke saate dalıp, saniye göstergesinin son turunu izleyebilseydim, başka hiçbir şeye bakmamak, başka şey düşünmemek ve sonra, merhaba öbür dünya, güle güle, Andrea! Ama saat benim dileğime uymuyor, zamana son tapış, tekrar başımı kaldırıyorum ve ıslanmış kafaları görüyorum. Gömlekler, bluzlar vücutlara yapış-

mış, tenimiz görünüyor. Islak, kırkılmış, kesime hazırız. Saçlarımız yapış yapış sarkıyor, şimdi ancak düşünebiliyorum: Bunlar bizi neden böyle ıslattılar? Acaba bizi bir kere daha korkutmak mı istiyorlar? Hayır, daha iyi yanmamızı istiyorlar. Bizi daha iyi yakmak istiyorlar! Ama neden dinamitleri var ya! Yoksa yeterli değil mi? Meşaleler gibi yanarak havaya uçmayacak mıyız? Olacakları gözümün önüne getirmeye çalışıyorum. Bir fitili ateşleyecekler ve hemen bir alev denizi oluşacak. Ve biz yanacağız, *in a beautiful way*. Eğer parçalanmazsak, canlı meşaleler olacağız, parçalanmak çabuk olur da ya uzun uzun yanarsak? Bütün ölüm şekillerine razıydım, ama yanmaya değil!

Şimdi de önde oksijen tüpleri ile uğraşıyorlar. Yeterli dinamitleri vardı herhalde, yoksa yok muydu? Oksijeni ne yapacaklar? Hepimizi birden öldürecek kadar dinamit yok mu ellerinde? Bu yüzden ne buldularsa, büyük bir yangın çıksın diye taşıyıp getiriyorlardı. Ya da bütün bunları iş olsun diye oyalanmak için mi yapıyorlardı? Onlar da öylece durup ölümü beklemek istemezler, ölüm onlar için de kolay değil. Çalışır görünüyorlardı. Beş dakika kaldı artık, tam beş dakika!

Dört buçuk dakika, nasıl bir poz alacağıma karar vermeliydim. Düşünüyordum. Gayet sakindim, acaba alevlerin alkolle ıslanmış sırtımı ve bacaklarımı sarmasını mı beklemeliydim, yoksa başımı iyice aşağıya mı eğmeliydim, yoksa patlama anında, başım bir anda uçup gitsin diye onu iyice yukarıda mı tutmalıydım, her şey bir an önce olsun bitsin. Hayır, korkunç şeyin bana yaklaşmasını görmek istemiyordum. Yavaş yavaş yanma korkusuna rağmen, büzülüp dur-

maya karar verdim. Sonra başka bir şey aklıma geldi. Bana acı versin vermesin, yukarıda kalacak, gerekirse son ana kadar her şeyi görecektim, belki böylesi daha kısa sürerdi, ama ne olursa olsun onurumu koruyacaktım, evet, sözlük anlamıyla onur sözcüğünü düşünüyordum.

Ingeborg bir şeyler mırıldanıyordu. Duaya benziyordu. Diğerleri yüksek sesle dua ediyorlardı. Ben kendi kendimle konuşuyordum. Arkamda bağlı duran ellerimi birbirine değdiriyordum. Bağlı olarak birbirlerine veda ettiklerini hissediyordum. Kendi kendime hoşçakal Andrea, dedim ve o anda şuna kesinlikle inandım ki, büyük patlamadan sonra ben, gene şu veya bu vücutta, cennette veya cehennemde değil, ama başka aydınlık dünyalarda kendimi yeniden bulacağım. Sadece sessiz ve sabırla beklemeliydim, artık üç buçuk dakika kalmıştı.

Üç dakika daha. Yezid'in sesi. Onun emri erken vereceğini düşünüp, bu adam dakik değil diye düşündüm. Fakat o dışarıdakilerle konuşuyordu, sonra uçağın içine seslendi:

– *We just decided with three to one votes to extend the deadline to another half hour. We don't want that anybody of the Somalian people will be hurt or killed. We are waiting for the complete withdrawal of the soldiers outside.**

Tercümeyi dinledim, ama gene de kavrayamadım. Erteleme

* "Üçe karşı bir oyla süreyi yarım saat daha uzatmaya karar verdik. Dışarıdaki Somalilerin yaralanmasını ya da ölmesini istemiyoruz. Dışarıdaki askerlerin tamamen çekilmesini bekliyoruz."

kararı beni önceki dakikalardan daha çok şaşırttı. Yarım saat daha beklemek, yarım saat daha bekleyerek üzüntü çekmek, yarım saat daha ıslak ve bağlı durmak! Yarım saat daha onların kıymetli askerlerini, tehlike bölgesinden çekmeleri için beklemek, zavallı masum askerlerini! Bizim kıymetimiz yok mu? Daha yarım saat, bu son yarım saatte ne yapabilir insan? Hiçbir şey, bu koşullarda hiçbir şey, en iyisi hiçbir şey düşünmemek. Ne aptalca bir saygı gösterisi! Belki patlamaya karşı havaalanını daha iyi korumak istiyorlardır, güzelim havalimanlarını yeniden inşa etmek zorunda kalacaklar yoksa biz havaya uçunca, derhal hesaplamışlardır maddi hasarı, maddi hasar kaç milyon tutar diye hesaplamışlardır! Yarım saat daha, yarım saatin ne değeri var? Yoksa bütün bunlar bahane mi? Belki askerleri kasten çabuk çekmediler, Yezid herhalde onlara daha önce uzak durmalarını söylemiştir.

Uzaklaşmak, herkes benden uzaklaştı. Vücudum çöktü, eridi, derinlere daldı. Basınç arttı, üzerimde tepiniyorlardı. Düşünebildiğim herkes benden yararlanmak istemişti, ben onlara göre ölmüştüm artık. Aman maddi hasar olmasın, sakın maddi hasar olmasın! Zaferlerini kutluyorlardı. Bacaklarını savuruyor, dansedip oynuyor, mezarımın üzerinde zıplıyorlardı, hepsi orada, korsanlar, politikacılar, haber avcıları, adımlarını birbirine uydurmuşlar, çevik adımlarla bir sağa bir sola, bir öne bir arkaya üzerimdeki toprağı dümdüz ediyorlardı. Yaşamak için beni kullandılar, yaşamaları için belli aralıklarla önlerine birtakım cesetlerin atılması gerekiyordu,

zaferlerini kutlayarak üzerimde oynayıp duruyorlardı ve ben artık şimdi, nihayet, aslında korsanların rehinesi olmadığımı görüyorum, politikacıların elinde esirdim ben, hatta televizyon kameramanlarının elinde esirdim, magazin dergilerinin esiriydim, bir sağa sıçrıyorlar bir sola, bizim öldürülmemiz için ellerinden ne gelirse yapıyorlardı, terör tenceresini hep birlikte kaynatıyorlardı, bir ileri, bir yana adım atarak, hep birlikte bundan yararlanıyordu, hiçbiri bize yardım etmiyordu, gittikçe daha vahşi tepiniyorlardı, mezarımın devrilmiş taşı üzerinde ayakkabılarının düzenli gıcırtısını duyuyordum, polisler de orada, Alman teröristler de, gazetelerin baş kahramanı Baader'in polis şefi ile dansettiğini görüyordum, bir ileri, bir yana, adım adıma ve ikisi de birbirlerine komplimanlar yağdırıyor ve yaşasın diyorlardı: Beni anlayan tek kişi sizsiniz! Öteki de aynı sözlerle cevap veriyor, birbirlerini kucaklayıp öpüşüyorlardı, birlikte çok mutluydular ve haykırıyorlardı: Sizi seviyorum! Sizi seviyorum! Sonra iki kumru gibi mezarımın üzerinde yuvarlandılar, pantalonlarını çıkardılar, sarmaş dolaş sıkıca birbirlerine yapıştılar.

Hayır, kusmayacağım. Saate bakmak için kendimi zorladım. Dimdik otur, ondört dakika var! Onüç dakika sonra başını dik tutmalısın! Önde, pilot kabininde, kapalı kapılar arkasında hâlâ konuşuyorlardı. Oniki buçuk dakika sonra idamımı göreceğim. Daha hâlâ oniki dakika var, beklemek, beklemek beklemek. Kıymetli ama yararsız yaşamı küçücük bir saatten ölçmek. Onbir kere altmış saniye. Artık gözlerimi kapamalıyım, kaç saat, kaç dakika olursa olsun.

8

–Free! Free! They are free!

Bir kadın sesi, Arapça. İnadımdan gözlerimi açmadım, gene bir tuzağa düşmek istemiyordum. Gene aldatılmaktan, boş yere oyalanmaktan bıktım. Gözlerimi sıkıca yumdum, yeniden hayallere kapılmaktan korkuyordum. Artık yedi dakikam kaldı veya altı ya da dört. Sakin ol!

– Serbestiz! Arkadaşlar, serbestiz!

Bu Jutta idi. Çıldırdı, diye düşündüm, bizim zavallı Jutta oynattı. Gözümü açtım. Jutta koridorda ayakta duruyordu, elleri havadaydı ve bağlı değildi, saçları ıslak, yapışmış, yüzünde ağlamakla gülmek arası bir ifade, maske takmış gibi karmaşık bir yüz, ancak yeniden, bir kere daha bağırınca yumuşayıp çözüldü.

– Kurtulduk! Kurtulduk! Kurtulduk!

Ve ben, aklını oynatıyorsun, keçileri kaçıran sensin! 28 Numara, hostes Erika'nın bağlarını çözüyordu. 22 Numara, Gerold, en küçük çocuğu kucağına almış, öpüyordu, Onunla kendi çevresinde döndü. Serbestiz! Serbestiz! Serbestiz! diye bağırdı ve çocuğu annesine geri verdi 28 Numara bizim sıradaki ikinci pilotun yanına koştu, bağlarını çözdü. Derken, bütün yolcular bağırmaya başladılar: Bizi de! Bizi de! O zaman delirmediğimi anladım, Jutta da, kimse de delirmemişti, yeni bir durum vardı. Herkes bağırıyordu, ben de bağırdım. Herkes bir an önce bağlarından kurtulmak istiyordu. Çürükleri ve ellerimizdeki kesikleri sanki şimdi far-

kedip dayanamaz olmuştuk. Hostesler de bağların çözülmesine yardım ediyorlardı, Jutta eline bir jilet almış onunla önce bize geldi, bir iki vuruşta arkamdaki çorapları kesti, sonra Ingeborg'u, sonra Bay Walter'i kurtardı. Ayağa fırlayıp Ingeborg'la, Bay Walter'le kucaklaştım, ötelere de gitmek istedim, ama koridor sevinen, ağlayan, şaşkın insanlarla tıkış tıkış dolmuştu. Birdenbire nasıl serbest bırakıldığımızı, bu değişikliğin nereden kaynaklandığını sormuyorduk. Daha üç dakika öncesine kadar üzerimize çöken ölüm sessizliğini yırtarcasına bağırıyorduk, uzun süre nefes almaktan bile yoksun kalan ciğerlerimize, nihayet bol bol hava doldurmaya bakıyorduk.

Dışarı çıkacağız! Hemen çıkacağız! Takas yapılacak! Hükümet takas yapacak! Bu gibi sözler duyuluyordu, ama Yezid bildirinceye kadar pek bir şey anlaşılmadı:

– *Finally your government accepted! You will be exchanged today! In the last ten minutes they promised me everything that I am asking for the last five days*!

– Takas yapılacak! Hemen bugün! Serbestiz! Bugün serbestiz! diye Jutta tercüme etti.

– *Okay, the lady who has the appointment with the hairdresser, will get her hair dressed soon.**

Yezid güldü, biz de güldük.

Ağrımız, sızımız var mı, diye sordu. Hemen herkes el kaldırdı. Buna çok üzüldüğünü, söyledi:

* "Sonunda hükümetiniz kabul etti! Bugün takas gerçekleştirilecek. Bu son on dakika içinde beş gündür talep ettiğim her şeyi kabul etti." – "Evet, berberiyle randevusu olan hanım yakında saçlarını yaptırabilecek."

*– I'm sorry for that. I really damned that moment, when we had to chain you and to hurt you. But your government, they would have killed us all together. We would have died together. Died like a family.**

Yezid birkaç yaşlı yolcunun kollarına masaj yapmaktan kaçınmadı. Kan dolaşımını sağlayacak jimnastik hareketlerini gösterdi.

Parmaklarım morarmıştı, ben de şişmiş ellerimi hareket ettirdim ve masaj yapmaya başladım, kanımın yeniden harekete geçişini hissediyordum ve adalelerim hareket ettikçe üzerimdeki yaş giysiler kuruyordu. Yezid ikinci pilotla birlikte, pilot kabinine girmişti, onun hakkında düşüncem şuydu: O gerçekten bir katil değil, öldürmeyi istemiyordu, bizi öldürmek zorunda kalmadığı için gerçekten sevindi!

Tekrar göründükleri zaman, Yezid, Frankfurt'tan buraya uçuş zamanını hesapladıklarını, bunun sekiz veya on saat kadar süreceğini, sonra her şeyin bitmiş olacağını söyledi!

Sekiz veya on saat! Gerçekten dışarı çıkacağız demek! Bu haberde bir kesinlik bulunduğu için, şimdi on saat kısa görünüyordu. On saat, kesindi, en azami süreydi, bu süre çekilebilirdi. Ölmüş olmaktansa on saat beklemek daha iyi! Sekiz on saat, bu gece yarısı demektir ya da sabaha karşı iki, yani orta Avrupa saatine, Almanya saatine göre. Bize ara sıra bildirmişlerse de biz saatlerimizin ayarını değiştirme-

* "Çok üzgünüm. Sizi bağlamak, canınızı yakmak zorunda olduğumuz an'a gerçekten lanet ettim. Ama hükümetiniz, hepimizi birden öldürecekti. Hepimiz birlikte ölecektik. Bir aile gibi."

miştik. Şimdi saate başka bir gözle bakıyordum, yelkovanın işi bitmişti, şimdi gene saatler önemliydi, sıra şimdi akrepteydi, sekiz-on saat, daha bir akşam ve yarım gece demek!

Yezid duvarlardaki dinamitleri söktürdü ve sigara dağıttırdı:

– Ateş yakmayın, sakın! diye biri bağırdı birden, Almanca olarak.

Ses yok.

– *No light! No light!*

Korsan korku ile bağırıyordu.

– *No light! No light! Don't smoke! Don't smoke!*

Korsanların elebaşısı, bir anlık dalgınlığa düşmüştü işte! Yerler, koltuklar, üstümüz başımız alkole bulanmış durumdaydı, bir kibrit her şeyi tutuşturmaya yeterdi! Aptallıktan, tam mutlu sona ermişken aptallıktan yanacaktık!

İyi kalpli bir polis gibi bütün yolculardan kibrit, çakmak ne varsa isteyip toplarken, Yezid'in yüzünden geçirdiği korku belli oluyordu, dostumuz, yardımcımız, hayat kurtarıcımız Yezid!

Tehlike henüz geçmiş sayılmazdı. On saat içinde daha çok şeyler olabilir. Fazla umuda kapılmamak daha iyi. Hele bir bekleyelim bakalım, bekleyelim, bekleyelim. Bütün vücudumdan, kuruyup tuzlaşmış ter kalıntısının çıtırdayarak döküldüğünü hissediyordum, bir ölüm zırhı gibi vücudumdan çözülüyordu. On saate kadar bütün kabuklarım, kepeklerim, kirlerim dökülüp gitse bile, tehlike geçmiş olmayacak ki! Değiş-tokuş işlemi nasıl yapılacaktı acaba? Hükümet öyle kolayca: Alın, işte size teröristleriniz, lütfen buyrun! diyecek

değil ya! Belki bir manevra döndürecekler değişim sırasında ve ateş açılacak! Hadi canım, kendine yeniden korku yaratma, on saate kadar serbest kalacaksın!

Yüksek sesle hükümete küfür edenler çoğalıyordu, bunun Yezid'den mi, hosteslerden mi, yoksa yolcuların içinden mi çıktığının hiç önemi yoktu. Anita en ateşlilerden biriydi, mikrofonun başına geçmiş gülerek ve kızarak konuşuyordu:

– Şu hükümettekiler, koca göbekleri ile koltuklara kurulup bizim yaşamımızla poker oynayan beyefendiler, acaba gerçekten ne düşündüler, dersiniz! Biz bunu sineye çekmeyeceğiz! Bir skandal yaratacağız! Basını harekete geçireceğiz!

Hepimiz alkışladık, korsanlar da alkışladı.

Artık kalkıp dolaşmaya ve konuşmaya izin vardı. Bay Walter bizim sıraya geldi ve bana sordu:

– Gene yer değişmek ister miydiniz? Ben koridor başında oturmayı severim.

Bu benim de işime geliyordu, sormaya gerek görmeden, pencere yanındaki köşeme saklandım gene. Bay Walter, baş hostesin takas için gerekli hazırlıkları yaptığını haber verdi.İsimlerimizi içeren listeler yazıyormuş. Grup grup ayırmış, her birinde onbir isim olan yedi grup yapmış, onlardan her bir kişiye karşı, bizden onbir kişi, hayır isimlerin nasıl sıralandığı hakkında bir bilgi edinememiş, ama elbette bu doğru olmazmış, yoksa herkes önce kendisinin isminin başa yazılmasını ister ve kıyamet koparmış.

Ben bir hesap yaptım. Yedi kere onbir. Demek listede 77 yolcu var. Birkaç yolcu ile uçak mürettebatı bunun dışın-

da kalıyordu, ama şansımın yaver gitmeyip en sona kalacağımdan korkmuyordum. Genellikle önce çocukları bırakırlar, sonra ihtiyarları, kadınları. Bu adam kaçırma kurumunun da demir kuralları var kendince, erkekleri kadınlardan önce bıraktıklarını, şimdiye kadar hiç duymadım. Garip bir usul. Bu kadınlara karşı duyulan gizli bir saygı mı, yoksa erkeklerin savaşçı olmasından kaynaklanan askeri bir düşünce mi, erkeklerin tutsaklığa daha uzun süre katlanabileceği veya zaten öldürülmeyi savaşta peşinen kabul etmiş oldukları savından mı ileri geliyor? Ben ise, biz kadınların bu çılgınlığa daha iyi katlandığımızdan emindim. Elbette uçaktan ilk çıkanların arasında olmayı isterim. Birinci olmayı istemem, makineli tüfeklerle, kameralar arkasına saklanmış avcıların hemen tuzağına düşmemek için dördüncü, beşinci, sekizinci olmak daha iyiydi. Her şey iyi organize edilmişse, korkmama gerek yoktu. Ah, şu saatler, kalan saatler biraz daha çabuk geçse! Sekiz saat, yedi saat, altı saat!

Gene beklemenin verdiği sıkıntı. Hiçbir şey yapmadan beklemek. Bir çocuğun oyuncağı için ağladığını dinleyerek beklemek. Dizlerindeki ağrıya katlanarak beklemek. Saate bakmak ve beklemek. Hep aynı enselere baka baka beklemek. Uyumadan beklemek. Ama gene de bu bekleyişte bir başkalık vardı, inanılmaz olan mutlu sona ermenin iç gıcıklayıcı, heyecan verici bekleyişiydi bu. Yakınmayı bir yana bıraktım, ölüm korkusunu üzerimden attım ve ağrılarımı, pis kokuları unuttum. Kendimi bu kokunun daha çoğalamayacağı, ağrının şiddetinin geçtiği, korkumun iyice azaldığı düşüncesine alıştırmaya çalıştım.

Buna rağmen sinirliydim. İki kez ertelenen sondan önce

iki kez ölmek zorunda kaldığıma kesinkes inanmak bana bir sükunet vermişti. Artık hiçbir umut kalmayınca, daha soğukkanlı olmuştum. Fakat şimdi bu yeni durumu kavrayınca, dakikalarca süren kesinliğin kayboluşuna adeta üzülüyordum. Rahat bir nefes almış olduğum halde, ölmeyeceğim haberi beni tedirgin etmişti. Yeniden özlediğimiz yaşama geri döneceğimiz fikrine alışıncaya kadar iki üç saat geçecekti. Yaşamayı elbette istiyordum, ama üzerimden kalktığını hissettiğim yüklerin, zorlukların, uğraşların yeniden omuzlarıma çökmesine ve gelecek saatlerin, günlerin, ayların yorgunluğunu çekmeye katlanmak pek kolay gelmiyordu şimdi. Geleceğe ait düşünceleri olabildiğince zihnimden uzaklaştırmaya çalıştım, kendimi boşluğa terkedip başımı koltuğun arkasına yasladım ve yarı uyur durumda, yorgunluğumu dinlemeye başladım.

Ingeborg gene güneşlenmeden sözediyordu. Yüzü yağlanmış, şişmiş, gözaltları torbalaşmış. Arkamızdakiler yemek planları yapıyorlardı, önümüzde bir elmayı, büyük bir dikkatle, üçe bölüyorlardı. Schmidt'ler uyuyorlardı. Kimseyle konuşmak istemiyordum. Çocuğu olmuş, olmamış Petra da beni ilgilendirmiyordu.Gazeteyi görmek istemiyordum, çılgın gibi yazdığım yazıları hatırlatmasın diye bloknotu hiç görmek istemiyordum. Bu son beş gün içinde, ilk defa, yalnız olduğumu hissediyordum. Bu, ültimatomun son dakikalarında duyduğum yalnızlıktan çok başka türlüydü. Şimdi kendi isteğimle içime çekilmiştim, düşüncelerim ne kadar ileriye yönelirse, kendimi o derece tecrit olmuş hissediyordum. Bu hoşuma gidiyordu. Koltuk kumaşlarının deseni ile, açılıp kapanan küçük masa ile ve onu tutan yaylı kolla konu-

şuyordum içimden. Naylon stor perdeyi, pencerenin önündeki açık bej rengini yeniden algılıyordum. Yoklaya yoklaya yaşama geri dönüyordum, geçmişte bir ara erişmemin imkansız olduğu çıkış kapısına, öndeki EXIT levhasını taşıyan kapıya koşmak, sonra benzin kokan taze havaalanı havasını içine çekmek, sonra yeniden bilinen yollardan sendeleyerek eski, yeni, tersine çevrilmiş bir dünyaya çıkmak. Bu mezardan, bu tabuttan çok yavaş olarak, kir pas ve kan ter içinde uzaklaşıyordum. Ve birkaç saat sonra duş almış ve temiz elbiseler giymiş, başka bir uçakla, Orta Avrupa'nın güvenli ortamına dönecek, trenle Stuttgart'a ulaşacaktım. Hiçbir şey değişmemiş olsaydı bile, her şey başka türlü olacaktı. Artık bir ekspresle yola çıkmanın ne demek olduğunu düşünmeye veya bir istasyona trenin girişini hayal etmeye sıra gelmişti. Kendimi trene oturttum, boş bir kompartıman güvenlik açısından daha iyiydi, pencere yanına ve dışarıdaki grimsi kahverengi manzaraya bir göz attım, fakat daha manzarayı hayal edemeden fantezimi kaybettim. Uzak mesafelere bakınıp görmek özgürlüğüne yabancılaşmıştım. Vagonların raylar üzerinde kayarken çıkardığı ses, sağlam bir demiryolu üzerinde güvenlikte olduğunu bilmek, bütün bunları bir an için hayal edebiliyordum, çünkü beş gün boyunca çakılıp kaldığım, nefret duyduğum koltuğun dirençle yerinden kıpırdamayışı, benim daha fazla hareket hayalleri kurmamı engelliyordu.

Stuttgart tren istasyonunu gözümün önüne getirmeye çalıştım. O, her ayak sesinin büyük yankılar yaptığı yüksek tavanlı, köşeli, kasvetli taşlarla, sütunlardan oluşan yapıyı. Fakat ölçüleri bir türlü tutturamadım. Oldukça büyük bir

yüksekliği olduğunu hatırlıyordum, genişliği de bir hayliydi. Frankfurt'a kıyasla hiç sayılırdı ama, gene de burada oniki onbeş demiryolu hattı yanyana uzanırdı. Bu uçak borusu içinde böyle günlerce sıkışıp kalmak benim yükseklik ve genişlik kavramlarını yitirmeme yol açmıştı. Ölçüler uçağın içinde ve dışında değişiyordu, kıyaslanamıyordu. Uçağın içindeki bir metre ile dışındaki bir metre bambaşka görünüyordu. Burada bir karış hayati önem taşırken dışarıda bir hiçti.

Rainer'i istasyonda hayal etmem daha kolay oldu, onun hareket ettiğini, bana doğru koştuğunu görüyordum, açık renk pardesüsü ile kollarını iki yana açmış koşan Rainer, elinde çiçekler var veya yok, istasyona çiçekle gelmek onun adeti değildir, fakat alışılmamış öyle çok şey oldu ki, belki Rainer de huyunu değiştirmiştir. Bana doğru koşuyor. Fakat tam iyice yaklaşmışken, yüzünü göremez oluyorum, şimdi gözlerinin burun köküne ne uzaklıkta olduğunu, çenesinin sivri mi, geniş mi olduğunu farkedemiyorum, dudak uçlarının yukarı mı yoksa aşağı doğru mu kıvrıldığına karar veremiyorum. Ingeborg bana erkek arkadaşının tipi nasıl diye sorsa, tarif edemem. Önümde garip şekilde bomboş bir yüz var, sanki traş olurken büsbütün kazınıp gitmiş gibi, yabancı yabancı bakan gözler, üstelik korkunç bir saç biçimi. Üzgün, karamsar, zorla yaşıyor izlenimi veren yüzlere baka baka, normal bir insan suratının nasıl olduğunu unutmuşum; kokmayan, terlemeyen, acı ile buruşmamış bir yüz nasıldır?

Kendi evimi hayal etmeye bile gücüm yok. Bir yatak, bir mutfak, bir stereo seti, gerçek bir pencere nasıldı acaba?

Kendimi bir türlü evimde düşünemiyorum. Evvelce bulunan ve ileride bulunacak olan ne varsa hayalimden silinmiş. Sadece işyerimdeki derli toplu masam yerinde duruyor. İş arkadaşlarım etrafımı sarmışlar, benim konuşmamı bekliyorlar, benimle gurur duyuyorlar. Günün kahramanı Andrea, eee anlat bakalım neler oldu? Hadi, savaş anılarını anlat, lütfen! Ben başımı yana çeviriyorum. Korkarım artık hiçbir şey eskisi gibi olmayacak, ne bakışlar, ne el sıkışlar, ne sözler. Ne isimler, ne alışkanlıklar yerini bulacak. Korkarım, benim yeniden kendimi toparlamam gerekecek. Belki dünyayı dolaşıp her şeyi yeniden tanımam gerekecek, ormanları, fundalıkları bahçeleri gezmeli ve bitkilerin isimlerini öğrenmeliyim, İsveçli botanikçi Linné gibi! Zoolog Brehm'in eskiden yaptığı gibi bütün hayvanları yeniden tarif etmeliyim! Ya insanlar! İnsanların yapısını incelemeyi yeniden öğrenmeliyim!

Zihnimi yokladım ve gelecek hafta ve sonbahar ve kış için araştırmaya alınan konuları hatırlamaya çalıştım. Aklımda kalanlar bölük pörçük şeylerdi. Profesör S. bu sömestre içinde programını bitirmek istiyordu, ses duvarına karşı pervanelerin direnme gücü, hatırlayabildiğim bu kadardı. Bütün dersleri unutmuştum. Sadece, ses dalgaları altında pervanenin bacağının titreşmesi gözümün önündeydi.

Birisi tuvaletten dönerken keskin bir kokuyu da ardından sürükleyip getirince birden irkildim. Oysa aynı kokuyu oturduğum yerden de iyice alıyordum ve artık gözlerimi kapatınca renkli şekiller görüyordum.Cayırtılı menekşe moru renk-

lere yeşiller karışıyordu ve koyu yeşil alanlara dönüşüyordu, içinden sarı dikitler fışkırıyordu, bunlar koyu yeşili, mavi dalgalara çeviriyordu ve bu karışımın arasından yeni yeni renkler oluşuyordu, kırmızı tonlar çok azdı, açık maviler de öyle, siyah hiç yoktu. Yıllar önce yaptığım LSD yolculuklarından birini hatırladım. Kendimi bu renk dalgalarına bıraktım, sürüklenip uçuyordum. Testilerle dolu taşlıklardan geçiyordum, ağaçlardan kap kacak sallanıyordu, bulutların arasından karşıma süpürgeler ve abajurlar çıkıyordu, denize doğru diklemesine inen marşandizler geçiyordu ve ben tıpkı rüzgarda açılmış duran bir gazete kağıdı gibi hışırdayarak hepsinin arasından geçiyordum. Sonra kendimi bir pilot koltuğunda bağlı buldum ve karanlık bir yere uçtum. Birisi bana, yiyecek bir şeyler var, dedi ve beni tahta bir sıraya oturttu. Uzun süre masanın üstünde önümde ne durduğunu anlayamadım. Yaşlı bir adamın cesedi, çıplak, kısacık kolları, kısacık bacakları ve ufacık bir başı vardı. Gövdesi yağlı ve kocaman bir karından ibaretti. Karnın ortasındaki koyu kahverengi yara, beni yolunmuş, dondurulmuş ve çözdürülmüş bir tavuk derisini andıran, iğrenç kırmızı renkli teni kadar tiksindirmedi. Yabancı bir dilde biri bana adamı çevirmemi emredince, emre uydum ve parmağımın ucu ile adamın buz gibi kaygan sırtına dokundum. O anda korku ile uyandım.

Bu uçakta bir daha asla uyuklamamaya karar verdim. Asla, bir daha kesinlikle uyuklamayacağım, isterse üç gün daha sürsün!

Saatleri sayıyorum. Dört saat oldu. İçme suyu verildi. Yezid gene eski rolüne döndü.

– Eğer çenenizi tutmayacak olursanız, sizi bütün dünyada izleriz. Eğer burada ne gördüğünüzü polise veya basına anlatırsanız, bizim silahlarımızı, görünüşümüzü tarif eder ve burada nasıl çalıştığımızı söylerseniz, yandınız. Hiçbir şey söylemek yok, anlaşıldı mı?

Herkese birer kağıt parçası verildi. İleride nerelerde bulunacağımızı bilmek istiyordu. İsimlerimizi, adreslerimizi yazdık, o, tekrar kağıtları topladı. Sakallı yüzünü tetkik ediyordum, sakalları iyice uzamıştı, kapkara bir yüz olmuştu, hâlâ onu anlayamıyor, bu yüzden bir anlam çıkaramıyordum. Az önce bize bağırıp koltuklarımıza ittirmişti –şimdi nazik nazik gülümsüyor ve yeniden korkutmaya çalışıyordu. Artık onu katilim gibi değil, kurtarıcım gibi görüyordum! Benim birkaç saate kadar dışarıda olmamı o sağlamıştı! Pazarlığı kurnazca yapmıştı, bana bir kötülük etmek istememişti, ötekilere de etmek istememişti! Ölen kaptanı, günlerce çektiğimiz sıkıntıları hiç düşünmüyordum, bir tek düşüncem vardı: Buradan sağ salim çıkmamı, en azından ben, yalnız ona borçluydum. Somalili askerleri korumak için, kendiliğinden ültimatomu uzatmasaydı ne olurdu? Hükümet, biz bağlanıp içkilerle ıslatılmışken ve ölüme hazır vaziyetteyken, ültimatomun bitmesine ramak kalmışken, takasa razı olmadı mı? Anılarımın sırasını şaşırıyordum, geçirdiğim korkuları sıralayamayacak kadar kafam karışık. Fakat şundan kesinlikle eminim, eğer bizim korsan, insaniyetinden, taktik gereği veya tamamen tesadüf eseri Somalili askerlere acımasaydı, bizim hükümetimiz bizi havaya uçurtturacaktı.

Hükümete kalsa, biz şimdi birkaç saattir ölmüş olacaktık! Beni kurtaran, hükümet değil, Yezid'di. Ama ben ona fazla sokulmamam gerektiğini de biliyordum. Yoksa, kurtarıcım, teşekkürüme karşılık beni öldürerek teşekkür ederdi, katilim benim!

Yezid, Almanya'da serbest bırakılan tutukluların saat 19.30' da Frankfurt'tan uçakla hareket ettiklerini bildirdi. Benim saatim 22'ye geliyordu.

– Bildiğiniz gibi, diyordu Yezid, biz, bizler özgürlük savaşçısıyız, terörist veya haydut değiliz. Biz sizin ne paranızı ne kıymetli eşyalarınızı istiyoruz. Kim isterse gelsin, ön taraftaki bavullarını kontrol etsin, bakalım parası, mücevheri veya başka bir şeyi kayıp mı!

Ayrıca, saat veya kalem gibi kırılan eşyaları da ödemeyi öneriyordu. Hemen birkaç kişi ayağa kalkıp birinci mevkiye koştular. Onun, yeniden bir tuzak hazırlayabileceği ve kendisine güven duymayanları yeni bir oyuna getireceği ihtimalini gözden uzak tutmak istemiyordum. Fakat yolcular, birer birer, memnun bir yüzle döndüler. Çantalarını sımsıkı tutuyorlar, mallarına sarılıyorlardı. Frau Schmidt öteki yolculara dönüp anlatıyordu:

– Mayorka'dan sebze de almıştım. Ama torbayı bulamadım. Nerede olduğunu bilen var mı? Herhalde bir yerlerde kalmış olmalı!

Sonra korsanlar, öteki çantaları dağıtmaya başladılar. 28 Numara, Sieglinde, çantaları peşpeşe havaya kaldırıp sahibinin el kaldırmasını bekliyordu. Bu iş uzun sürdü,ama

böylesi daha iyiydi. Çantadan daha önemlisi vaktin geçmesiydi.

Çıtır etti bir şey, bakındım, sağ tarafımdaki kapı yok olmuştu. Gözümün ucu ile soldaki kapının da yerinde olmadığını gördüm. Uçağın gövdesinde bir anda iki delik açılmıştı ve sağdan ve soldan aynı anda önce tabancalar, sonra eller, kollar ve kapkara yüzler gözüktü. Bir metre kadar ötemde duran bu yüz, kutudan fırlayan şeytan gibi uçağımıza atlamıştı, kurnaz, muzip, palyaço gibi bir hali vardı, zenciler diye düşündüm, ne işi var bu zencilerin burada? Havada emirler çınlıyordu ve arkadan silah sesleri geldi. Bu karaderililer gelip şimdi hepimizi öldürecek mi ne? Kendimi, koltuğun önünde sıkışacak bir yer bulup oraya attım, vücudumun ağrısını duymuyordum artık. Başımı aşağı eğdiğim sırada bağırışlar duydum: Başları eğin! Başları eğin! Ingeborg da çökmüştü, Bay Walter biraz ağır davranmıştı. Hiçbir şey anlamıyordum. Ne oluyordu bu kara adamlara, neden ateş ediyorlardı ve Almancayı nereden biliyorlardı? Yerde sürünüyorduk, içimden lanetler yağdırıyordum. Her şey yeni baştan başlamıştı gene! İki üç saate kadar özgür olacağız derken bu adamlar ateş ederek bizi öldürecekler! Bir şimşek çaktı sanki ışıklar söndü, yere daha çok yapıştık, bu arada homurtular duyuluyordu. Saklanın! Bacaklarını çek! Başları eğin! Ancak o zaman bunların Alman sesleri olduğunu farkettim, zenciler böyle Almanca konuşamazdı, bunlar yüksek sesle verilen Almanca emirlerdi.

Çok yakından biri bağırdı: Davran, Otto! Sözler yıldırım gi-

bi patlıyordu. Nihayet herkesi yatırdılar. Bu bir kurtuluştu! Bizim yüzleri siyah boyalı adamlarımızdı bunlar! Artık Almanca fısıldaşmalar yoktu, kötü bir İngilizce ile bağıran, emir veren de yoktu. Almanlar bağırıyorlardı! Domuzlar nerede? Ve dünya çıldırmışçasına yeniden tepetaklak olmuştu ve bu dünyada çılgın bir biçimde bir şeyler düzenliydi, bu, evvelce benim de içinde olduğum, ama sindiğim çıkış kapısının yanındaki koltuğun arkasında çoktandır ait olmadığım bir dünya idi. Siyah renkli, bağlı, uzun çizmeler ve kahverengi-yeşil karışık desenli pantolonlar görüyordum ve bir hava akımını hissediyordum, inanılmaz tazelikte tertemiz bir hava özgürlük,bir, iki, üç metre ötede; kokusu geldi! Başlarımızın üzerinden vahşice ateş ederek bağırıyorlardı. Neden artık susmuyorlardı bizimkiler, gerçekten bizimkiler miydi? Ya bir bombaya isabet ederse atışları, birinden birine, veya benim başıma, sırtıma, ya bomba patlarsa, beş gün boyunca çektin, hepsini atlattın, şimdi tam işin sonuna gelmişken patlayan bir bomba veya bir kurşun ve ben yokum. Atlatılmış hiçbir şey yoktu, her şey yeniden başlıyordu!

Dışarı çıkın! Dışarı çıkın! Islık gibi emirler kulağımda yınlayıp duruyordu. Ön sıradakiler dışarı doğru itiştirildikleri veya açık kapıdan uçağın kanadı üzerine ürkek adımlarla çıktıkları halde ben hâlâ bir şey anlayamamıştım. Birisi, önce bacaklar, sonra baş! diye bağırıyordu. Çıplak ayaklar, ayakkabılar, şosetler, pantolonlu bacaklar çıkış kapısının önünde görünüp kayboluyorlardı. En doğru çözüm yolu, diye düşündüm. Aynı anda şiddetli bir tarraka duyuldu, trampet sesleri gibi, mermi fişekleri yerde yuvarlanıyordu. Başımı kaldırmaya korkuyordum, Ingeborg'la ikimiz birbirimize sa-

rılmıştık, artık emindim, şimdi bana bir kurşun isabet edecekti veya bir bomba patlayacaktı havaya uçacaktık, uçak havaya uçacaktı, ateşi kesmezlerse, uçak da infilak edebilirdi. Başımın üzerinden biri, dışarı! dışarı!, diye bağırdı. Uçak infilak ederse ne olur? Yanar, diye düşündüm ve Ingeborg'u koridora doğru ittim, asla yanmak istemiyordum. Ingeborg çok yavaş sürünüyordu. Yanmaktansa vurulmak daha iyi! Tek kurtuluş yolu: Çıkmak! Hem sürünüyor hem de tepemizde acele eden ve çıkın çabuk! çıkın! diye bağırıp duran adama kızıyordum. Sonunda koridora ulaştım, çömeldim ve iki adımda kapıya vardım.

Bir atlayış, dikkatli bir atlayış, dışarıya, boşluğa doğru, iki iri yarı asker bana kollarını uzatmışlardı ve çabuk diyorlardı, ancak atladığım anda, simsiyah boşluğun önümde kocaman açıldığını ve kanatların gümüş renkli pırıltısını farkedebildim. Bu atlamaktan çok bir adım atıştı, derinliğe doğru, metrelerce aşağı, çünkü bir düşüş hissetmiştim, hareketimin yavaşlığını hissetmiştim. Sanki tam atlama anında zaman durmuş gibiydi. Yeni bir hava, ılık, nemli ve tuzlu, ilk nefeste anladım, beni çarptı, oksijenin yıldırım hızı ile damarlarıma, sinirlerime ve beynime dolduğunu hissettim. Bu canlanış baygınlık verdi. Baygın bir halde kendimi bıraktım ya da yürüdüm ve iki askerin kucağına çuval gibi düştüm, onlar beni tuttular ve sıkıca yakalayarak uçaktan çıkmamı sağladılar. Yardımcılarım, ben, kaygan metal zemin üzerinde çıplak ayakla kendi kendime duracak hale gelinceye kadar beni bırakmadılar. Sendelemeyi ve düşmeyi sürdürmek, hiç durmamak isterdim ama ikisi birden, oraya, dediler. Beni kanadın üzerinden Bay Walter'in karanlığa doğru boşluğa atla-

dığını gördüğüm yöne doğru itelediler. Askerler itiştirdi, ben yürümesini yeni öğrenmiş gibi bir iki adım attım ve kendimi uçağın kanadı üzerinde birikmiş benim gibi şaşkın bir sürü yolcunun arasında buldum. İtilip kakılmak istemiyordum, burada durup, bu ılık, taze, yumuşak havayı içime çekmek, yüz küsur saatten beri yuttuğum ölüm ve ter kokan, havalandırma tozu dolu havadan sonra, ilk defa oksijen almak, insanı sarhoş eden, şoke eden temiz havayı koklamak istiyordum. Bir iki saniye öyle sessiz, şaşkın kalmıştım ki, bu gece yarısı ortalığın şaşılacak kadar aydınlık olması dikkatimi çekti, başımı yana, yukarı çevirdim, yıldızlar gözümü kamaştırdı, daha önce hiç görmediğim kadar pırıl pırıl yıldızlarla dolu bir gökyüzü, yıldızlar sadece göz kırpmakla kalmıyor, her biri binlerce ışın göndererek, ışıktan bir ağ örüyordu. Ben kanadın üzerinde durmuş düşünüyordum, vay canına, neler varmış, gökyüzü var, yıldızlar var, bambaşka bir hava var!

Devam! Devam!, diye bağırdı üniformalılar. Burada durmayı uygun bulmuyorlardı ve bendeki kaçma hevesi uyandı. Çıkış kapısından atlayan insanlar gittikçe fazlalaşıyordu. Her yandan emirler yağıyordu, uçağın içinde atışlar sürüyordu, dışarıda da emre benzer teşvikler duyuluyordu: Hadi! Devam! Oraya! Hadi, nine! Şimdi yaparız! İleri koşun! Oraya! Oraya! Ben de yolcuların birbiri arkasından kanattan atladıkları veya bir merdivene bastıkları yere doğru ilerledim. Aşağıda başka yardımcılar vardı,fakat benim yıldızlardan kamaşan gözlerim bir sürü ambulans ve itfaiye arabası görüyordu. Daha arkalarda mat parıltılar içinde binalar ve bir dolu insan bulunuyordu. Her yer üniformalı ya da sivil

giyimli koşan, yürüyen, duran insanlarla dolmuştu. Bütün bu insanlar nereden çıktı, diye düşündüm. Çünkü birkaç saniye öncesine kadar hep yalnız olduğumuzu, yalnız kalacağımızı düşünmüştüm. Yaklaşan, sokulan yardımcıları, askerleri, arabaları hiç duymamıştım. Hadi! Hadi!, diye arkamdan bağırıyorlardı! Atla! Bırak kendini!, diye aşağıdan sesleniyorlardı. Ben merdivene mi gitsem, atlasam mı, karar veremiyordum. Aşağıda gene adamlardan biri duruyordu, yüzü siyaha boyanmamıştı. Sesleniyordu: Atla, kızım! Atla! Sesinde çok şeyler vaadeden, çekici bir eda vardı, fakat bir an sonra sesi beni huzursuz etti ve merdivene yöneldim, fakat bacaklarımın kütük gibi olduğunu farkettim, oturmaktan şişmiş, tutulmuştu, merdivende kramp gelip düşmektense, bu adamın kollarına atlarım daha iyi dedim ve atladım.

Nihayet atladığımı gören adam, beklediği kadının güçlü kollarına atıldığını gören bir erkeğin muzaffer gülüşü ile sırıttı. Bir kere atlamış bulundum, geri dönemezdim, bu adam pek görevli bir kurtarıcıya benzemiyordu, fakat beni kurtarmıştı, melek veya domuz, benim istediğim kurtulmaktı, ama bu tür adamları, askerleri istememiştim, atlarken, keşke bir saman yığınına, bir kum tepesine veya bir branda üzerine düşseydim diyordum, yardım arzusu ile bana açılan kollara ve bu yüze yaklaştıkça, geriye uçmayı diledim. Adamın yüzü ve siyah saçları bana itici geldi, bu acımasız, batıcı, sinsi ve sırıtkan bakışları iyi biliyordum, fakat o, beni yakalamıştı bile ve kucağında tutuyordu, korktuğum kadar bekletmeden beni yere bıraktı. Kendi başıma duruncaya kadar, iyi olup

olmadığımı anlamak için tepeden tırnağa süzdü, bekledi. İçimden, onu öpüvermek geçti, nihayet dışarı çıkabilmiştim, o da benim kurtarıcımdı! Yanağına dudaklarımı değdirmiştim ki, birden geri çekildim ve bu yüzü tanıdım, bunlar elebaşının gözleriydi, Yezid'in korkutan, hükmeden, aşağılayan bakışlarıydı, bir çığlık attım. Bana, dik dik baktı ve oraya! dedi. Yapılacak işi çoktu, benden kurtulmak istiyordu, ben de ondan kurtulmak istiyordum. Uçağın dev, metal gövdesi tepemde heyula gibi duruyordu, askerler kısa sert hareketlerle çalışıyorlardı, bir uğultu ve kurtulan rehinelerin kargaşası arasında hâlâ silah sesleri geliyordu, oradan kaçtım.

O an için, bir teröriste benzettiğim veya gerçekten terörist olan, kurtarıcı kıyafetine bürünmüş bir terörist olan adamdan kaçıyordum, kuruntu ettiğimi bile bile kaçıyordum, belki de şimdi bütün erkeklerin bana Yezid gibi göründüğünü bilmiyordum, kaçıyordum ama sözünü dinleyip onun gösterdiği yöne doğru koşuyordum, önümde başkaları da koşuyordu, ben de arkalarından koşuyordum, yüksek patlayıcı tabuttan, cehennem uçağından kaçıyordum, Yezid'den ve bütün Yezid insanlarından kaçıyordum, kurtarıcıma lanet ediyor ve onu seviyordum, verdiğim öpücük belki dürüst bir davranıştı, ama beni korkutmuştu, bu yepyeni bir korkuydu, kaçıyordum, koşmak için kaçıyordum, artık koşabilmek olanağım vardı, bu sırada yalınayak olduğumu farkettim, ayağımı sıkan ayakkabılarım koltuğun altında kalmıştı, kanadın üzerine ve sonra beton piste atladığım zaman onların yokluğunu hiç farketmemiştim, ancak şimdi koştuğum sırada ayaklarımı, parmaklarımı, tabanımı, mafsallarımı yeniden duymaya başlamıştım, vücudum yeni baştan

yaşama dönüyordu, koşuyordum ve hareketin sarhoşluğuna kendimi kaptırmıştım, ummadığım bu devingenlik beni gittikçe hızlanmaya itiyordu, özgür bir göğün altında, özgür bir havada özgürce koşuyordum, her adımda daha çok özgürleşiyordum ve kafam hâlâ olan bitenden bir şey anlamış değildi.

Uçağın sert zemininden kurtulmuş olarak, gecenin nemini çekmiş ılık kumların üzerinde koşuyordum, çalıların üzerinden atlıyordum, çalılar topuklarıma batıyor, tabanlarımı çiziyordu, ama ben koşmaya devam ediyordum, bu acı acıtmıyordu, yaşamakla ilgisi olan bu tür acılara razıydım, önümdeki çalının yanından dolanarak geçtim, biraz daha yavaş koşmaya başladım, gene kum tepesine doğru koştum, arka tarafında, kurtulanlar sevinç çığlıkları atıyorlardı, ayağım takıldı, sendeledim ve koşarken yanımda birinin daha koştuğunu farkettim, beni geçti, ilerledi ve önümü kesti, beni yavaş koşmaya, sağa sola kaçmaya zorluyordu, başının önünde bir film kamerası tuttuğunu gördüm, sersemin biri önüme geçmiş beni filme alıyordu, kaçışımı, kurtuluşumu görüntülüyordu. Ne yapıyor bu adam burada? diye düşündüm. Objektifinin önünde bunalmış genç bir kadın ve arkada baskın yapılan bir uçak vardı. Ben, bağırtılardan ve kurşunlardan kaçmaya çalışırken, daha güvenliğe kavuşmamışken bu adam peşime düşmüş film çekiyordu, ben onun çektiği filmde koşuyordum, ben bir oyuncuydum, GÜNE BAKIŞ sahnesinde koşuyordum, gazete başlıklarında koşuyordum. Röportaj avcılarına doğru koşuyordum. Tabanlarım yarılmıştı, panik içinde düşe kalka kumlarla boğuşuyordum, üstüm başım toz içindeydi ve ben, beni seyredenler için bir

atraksiyondum, korkuyu yansıtan bir canlı yayındım, bu bir işti, onlar beni iş aracı yapmışlardı, ben artık ben değildim, ben Andrea Bolander olarak değerlendiriliyor, kullanılıp işletiliyordum, ben bir nesneydim, bu kalabalık içinde unutulmuştum. Polisler, politikacılar, basın ve sonra sigorta şirketleri için sadece bir vak'aydım, o kadar, bütün bunlardan ve gene bütün bunlara doğru koştum, kaçtım, hem biliyor hem bilmiyordum, koşuyordum, kameramandan sıyrılmak için bir kavis çizdim; üzerinde, birbirlerinin boynuna sarılmış ağlaşan iki üç düzine kadar insanın bulunduğunu gördüğüm kum tepesine erişmeme kısa bir mesafe kalmıştı. Son adımlarımı atarken, kamerası ile beni durmadan engelleyen adama bir tekme savurmak, onu düşürmek istedim, bacağımı uzattım, ama kendim yuvarlandım, yumuşak kumlara düştüm, acımasız gözünün üzerime çevrildiğini hissediyordum, aynı anda tutamadığım hıçkırıklarımın, oynanmakta olan film için çok uygun düştüğünü de hissediyordum ve ağlıyor ağlıyordum, çünkü özgürdüm ve artık hiçbir aynada, hiçbir filmde kendimi tanıyamayacağımı biliyordum, hiçbir şey eskisi gibi olmayacaktı. Artık silah sesleri kesilmişti, yalnız sevinç çığlıkları duyuluyordu. Kumları avuçladım ve elimde kalan kısmını kameramana doğru fırlattım, ama o artık yeni bir kurbanı görüntülüyordu ve ben yaşamımın en uzun, en kızgın, en sessiz haykırışını yaptım, ıslak gözlerle, arkalarda aydınlatılmış uçağın fon oluşturduğu ışık içinde havada uçuşan kum taneciklerine baktım.

Beş gün beş gece, seksen yolcusuyla birlikte kaçırılan uçakta rehin tutulan genç bir kadının öyküsü. Olaylar, 1977'de Lufthansa'nın 106 saat süren ve Palma/Mayorka' da başlayıp üç kıta dolaştıktan sonra Mogadişu/Uganda' da son bulan kaçırılışına dayandırılmış, yani kaynağını gerçek bir öyküden alıyor. Ama kişileri gerçek değil. Onuncu sıranın cam kenarındaki yerinde oturan, pasifliğe ve gözlemlemeye mahkum edilmiş genç bir kadının ağzından dinliyoruz olayı.

Kadın yalnızca uçağın içinde gözlemlediklerini ve hissettiklerini dile getirmiş, bu yüzden okuyucu ister istemez kendini diğer rehinelerle birlikte dar koltuklar arasına sıkışmış ve susmaya mahkum buluyor. Öfkeleniyor, ama hiçbir direnme göstermeden teslim olduğu için de utanıyor; tanınan sürenin dolup dolmadığı ya da uzatılıp uzatılmadığı konusunda kesin bir bilgiye sahip olmamasının belirsizliği içinde bunalıyor. Ve sonra kurtarıldıkları o dehşet operasyon... Terörizm: Kim daha suçlu? Kaçıranlar mı yoksa dışarda onlarla pazarlık edenler mi?